

7841

శ్రీః.

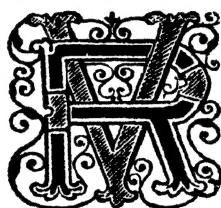
శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః.

శ్రీభాగవతశిరోమణి శ్రీరుక్మణ్యురి కృష్ణదాసుగారిచే రచింపబడి:

రామదాసచరిత్రము.

ఇదియే శ్రీరామభక్తశిరోమణి కంచర్లగోపన్నగారి
జీవనచరిత్రముగ నున్నది.

ఇహపరసద్గతిసాధనయం దాసక్తిగల శ్రీరామభక్తులగు
సదాస్థికమహాజనులకు సత్కాలక్షేపయోగ్యంబగునట్లు
ప్రాచీనానేక ప్రతులసాహాయ్యముతోఁ బండితులచే
బరిష్కరింపబడినది.

చెన్నపురి:

వావిళ్ల రామస్వామిశాస్త్రిలు అండ్ సన్స్ వారిచే

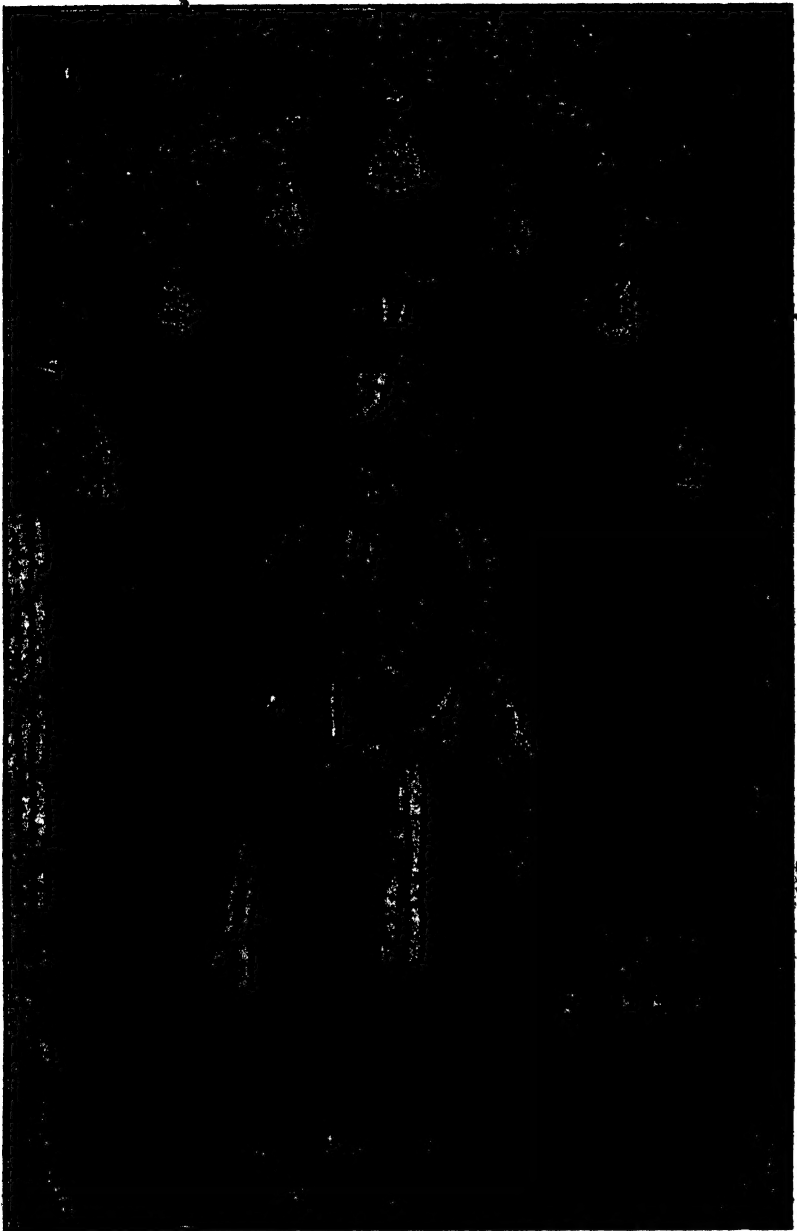
ప్రకటితము.

1936

క. శ్రీభద్రాచలరామ, ప్రాభవముం దెలియఁగోరు ప్రాజ్ఞుల కిది చి
ద్వైభవము నిచ్చు బ్రోచెడు, శోభనచరితంబు సద్యశోభరితం బా

Printed by
V. VENKATESWARA SASTRULU
RAMASWAMY SASTRULU & SONS,
at the 'VAVILLA' PRESS,
Madras.—1936.

రామదాసు.

PREFACE.

I have great pleasure in announcing to the Telugu Public a new edition of Sri Rama Doss Charitram in a handy and well-executed form. The book is published under the auspices of the Bhadrachala Kalakshepa Sabha. In a previous publication on "Duty" the worth and significance of a life of Duty are brought out. But the best means of moral education is not merely enumerating moral precepts, but consists in studying the biographies of great and virtuous souls like Kabir and Rama Doss, in mentioning whose names, we seem to be lifted up into a moral atmosphere. With this object in view, this book is published.

My thanks are due to the old and enterprising firm of Messrs. V. Ramaswamy Sastrulu & Sons, for the neat execution of the book. In this connection, I deem it superfluous to speak about the valuable service this firm has been doing in the cause of Sanskrit and Telugu literatures for the past seventy years. It is a pity their silent work did not receive recognition in some quarters. A novelty of this edition is that in the frontispiece, there is a half-tone photo of Sree Rama Doss.

Presidency College, }
MADRAS. }
10—12—1911. }

S. RADHAKRISHNAN, M. A., L. T.,

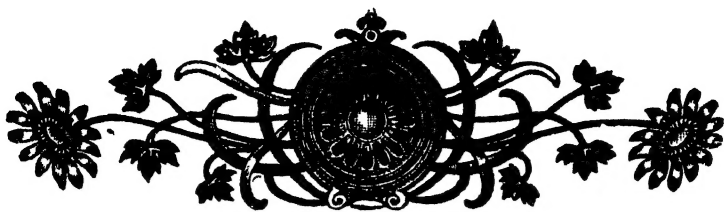
Professor of Philosophy,

పీఠిక.

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మభక్తులగు లోకులకు విజ్ఞాపనము. ఈ పుస్తకమునందలి భక్తులకు గల్గు ప్రయోజనములు మొదట కనుపరచి యుండు పౌరాణికకథాసంగ్రహముచేతను, శ్రీరామదాసుగారిచరిత్ర సంగ్రహముచేతను, పాఠకులకు సువ్యక్తము. మఱి భగవద్భజనపరులకు నత్యంతోల్లాసకరంబై యుండు యక్షగానకృతియగుటచే నిది సరస జనాదరణీయంబై యుండును. దైవభజనలో సంగీతమేగదా మనస్థైర్యము నిచ్చునట్టిది? కావున నీగ్రంథంబు రమణీయంబై యుండును. ఇక శ్రీరామభక్తియే ముఖ్యకర్తవ్యమను విషయంబును మాయొక్క “కర్తవ్య” (Duty) గ్రంథమాలికలోని శ్రీరామస్తవరాజంబున నీవఱకే మిక్కిలి చక్కగ నిరూపించియుండుటచే వాచకులందఱును తత్కర్తవ్యగ్రంథమాలిక నాలకించి ప్రోత్సాహకు లగుదురుగాక. ప్రకృతమిట్టి శ్రీరామదాసచరిత్రమును రమణీయంబుగా మాభద్రాచలధర్మకాలక్షేపసభ వారు ద్వేశించినటులనే ముద్రింపించి ప్రకటించుటకు ప్రోత్సాహకులైన శ్రీవావిళ్ల రామస్వామిశాస్త్రిలు అండ్ సన్స్ వారి సహాయమును శ్రీవేంకటేశ్వరసహాయంబనియే భావించెదము. 20 సంవత్సరములుగా సత్పుస్తకంబులను, అంతయేల మొట్టమొదట సవ్యాఖ్యాన శ్రీరామాయణమును, శ్రీభాగవతమును ఆంధ్రలోకంబునకు ప్రకటించి చూపిన వీరిసత్ప్రవర్తనంబును సంభావించెదము. ఇట్టివారికి మిక్కిలి కృతజ్ఞులము. మఱియు నీపుస్తకమున నీవఱకు ముద్రించిన వాటికన్నను అధికంబుగా శ్రీరామదాసుగారి భావచిత్రము చేర్పఁబడియున్నది. కావున నందఱు దీని నంగీకరించి పఠనాదులచే మాప్రయత్నమునకు సఫలత నిచ్చునట్లు లోకులు సంభావింపం బడుచుందురు.

10-12-1911.)
చెన్నపురి. }

ఇట్లు,
సర్వేపల్లి రాధాకృష్ణయ్య, M. A., L. T.

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః.

భద్రాచల రామదాసచరిత్రము.

ఆనందశైరవిరాగము - ఆదితాళము.

* డోహరాచరణములు.

కరమగు శ్రీరామనామమును స్థిరమతిఁ దలఁచినజనులు
ప్రాకటయశుఁడగురామదాసువలెఁబరముఁగందురానరులు
మక్కువతో సిరి సురమునఁ జేర్చిన మందరధరు నేవించి.

శ్రీ మ హా విష్ణు స్తుతి.

శా. శ్రీవైకుంఠపదంబుఁ గోరి మదిలో నేవింతు నెల్లప్పుడు
శ్రీవత్సాంకుని నిష్కళంకుని మహాశేషాహివర్యంకుని
దేవగ్రామణి నాశ్రితామరమణి నిత్యార్థరక్షామణి
భావాతీతుని భద్రశైలనిలయున్ భద్రప్రదాన్ రామునిన్.

నాటరాగము - జంపెతాళము.

జయదశరథపుత్ర జయపుణ్యచారిత్ర జయజలజదళనేత్ర జయచారుగాత్ర జ.
జయసత్యసంభావ జయసుగుణగణభూష జయభక్తజనబాంధవ జయదైత్యశోష జ.
జయభానువలచంద్ర జయకాంతియుతచంద్ర జయకీర్తిసుతచంద్ర జయరామచంద్ర జ.
జయమనోరథకామ జయజలధరశ్యామ జయభద్రగిరిధామ జయసారస్వభామ. జ.

అష్టాశ్రితి.

*వాక్కున వాణిని వరుసను నిల్వినవనజభవుని ప్రార్థించి

ఉ. ప్రాణులమేలు గీళ్లరసి ఫాలతలంబున వ్రాయు నాజగ
 త్ప్రాణుఁ గళాప్రవీణు శ్రితరక్షకు దుర్బదశిక్షకు స్తహా
 వాణికిఁ బ్రాణనాథుఁ డగువానిఁ గుఱించి విరించి నెన్నెదన్
 ఊణిసురాసురప్రణత కోవిదమోహను హంసవాహనున్.

శివస్తుతి.

* అర్ధాంగంబున సంబికనుంచిన యంగజదమనుని యెంచి

ఉ. శాంకరి వామభాగమునఁ జంద్రుఁడు మాళి నలంకరింప మీ
 నాంకవిభూతి మేన్దైరయ నగ్గజపప్పలితోఁ గడంగినన్
 రంకెలువ్రేయు నబ్బసవరాయని నెక్కి దువాళిసేయు నా
 శంకరు భక్తమానసవశంకరు నర్చనఁ దేల్తు నామదిన్.

వినాయకస్తుతి.

* ప్రార్థనఁజేసి వినాయకమూర్తిని పరమాత్ముని మది నెంచి

క. వామను మోదుకహస్తున్, సామజముఖపద్మ బాలచంద్రకిరీటున్
 చామరకర్ణగణేశున్, ద్వైమాతురు నేకదంతుఁ దలఁతున్ గొలుతున్

నాదనామక్రియ రాగము - ఏకతాళము.

సిద్ధివినాయక నమోనమో - ప్ర - సిద్ధపూజితపాద నమోనమో.

సింధుగంధీర తే నమోనమో - మేరు - కంధరధీరతే నమోనమో.

ఆదిదేవాయ తే నమోనమో - డే - వాదిదేవవిరుత నమోనమో.

విఘ్నరాజాయ తే నమోనమో - ని - ర్విఘ్న కారక తే నమోనమో.

అంజనేయస్తుతి.

* రామభక్తుఁ డగునంజనేసుతుని ప్రేమతోడఁ దలఁబోసి

చ. కరములచేత రామపదకంజదళంబులసేవ వాక్కుచే
 నిరతము రామకీర్తనము నెమ్మి మనంబున రామతత్త్వత
 త్పరత శిరంబుచే రఘునృపాలవరేణ్యునకు స్మృణామముల్
 నిరతి నొనర్చువాయుసుతుని స్మరియింతు నభీష్టసిద్ధికిన్.

సురటరాగము - ఆదితాళము.

అంజనేయునిఁ దలఁతు శ్రీమదాంజనేయునిఁ దలఁతు.

లంకలో నున్నసీతాదేవిని శంకమాన్నిపటి సంచేవరాయని

లంకిణిఁ బరిమార్చి రావణాసురుని లంకఁ గాల్చినట్టి లాంగూలఘనుని. ఆం.

నిండగు భానుమండలమ్మును పండని పట్టిన వరమ సాహసుని

మొండగు రావణమూలబలంబులఁ బిండిపేసినట్టిభీమపరాక్రముని. ఆం.

దిట్టఁడై యక్షయకుమారుని చట్టలుబట్టి పీల్చినఘనుని

మట్టుబెట్టి యలరావణాసురునట్టిట్టుచేసిన యంజనేయునిఁ దలఁతు.

* వామలూరుభవు లాదియైన వరవర్ణితసుకవుల డాసి

క. ఎన్నుదు శ్రీవాల్మీకి, న్నన్నపఁ దిక్కన్న నెఱ్ఱినను బాణమయూ
రు న్నాచనసోముని భీ, మన్నను శ్రీనాథురంగయను భాస్కరునిన్.

* ప్రహ్లాదాదులపాదపద్మములు పదియిరుమారులు మ్రొక్కి

శ్లో. ప్రహ్లాదనారదపరాశరపుణ్డరీక వ్యాసాంబరీషశుకకౌనకభీష్మదాల్ఫ్యన్,
రుక్మాంగదాష్టనవసిన్ధుబలీ నివభీషణాదిపుణ్యానిమాన్ పరమభాగవతాన్ స్మరामి.

* యాహ్లాదమతో నాధునికులు నగునాంధ్రకవులఁ గొలిచి
పాపండులమద మరసి యణంచిన వరమగురునిఁ దగ వేడి
శేషశయానుని సేవకజనులను జేతు లెత్తి కొనియాడి.

వ. అని చింతింపఁ జేసి “సర్వం విష్ణుమయం జగ” త్తనియెడి యాపని
షడ్వాక్యమహిమ కట్టెదుర నెదురుకొనంగడు, “ఏకోవిష్ణుర్నహద్భూత”
మ్మను బలిమిపట్టువిడుపు లెఱింగింపఁగను, “నావిష్ణుః పృథివీపతి” యను
సకలరక్షకత్వంబు దీపింపఁగను, “న దైవం కేశవాత్పర”మ్మను మంత్రాధి
దేవత రామానుజమతంబు చూరవిడువఁగను, “ఓన్నమో నారాయ
ణాయ”యను శ్రీమదష్టాక్షరి దలపించఁగను, సహస్రనామతుల్యంబును
తారక బ్రహ్మంబును నగు శ్రీరామనామంబు జగదద్భుతంబై మరులు
కొలుపఁగను, “న శూద్రా భగవద్భక్తా” యని శ్రీకృష్ణుండు ప్రేరే
పింపఁగను, “యద్భావ్యం తద్భవతి” యను చింతయాకారంబు రూపింపఁ
గను, ప్రహ్లాద నారద ధ్రువవిభీషణాదుల కిచ్చినపదవులు యెప్పుడుం
జెడవని బిరుదు తరువు సేయఁగను మత్పూర్వజన్మహరిసేవాపుణ్య
మలయగంధవాహసుగంధంబు గంధిల్లుటం జేసి.

నాటరాగము - ఆదితాళము.

సేవేహం శ్రీరఘవీరం సేవేహం.

శ్రీరఘవీరం శ్రీతజనాధారం అఘచయదూరం కాస్తుభవారం సేవేహం.
 పావనచరితం భవభయరహితం సేవకావన వరసింధుగంభీరం సేవేహం
 అరిదరాభరణం ఆర్తిసంహరణం పురహరాదిదేవ పూజితచరణం సేవేహం.
 వాసవవినుతం వైభవకలితం పోషితనారసింహ దానప్రముదితం సేవేహం.

క. శ్రీరామరామ యని నరు,లూరక వాక్రుచ్చినంత యుత్తములటనా
 కోరికతో రామకథా, సారముఁ జెప్పంగ జన్తసఫలము గాదే.

* రామదాసునిచరితముఁ జెప్పెద రాదు జన్త మని పూని

క. శ్రీపర్వం బనుభవికి స,భాపర్వము పతికిఁ గర్ణపర్వము మునికిఁ
 గోషికిని శాంతిపర్వం, బేపున శ్రీరామచరిత్ర మెల్లజగములన్.

చ. అమరుల మెచ్చురాజవిజయంబు గృహీతశుభావహంబు పు
 ణ్యములకుఁ బుట్టినిల్లు బలి నారద శౌనక ముఖ్యభక్త హృ
 త్కమలదివాకరోదయము గాఢతరాంధవిదీయమాన మ
 త్యమలము సంతతాద్భుతము నైనది రామచరిత్ర మెంతయున్.

ఉ. భూమిజఁగాని యన్యసతిఁ బొందఁడు కామిత మిచ్చుఁగాని తా
 నేమియుఁ దెచ్చునండు సుర లెన్నెడి సత్యమకాని పల్కఁడు
 ద్దామగరిష్ఠుఁడై యభయదానమెగాని తలంకఁ డెందు మా
 రామునివంటిదేవుఁడు ధరం గలఁడే తలపోసి చూడఁగన్.

నాటరాగము - ఆదితాళము.

నమోఽస్తుతే రఘునాయకా నమోఽస్తుతే.

నమోఽస్తుతే రఘునాథపరాత్పర రమామనోహర రణజయశూర నమో.

పారావారవిహారగంభీర పాథోధిశయన పంకజలోచన నమో.

మందరగిరిధరమహితచార మానితకాసారమణిమయహారా నమో.

వారణదుఃఖనివారణశుభకరనారసింహదాసావనలాలానమోఽస్తుతే రఘునాయకా.

* సామజవరదునిభక్తుల కెల్లను సమ్మద మగునటు లూని
 మ. ధనమస్తైర్యము మేను బుద్బుదము చిత్తవ్యాధు లబ్ధాననల్
 తనయుల్ పెట్టని సంకెలల్ హితులు నర్థస్నేహు లట్లౌట నె

వ్యని కెందుక సుఖమొందంగల్లు హరినేవాబుద్ధినేతక్క సం
చును జెప్పక దొరకొంటి రామకథ ప్రాజ్ఞులైచ్చుగాఁ బ్రాధిమన్.

సభావందనము.

శ్లో. సభాకల్పతరుం వందే వేదశాఖోపజీవితమ్,
శాస్త్రపుష్పసమాయుక్తం విద్వద్భిమరశోభితమ్.

పంచపాది.

ఉ. సచ్చరితు ల్సమస్తగుణసంపదలం బొలుపొంది శాస్త్రము
ల్నిచ్చులు సాధుసంఘము లనేకవిధంబులఁ దెల్పు వింశుఁ బ
ల్తుచ్చట లొందుమీమదికి మోద మెలర్పంగఁ జెప్పనేర్తునే
పచ్చనికోక వానిపయిపాటలు కీరము హెచ్చి పల్కఁగా
మెచ్చినరీతిఁగాఁగ నను మెచ్చదగున్ దలపోసిచూడఁగన్.

కల్యాణి రాగము - చాపుతాళము.

దండమనుచు మ్రొక్కెదా యీసభకెల్ల నిండు భయభక్తులను దండ.
పుండరీకదళాక్షుభక్తులు మెండుగానిండుకొనియుండఁగ
దండధర కింకరులచే భయముండదని మీయండఁజేరి దండ.
భక్తవర్యులు భగవతులు విరక్తచిత్తులు సత్తులగుటను
ముక్తికి సందేహ మేమని యుక్తిచే మిము రక్షింజేరి దండ.
వాసుదేవుని దాసదాసులు యీసభను పసించి యుండఁగ
దోసముల కింక యీసభలేదని వేసరక బాసటనుజేరి దండమనుచు మ్రొక్కెదా.

సీ. పుణ్యమూర్తులు మహాత్ములు ప్రకాంతులు ఘనుల్ ధీనిధు ల్భక్తివిధేయమతులు
షడ్వర్గవిగళితషడ్గుణైశ్వర్యులు భగవత్కథానుధాపానరతులు
భక్తాగ్రగణ్యులు భగవదాచార్య భాగవతార్యకార్య కైంకర్యధుర్య
దైర్యకౌర్యులు సదా దానధర్మజ్ఞులు స్వామిసామీప్యలు సాధుమతులు

తే. మీకృపామృతదృష్టి నామీదఁ బర్వ, జనకుముంగల బాలభాషణలఁబోలె
నాదుమనమున రాముని నతులుసేసి, చెలఁగి చెప్పెద వినుడు భో సభికులార.

సీ. ఈసభాస్థలిలోన నీసజ్జనులమ్రొల హరికథజేసెద హర్షమునను
భద్రాచలంబున భద్రయశుం దైనగోపన్న తహసీలు కొమరుమిగులఁ
జేయుచు సర్కారు కిస్తుకైకంటెల్ల కాకుల్ స్థలింకు కైంకర్య మచరఁ
జేసి తాసిషచే జెప్పి మావఁగరాని కిక్షల్లెను బొంద శ్రీనివాసుఁ

తే. డార్దుడైనట్టిభీక్షుని నాదరింప, బంటువేషము ధరియించి భాగవతుని
కరుణ రక్షించునట్టియీకాక భవినంగ, నందరానట్టిసౌఖ్యంబు లందఁగలవు.

గీ. వక్తయైనవాని వర్ణింతు రెప్పుడు, వక్తగానివానివార్త లేదు
వక్తననఁగ రాదువక్తగాననరాదు, గానసభకు మ్రొక్కికథయైనర్దు.
వ. అని సర్వమంగళపరంపరాభివృద్ధిగా నాయొనర్పంబూనిన రామ
చంద్రపదకమలయుగళా రాధనతత్పరుం డగుశ్రీభద్రాచల రామదాస
చరిత్రంబునకుఁ గథాప్రారంభం బెట్లనిన.

* ఏఁబదియాఱుదేశములందును నెన్నఁదగినగోల్కొండ

నాదనామక్రియ - ఏకతాళము.

ఎంతోవింతైయున్నది గోల్కొండపుర మెంతోవింతైయున్నది.

శ్రీనౌసంగునిక్షీతితలమందున మానితగతిఁ బేర్కొనఁదగునవ్వరి
తళతళకాంతులఁ దగుగోపురముల ఫళఫళఫళ మనుప్రాకారంబుల
నిగనిగనిగ యను నెరిమంటపముల ధగధగధగ యనుధ్వజములకాంతుల
రమణీయం బగురవిశళిపీఠంలఁ గమనీయము లగుఘనసౌధంబులఁ
దరువై యొప్పెడు ధనికులగృహముల మెరుఁగుదట్టముల మెరయుకుడ్యముల
ఘుమఘుమఘుమ యనుకుసుమగంధముల ధనుధనుధను యనుధక్కారపముల
ర్ముణుశర్ముణు యనుజంత్రనాట్యముల ఘుణఘుణఘుణ యనుఘంటారవముల
ఘనరత్నంబులు గలకైలంబులఁ గనకనైకతము గలిగినభూముల నెంతోవింతై.

అచ్చటిబ్రాహ్మణు లజనన్నిభులు అచ్చటిభూవతు లతిధర్మాత్ములు
అక్కడిదేవారు లలకుబేరులు అక్కడిశూద్రులు నిక్కపుధనికులు
బలరామునిగతి బలపరాక్రములు బలిబంధనుగతి బ్రబలునేర్పరులు
విమలాదకముల వెలసినబావులు కమలవ్రజములు గలిగినప్రాదములు
సురుచిరకర మగుసుందరవనములు పరిపరివిధముల ఫలవర్గంబులు
ప్రతిగృహంబులను రంగవల్లులు సతతము వీటను సంగీతంబును
రథములు హయములు రాజమార్గములు పథికులకింపగు పాకశాలలు
ముద మెప్పుడు మది నొదవఁజేయుచును విదిలముగా ధర వెలయును గనుఁగొనఁసెం.
ఇందునిధం బగుసుందరముఖములు కుందముకుళములఁ బొండురదనములు
కమలముకుళములు గరితలకుచములు సుమబాణంబులు సుదతులచూపులు •

శ్రీవర్ణంబులు చెలికర్ణంబులు శ్రీవర్ణము లిడు చెలలగృహంబులు
ఘలుఘలుఘు ల్లు నుగజ్జలరవళులు ఝలుఝలుఝు ల్లు నుసరసులగుండెలు

ధుంతకీటధుంధుంతరి యని బలు వింతవింతలుగ వెలయునాట్యములు
అభిరామం బగునభినయములబలు అభిమతంబు లగుహావభావములు
రాత్రి పగ లెఱుంగ రాకవిభవములు నేత్రోత్సవమై నిరతము నిట్టులు
అమరపురమొకో యనఁగను మనుజులు నమరియిందురట నమరిహర్షములు ఎం.

* నబాబు తానిషాతక్తుజేరి యానగర మేలుచుండ
మక్కువగలుగు దివాను లాతనికి మాన్యులు బహుసజ్జసులు
అక్కన మాదన్నయు నని యిద్దఱు నన్నదమ్ము లతిప్రియులు.

క. అనఘుల శాస్త్రవిధిజ్ఞుల, ననురస్తులఁ బితృపితామహాక్రమమున వ
చ్చినవిప్రులమంత్రులఁగా, నొనరించెను గార్యసంప్రయోగముగొఱకున్.

* వీరలఁ గూడుక వైభవ మొప్పుఁగ వీరభటులు గొలువఁగను
సూరుఁడు తానిష పాలించెను భువి సుజనులెల్లఁ బొగడఁగను
గోలకొండతోఁజేరిన తుకిడి లోక్కులెక్కల వండు
వెలయఁగ భద్రాచలమను తుకిడి పేవిధముల మేలొందు.

క. ఇంటింట నన్న సత్రము, లింటింటం బరిణయంబు లింటింటం బ్రపా
మంటపములుపవనములిం, టింటంబు గాణములగోష్ఠియింటింటనగున్.

క. ముకురములోఁ బ్రతిబింబము, ప్రకటితమేరుగిరిజాపుపగిది దెలిపెదన్
సకలంబు నెఱింగి యెవ్వారికి వశ మర్పణము ధురీణత నెన్నన్.

క. తప్పాడుటయునుమదిచుని, ముప్పునులోభంబుఁగోపమునుదారిద్ర్యం
బెప్పుడు లేదట ప్రజలకు, నప్పట్టిగా మెన్నఁదరమె యజునకు నైనన్.

* సాలుకు బారాలక్షలపైకము సర్కార్నిస్తీకిఁ జెందు
మేలుగలిగి వర్తింతురు కాపులు మేలుగలిగిసిరులందు.

గీ. ప్రజలు నిత్యకల్యాణము ల్పచ్చుతోర
ణముల నెలమూఁడు జల్లు దున్నకయె పండుఁ
గలియుగంబయ్యుఁ గృతయుగరీతి నప్పు
రమున నాల్గుపాదముల ధర్మంబు నడువ.

* ఘతుకిడిలోఁజేరిన గ్రామము నెలకొండపల్లియయందు
ఖ్యాతిగ లింగనమంత్రి వసించెను కాపురముగ నందు.
లింగనమంత్రి వివాహంబయ్యెను మంగళవతిఁ గామాంబన్.

పొంగుచుఁ బతికనుసన్నలనేవఁ జెలంగుచుఁ జేయుచునుండెన్
సంతానార్థము లింగనార్యుఁ డాసారసనేత్రునిఁ గొలిచెన్.

ద్వి ప ద.

జయజయసర్వేశ జయభవనాశ, జయజయలక్ష్మీశ జయదైత్యనాశ
జయజయసురరక్ష జయమానిపక్ష, జయజయరిపుశిక్ష జయజగద్రక్ష
కుక్షి నీజగముల కుదురుగా నిలిపి, రక్షించఁగలయట్టి రాజపు నీవె
ఇంద్రియంబులయందు నిరపుగా నుండి, యింద్రియంబులపోక కిష్టంబు నీవె
యరుదుగాఁ దత్త్వంబులందుల నిలిచి, తుర మతురములకు సంధియు నీవె
పుట్టింప రక్షింపఁ బొడ వడఁగింప, గట్టిగా బ్రహ్మాండకర్తయు నీవె
యిన్నిచిత్రంబుల నెఱుంగనియటులఁ, బన్నినసూత్రంబు బ్రహ్మాదులైనఁ
దెలియంగ నేర్తురే దేవదేవేశ, వికసిల్లునీకీర్తి వినుతులు సేయ
నే నేరఁ బొగడంగ నీరజనాభ, జ్ఞానిని గాను నజ్ఞానిని నిన్ను
మలయుచు నేవేళ మదిలోన నుంచు; సలలితం బగుభక్తజనములయందు
వదలక వర్తింతు వైభవలీల, నదమలాచారంబు సాధింప దశమె
యటుగాన నే నెంచ నపరాధి నిపుడు, కటకటా నీమాయ గానఁగా నేర
రక్షించు రక్షించు రాజీవనయన, పక్షివాహన నీకుఁ బ్రణుతి యొనర్తు
దయఁజూడు మిఁక పుత్రదానంబుఁ జేసి, భయరహితుండనై భక్తిఁ గొల్పెదను.

వ. ఇవ్విధంబున బ్రార్థించిన నారాయణకృపావిశేషంబున.

* సంతోషంబుగ నాతనిగృహిణికి సరగ చూలు నిలిచెన్
నవమాసంబులు నాతికి నిండెను నారాయణకృపచేతన్
సవరణగాఁ గనె బురుషశిశువును సరససద్గుణోపేతున్
పుత్రోత్సవ మనుపోడిమిఁ జరిపెను బుణ్యమూర్తిలింగన్నా
నేత్రోత్సవ మాలింగన కనుచును నిఖిలజనులు తన్నెన్నా.
కామజనకునికరుణకుఁ బాత్రుఁడు కాఁగలఁ డనెడుప్రవాదన్
నామకరణమును జేసె నోపన యన నార్యుల నానతిమీఁదన్.
ఉపనయనంబును నొనరఁగ నడిపెను యుక్తకాలమునను
యువమ గలదు పుత్రున కని నేర్పిరి యురుశాస్త్రంబులను

గీ. శాస్త్రచింతన చేయుచో శాస్త్రవిదులు

బాలరామాయణంబు తాత్పర్య మొప్పు

దనకుఁ జెప్పిన రాముని ఘనమనీష
లెల్లఁ దలపోసి యిట్లని దల్లడిల్లె.

నీలాంబరిరాగము - త్రిపుటతాళము.

ఏలా పుట్టకపోతి నాఁడే రాములతోడ ఏలా.

మూలమైనబ్రహ్మమేతెంచి కౌసల్యగర్భ గోళములోనుండి యవతరించి
శ్రీరాములనఁగ లీలజగములనువర్తించి బాలక్రీడలపారాడెడునెడ
లాలనసేయుచు బోలలుపాడుచు బోబోబోయనిజోకొట్టుదుఁగద
నోలనిలుపుకొని ముద్దుఁజూతుఁగద మేలుమేలనుచు మెగుకువతోడుత
వాలాయముగా వద్దఁ జేరుకొని మూలమితండని మోదము నొందుదు నేలా.
లిన్నగా నడిచేటినాఁడే మా రామన్న చిన్నవాండ్రతో నాడేనాఁడే
తమ్ములతోనునన్నునైగలుజేసేనాఁడే చిన్నన్నకునే చిక్కు దీతుఁగద
కన్నన్నకునే కాళ్ళొత్తుదుఁగద పొన్నన్నకునే బువ్వఁబెడుదుఁగద
కన్నతండ్రిగదకాకుత్స్థకుటుం డెన్నఁడురాముని యెడబాయనుగద
యెన్ని నేర్చినో యన్న రాఘవులు యెన్నఁడు బుట్టెనొ మొన్నకుమున్నే.
భూలేకు నిలువిరిచినాఁడే జనకుని కూతుసీతాకల్యాణ మయ్యెనాఁడే
అనుజ జననమేతుండై యూరేఁగేనాఁడే ఆతతమతి నేనారతిత్తుఁగద
జాతిగంధవడి జల్లుచుందుఁగద భ్రాంతిని బాటలు పాడుచుందుఁగద
నూతన సుమముల నొగిజల్లుదుఁగద జాతిపుసుగుచే జేతఁకెత్తుగద
పాతకహరు గోపాలబాలుని గనిభూతలమున నేలేతాయుగమున నేలా.

గీ. ఇవిధంబునఁదలఁచుచునింది రేకు, పైనిఁగలిగిన బాళితో బాలుఁడయ్యు
సర్వశాస్త్రార్థసారవిస్తారమెల్ల, నేర్పి వై రాగ్యవంతుండై నెగడెనిట్లు.

వరాళిరాగము - రూపకము.

అయ్యయ్యో నేజెల్ల యీజీవునకు సుఖ మెయ్యెడలేదుగదా
జన్మాలు యెన్నెన్నో గలవుగదా రామయ్య.

చయ్యనరఘుకులసార్వభౌమయే చందానఁ బ్రోచెదవో రామయ్య అయ్యయ్యో.
వనజనాభునిమాయఁ దెలియక నేవెట్టివగలఁబొందుచునుంటిగా కొన్నాళ్లు
మునుపు సేసిన పుణ్యపావసంఘములచే మునిగి లేలుచునుంటిగా కొన్నాళ్లు
ఎనుబది నాల్గులక్షల యోనులందెల్ల వేసరక పుట్టితిఁగా కొన్నాళ్లు
అనయము నరకము లనుభవించి నర్మర్థ మంతట జొచ్చితిఁగా ఓరామ అయ్యయ్యో.
అలంబనములేక నాకాళమందున నలసట నొందితిఁగా కొన్నాళ్లు

మేలుచెలియలేక మంచులోపలఁజిక్కి మిఁజుకుచునుంటిఁగదా కొన్నాళ్లు
 యీలాగుతాఁజొచ్చి మేఘమధ్యమందు నిడుములఁబడుచుంటిఁగా కొన్నాళ్లు
 జాలినొంది సూర్యకిరణములోఁజొచ్చి చలనమునొందితిఁగా ఓరామ అయ్యయ్యా.
 వర్షములోఁజిక్కి చనుమతిమీఁదను వర్తింపుచుంటిఁగదా కొన్నాళ్లు
 వరుసనశేషసస్యగతమైన ధాన్యముల వరలివర్తించితిఁగా కొన్నాళ్లు
 పురుషుఁడారగించు నన్నముతో వానిపొట్టఁజేరియుంటిఁగా కొన్నాళ్లు
 వరనరునిరేతస్సువల్ల నారీగర్భనరకానఁబడియుంటిఁగా ఓరామ అయ్యయ్యా.
 తిప్పుచుఁ దిత్తిలోపల దినదినము ప్రవర్ధిల్లుచుంటిఁగదా కొన్నాళ్లు
 అప్పుడుమాతల్లి యుప్పుపులుసున నంగలార్చుచుంటిఁగా కొన్నాళ్లు
 ఎప్పుడుయిందుండి బయలువెళ్ళుమనని యెదురుజూచుచుంటిఁగా కొన్నాళ్లు
 చెప్పరానటువంటి ద్వారములోనుండి జననమునొందితిఁగా ఓరామ అయ్యయ్యా.
 పొరలుచు దుర్గంధ పొత్తిళ్లలోఁదగిలి పొదలుచుచుంటిఁగదా కొన్నాళ్లు
 పెరుగుచు బాల్యావస్థలఁ గొన్నిదినములు పరుగులాడుచు నుంటిఁగా కొన్నాళ్లు
 తరుణులతోఁ గూడి మదమత్సరములను తన్నెఱుంగనైతిఁగదా కొన్నాళ్లు
 తరువాత దారాపుత్రుడి మోహములఁ దగిలివర్తించితిఁగా ఓరామ అయ్యయ్యా.
 తలతెల్లనై దంతములూడి వణుకుచుఁ దడబడుచుంటిఁగదా కొన్నాళ్లు
 తలుపుదగ్గరఁ జేరి బలిభిక్షములవారిఁ దగిలితిట్టుచుంటిఁగా కొన్నాళ్లు
 పిలిచినరాని పెండ్లాముబిడ్డలచేత నిడుములఁబడుచుంటిఁగా కొన్నాళ్లు
 బోమిదీరి కండ్లుపొరలు గప్పిపరులఁ బతిమాలుచుంటిఁగదా ఓరామ అయ్యయ్యా.
 అంతట మృతినొంది యలయుచు యమునిచే నాబాధలొందితిఁగా కొన్నాళ్లు
 వింతగా నీరీతి పుట్టుచుఁగిట్టుచు వేదనఁబడుచుంటిఁగా కొన్నాళ్లు
 కంఠజనక భద్రాచలపతి నిన్ను నే గనలేక తిరిగితిఁగా కొన్నాళ్లు
 వింతగా నే రామదాసుఁడనైతిని యింకనెట్లా ప్రోచెదవో ఓరామ అయ్యయ్యా.

నేజెల్ల యీజీవనకు సుఖమెయ్యెడలేదుగదా రామయ్య.

* ఈగతి జననీజనకులు పుత్రుని నీతిమంతునిఁగఁజేసి

వేగమె శ్రీహరినిలయముఁజెందిరి వేలుజన్మములఁ బాసి.

యదుకులకాంధోజిరాగము - చాపుతాళము.

వైకుంఠముఁజేరెను లింగనమంత్రి పరభార్యావణితోడను

వైకుంఠముఁజేరవైభవోజ్వలుఁడగుచు నేకాలములకైనరాకపోకలులేవివైకుంఠ.

సారసాక్షునిభక్తునిఁ దనయునిగా కోరికాంచిరక్తిని

సారసీనమైన సంసారజలరాళి తీరముఁగడఁగాంచి మేరుభీరుడై వైకుంఠ.

* అంతట గోపన తల్లిదండ్రులకు నవరక్రియలను భేసి
సంతసమున నొకకన్యను తనసరి సాటివారిలోఁ దీసి.

* వివాహ మప్పుడు చేసికొనియెను విబుధవరుల సమ్మతిని
సువాసినీమణినిగూడి చరించెను సొంపుమీఱ నెమ్మదిని.
పుత్రుఁడొకఁడు పుట్టెను గోపన్నకుఁ బురుషోత్తముకృపచేతఁ
మిత్రకులుని పేరిడి ఘనమందెఁ బవిత్రమాయెఁ గులమనుచుకొ.

గీ. ఇట్లు పేరిడి పుత్రునిఁ వొట్లనుంచి, రామనామంబు పైప్రేమ రంజిలంగ
రామ యీరితివెలసి తేరాయటంచు, సొక్కి రామునిగూర్చియు
[జోలఁ బాడె.

ఆనందభైరవిరాగము - చాపుతాళము.

రామరామరామజోజో ఘన శ్యామలనిభ దేహ సౌందర్య జోజో	రామ.
చిన్నారీముద్దులపట్టి వేగ మన్నించి మమ్మెలుమాయలజెట్టి	రామ.
అప్పచ్చి యిదిగోర యప్ప మా శిష్యులెంచబోక దరిఁజేర్చుమప్ప	రామ.
పాచిబోయించెదఁద్రాగి మమ్మఁ గాచిరక్షించర కైవల్యమొసఁగి	రామ.
బువ్వబెట్టించెద నీకు మమ్మ రవ్వలఁబెట్టుచు రాపాడఁబోకు	రామ.
కన్నులుమూయపడేరా మమ్మ గన్న శండ్రివిగదర కరుణించవేరా	రామ.

* పటుతరముగ నిహలోకసుఖంబులపైని వాంఛలుడుగఁ
ఇటువలె భోగము లెల్లను బొందెను యిరువ దేండ్లలో గాక.

వ. ఇవ్విధంబున గోపన్న యిరువదియేడలకులోఁ గా నిహలోకసుఖం
బుల కాధారంబగు దారం బరిగ్రహించి రామనామాంకితుండగు నొక
సుపుత్రుంగాంచి పిత్రాజ్ఞితంబగు ద్రవ్యంబుల దానధర్తంబులం జేయుచు
గృహస్థధర్తంబునకుంగల యాచారంబుల బుధులచే నెఱుంగుచు నిట్లని
మానసబోధఁ జేయుచున్నాఁడు.

సావేరిరాగము - ఆదితాళము.

శ్రీరాముల దివ్యనామస్తరణ జేయుచున్నఁ జాలు
ఘోరమైన తపములను కోర నేటికే మనస
తారక శ్రీరామనామధ్యానముఁ జేసినఁ జాలు
వేలువేలుదైవములను వెదుక నేటికే మనస
భాగవతుల పాదజలము పైనజల్లుకున్నఁ జాలు

శ్రీ.

భాగీరథికిపాద్యేననే భ్రాంతియేటికే మనస
భాగవతుల వాగమృతము పానము జేసిన జాలు
బాగుమీరినట్టి యమృతపాన మేటికే మనస

శ్రీ.

పరులహింసచేయకున్నఁ బరమధర్మ మం తెచాలు
పరులను రక్షింతునని పల్క నేటికే మనస
దొరకొని పరులధనముఁ దోచకయుండినఁ జాలు
గుఱుతుగాను గోపురము గట్టనేటికే మనస

శ్రీ.

పరగదీన జనులయందు పక్షముంచినదె చాలు
పరమాత్మునియందుఁ బ్రీతిఁ బెట్టనేటికే మనస
హరిదాసులకుఁ బూజలాచరించినను చాలు
హరినిబూజనేతు ననేయహమేదేటికే మనస

శ్రీ.

జపతపానుష్ఠానములు సలిపిరి మూఢులకై బుధులు
జగదీశుని దివ్యనామ చింతన కోసరమై మనస
చపలము లేక యేవేళ జింతించే మహాత్ములకు
జపతపానుష్ఠానములు సేయ నేటికే మనస

శ్రీ

అతిథివచ్చి యాకలన నన్న మింతయిడినఁ జాలు
క్రతువు సేయవలయు ననేకాంక్ష లేటికే మనస
సతతము మాధ ద్రగిరిస్వామి రామదాసుడైన
నితరమతము లనియేటి వెతల దేటికే మనస

శ్రీ

మ. నిజదార్శనైకపరత్వము న్నరుణయు న్నిక్కంబునుం దాల్చియున్
సుజనాసంగము దేవపితృతిథి సంశుద్ధార్చనల్ హవ్యభు
గ్భజనంబున్ సకలా శ్రమస్థులకు శక్యప్రక్రియంబ్రోవుఁ బం
కజగర్భండు గృహస్థధర్మములుగాఁ గల్పించె నంచెన్ను చున్.

* గృహపతి ధర్మము నెరఱచు గోపన గృహమందున తానుం
వివాగవాహనుని దాసుం డొక్కఁడు వీరిగృహము దండన్
పంచబాణజనకుని శ్రుతిఁబాడుచు నంచిత మతితో నుండన్

ఈ. ఇవ్విధంబున భగవద్భజానుభవంబు సేయుచుండు దాసునిఁ గ
గోపన్న గారు.

* వంచనలేనిమహాత్ముఁ డీతఁడని యెంచి చెంత నిలుచుండెన్.
గోపన ముఖవైలక్షణముల నతి గుఱుతిడి దాసుఁడు జూచెన్.

మ. శిరము విశాలమైనను ప్రసిద్ధిగ దాతయు భోగియానురం
బరయవిశాలమైన నభియాతుల నేర్పును జాలకుఁడీ వి
స్తరమున గాంచు నందనులఁ దత్ప్రకరంబులఁ బాదయుగ్మమున్
విరివి దనర్చెనేని ఘనవిత్తమున స్థనికుం డనందగున్.

* ఓప ననకు నే నొక్కటిఁజెప్పెద నొద్దకు రమ్మని పిలిచెన్.

వ. గోపనం బిలిచి నీయందు శాంత్యాదిగుణంబు లున్నయవి నీకు
నఖండయోగంబును శ్రీరామచంద్రానుగ్రహంబును గలుగు నే దెల్పు
నది వినుమని యిట్లనియె.

హిందూస్థానికాపిరాగము - ఏకతాళము.

నహీభరోసాయిసతనధనకా రామనామముఖబోలారే	నహీ.
జోరులడకేదవలతదునియా మాయామృగజలసపనారే	నహీ.
పుతాయెచీడియాలేగుయొళిఖరా వై సాజమకాఫాసారే	నహీ.
కహతకబీరసునోభైసాధు దేఖత కాలతమాహారే	నహీ.

* చేతులుసూపిన గోపనవచ్చిన చింతలేక నగుచున్
మాతండ్రియని కరుణనిట్లులనె మరవక వినుమనుచున్.

బ్యాగ్ రాగము - జులైతాళము.

జంకాఅజిత్తడాకాదేతుం క్యాజానేలడకాబే	జంకా.
నాబీమరగయెదసబీమరగయె మరగయెకాస్త్రుఅత్త్యాసీ	
తెత్తిసకోటి దేవతామరగయెఫడీ కాలకీసాకా	జంకా.
జపీతరీసన్యాసీమరగయె మరగయెబైరారోగీ పీరమరే	
వైగంబరమరగయె మరగయెజుదాజోగీ	జంకా.
బడేమీజాసి ఆకడెబైరె కరలీయేసబసాజా	
మారజివ్ జంజఫట్ లేజావే జంహూతీతరబాజా	జంకా.
తీనలోక పరభక్తబిరాజే లూకుంజబిహారీ	
కహతకబీరా సునభైసాధు రహికకోనవిచారీ	జంకా.

వ. హేసాధున త్తమా ! ఈకీర్తనలోని తాత్పర్యం బేమనిన యముని

యొక్క దెబ్బ యెవ్వరికిని తప్పదు. ఆ స్తంభ బ్రహ్మపర్యంతము యేనబది నాలుగుకోట్ల జీవరాసులును కాలునిపాశములఁ గట్టుబడియున్న విగాన నటులఁగాక చావుం బుట్టువు లేనిపదవిం జెండఁగోరితివేని త్రిలోకా రాధ్యుండును గజేంద్రవరదుండును నైన శ్రీరామమూర్తిని యితర విచారంబులం బోఁదోలి భజియింపవలయునని ఫలీభూతార్థముగావున.

* ఎన్ని పనులు నీకుండినఁ దగ నన్నీక్షీరిచితి విది మొదలు
పన్నుగ శ్రీరఘురామరామయని పల్కుము రేయింబవలు.

శ్లో. శ్రీరామరామరామేతి రమే రామే మనోరమే,
సహస్రనామతత్త్వం రామనామ వరాననే.

హిందూస్థాని కాపిరాగము - చాపుతాళము.

హరిబోలాహరిబోలాహరిబోలాభాయా హరినామబోలెహామరామదురాయాహా
హరికేభజపతనబకామకరనా సుపారసాగరపారపుతరనా హరి.
సబనామలేతు సబినాలాగే హరినామలేతుకవరినలాగే హరి.
కహతక బీర సునోభాయినాధు సబఘటతత్తారామగోవిందు హరి.

* ఈగతిఁ బలుకుచునుంటివేని ని న్నేమంటదు భవరుజలు
వగవక గురుదక్షిణ నిష్పించుము వరదుండొసఁగు నిధులు.

కందార్థము - రాగము - శంకరాభరణము.

తనకున్నధనము గురునకు, వినయంబున ధారఁబోసి వేడ్కగురునిచే
సనువైన బోధపడసిన, ఘనమతిమంతునకు * సాటిగలరా యీభువి
లోకులు మ్రొక్కవలదా తాము విసి, తను నితరు లేమన్నఁ దాననకయేమాట
వినకపరిపూర్ణతఁదగువానికి, సాటిగలరా యీభువి, లోకులుమెచ్చవలదాతాము విసి.

వ. ఇవివిధంబునఁ బలికిన.

*అమాటలువిని యానందంబున నటుల నేమికోరెదరు
సామాన్యము గాకుండినఁ దెచ్చెద స్వామి మీకు నజరు.
అనిన నవ్వి యాగోపనగారికి నాతఁ డిట్టులనెను
ఘనమతి నన్నుకబీరని చెప్పదు రనయము భువిలోను.

కందార్థము.

నాబుద్ధికి సరిపడ్డది, నీబుద్ధికాని యెన్ని నేర్పులఁ గనినక

భీష్మధుల యాబుధులు, నాబుధికి మెప్పురావు * నాతండ్రి వినరా
శబాసు నిన్నే తండ్రిగ నెరా, యాబుధి మానకు మేబుధి బూనకు
మేబుధిఁబూనిన నీబుధిచెడిపోవు, నాతండ్రివినరా శబాసు నిన్నే తండ్రిగ నెరా.

*భిక్షున కేటికి నేపదార్థములు నక్షయపాత్రమై యుండక
వక్షస్థులమున సిరినిధరించిన వాఁడు తోడుగానుండక
మిమ్మడిగిన గురుదక్షిణఁజెప్పెద మేలని యిచ్చినఁజాలు
సమృతిరాముని మరువనటంచని మమ్మనిపిన పదివేలు.
అనితెల్పిన గోపన్న లేచి యావనజాతుని దాసునకుఁ
మనమలరఁగ సాష్టాంగవందనము మనసు చలింపక చేసెన్.
చేసి కబీరునిశిరమున జేయిడియిట్లనె గోపనగారు
వేసటనైనను రామునేమర వివేక మొసఁగినారు.

వ. అని గురుసాన్నిధ్యంబున మానసబోధఁ జేయుచున్నారు.

పంతువరాళిరాగము - ఆదితాళము.

రామనామముఁబల్కవే పాపపుజిహ్వ రామనామముఁబల్కవే.
రామనామమునీవు ప్రేమాతోబల్కి లేసు స్వామియెల్లప్పుటికిఁగామితార్థములిచ్చు రామ.
మతిలేనివారెల్లను సీతావతిని సతతముదలఁచిలేను హితవుగవారి
పూర్వకృతము తెల్లనుమాన్చి యతులితసాంబ్రాజ్యానంద మొందఁజేయు రామ.
సారాసుందరాకారునీ వేసరకెపుడు కోరిభజియింపుచుండునీ
భూరికృతకల్ప మ వారములన్నియు చేరఁదియ్యకకొట్టి పారఁదోలెడిరఘు రామ.
దాసులనెల్లఁబ్రోచు భద్రగిరినివాసుడై జగములేలుచు
దోసములెల్లఁబాపి వాసిగధరలో రామదాసహృదయనివాసుడైన శ్రీసీతా రామ.
కందార్థములు.

ధారుణిఁ గొంతచరించివి,చారించిలిగాని యావిచారము నేనె
వ్వారలు జెప్పఁగవినలే, దారయ మీచేతవింటి * నయ్య గురుమూర్తి
తరమానులిఁజేయ మీకీర్తి, సారసనేత్రపురారి సీరజ బృందారక ముఖులైన
నేరదు మిముఁజెలియ, నయ్య గురుమూర్తి తరమానులిఁ జేయ మీకీర్తి.

వ. అని యాచార్యుని గొనియాడి తానుపదేశంబుఁజెందిన రామ
మంత్రంబును యిట్లని కొనియాడుచున్నారు.

శ్లో. దశరథసుతమస్త్రం దైత్యసంహారమస్త్రం
నిబుధవినుతమస్త్రం విశ్వవిఖ్యాతమస్త్రం,

మునిగణనుతమస్త్రం ముక్తిమార్గైకమస్త్రం
రఘుపతినిజమస్త్రం రామరామేతిమస్త్రమ్.

శంకరాభరణరాగము - ఆటతాళము.

మంత్రములకుమూల మంత్రమైనది శ్రీరామమంత్రము యీ
తంత్రములనియేటి దైత్యసంహారము రామమంత్రము మంత్ర.
రాణించుసిరులిచ్చు రఘుకులతిలకము రామమంత్రము మంత్ర.
మంచి నాణెమైనదివ్యనవరత్నఖచితమే రామమంత్రము మంత్ర.
గ్రహభూతములకు నిగ్రహభూతమైయుండు రామమంత్రము మంత్ర.
దురితగ్రహములనన్నిటిని దహనముఁ జేయించు రామమంత్రము మంత్ర.
ఏణిలోచనశంభురాణియతించిన రామమంత్రము నా మంత్ర.
ప్రాణపదంబైనభవ్యనిధానము రామమంత్రము మంత్ర.
వాసిగభద్రాచలేశుఁడైన శ్రీరామమంత్రము రామ మంత్ర.
దాసునిరక్షించె తారకనామము రామమంత్రము మంత్ర.

వ. ఇవివిధంబున రామమంత్రము ప్రభావంబుఁ గొనియాడి తనమనం
బున నిట్లని వితర్కించుచున్నారు.

ధన్వాశిరాగము - ఆదితాళము.

తారకమంత్రము కోరినదొరికెను ధన్యుడనైతినివోరన్న
మీరినకాలుని దూతలపాలిటి మృత్యువయని నవ్వుకయున్న తా.
మచ్చికతో యితరాంతరంబుల మాయలలోఁ బడఁబోకన్న
హెచ్చుగ నూటయెనిమిదితిరుపతు లెలమి తిరుగఁబనిలేదన్న
ముచ్చటగా నాపుణ్యనదులలో మునుఁగుట పనియేమిటికన్న
వచ్చెడి పర్వపునీనములలో నుడివడిబడుటయు మానకయున్న తా.
ఎన్నిజన్మముల నెంచిచూచినను యేకోనారాయణుడన్న
అన్నిరూపులై యున్న పరాత్మం డా మహాత్మనికథవిన్న
యెన్నిజన్మములఁ జేసినపాపము లీజన్మముతో విడువన్న
అన్నిటి కిది కడసారిజన్మ మిది నత్యము యింక పుట్టుటనున్న తా.
నిర్మలా అంతర్లక్ష్మ్యభావము నిత్యానందముతోనున్నఁ
గర్వములువిడి మోక్షనద్గతిని గన్నులనే జూచుచునున్న
ధర్మముతప్పక భద్రాద్రిశుని తలపులలో మిత్రతనున్న
మర్షముఁ దెలిసినరామదాసు నిజమందిరమున కేఁగుచునున్న తా.

శ్లో. ఇత్వోక్తువంశార్థ వజ్రాతరత్నం సీతాంగనాయకావనభాగ్యరత్నమ్,
వైకుంఠరత్నం మమ భాగ్యరత్నం శ్రీరామరత్నం శిరసా నమామి.

నవరోజురాగము - ఆదితాళము.

భజరే శ్రీరామం హే మానస భజరే రఘురామం	భ.
భజ రఘురామం భండనభీమం రజనిచరౌఘవిరామం రామం	భ.
వనరుహనయనం కనకపీతయనం మనసిజశోటిసమానం మానం	భ.
తారకనామం దశరథరామం చారుభద్రాద్రిసంచారం ధీరం	భ.
సీతారామం చిన్నయథామం శ్రీతులసీదళ శ్రీకరథామం	భ.
శ్యామలగాత్రం సత్యచరిత్రం రామదాసహృద్రాజీవమిత్రం	భ.

శ్లో. సకలసుకృతరత్నం సత్యవాక్యార్థరత్నం
శమదమగుణరత్నం శాశ్వతానందరత్నమ్,
ప్రణవనిలయరత్నం ప్రస్ఫుటజ్యోతిరత్నం
పరమపదవిరత్నం పాతు మాం రామరత్నమ్.

కాంభోజిరాగము - ఆదితాళము.

దొరికెగా భద్రాచలనిలయుండు దొరికెగా	
దొరికెగా నరగుడోరగులకుం బరమతారక మైన భక్తచింతామణి	దొరి.
శోరినదాసులఁగూరిమి చేత నవారిగఁ బ్రోచుచుమిరినవరమణి	దొరి.
వృక్షమునెఱింగిన భక్తజనులనానక్షిప్తి బ్రోచే భక్తచింతామణి	దొరి.
ఇందునియందము మందము సేసెడి యందముగలమాయుండ్ర సీలమణి	దొరి.
చేగువయాభద్రాచలమందున మీఱి సీతతోడ మెరయుచున్నమణి	దొరి.
ఆనసువరరామ దాసుకేలి కృపభాసురముగ వరపద మొనంగినమణి	దొరి.

వ. ఇవ్విధంబున నానందంబుననుండు సమయంబునఁ గబీరుదాసుగారు.

* ఆతఁడుచేసిన నిశ్చల భక్తికి నానందంబును జెందెన్
ఈతఁడె రాముని నిజభక్తుం డని యింపుంగ సంతస మందెన్.
గృహమునకేగఁగ నెలవొసంగె నిటు కృతకృత్యునిఁగాఁజేసి
విహాయసోపమం బగు పదమందున విహరింపుచులేచి.
రామరామ శ్రీరామరామ యని రంజిలి పాడుచుఁదాసు

యమునారాగము - ఆదితాళము.

నారాయణ నారాయణ నారాయణ భగవన్నారాయణ నారాయణ.

సజ్జన్ కేసజ్జన్ లెతో చందన్నేకర్నూర్
 దుర్గన్ కేదుర్గన్ లెతో భంగ్ మేదుత్తూర్
 ఘడ్డేసోగడ్డా మిల్యాలో హుడహుడమార్యాలాల్
 సాధూనే సాధూమిల్యాలో కరలేడోడోభాల్
 అజగరనక రేచాకరీ పంక్షేనక రే కాం ఫత్తరమ్మానే
 మేండుకబై లే హుస్కాదాతారం
 బమ్మక్ హువాతోక్యా హునాబేగలె మేడాలేమాల్
 రామనామకేమర్త నకానే కలీకాలకాభూల్
 సాహేముకాంగర దూరహైబేజై సేలంబికజూర్
 చడాసాసాఫే ప్రేమరేసకుగిర్యానోచికనామార్
 రామనామకహతోవహైబై కృష్ణనామకాబోలె
 సాధుసంతకీ నబాబైటిమూరఖ ఖాలే తోలే
 కబీరకబీర క్యాకహూరేకోధో ఆపశరీర్
 పంచమయింద్రియబస్కేతో ఆపే ఆపరిబీర్

క్రీమన్నా.

క్రీమన్నా.

క్రీమన్నా.

క్రీమన్నా.

క్రీమన్నా.

క్రీమన్నా.

* సామగాన లోలా యని సొక్కుచు సరంగ కబీరుడు సనెను.

కబీరునాజ్ఞను దాటక గోపన కమలాత్మునిఁ బాడుచును

మోహనరాగము - చాపుతాళము.

వందే రఘురామా శుభనామాశుభనామ తులసీదళదామాభిరామాక్రీరామా వందే.
 కనకమణిమయహారా సుకుమారా సుకుమారపత్నిరథమహిపకుమారా
 సువిహారా అరిశూరా భూధరధీరా కల్పదూరా పాలితవారణకారణ
 రావణమదహరణ రఘువీరా రఘువీర సీరదాభవిమలశరీరా నిర్వికారా వందే.

వందితానిమేష సత్యభాష సత్యభాష సీతావదనపంకజపాష ఋధతోష
 దళితదోష సజ్జనపాష మానుషవేష సంగరభీషణ భూషదూషణ శోషణ
 నిజతోష రత్నపాష రత్నపాషసురాంభోజ పుంజప్రత్యూషసమ్మనాసా
 కుంతలజితసీలా భక్తపాలా భక్తపాలసురద్యేష పటలవిఫాలా నరశీలా
 కనకచేలా కీలకపాలా మానుషలీలా తానపబాలక రావకసేవక సురపాలా
 భూపాలా భూపాలకౌస్తుభ వనమాలవికాల శుకపాలా వందే.

ధరణిసత్కృతా సుచరిత్రా సుచరిత్ర మునిస్తోత్ర హృదయాబ్జమిత్రా
 సత్సవిత్రా త్రిశరజైత్రా సీరజనేత్ర వారిజగాత్ర విపులకాత్ర వజ్రైరవ
 కైరవపదమిత్ర అజపవిత్రా అజపవిత్ర విభీషణవరభృత్యజైత్రా అమరత్రా వందే.
 భూసురకల్పపుక్ష సత్కటాక్ష సత్కటాక్షవిరాధ మదేభహర్యక్ష
 మృదుపక్ష పంకరుహక్ష నిజరూపాక్ష శత్రువిపక్ష సువర్ణక్షేత్రాపీక్షణ

శ్రీక్షణదాక్షిణ్యరామదాసా భద్రాద్రికా ఆహారామదాసా భద్రాద్రికా.

వ. ఇట్లు రామచంద్రుని గూర్చి పాడుచు.

* సబంధీవుండై యాక్షణమందున సన్నాహముతోను
మన ముప్పొంగంగ రామునిబింబం బరుదుగాను నిర్మించి
ఘనమతి లక్ష్మణు డక్షిణంబునను కాంచనాంగు వ్రాయించి.
వామభాగమున సీతోదేవిని వైభవముగఁ జిత్రించి
రామానుజులను డాపలిప్రక్కను రంగుమీరఁ జిలికించి.
వాయుజ సుగ్రీవాంగదముఖ్యుల వరుసఁగాను వ్రాయించి
పాయకవిమలగుణాధ్యు విభీషణు పార్శ్వమందుఁ బొసఁగించి.
సప్తర్షుల కుశపీఠంబుల పై సద్వైఖరి వ్రాయించి
తప్తనువర్ణ జలంబులచేతను దనరమెఱుంగు వేయించి
వేదపాఠకుల విప్రోత్తములను వేదవిదుల రావించి
సాధుఁ డగుచు శ్రీరామచంద్రునకు సంప్రోక్షణఁ గావించి.
గోపన సేసెను బూజ రాములకుఁ గోరిక లూరఁగభక్తి
తాపముదీరఁగ ధ్యానము మొదలుగ నాపదోద్ధరణ రక్తిన్.

ధన్యాసిరాగము - ఆదితాళము.

రామరామశ్రీరామరామా రామాయనరాదా మనసా

కామితఫలదుం డగు శ్రీసీతాకాంతునిఁ గనరాదా మనసా

సలలితముగ రఘువరునకు సింహాసనమీయఁగరాదా మనసా

నలినభవాభవపరివేష్టితు ధ్యానము సేయఁగరాదా మనసా

బలుఁడౌ రాముని రఘునియావాహన మొనర్పరాదా మనసా

వెలయఁగఁబాద్యముశ్రీభద్రాచల విభునకీయరాదా మనసా

రామ.

ఆదిత్యార్చితుఁడగురామునికిని నర్హ్యంబీయఁగరాదా మనసా

వేదవేద్యునకు నాచమనంబును వేగనీయఁగరాదా మనసా

నాదసురూపునకర్థి మెయిని స్నానము సేయఁగరాదా మనసా

పాదార్చనభూవిభునకద్భుత వస్త్రములీయరాదా మనసా

రామ.

భూతనయాధిపునకునీ పువపీఠంబీయఁగరాదా మనసా

ఘోరిఁగదశరథుడును మేల్ శ్రీగంధంబీయఁగరాదా మనసా

కేతకీగుమములుజాణులనర్పణ సేయుదమనరాదా మనసా

శ్రీతులసీదళములుగొని యాశ్రితపోషనకీరాదా మనసా

కపిలఘృతంబునఁ ధూపదీపములు గావింపఁగరాదా మనసా

నృపన త్తమునకు దీపారాధన లిపుడేయియ్యఁగరాదా మనసా
తపసులపాలిటివానికి నైవేద్యము సేయఁగరాదా మనసా

కృపణవిరోధికిఁ దాంబూలంబుల నిపుడేయారాదా మనసా రామ

నృత్తగీతవాద్యములచే సంత్సృష్టిచేయరాదా మనసా

చిత్తజనకుని మత్తతలేకను హత్తియిండరాదా మనసా

మెత్తనిశయ్యయు మేలుదిండ్లును మెప్పుఁగనీరాదా మనసా

ఎత్తరినైనను మరువక శ్రీహరి భక్తి సలుపరాదా మనసా

రాముఁడు కొలువై యుండెడివేళఁ బరామచెప్పరాదా మనసా

రామునినామము నేమరకెప్పుడు వేమరుదలఁచఁగరాదా మనసా

రాము రఘు గ్రామణి నాశ్రీతహృత్కాముఁడలఁచరాదా మనసా

శ్రీమద్భద్రాచలధామా శ్రీ రామాయనరాదా మనసా

* షోడశోపచారంబులు దశరథసూనున కలవడఁ జేసెన్
వీడని భక్తిని విప్రవర్యులకు విస్తల్లమరఁగ వేసెన్.

చిత్రాన్నంబులు శాకసూపములు చెలువొప్పుఁగ వడ్డించెన్

చిత్రవిచిత్రం బగుభక్ష్యంబుల శేషవిధుల నమరించెన్.

ఆపోశనమిడె నార్యులకెల్లను నంచితమతి నతిభక్తిన్
కోపింపక భుజియింపుఁడు మీరని కూర్చెను చేతుల రక్తిన్.

గంధపుష్పతాంబూలంబులఁ గైకొనుఁ డనుచును యిచ్చెన్
బంధవిముక్తునిఁ జేయుఁడు మ్రొక్కెద బంధమైన మోక్షేచ్ఛన్.

ఇటుల బ్రాహ్మణులఁ దృప్తులఁజేయఁగఁ బటారయంబుననువారు
వటవీజము గతి వర్ధిల నాశీర్వాద మొసఁగినారు.

రామకోటి వ్రాయుటకారంభముఁ బ్రేమతోడఁ జేసెన్

రామరామ శ్రీరామరామయని రామనామములు వ్రాసెన్

సుగంధిపృథ్వు.

రామరామరామ రామరామరామ యంచుశ్రీ

రామరామరామ రామరామరామ యంచుశ్రీ

రామరామరామ రామరామరామ యంచుశ్రీ

రామకోటి వ్రాసినంత రాదె మోక్షమెదురుగన్.

వ. ఇట్లు నిశ్చయమనస్కుండయి రావణదొంగిని చంపింపఁజూచుచున్నాఁడు. దయజూడుమా యని వేడుచున్నారు.

కల్యాణిరాగము - రూపకతాళము.

రామాదయఁజూడవే భద్రాచల ధామ ననుఁబ్రోవవే రామా.
రామాదయఁజూచిరక్షించిముమునేలు రామారణరంగభీమజగదభి రామా.
రాజీవదళలోచనా భక్తవరాధీన భవమోచనా రామా.
రాజరాజకులరాజరాజాస్థిత రాజితవై భవరాజలలామా రామా.
తాటకసంహరణా మేటి కోటి రాక్షసభయహరణా రామా.
నీటుతో శ్రీ రామ కోటి వ్రాసితినికు సాటిలేరనిసారసారకువేడి రామా.
దిక్కునీచనినమ్మి నీ పాదముల మక్కువఁ గొని మ్రొక్కితీ రామా.
చిక్కులు వెట్టకు చిన్న భద్రాద్రిలో గ్రుక్కున వెలసినచక్రనిసీతా రామా.

కల్యాణిరాగము - చాపుతాళము.

సఫలమాయెజన్తము యేమందుభవము సఫలమైనమర్తము స.
సఫలమాయెజన్త శతములకైననీ సుఫలముఁ గందు నేనులభమార్గమున స.
సుఖదుఃఖములు బాసెను నెవ్వనము సుముఖమై వెలుఁగొందును స.
అఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనాయకుం డఖిలాత్మఁడనితోఁచియహము దూరమగుట స.
రామకోటి వ్రాసితి నేనిప్పుడు కామాదులెడఁబాసితి స.
స్వామినా పాలికిరాముఁడనుచుదోఁచి యేమార్గ మునవృత్తియేమగుటఁజేసి స.
కడసారిజన్తమని యింకజన్తముల తోఁచునేనొల్లననీ స.
యెడఁపకరాముల విడువకతలఁచుచుఁ బుడమినిఁగలముఁబుచ్చఁగనుటవే సఫల.

గీ. తా దృఢజ్ఞానమనున మదిఁ దృప్తి బొంది
పుండరీకాక్షుఁ బావనుఁ బుణ్యచరితుఁ
గామజనకుఁ గృపాలోలుఁ గలుషహరణుఁ
బ్రత్యహంబును దలఁచుచుఁ బ్రజ్ఞ గలిగి.

వ. ఇట్లని సంకీర్తనముఁ జేయుచున్నారు.

హిందుస్తానికాసిరాగము - చాపుతాళము.

హరిహరిరామ నన్నరమరఁజూడకు సరతమునీ నామస్తరణయేమరసీకు హరి.
దశరథనందన దశముఖుద్దన పశుపతిరంజన పాపనిమోచన హరి.
మణిమయభూషణ మంజూభాషణ రణజయభీషణ రఘుకులపోషణ హరి.
పతితపావనామ భద్రకైలధామ సతతముశ్రీరామ దాసుఁడనేలుమా హరి.

* ఇటువలెనుండఁగ మాణ్డాసములకు నీతని కీర్తిని వినుచుఁ
బటుగతి నొక బ్రాహ్మణుఁ డేతెంచెను భాగవతుండ ననుచు.
వచ్చిన పారుని మచ్చిక చే జనువిచ్చి రమ్మటంచు
హెచ్చినభక్తి నమస్కరించె మనలచ్చిమగం డనుచు.
ఎచ్చటనుండెడివారలు మీదగు ముచ్చటఁ దెల్పుం డనియెన్
సచ్చరితుండ విను మచ్చికఁ దెల్పెదనిచ్చగల్గి వినుమనియెన్.

భైరవిరాగము - ఆనితాళము.

వినుమా నాదుసవిస్తార మెల్లను విస్తరింపఁజేతు
ఘనమగు భద్రనగమున నివసించు ననయము రామభజన సేయుచుందును విను.
దేవరవారి ప్రభావముదశదిశ లావరింపఁగమిమ్మర నెడిభాగ్యము
యేవేళకుఁగల్గఁ బోవుననుచుంటిని నీవేళమిముగంటి నెకధన్యుండనంటి విను.
ఉత్సవముల నయ నోత్సవకరముచై త్రోత్సవముగుటా మోత్సవములుమీ
రుత్సుకులై సేయఁ దుత్సహించుభక్త వత్సలుండటుగాన వచ్చి తెఱిగింప విను.
కామితార్థఫల ధామునిఁదారక నామునిజానకీరామునిభద్రగిరి
ధామునిజగదధి రామునినిరతము నిజము భజింప గామితార్థములిచ్చు వినుమా.

* అని యిటు దెల్పినభూసురుఁగనుఁగొని యాక్షణమున గోపన్నా
కనకాంబరునకుఁ గల్యాణోత్సవ కార్యము సేయఁగ నెన్నా.
వ. ఇటులఁ జేయం దలంచి యిట్లని కీర్తనము సేయుచున్నారు.

రేగుప్తిరాగము - రూపకతాళము.

పందే విష్ణుం దేవ మశేషస్థితిహేతుం త్వమధ్యాత్మ జ్ఞానిభి రంతర్హృదిభావ్యమ్
హేయా హేయద్వంద్వవిహీనంపరమేకంసత్రామా త్రంసర్వహృదిస్థంధృతిరూపమ్ పందే.
ప్రాణాపానానిశ్చయబుద్ధ్యా హృదిరుద్ధ్వాభిత్యాసరవ్యం సంకయబద్ధంపిషయాఘాత
పశ్యంతీశంయంగతమోహాయతయస్తం పందేరామం రత్నకిరీటం రవిభాసమ్ పందే
మయాతీతంమాధవమాద్యంజగదీశం నిత్యానందం మోహవినాశం మునివన్ద్యం
యోగి భేయంయోగవిధానం పరిపూర్ణంపందేరామం రంజితలోకంరమణీయమ్ పందే.
భావాభావ ప్రత్యయహీనంభవముబైర్లోగానకై రర్చితపాదామృజయుగ్తం పందే.
నిత్యంకుద్ధం బుద్ధమనస్తం ప్రణవాఖ్యం పందేరామం వీరమశేషసురదానమ్ పందే.
త్వంమేనాథో నాథితకార్యాఖిలకారిమాన్యాతీతో మాధవరూపోఽఖిలధారి
భక్త్యాగమ్యోభావితరూపో భవహరీయోగాభ్యాసైర్భావితచేతస్స ఎవభావీ పందే.

త్వామాద్యంతం లోకతతీనాం పరమీశం లోకాతీతం లోకమానానధిగమ్యం
భక్తి శ్రద్ధాభావసమేతైర్భజనీయం వందే రామం సుందరమిందీ పరనీలమ్ వందే.
కోవాళ్ళాతుంతావుతుతిమానం గతమానం మానానంతోమాధపశంతోమునిమాద్యమ్
బృహద్రాజ్యేనన్దితబృహద్రాకబృహద్రం వందేరామంభవముఖవన్ద్యంసుఖకన్దమ్ వందే.
నానాకాస్త్రైశ్చదదమ్యైః ప్రతిపాద్యం నిత్యానందం నిర్విష యజ్ఞానమనాదినం
మత్సేవార్థం మానుషభావం ప్రతిపన్నం వందేరామం మరకతవర్ణం మధురేశశమ్ వందే

వ. ఇవ్విధంబున రామహృదయంబు పారాయణంబు నేయుచు

* చైత్రశుద్ధనవమిని శ్రీరాముల జననదినంబనియించి
చిత్రభూషణముల నలంకారము చిత్రమలరఁ జేయించి.
వదియును నెనిమిది పురాణములను బారాయణములు నేసి
సదమలభక్తిని సర్వాత్మకునకు సర్వాలంకృతిఁ జేసి.
తొమ్మిది దినములు నెమ్మదిలో సంతోషంబునఁ దేలుచును
సన్మతిరాముల ప్రీతిగఁ బ్రాప్తానంతర్పణ నేయుచును.

క. ధరణిసురు లెందఱేగిన, పరిపరిభక్త్యాన్నముల నపారంబుగ వే
సరకను రామార్పణమని, పరమదయాళుండు వెట్టుఁ బరమ ప్రీతిన్.

క. ఒక దినమున సంతర్పణ, సకలాత్మని ప్రీతిగాఁగ సలుపు నపుడు గో
పకవినుపుత్రుఁడునుడియెను, తుకతుక నుడి కెడుయవాగు తొట్టినురుకు
వ. ఆసమయంబున. [చున్

కా. ఆపుణ్యాత్మనిధర్మపత్ని త్రిజగద్వ్యామోహనాకారరే
ఖాపూర్ణత్వతనొప్పి సద్గుణములన్తామాఁజీనింబోలి శ్రీ
ప్రసాదైవర్తిలఁ బ్రాణనాథుని రమాభర్తంగ భావించి సం
తాపం బొందఁగనీక నాథుమదికి న్ధన్యాత్మయై వర్తిలన్.

వ. ఆసాక్షీరత్నంబు.

క. పరమగుణిగానమరణం, బరసిన బ్రాహ్మణులు గుడువరని యతిధృతిచే
మరణము జెందినపుత్తుని, మఱుఁగునఁబడవై చిపిదపమగనికిఁ దెలిపెన్.

వ. ఇవ్విధంబున పుత్తుండు మృతినొందెనని తనసతి యెఱింగించ విని
పుత్రశోకంబున నొడలెఱుంగక మూర్ఖిల్లి మరలం దెప్పిరి యాకళే
బరంబుఁ గాంచి యిట్లని విలపించుచున్నాడు.

నాదనామక్రియరాగము - ఏకతాళము.

ఎంతవని జేసితివిరామా ని న్నేమనందును సార్వభౌమా
పంతమా నామీదఁ బరమపావననామ సంతోష ముడిపిలిచి పకలసద్గుణభామా ఎంత.
నిన్నెదైవంబును నమ్మి రామ తిన్నఁగాదుఃఖములఁజెమ్మి
కన్నదినమని నిన్ను నెమ్మి నేవింపఁగా వన్నిట్లునట్టేట ముంచు బెఱుంగకపోతి ఎంత.
అన్నన్నమాటాడవేరా నీ కన్నులను ననుఁ జూడ వేరా
చిన్నెలన్ని రుఁ దరిగియున్న యీచిన్నన్న గ్రన్ననను జూడుమాయన్న యెరామన్న.
భద్రాద్రిపానుఁడే మనుచు నిరుపద్రవంబుగనుండుననుచు
భద్రసుతకరుణాసముద్రయోశ్రీరామ భద్రనిన్నే మదిని భక్తముగనమ్మితి ఎంత.

వ. శివవిధంబునం బాలునింగూర్చి విలపించి భగవద్భక్తుండగుట
వివేకదృష్టిచే ధైర్య బవలంబించి(భగవద్భక్తులకు రామచంద్రభూషా
లుండు రాజగుటం జేసి రామ రాజ్యంబున నొక విప్రుని పుత్రుండు
పంచత్వంబునొందిన బ్రాహ్మణుం డాపుత్రశవంబు నెత్తికొని రామ
చంద్రప్రభు నాస్థానమంటపంబున కెదురవైచి రామభద్రా పుత్రమరణ
శోకాతురుని మొర నాలింపుమని మొరలిడిన వాని మొరనాలించి
పుత్రవంతుని జేసెనని పురాణంబుల విదు నది నిజంబైన నేనును రామ
దాసుండ నగుట నాపుత్రు నేల బ్రదికింపడని దుఃఖంబుమాని పరమానం
దంబున) తనపుత్రకళేబరంబు నొకభుజంబుపై వైచిని తంబురశ్రుతి
మేళనంబుఁ గావింప కాళ్ల గజ్జెలుకట్టుక తన మందిరంబునఁ బట్టాభిషే
కొత్సవపతంబు ముంగలనిలువంబడి యిట్లని నృత్యంబు సలుపుచుఁ గీర్త
నము నేయుచున్నారు.

కల్యాణిరాగము - చాపుతాళము.

కోదండరామ కోదండరామ కోదండరామ కోట్యర్కభామ. కో.
నీదండనాకు నీవెందుఁబోకు వాడేల నీకు వద్దుపరాకు. కో.
శ్రీరామ మమ్ము జేట్టుకొమ్ము ఆదుకొరమ్ము ఆరోగ్యమిమ్ము. కో.
జయరఘువీర జగదేశ్వర భయదనివార భక్తమందార. కో.
రమణీయభూష మంజులభాష రణజయఘోష రమణీయవేష. కో.
ఏలరావయ్య యేమంటినయ్య పాలించవయ్య ప్రాణింగనవయ్య కో.
తల్లివి నీవె తండ్రివి నీవె డాతయు నీవె దైవము నీవె. కో.
అద్భుతకుండ లామలగండ సద్భుజదండ సమరప్రచండ. కో.

సరసిజనేత్ర సౌందర్యగాత్ర పరమపవిత్ర భవ్యచరిత్ర. కో.
 ఏబుద్ధివీడు యెటుగనివాడు పాపమవీడు బడలియున్నాడు.
 పాపను లేపి ప్రజలనుగల్పి యాపదఁబాపి యటుప్రీతిఁజూపి.
 నమ్మినచిన్న నాఁడెందరున్న మమ్ములఁగన్న సూయన్న వన్న కో.
 ఎవరుమితోటి రాదుమీపాటి యెవరుమీపాటి రాజులమేటి.
 దశరథబాల దాసాసుపాల దశముఖకాల ధరణీశపాలా.
 మారుతభీమ మాల్యాభిరామ కల్యాణనామ కారుణ్యధామ.
 మంజులభాష మణిమయభూష మంజరపాష కువలయవేష. కో.
 పుట్టించనీవె పోషించనీవె ఫలమియ్యనీవె భాగ్యము నీవె.
 శరణన్న చోట తమనేయుమాట బిరుదునీదొట యెఱిఁగున్నమాట
 రావుమునీని లక్షింతుఁగాని నేవఁజేసిన సుతుఁడగునుగాని
 మురళీవిలోల మునిజనపాల తులసీవనమాల తుంబురులోల. కో.
 రావణభంగ రమణీయాపాంగ పావనలింగ పాదాబ్జభృంగ.
 మందారహార మన్మథాకార మందరోద్ధార మౌక్తికహార.
 దశరథపుత్ర భవ్యచరిత్ర పశుపతిమిత్ర భాసురగాత్ర.
 వేదాంతవేద్య విశ్రుతపద్య భూదేవహృద్య పూజితగద్య. కో.
 రాజీవనేత్ర రమణీయగాత్ర సీతాకళత్ర సింధుపవిత్ర.
 నీవాడనేను నిను నమ్మినాను నేనింతగాను నీకు మ్రొక్కేను.
 సీతాసహాయ సురమునిగేయ భూతాగ్ని ధేయ పుణ్యవిధేయ.
 సత్యస్వరూప సంపూర్ణచాప నిత్యప్రతాప నిర్మలరూప. కో.
 ధీరోద్ధార దీనమందార సారవిచార సత్యప్రచార.
 ఆదుర్ధ్ధార లగణితశూర పాపవిదూర భక్తమందార.
 నీవేరివాడు నినునమ్మినాడు నీబంటువీడు నీదయఁజూడు.
 చేపట్టుకొమ్ము నేవగుమమ్ము కాసాడరమ్ము కామితమిమ్ము.
 మృత్యుసంహార భృత్యార్థిహార ప్రత్యాధార ప్రణతార్థిహార.
 మందరోద్ధార మణిమయహార సుందరాకార సుజనవిహార.
 వీక్షింపవయ్య వేఁడెదనయ్య రక్షింపవయ్య రావేలనయ్య.
 వందనమయ్య వాదేలనయ్య దంధనజేయ దగదుమీకయ్య. కో.
 పుండరీకాక్ష పూతనశిక్ష పాండవపక్ష భువనైకదక్ష. కో.

నిరుపమగౌత్ర నీరజనేత్ర పురుషహితమిత్ర పుణ్యచారిత్ర. కో.
మును విప్రసుతుని మనిచినగతిని మనునాసుతుని మన్నించిమదిని.
లాలితహాస లక్ష్మీవిలాస పాలితదాస భద్రాధివాస. ౯

భద్రాద్రివాస భవ్యవిలాస తుద్రవినాశ సుతరామదాస. కోదండ.

వ. ఇవిధంబున భద్రాద్రినిలయునిం జేర్కొని స్తుతినేయుచు
నృత్యంబు సలుప రామానుగ్రహంబున భుజంబుపై నున్న బాలకుండు
నిద్రించి మేల్కొనినతెఱంగునఁ బునర్జీవితమందైనం జూచి రామదాసు
గారు పరమానందంబున మఱల రామునింగూర్చి యిట్లని స్తుతినేయు
చున్నారు.

ఆరాణరాగము - రాపటతాళము.

ఎంతోమహానుభావుఁడవు నీవు ఎంతో చక్కనిచేవుఁడవు
వింతలుజేసితివీలాకమందు సంతతభద్రాద్రి స్వామి రామచంద్రా ఎం.
తొలివేల్పుజాంబవంతునిఁ జేసినావు మలివేల్పుఁబవనజుఁగాఁజేసినావు
వెలయసూర్య సుగ్రీవుగఁ జేసినావు అలసర్వసురులఁగోఁతులజేసినావు ఎం.
కారణశ్రీసీతగఁజేసినావు గరిమశేషుని లక్ష్మణుఁజేసినావు
యాచెండుభరతశత్రుఘ్నులఁజేసినావు నారాయణసీపునరుఁడైనావు ఎం.
రాతికిబ్రాణమరప్పించినావు నాలియెంగిలికానందించినావు
కోఁలిమూఁకల నెల్లఁగొలిపించినావు నీటిపైకొండలనిలిపించినావు ఎం.
లంకపైదండెత్తిలగ్నెత్తినావు రావణకుంభకర్ణులఁ ద్రుంచినావు
పంకజాక్షీసీతసుబాలించినావు లంకేశుదివ్యపుష్పక మెక్కినావు ఎం.
పరగనయోధ్యకుఁబరతెంచినావు పట్టాభిషిక్తుఁడవై పాలించినావు
వరభద్ర గిరియందు వసియించినావు ధరరామదాసునిదయ నేలినావు ఎం.

వ అని రామునియం దచంచలభక్తి కలిగి.

* ద్రవ్యమంతటికి దానధర్మములఁ దారి జూపె గోపన్నా
అవ్యయాత్ముఁడగు శ్రీరాముల పదమందఁడలఁచి బుధులెన్నా.
పట్టుపదలి తన ధనమంతయు న్రయపఱచి నిశ్చలుండై
కట్టువస్త్రములతో నిలఁబడియెను కమలాపతిదాసుండై.
వ. ఇటుల హరికి దాసుండై యేమనుచున్నారు.

నాదనామక్రియరాగము - చాపుతాళము.

శ్రీరామనామం మరువాం మరువాం సిద్ధముయమునికి వెరువాంవెరువాం
గోవిందు నేపేక్షగొలుతాం గొలుతాం దేవునిగుణములు దలుతాందలుతాం
విష్ణుకథలుచెపులవిందాంవిందాం వేణుకథలుచెపులమాన్దాం మాన్దాం
రామదాసుమాకుసారాం సారాం కామదాసులుమాకుదూరాందూరాం
నారాయణునిమేమునమ్మేనమ్మే సరులనుయిక మేమునమ్మాంనమ్మాం
మాధవనామముమరువాంమరువాం మఱి యమబాధకు వెరువాంవెరువాం
అవనిజపతి సేవమానాంమానాం మఱియొకజోలం బెమానాంమానాం
భద్రగీతకునికందాంకందాం భద్రముతోమనముందాంముందాం

* జీవనమునకిక నేవిధి యని తనుఁజేరి పత్ని వేడ
కావలసిన యది రాముఁ డొసంగును కలఁగ నేల నేగోల.

నాదనామక్రియరాగము - ఆదితాళము.

తక్కువేమిమనకు రాముండొక్కడుండువఱకు.

పక్కలోడుగా భగవం తుండుమును చక్రధారియై చెంతనుండఁగ త.
ముచ్చుసోమకునిమును ద్రుంచినయా మత్స్యమూర్తిమనకక్షమునుండఁగ త.
సురులకొఱకుమందరగిరి మోసిన కూర్మవతానునికృపగలిగుండఁగ త.
దురాత్మహిరణ్యాక్షుఁడ్రుంచినయట్టివరాహమూర్తిమనవాఁడైయుండఁగ త.
హిరణ్యకశిపునినిరుచెక్కులుగాఁ బరచిననరహరిపక్కనుండఁగ త.
భూమిస్వర్గమును పొందుగగొలిచిన వామనుఁడును మనవాఁడై యుండఁగ త.
ధరలోక్షత్రియులనుదండించిన పరశురాముఁడుమనపాలిటుండఁగ త.
దశగ్రీవునిమునుదండించినయా దశరథరామునిదయగలిగుండఁగ త.
ఇలలోయదుకులమందుదయించిన బలరాముఁడు మనబలిమైయుండఁగ త.
దుష్టకంసునిఁ ద్రుంచినట్టి శ్రీకృష్ణుఁడు మనవైకృపగలిగుండఁగ త.
కలియుగాంత్రమునఁగలిగెడుదైవము కలికిమూర్తిమముఁగాచియుండఁగా త.
నారాయణదాసులఁగాచెడిశ్రీమన్నారాయణుఁడెరనమ్మియుండఁగాఁదక్కువేమి.

గీ. ఏలయీలాగు వెతగుం దెదేలతాంగి, గోలపలుకులుపలుకుట లేలవినవె
చాలమనపాలగరుణింపజాలువాఁడు, పాలకుండగురామభూపాలకుండు

ఆరాణారాగము - చాపుతాళము.

శ్రీరామలమది సేవించిగొలిచిన చెడుగులుగలదటవే

పారమార్థికలఁబరమదయాకుండు పరిపరివిధములఁబాలించు బెఱుంగవె శ్రీ.

అలకు చేతులు ధ్రువుఁ డంబరీఘండు మొదలైనవారివినవే
జలజాక్షుపదసేవ సలిపినదగ్గరిగాంచి కిలలో వారియాపదలలోమనమే పాటి శ్రీ.
మించిదాయలచేఁ బంచపాండవులు పడినపాటులువినమే
సంచుఁ బలిసికృష్ణునంచితమతిఁగొల్చి త్రుంచిశత్రులజయించిమించలేదే
స్థిరముగ మనము శ్రీహరికిసమర్పించి వరలుచున్నవినవే
తిరమతులనిభద్రగిరి రామభద్రుండు పరములుదము చేసిచిరకృపఁజూడఁడే శ్రీ

* అనియిటుబల్కెడుజీవితేశ్వరుని యతి నియతికిమెచ్చి
అనయంబీతని నమ్మినవఁ జేసినఁబొందదె లచ్చి.
అనునిశ్చయమునఁ దనపురుషున కా యష్టసేసె నాసక్తి
బెనఁగొన నీప్సితమెఱిఁగి నేపలు మనమలరంగ సద్భక్తి.
దారిద్ర్యంబున ధవునింకింపక దగఁగొలిచిన దీయింతి
మారుమాటఁ దనమగనికిఁ బలుకడు మగువల మేల్బొంది.
పెనిమిటినచ్చిన పేరాసనునా పెన్ని ధానమని చెలఁగుకొ
మును చేసిన నాపుణ్యఫలంబని మగని మదిని మెలఁగున్.

సీ. ప్రాణేకుఁ డారంకింపక భజియింపదు భర్త నిద్రింపక బంధుకోడు
నాథుండు మేలుకొనకమున్ను మేల్కొను కై సేయ కెన్నఁడుఁ గవయదధిపు
ధవుండు ప్రోషితుడైన తరివాడియొండదు పతికినెవ్వడుమాటుబలుక వెరచుఁ
బురుషునీగిసల్పమునకు సంతోషించు మొగమెత్తనేరదు మగనియెదురఁ
జెరగుమాసినమూన్నాట్లుసిగ్గుతోడ, పతివిఁగొకనమార్గంబుఁ బరిహరించి
నవితృండుదయింపనాల్పఁటజలకమాడి, చూడఁబెవ్వారిపురుషునిఁజూచికాని.

*మనమున పతియేరాములనెడిభావన లేమినిలేమి
ధనధాన్యంబులు సకలభోగములు దగడిగఁ గలిగిననేమి.
అనిపురజను లాయమృగుణంబుల కాత్మలోన మెచ్చుంగను
వినయంబునఁ దనపురుషునిఁ గూడుక విభవంబులఁ గోర కను.
తనభార్యమణిగుణముల కలరెను తత్త్వనిష్ఠుడగుచుఁ
బింఛచూడునకుఁ గృతులొసంగెదను బ్రీతిపూర్వముగను.

యమునారాగము - చాపుతాళము.

దీనదయాళో దీనదయాళో దీనదయాళరజేపదయాళో దీ
కనకాంబరఘనశ్యామదయాళో సనకాదిమునియోగివినుతదయాళో దీ

శరధిబంధనరామచంద్రదయాళో వరదామరబృందానందదయాళో
నారదమునిదేవనాథదయాళో సారసాక్షిరఘునాథదయాళో దీ.
దశరథసుతలోకాధారదయాళో పశుపతిచాపత్రుతిరదయాళో
అగమకల్పిత అమితదయాళో భోగిశయనపరమపురుషదయాళో దీ.
పరదభద్రాద్రినివాసదయాళో పాలితశ్రీరామదాసదయాళో దీనదయాళో.

† ఉ. భండనభీముఁ డార్థ జనబాంధవుఁ డుజ్జ్వలబాణతూణాణో
దండకళాప్రచండ భుజతాండవమూర్తికి రామమూర్తికి
రెండవసాటివేల్పు లింక లేరనుచు న్నడకట్టి భేరికా
డాండడ డాండ డాండనినదంబు లజాండము నిండమత్తవే
దండము నెక్కిపాడెదను దాశరథీ కరుణాపయోనిధీ.

వ. ఇట్లత్యంత దరిద్రస్థితినుండియు హరిభక్తి సలుపుచుండ.
*కన్నవార లాఘునుని లేమిఁ గని కన్నుల నీరిడుచుండక
వన్నెదరిగియును మన్ననతో రామన్నను గొలుచుచునుండెన్.

హుసేనిరాగము - ఏకతాళము.

దీనులవేదనైతిని ఓరామయ్యనే దీనుల వేదనైతిని
మానమువిడిచి కసుమాలపుష్పాట్టకొఱకు దీనులవేదనైతిని. దీ.
దీనవృత్తినియాసఁ దీరకదినదినము మానవులవెంబడించితి
ఓరామయ్యనే మానవులవెంబడించితి. దీ.
ఏనుఁగునెక్కిదిడ్డి లోనదూరినట్టులవమానమునకోర్వఁజాలితి
ఓరామయ్యయవ మానము లకోర్వఁజాలితి. దీ.
నతతమభద్రాచల స్వామిసీపదములేనమ్మియితరులజోలినీడితి
ఓరామయ్యనే నితరులజోలినీడితి. దీ.

వ. ఇవ్విధంబున నాభాగవత కులాలంకారుం డత్యంత దరిద్రస్థితి
నుండియును రామా యీ యుదరపూరణనిమిత్తముగా దీనులంజేరి
దోసిలియైగ్గి యాచించి జీవింపఁజాల నీమాయ నెఱుంగ నెవ్వరు సమర్థు
లని యాభద్రగిరినిలయునిఁ గూర్చి కృపఁ జేయుమని వేడుచున్నారు.

కల్యాణిరాగము - చాపుతాళము.

ఇన్ని గల్గిమీరూరకున్న నే నెవరివాడనాదు.
అత్తయమియ్యఁగఁదలఁచితే శ్రీమహాలక్ష్మీదేవిలేదా

† ఈమొదలగుపద్యముల యర్థాదులు మాచే ముద్రితమైన దాశరథీశతకములోఁ జూచికొనవగు.

రక్షించగదయగలిగితే భూమియు రత్నగర్భగాదా. ఇన్ని.
 చక్షుపాతమెడలించితే చేతులొబరుసవేదిలేదా
 ఈక్షణమునదయగలిగితే సంచిత ధనమున్నదికాదా. ఇన్ని.
 కనుగొనినిర్వృత్తుకకృపఁజూచితే కల్పతరువులేదా
 మనవాఁడని నెనరుంచితే చింతామణియున్నదికాదా. ఇన్ని.
 వెనఁబడువెతఁదీర్చునుకరణాగత బిరుదునీదెకాదా
 వనజభవాండము లేలుదొరలు దేవరవారలెకాదా. ఇన్ని.
 కరిప్రహ్లాదవిభీషణాదులను గాచితివనివింటి
 హరసురబ్రహ్మాదులకంటెను నిన్నధికుండవనియంటి. ఇన్ని.
 సీరినాయకనీమఱుగుజొచ్చితిని చేపట్టుమటంటి
 కడుఱతోబద్రాచలరామదాసుని కాపుమయనియంటి. ఇన్ని.

వ. ఇట్లుల రామునింగూర్చి నులిసేయుచు.

* ఇట్లువలె నొకయేఁడిడుములబొందఁగఁదలుకుననొకతలఁపొదవె
 ఎటకేనియుఁ జని రామోత్సవమున కేర్చితెత్తుధనమొదవన్.

నాదనామక్రియరాగము - ఆదితాళము.

ఏలీరునను దయఁజూచెదవో యినవంశోత్తమరామా
 నాతరమా భవసాగరమీఁదను నళినదళేక్షణరామా ఏ.
 శ్రీరఘునందనసీతారమణా శ్రీతజనపోషకరామా
 కారుణ్యాలయ భక్తవరదననుఁ గన్నదికానుపురామా ఏ.
 మురిపెముతో నాస్వామివిసీవని ముందుగఁ జెల్పితిరామా
 మరువకయింక నభిమానముంచునీ మరుఁగుఁజొచ్చితినిరామా ఏ.
 క్రూరకర్తములు నేరకచేసితి నేరములెంచకురామా
 దారిద్ర్యముపరిహారముసేయవె దైవశిఖామణిరామా ఏ.
 గురుఁడవు నామదిదైవమనీవని యురుశాస్త్రంబులురామా
 మొరలిడిఁజెల్పగ నెఱుంగక తిరిగే మూఁఁడుడనైతినిరామా ఏ.
 తాండవమున నఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనాయకారామా
 బంధనముననీ నామముఁదలఁచితే బ్రహ్మానందమురామా ఏ.
 వాసవకమలభవామరవందిత వారధిబంధనరామా
 భాసురవరసద్గుణములవెలసిన భద్రాద్రీశ్వరరామా ఏ.
 వాసవనుతరామదాసపోషకపందనమయోధ్యరామా
 దాసార్థికమాకభయ మొనంగవె దైవశిఖామణిరామా ఏ.

*అనుతలఁపున గోల్కొండకు నరిగెను వనజాక్షునిఁ బాడుచును
వ. ఇటుల గోల్కొండకుఁ బోవునపుడు మనంబు చింతంగూరిసరామ
దాసుగారు మానసబోధఁ జేయుచున్నారు.

†ఉ. ఎక్కడియర్థచింతనము లెక్కడి సంగ్రహజ్ఞైకసాధనం
బెక్కడిరక్షణక్షమత లెక్కడ హమ్మ మతాభిమానముల్
కక్కస మింతయేల నొక కార్యముఁ దెల్పెద నిత్యసౌఖ్యముం
జక్కగణించెదేని మనసా హరిపాదము లాశ్రయింపుమా.

ధన్యాసిరాగము - చాళుతాళము.

శ్రీరాములనమ్మి నేవించువారికి-జింతలు పనియేటికేముమ్మాటికి చిం.
తారక నామకీర్తనఁజేయువారికి-వేటుమంత్రము లేటికే ఓమనస వే.
మత్తవృత్తినిరసించినవారికి-మరునిబాధ లేటికే ఓమనసా మ.
తత్త్వస్వరూపముఁ దెలిసినవారికి-దాపత్రయము లేటికే ఓమనసాతా.
పన్నగశయనునికృపగల్గువారికి-పాపసంఘము లేటికే ఓమనసా పాప.
మన్నించుభద్రాద్రి రామదాసుఁడనైతి-మర్మమెటుఁగ లేవటె ఓమన.

వ. ఈ ప్రకారంబున ఓమనసా రాములనమ్మి నేవించిన తరువాత
చింతాసాగరంబున మునుఁగ నేలయని మనమున విచారంబు దోఁచినపు
డెల్ల రామరామ యని రామునిఁ దలంచుచు దుఃఖంబులంబడక.

*చనిచూచిరిగోల్కొండలష్కరున చయ్యనమంత్రులగృహము.
కనుఁగొనియిట్లనిపల్కెనుగోపన కావలివారలతోను
చనివేగ మెగోపన్న వచ్చెననుజాడఁదెల్పుడ నెను.
అనినలోపలికి జవానేగి కనుగొనియెను మంత్రులను
మనమలరఁగ రాజాంగవిషయముల మంతనముల నుండఁగను.
మచ్చికతోడను దావారికుఁగని మంత్రు లిట్టులనిరి
వచ్చిన కార్యంబచ్చుగఁదెల్పిటఁ జెచ్చెరఁజనుమనిరి.

వ. అనిన దావారికులు గోపన్న యను నొకవిప్రుండు మనవాకిట
నిలిచి మీతోఁ జెప్పుచున్న వాక్యంబులు వినుమని యిట్లనుచున్నారు.

గీ. నేలకొండపల్లె నివసించియుండుట, కరుణగలుగుతల్లి కామమయగు
నమరఁదండ్రీలింగనార్యుఁడటందురు, నాదు పేరు గోపనయనియంద్రు.

† దీనితాత్పర్యము మాఘానసబోధయందుఁ గనఁదగు.

క. మామలు మంత్రులునాకు, నే మచ్చిక జూడఁగోరియిటవచ్చితిమా
మామల కెఱింగింపుండని, వేమరు మము వేడనిటకు వెనవచ్చితనన్.

* తెప్పన లేచియు నెదురుగవచ్చిరి యప్పసుతునిజూడ
అప్పడపరిమిత సంతోషంబునఁ గప్పినమోహముతోడ.
వందనములుఁజేసిన తమయిల్లు నవార్వమైన కృపతోడన్
సుందరాంగరవృన్దియక్కున నరుదందఁ జేర్చి వగతోడన్
అప్పునుదలఁచుకొంత చింతిలిచు నక్కనమాదనగారు
కప్పురగంధీ కామాంబాయని కన్నులనీరిడినారు.

మ. ధనధాన్యంబులు సర్వసంపదలు నిత్యంబై రమాలోలుఁ డి
చ్చినభోగింపక సర్వము నివ్విడిచి సంతోలాత్మ వయ్యు న్నము
న్వనదుఃఖంబున నుంచి నీవరిగితే కామమ్మ యేమమ్మ నీ
తనయు జూడవు మమ్ముఁ బ్రోవ విడియే ధర్మంబుగా నెంచితో
జనయిత్రిసమతోడుబాసితిఁ గదే సంపూర్ణచంద్రాననా.

వ. అని దుఃఖించు సమయంబున.

గీ. జ్ఞానవైరాగ్యవిజ్ఞానమానయుతులు
నైనశాస్త్రజ్ఞులాగమాంతాదిసూక్తి
యుక్తియుక్తానుభవముగ నొప్పనటుల
నిట్లు చింతిల్లుమౌత్రుల కిట్లు లనిరి.

ఉ. దేహము వాయుసంచలనదీపిక పుత్రకళత్రమిత్రసం
దోహము స్వప్న కాలమున దోచెడి సందడి రాజ్యభోగస
న్నాహము జంత్రపుంబ్రతిమయై తగుసంపద యింద్రజాల మీ
యైహికసౌఖ్యమేమి సుఖమంచుఁ దలంపుదు రయ్య ధీవరుల్.

క. దేహము తాఁ గానని నిజ, మూహింపఁగ నేర్చినట్టియు త్తమునకుఁద
ద్దేహమునకైన బాంధవ, దేహంబులు మిథ్యలనుచుఁ దెలియంబడదే.

వ. కావున.

* గతజలంబులకు నేతువుఁగట్టుటగాదె యిటులచింతిలుట
సతమా భౌతికదేహము లనిశాస్త్రజ్ఞులు దెలుపఁగ నచట. .
నిలువక నల్లునితోడుకపోయిరి నిలయము లోనికివేగన్
చెలు వమరుఁగఁ గూర్చుండఁబెట్టి నీనీతిగతు లేమనఁగన్.

గోపనపల్కెను మామలతో నాగురుఁడుండెడుదనుకకా
రాఘ లేక జరిగెను నికమీఁదను రాములెగతి గనుకన్.

నవరోజురాగము - అటతాళము.

భజరేమానసరామం భజ భజరే జగదభిరామం
కరభృతశ్శరతోదండం కర్తితుండాయతభుజదండం
దాశరథేనరసింహం భజ దాశరథేగజసింహం
కౌసల్యాబహుభాగ్యం మైథిల్యాలోచనయోగ్యం
అవనతజలజభవేంద్రం అగణితగుణగణసాంద్రం
మాయామానవదేహం మునిమానసరుచికరగేహం
రూపమదనశతకోటిం నతభూషమదనశతకోటిం
శ్యామలధరశ్యామం భజ సాంబశివాకృతికామం
భద్రాచలాధినివాసం పరిపాలితశ్రీరామదాసం

భజరే.
భజరే.
భజరే.
భజరే.
భజరే.
భజరే.
భజరే.
భజరే.
భజరే.

* నీమూజామూలైచ్చిత్రోడిగిరి నీరజాక్షదాసునకు
శ్యామలాంగుగుణగణననేయుట విశాలబుద్ధి మనకు.

రామనామమేజీవనము అన్యమేమిరామకృపావనమూ
రామనామసుధామధురము మది నేమరకభుజియించుమాకింక
శ్రీలమేలుభయానకమూ రఘు వీరులీలలెపానకమూ
పాలుమీఁగడజాఱులేనెయు పాలకన్నాను మేలిమైనది
ఈరసములెల్లనీరసము రఘువీరుకథలెల్లఁబాయనము
సారెమాకుచేకూడెనాకలి దీరఁదృష్టవల్లారెనొభి
ఘోరభవసింధుతారకము హృద యూరివర్గ నివారకమూ
సారమాఘనసారకదళీ ఫలోరుసౌఖ్యమపారసారము
సుందరశ్రీరాజములు రఘునందనాంఘ్రినరోజములు
చెందిబ్రహ్మనందభావము నందిముక్తినిఁబొందఁజేసిన
భావమానశుభాకరము నిజ దాసలోకవశీకరము
భూసుతాపీతుడై భద్రాచల వాసుడైరామదాసునేలిన

రామ.
రామ.
రామ.
రామ.
రామ.
రామ.
రామ.

* అని తలపోయుచు నేమి యెఱుంగకనారదుండె మైమరచి
ఘనబలయుతులాశిబికను మోవగ కడువడిగానరచి.
కన్నులుమూయుచుఁ దెరుచుచునుండెను కాకున్ఘనిమదిఁ జేర్చి
తిన్న గఁగతిపయదినములకరిగి చేవచేవగిరిఁగూర్చి.

గోపనగనుగొనెభద్రశైలమునుగూఢజత్రుసదనమును
పాపముదోలఁగుచు పార్థరక్షకుని పరమభక్తి గనుగొనను.

శహనారాగము - త్రిపుటతాళము.

పార్థసారథినిన్నుఁ బ్రస్తుతించినగాని పలుకవు యిదియేమి
వృద్ధునిఁజేయసమర్థులుండెరిగాని పృథ్విలోపలనన్నుఁ బ్రోచువారెవ్వరు. పార్థ.
చిరకాలమునన్నుఁ జిక్కులుబెట్టక చింతలుయొడఁబాపవే
వరమభక్తులునిన్ను వేడితే పాపములవిడనాడివేగమె
కరుణతోడుతఁగాచినావని కాంక్షచేసెనుగావుమంటిని పార్థ.
పాండవమధ్యము ప్రాణముగాంచి యాభండనమొనరింపుచు
దండిగామొనల్లెందునిమి యఖండవిక్రమకాలవయ్యా
దండధరసుతునకునురాజ్యము మెందుగానొసఁగితివియని నే పార్థ.
శేషశయననన్ను దోషరహితుఁజేసి పాశమువిడనాడవె
అశల్లెను వ్యర్థములు నే జేసి మీపదకంజములకును
దోసిల్లాగితివేగనను మీదాసులలోఁబడఁద్రోయుమికత్రి పార్థ.
పామరుఁడనినన్ను బాధపెట్టక ప్రేమతోడుతఁబ్రోవవే
కామితార్థముల్లెనొసఁగియు నేమరకనుబ్రోవఁదలఁచితే
సామిసీపదయుగమువిడువను కామితార్థఫలప్రదాయక పార్థ.
వేదశాస్త్రములురానిపేదజనుని ననుమోదముతోఁగావవే
అదరంబునభద్రగిరి శ్రీరామదాసునిఁగావుమనినీ
పాదపద్మములకును మ్రొక్కితిం బలితపావన పేదయానిధే పార్థ.

వ. అని తనసేవకులం గాంచి యిట్లనియె.

* ఈగౌతమిలో స్నానము నేయుండిపుడెతాపములడఁగు
ఆగిరివాసునిసేవింపుఁడుమీదుఃఖము లెల్లనుడుగు.

పరాశిరాగము - ఆదితాళము.

అదిగో భద్రాద్రిగౌతమి యిదిగో చూడండి అది.
ముదమున సీతామదితలత్తణులు కదసికొలువఁగారఘువలియుండెడి అది.
చారుషర్ణప్రాకారగోపుర ద్వారములను సుందరమైయుండెడి అది.
అనువమానమై యతిసుందరమై తనరుచక్రమున ధగధగమొనెడి అది.
కలియుగమందునఁ గలవై కుంతము నలరుచున్న యదినయముగ మ్రొక్కుండి అది.
పొన్నలపొగడల పూపాదరిండ్లను చెన్నుమీరఁగను శృంగారంబగు అది.

శ్రీకరముగనిలరామదాసునిఁ బ్రాకటముగఁ బ్రోచెప్రభువునివాసము.

అది.

* అని తననేవకజనముల నందఱ నాగౌతమిలోముంచి
వనరుహనయనునిఁ జూచు వేడుకను వరపురి కేఠెంచి.

కల్యాణిరాగము - వికతాళము.

ఎంతోబాగైయున్నది భద్రాచల మెంతోబాగైయున్నది

ఎంతోబాగైయున్న దింతింతయనరాదు వంతు కెక్కినభగవంతునిపురవీధు

రెంతో.

సంతోషమునబలవంతులదేటి వింతలువేయుకామంతులవరబుద్ధి

మంతులచంగున గంతులుపెల లేని దంతులుపురమున

వింతలునరులు శ్రీమంతులు నవరత్న కాంతులపెలగంగ

సెంతో.

మేలుచేసిమట్టెలుజానకిరాములు చేతులుముత్యములు

పోనెడితలంబ్రాలు సేనెడివైష్ణవులు వచ్చెడిపుణ్యస్థీలు తెచ్చెడినివ్వారీలు

యిచ్చెడికానుకలు మచ్చికచకోరాలు మంచివికయ్యారాలు నిత్యముధూపములు

రచ్చలతోపీఠులు హెచ్చుగసురటీలుపరాలు మోరీలు దోరాలు సరాలతో యెంతో.

లేళ్ళకుందేటివేటకాళ్ళు చేతులజామదాళ్ళు రాసుకొమాళ్ళు

బొందులశిఖముట్లజిలుగురుమాళ్ళు యీఁటెలుపదిమూళ్ళు

మాటలుముద్దునూళ్ళు గీటిరిగొనగోళ్ళు చెవులకుముత్యపుజోళ్లు

నేకేళ్ళు మారేళ్ళు పనసలు నారికేళ్ళు

యెంతో.

స్థిరమాశ్రీహరియిచ్చు పరమా వచ్చినకేభరమా యీవైకుంఠపురమా

అన్నులసుందరమా యజ్ఞాలమందిరమా మార్గంబులనాగరికమా

జనులసుందరమా తీరులుయంద్రపురమా అశ్వాలసంగరమా అడిగేది దుస్తరమా

గాలిగోపురమామాడంగఁజోద్యకరమా ముత్యాలతోరణమా యిండ్లిండ్లసంబరమా

రామునిమనోహరమా అందమా సుందరమా మందరమా భద్రాచల

మెంతో.

పంతువరాళిరాగము - చాపుతాళము.

పతిరేవ గతిరధునా శ్రీసీతాపతిరేవ గతిరధునా

అతులితరతియంత మతిశతధృతమత శతతారకీర్తిలాలితహరసీతా

పతి.

సుమహితమణిమకుటో నిటలతట కమనీయసీతాలక్ష్మి

మౌళనచారు కమలదళలోచనో మాత్రికోక్తిమభూషణకర్ణో

ఘుమఘుమ ఘుమఘుమఘుమఘుమఘుమితక్రియామోద

స్వామగానజితోత్సవసహితశ్రీరఘు

పతి.

ప్రణతాదరణశీలా నృహాసో క్షణమందరోనమో
 కంకణకణ కణకణఝణనినదో కింకిణికిణ కిణకిణరవచాసోజయాంభేరి
 ధణధణధాణాం ధణధణఘనతరగుణం కారవిఘోషో ఆయోధ్యాః పతి.
 నకలాగమవిహారో రుచిరభద్ర నగనిలయో రాఘవో
 హోరురుచి విగళితదీప్తిమిహిరో రామదాస దృగమితశుభాకారః పీతాంబర
 ధగధగధగధగధగతప్రకాశో జగదానందశృంగం భజేరఘుపతిరేవ గతి రఘనా.
 * దైవము మానుషరూపమటంచని దగశ్రుతి బలుకుచునుండె.
 ధీవరులగు మిముంగనవచ్చితి నీతేశునాజ్ఞ మిదండె.
 ఆపై కాంగలదదియేమో నరహరిచిత్తమదేమో
 నాపైప్రీతిని చేరదీతును నాకల ఫలమేమో.
 అని యిటువల్కిన గోపన వచనము లాలకించినవినుము
 తనయా మేమొకకలంగంటి మదేమనినను దెల్పెదము.

పంతువరాళిరాగము - చాళుతాళము.

కలంగంటి వినుమన్నా నేనొక్క కలంగంటివినుమన్నా
 కలంగంటి నేనిన్ను గలపిత్తులేమన్ను జెబువుగవినుమన్ను చెప్పెదగోపన్ను కల.
 ఇద్దరువిప్రులుముద్దుగురియుచు నెదురుగనిలుచున్నా
 ఒద్దికతో నాపెద్దలంగని మేమిద్దరునిలుచున్నా గోపన్నా కల.
 వినుమనిచెప్పిరి వేవిధముల నావిధమంతవినుమన్నా
 వినయంబున మీమేనయల్లుండీవేళ వచ్చునన్నారోయన్నా కల.
 మచ్చికతోడుకవచ్చిన యాతని మెచ్చిబ్రోవుండన్నా
 ముచ్చటపడియిటవచ్చినయాకని ముదమందజేయుండన్నారోయన్నా కల.
 తనరంగాను భద్రాద్రితాలూకా తహసీలొసంగుచున్నా
 వినయంబున శ్రీవరునిఁదలంపుడు వీడుబంధమనిరన్నా గోపన్నా కల.

గీ. నిన్న నీగతి కలగని నేడుదయము, నందుచారులఁబలిచి నిన్నరసివేగ
 వచ్చినప్పుడెలోనికీబంపుండనుచు, జెప్పిపంపగనింతలోఁజేరుటరుదు
 *మంచిది యావల నన్నిసంగతులు మాటాడుదమనిరి
 మించినదేమియు లేదీవు భుజించనులెమ్మనిరి.
 విజయుఁడు సదివిన గీతాశాస్త్రము విధియుక్తముగాఁ జదివె
 భుజియించెను గోవిందనామమును భజియించుబాగన్.

కాపిరాగము - చాళుతాళము.

దశరథరామగోవింద మమ్ము దయజూడు పాహిముకుందా
దశ. దశముఖసంహరీధరణిజపతిరామ శశిధరపూజితశంఖచక్రధర
మీపాదములెగతిమాకు మప్తేలుకోస్వామిపరాకు
దశ. మాపాలంగలిగిన శ్రీపతియీప్రాద్దు కాపాడిరక్షించుకనకాంబరధర
నారాయణివాసుదేవ నిన్ను నమ్మితిమహానుభావా
దశ. గరుడగమనహరిగజరాజరక్షక పరమపురుషభక్త పాపసంహరణా
పరమతారక నామమంత్రమూ రామ దాసులకెల్ల స్వతంత్రము
దశ. ఇరవుగఁగృహసేలుమిపుడుభద్రాద్రిని స్థిరముననెలకొన్నసీతామనోహర

వ. ఇవిద్ధంబున హరికీర్తనంబు సేయుచు భోజనంబు సేసిన తరువాత.

* నీమాజామాల్ దొడిగిరిమంత్రులు నీటు మీరఁగాను
సోమాననలగుసుదతులు వీడెము సొరిదినివ్వగాను.
వెడలిరిదర్బారుకుబోవుటకై విభవోజ్జ్వలలగుచు
వడిగాదంతపు మేనాలెక్కుక రాజతీవిఁగొనుచు.
తానిష కొలువుండెడు కచ్చేరికిఁ ద్వరితముగా విచ్చేసి
వినయముదోహనబాబునుగనుగొని వేగసలాములుచేసి.
దస్త్రముదెప్పుని యర్జి లెల్లను తానిషచూడఁగఁడిసి
దస్త్రఖానునొక టొకటిగనివ్వఁగ తాముసునామణిఁ జేసి.
రాజకార్యముల నన్నియఁదగుగతి రయము మీఱముగియించి
రాజేంద్రులవలె బాలీసానుక నాగలుండుటను జూచి.
తానిషమంత్రులఁగనుగొనియెను కృపతనమదియుప్పొంగఁ
పూనికమీదగు యీదినచర్యను పొసఁగఁదెల్పుడనఁగన్.

గౌళిపంతురాగము - చాళుతాళము.

దినచర్య నెఱిఁగింతును యేలినవారి ఘనసమ్ముఖములూను.
దినచర్య నెఱిఁగింతు దేవేంద్రవిభవా యనయముసంతోషమునకేమికోదవా దిన.
• నేడుదయంబును అన్నయునేను వేడుకనుండఁగను
ప్రేమతోడఁ జూడఁదలఁచినుమ్మును సంతోషము తోడగోపనవచ్చెను
వాడుమావాడాయెఁజూడఁదలయఁగనుతోడఁబుట్టువుగన్నపాదనితెలిసెను దిన.

చింతచేగనుగొనుచు మేమాతని సంతోషమునఁ దేలుచు
 నేడుమా కెంతటిదినమునుచు గోపన్నా వింతలేమననగుచు
 వింతలేమినన్ను నంతరించి బ్రోవ వంతుమీక నెను నే నెంత చెల్లుదుననెను దిన.
 ఈవార్త లెఱిఁగించి మీముందట బ్రోవఁగమనసుంచి
 యెప్పటికిని జీవనమిప్పించిగోపన్నును మీ సేవకునిఁగ నెంచి
 వేధిషుల మీకు వినకిఁజేయఁదలఁచి వేపచ్చితిమియెర స్థలమనిమీకు దినచర్య.

* అనవినితానిష హర్కారులఁగని యానందముతోడఁ
 కనుగొనవలెమేమాతని మీరిఘడియను చెప్పునుఁడుఁ

వ. వారు మంత్రుల గృహంబునకుం జని గోపన్నుం గాంచి యిట్లనిరి.

* అయ్యా మీకి పిలుచుకరమ్మనె నానందముతో నావుజీ
 వెయ్యారులు వ స్తవియవితీస్కాని చయ్యనవూరికి జావుజీ.

వ. అనిన.

* హర్కారుల వెంబడిబడిగోపన హజారమునుఁ జొరరాఁగా
 సర్కార్ నడవడులెల్లను దెల్పిరి హర్కారులుబాగా.
 ఫారాచౌకీముందరవదలెను పాదరక్షలనువేగా

తారాజునుకనుగొనకటుమున్నే దాఁచెను ఛత్రముబాగా.
 చూచె దానిషను సింహాసనమునఁ జూడ్కుల కింపాదవఁ
 దాఁచెనుచుంగులు చుట్టికక్షమునఁదనవినయము దెలియఁ.
 చూపురలోమండివేసుక సుభగ చరితుఁడపుడు

ఏపుననడుగుసలాములఁ జేయుచు నీగతిభూసురుఁడు.

భయభక్తులతో రత్నాంచితమగు పాదుషతక్తును జూచి
 రయమొప్పుతివాసీముద్దిపిరై మతువలెనిలిచి.

యుండఁగఁజనియామండ లేంద్రుఁడోయురగశయనభక్తా
 దండియైనజీవనమునిత్తు మాయండనిలువుమువక్తా.

అని తన మంత్రుల నానందముతోఁగనియిట్లనె గోపనను
 మనమలరఁగ తహసీలు చేయుమను మంచినడతతోను.

ముద్రనివాసీలందుకపొమ్మను భద్రాచలమునకు

భిద్రముసేయక పైకమంపమను భద్రముగా మనకు.

వ. అని తానీష మంత్రులతోడ.

* అనిన భాగ్యమని యానందంబున హరినారాయణ యనుచు
వినయంబున సెలవంది వెడలె దను మనిచె రాముఁ డనుచు

యమునాకల్యాణిరాగము - ఆదితాళము.

రామ కృష్ణ గోవింద నారాయణ శ్రీ రామ కృష్ణ గోవింద నారాయణా.
రామకృష్ణాయని ప్రేమతోఁబిలిచితె మోమైనఁజూపవేమి నారాయణా రామ.
అండబవాహన పుండరీకాక్షనీ దండఁజేరినానయ్య నారాయణా రామ.
మాధవవిష్ణు మధుసూదన శ్రీధర శేషశయన శ్రీమన్నారాయణా రామ.
వాసుదేవ ముకుంద వనమూరి చక్రధర నారసింహచ్యుత నారాయణా రామ.
పలితుఁడననిమిత్తుఁ బలిమారుకొన్న సీతాపతిసన్నుఁగావవేమినారాయణా రామ.
రామదాసునిఁబ్రోవఁ బ్రేమతోభద్రకైలాదాముఁడవై శ్రీమన్నారాయణా రామ.

తోడిరాగము - ఆదితాళము.

నమ్మినానీతా రమణుని నమ్మవలెనయ్యా నమ్మినానీతారమణునినమ్మవలె
రావణునితమ్ముఁడైన విభీషణునిధన్యునిఁజేసిన విచక్షణుని నమ్మి.
స్వాములెందరై నఁగలరు రామునికి సరిరారు
పామరులైనవారు ఆమహిమఁ దెలియలేరు నమ్మి.
రామనామమె సుధారసము రామచారిత్రమె పాయసము
ప్రేమవలని దెహనసము రామచంద్రులదె భరవసము నమ్మి.
రామదాసుఁడననుకొందు రమ్యభద్రాద్రిశుఁడందు
ప్రేమవదలక నేయందు రామనిను నేనమ్మియుందు నమ్మి.

వ. ఇవిధంబున రామునికృపాకటాక్షంబు నభివర్ణింపుచు.

* పారాచోకీదాఁటిరాగనొక బంటుదెచ్చెపాదుకలు
శ్రీరాములకృప నిర్దేతుకమనఁ జేరిరి వేగమె భటులు

పున్నాగవరాళిరాగము - అటతాళము.

రామశ్రుతో నీదయా నామిఁదనురాదేమదయా శ్రీరామా.
పామరుఁడనుజనుఁడను దామసుటను నేమవర్ణితంబగు నరపశువసు
నీమహత్త్వమెన్న నెంతవాఁడను రామరామయని దలఁతునిరంజన రామ.

పరులవేడనంటిని నీ పదయుగములె నమ్మి యుంటిని న
 స్మరమరసేయవద్దంటిని శ్రీహరిహరియనివేడుకొంటిని
 మొరలిడినంతనె కరివరునేలిన దొరవనినమ్మితి నిరసించడగదుర
 మందరగిరిధర త్రిభువనసుందర యిందిరాసుందరీమనోహర

రామ.

ఏలనావైకోపము మున్నేమిసేసితినోపాపము
 నీలవర్ణనీరూపము నిరతముకన్నులజాపుము

మేలొనరించెడి శ్రీలోలుండవని చాలనమ్మియుంటి జాలముసేయక

యేలుకొనుముగానలోలసురరిపు జాలకాల కరుణాలవాలహరి

రామ.

ఈనమయమునననుఁగావర జగ దీశజనకసుత్రామర

చేసికథుమునను గావర నేను జేసెద ననునీసేవర

అశించినశ్రీరామదాసు నిటు మోసముసేసినదోసం బెవరిదొ

వాసవార్పితాంఘ్రిజలజయుగకైలాసవాసభవ్యభద్రగిరిహరిరామప్రభోసీదయా

వ. ఇట్లు రాముని స్తుతియింపుచుండ.

* అందలమొక్కటిహాజరుచేసిరి హరిదాసునకాక్షణమె

పొందఁజేసెనాపుణ్యాత్మునిసిరి పురుషోత్తముఁడీక్షణమె.

పగలుదివిటిరుచులొలయుఁగఁబట్టిరి భక్తవరుని సన్నిధిని

భగవంతుఁడు హరిభక్తునిమనమునఁ బొదుకొనెను నెమ్మదిని.

వ అప్పుడు యిట్లని స్తుతిఁజేయఁ దొడంగె.

తోడిరాగము - అనితాళము.

రామారైవళిఖామణి సురరాజమహోజ్జ్వలభూమణి

తామరసాక్షుధీమణి భవ్యతారక భక్తచింతామణి

రామ.

నాఁడేమిమువేడుకొంటిఁగా శరణాగతబిరుదానివింటిఁగా

వేడుకైమిముఁటొగడఁగంటిఁగా నన్ను దిగవిడనాడవద్దంటిఁగా

రామ.

చింతసేయఁగ నేమిలేదుగా ముందుఁ జేసినగతిదప్పఁటోదుగా

యింతకుమిక్కిలిరాదుగా నేనితరులఁగొలిచేది లేదుగా

రామ.

తమ్ముఁడు నీవొక్కజంటాను రామ దానూని రక్షించుకుంటాను

నమ్మతినుండు మాయంటాను భద్రాచలవాస నీబంటుబంటాను

రామ.

* తుడుములువాచుచుఁ బాకలూఁదిరితూటుగట్టనాకసము

బడుగులకై నను భాగ్యమిచ్చు హరిసేవయనుదినము.

జంఘూటిరాగము - చాపుతాళము.

నరహరినినమ్మక నరులనునమ్మి తే నరజన్మమిడేరునా
 చెరుకులుండంగ జెట్టి చెరుకును నమలితె జిహ్వకురు చిపుట్టునా మనసా నరహరిని.
 కాకులుండంగ మోకాళ్ళతోనడిచితె కాశికేబోవచ్చునా
 నీరులుండంగ నుమిసీళ్ళనుమింగి తే నిండుదాహముతీరునా మనసా నరహరిని.
 కొమ్మయుండంగ కొయ్య బొమ్మతోంగలిసి తే కోరికకొనసాగునా
 అమ్మయుండంగ బెద్దమ్మనుగోరి తె యర్థముచేకూడునా మనసా నరహరిని.
 అన్నముండంగ నన్నభిన్నములిననంత నాఁకలివెతతీరునా
 కన్నెలుండంగ చిత్రకన్నెలంగలసి తె కామవేధ తీరునా మనసా నరహరిని.
 తుద్రబాధలచే నువద్రవపడువేళ నిద్రకంటికివచ్చునా
 భద్రగిరిశుని భక్తిలేనినరుడు పరముఁ గనంగ నేర్చునా మనసా నరహరిని.

* చక్రీపాగాతెచ్చిరివేగమె చక్రధరునిభక్తునకు
 నక్రగుణములెడఁబాసి నిలుచుటే శక్రపదవి మనకు.
 భద్రములొసఁగెడు భద్రాద్రీశుని భక్తితోడ నేవించి
 రుద్రవినుతుఁగని యష్టోత్తరముల రూఢిమీర నర్పించి.

వ. ఇవ్విధంబున రామచంద్రునిఁ బూజించి యాభక్తుండు యితఁడే
 నాభక్తార్తిభంజనుం డని స్తుతిచేయుచున్నాఁడు.

శంకరాభరణరాగము - ఆదితాళము.

ఇతఁడేనాయీలాకముఁగల పలితుల నెల్లను పాలనసేయువాఁ డితఁడేన.
 పరిపూర్ణకరుణచేఁ బ్రహ్లాదుఁగాచిన నరసింహుఁడైనట్టి నళినదశేఖణుఁ డితఁడేన.
 అలవై కుంతమునందావల్లభినిఁజూచి బలుఁడైనరావణునిఁ బరిమార్చినవాఁ డితఁడేన.
 అలనాఁడుద్రౌపది కక్షయవలపలు వలనొప్పనొసఁగిన వైకుంఠవాసుఁ డితఁడేన.
 ఏవేళమునిపరులితర చింతలుమాని కేవలమతమన పాలనసేయువాఁ డితఁడేన.
 పాయనిదయతో నాపన్నులబ్రోచినరామదాసునేలరామచంద్రప్రభుఁ డితఁడేన.

వ. ఇవ్విధంబున స్తుతియించి భద్రాచలంబు డిగ్గి

* తాలూకా కచ్చేరిచావడికిఁ దగువేడుక విచ్చేసెన్
 చాలారాజసమొప్పగఁ బూర్వ విచారణకర్తను గాంచెన్.
 అప్పుడే చార్జిని యప్పగించి యతఁ డానందముతో నరిగెన్
 తెప్పన దాసుఁడు కొలువుదీరి తానొప్పగఁ గాఁపులకనియెన్.

* సాలాఖరులో సర్కార్ పైకము చయ్యనఁదీసుకరండి
పాలాయము శ్రీ రాములఁగొలుచుచు వ ర్తిల్లినమేలండి.

ధన్యాసీరాగము - ఆదితాళము.

పావన రామనామ సుధారసపానముఁ జేసేదెన్నటికో
సేవించియు శ్రీహరిపాదంబులఁ జిత్తమ్మునుంచేదెన్నటికో పా.
దాసులనందఱిఁజూచి సంతసించి దాసోఽహమ్మనుఁబెన్నటికో
భూసుతకునునతి ప్రాణపదంబగు పురుషోత్తముఁ గనుఁబెన్నటికోపా.
చంచలగుణములు మానియుండి నిశ్చలమతి నుండేదెన్నటికో
పంచతత్త్వములు తొరకనామముఁ బరియించుట మనకెన్నటికోపా
ఇనవంశాంబుధిచంద్రుఁడు కృపనిష్ఠార్థములొసఁగుట యెన్నటికో
కనకచేలుఁ గరుణాలవాలునిఁ గన్నులఁజూచే దెన్నటికో పా.
వంచనలేకను భద్రాద్రిశుని వర్ణనజేయుట యెన్నటికో
అంచితముగ రామదాసుఁడననుకొని యానందించుటయెన్నటికో

* అనికాఁపులఁ దనపుత్తులరీతిని నధిక ప్రీతిఁ బ్రోచుచును
కనకాంబరధరు సేవఁజేయుచును ఘనులెన్నఁగఁ మెలగుచును.
చల్లఁదనంబున తహశీలేసెను సాధులెల్ల మెచ్చుఁగను
ఉల్లముగోపన కాఁపులెల్లతనయూడిగములఁ గోరఁగను.
గోపనప్రతిదిన మాత్సారాముని కుతుకంబునఁ గొలుచుచును

యమునారాగము - ఆదితాళము.

రామ రామ రామ సీతా రామ మాం పాహి.

అనయము నీపదవనజములను మదిఘనముగ నమ్మితి ననఘునిఁ జేయవె
ధరగోవర్ధన ధరణీధరమందరధర అరిదర ధర మురహరిశ్రీ.
అనుదినమును నినుమనమునఁగొలిచినకనికరమునననుఁగరుణింపుము
హరిహరియనికరి పరిపరివిభముల మొరలిడఁగాఁచిన కరుణాసాగర.
రాజరాజకుల రాజరాజనుత రాజరాజ మహారాజ జానకీ
రామభద్రగిరి ధామపాపహర రామదాసుఁడనుప్రేమతోఁబ్రోవవె.
వ. ఈప్రకారంబున భగవన్నామస్తరణ సేయుచు.

*రాఘజేయకను రైతులచే ధన రాశిఁగొనుచుఁ బ్రీతిగను
సాలాఖరులోఁ బైకమంతయును సార్వభౌమునికేఁ బనుపా.
మేలాగోపనఁగుణియనితానిషమించి బుద్ధిసూహింపా.
ఈగతి బహుహాసయనములు జరిపెను యోగయుతుం డగుచు
భాగవతుఁడు పూజించె బ్రాహ్మణుల బ్రహ్మనిష్ఠుఁ డగుచు.

క. చలిపందిళ్లును సత్రం, బీలు వెట్టించెను దటాకములు దేవగృహం
బులుకల్పించెనుబంధుజనులకుసుగతియగుననివినుతినివొందినృపా.

క. లోకమునఁ గలుగుభూసుర, లోకమునకు నెల్లగోవులుబసిండియునా
నాకల్పంబుల బంధుల, కై కోటివిధముల నిచ్చె నతులితభక్తిన్.

వ. ఈరీతిని దానధర్మంబులం జేయుచు.

*పతిత పావనునిఁ బరమదయాళుని భద్రశైలవాసుఁ
గతియని నెమ్మది సతతము నిల్పి యఖండభక్తిఁజేసెన్.

ముఖారిరాగము - ఏకతాళము.

పాలయ మాం జయరామా జయ పాలితసీతారామా.

కమలావల్లభరామా కబంధనంహారరామా కరుణా సాగరరామా జయ
పాలితసీతారామా కమలావల్లభ కమనీయాసనకంబుగ్రీవాకార్దుకపాణీ
కరిరాజప్రియ కౌస్తుభవత్ కౌస్తుభభూషణకంజాతనేత్ర కాళింగశిఖా
కంసవినాశన కరుణాంతరంగా కనకాంబరధర కస్తూరితిలకా
కందర్పజనకా కందర్పసుందర రామరామరామచంద్రా జయ
దశరథనందనరామా దైత్యవినాశనరామా శరనిధిబంధనరామా జయ
రాజితనద్గుణధామా అఖండరూపా అమితవరాక్రమ అపరిచ్ఛిన్నా
అంతర్యామి అనాథబంధో ఆత్మరక్షకా అంగుళిగిరిధర అలాలహరా
అంగదపోషణ అనేకరూపా అరవిందాత్ అప్రమేయా
అక్రూరవరదా అంబరీషవరదా అయోధ్యావాసా అమితసీతా
అజ్ఞాననాశన రామరామరామచంద్రా

పా.

సీతాహృదయవిహారా కున్జితమానవదూరా పరమానందవిహారా జయ
పాలిద్వైపహారా సాధుపోషణా నజ్జనసులభా సామగానప్రియ
నహస్రబాహు ననకనపంద్య నదానందా సార్వభౌమా
నిత్యానందా నిర్మలచిత్తా నిర్వికారా నిగమగోచరా నీరజనాభా

పా.

నిష్ప్రపంచా నిత్యమహోత్సవ నిజదాసప్రియ వీరరామా వితరణగుణ రమ
భద్రాచలపతి పతితపావనా పాండవపక్షవిరామరామరామచంద్రా పా.

*ఉదరపోషణముఁ జేయించఁడె పురుషోత్తముపని యుది కాదా
సదమలభక్తిని రామునిఁగొల్పుట సారస్యముగాదా.

కల్యాణిరాగము - చాపుతాళము.

రామభజన సేయుఁడీ ఓజసులార రక్షకుఁడతఁ డేసుఁడీ.

రామరామయి జేటి పాపము యేమదృష్టమొ మీరు రామ
నామమనియెడి మధురవాక్యము ప్రేమతోఁగ్రోలకున్నారు రామ.

సీరుబుగ్గలుతనువులు ఈభువిలో నిక్కము లభమలు సారములేని
సంసారములీపదవులేరి నీవారెల్లలేరి భువిలోనకారుకవిసిన మెరపులీ
సంసారపదవులమాయజాలపుగారడంబులు యెండమావులగానక నెయున్నారు మీరు.
అలుదిడ్డలఁబొందు కూరిమిఁ బెంచ మేలిమిలేదందు గాలాలవేసుకప్రేలువానిరీతి
ప్రేలాడుచుందురు వెఱ్ఱులై భువిలోనకాలకింకరులడఁచిపట్టుక కాలుసన్నిధి కేఁగుచుండఁగ
నాలుకవృడుభజన సేయఁగఁజాలునో చాలదో మీరు రామ.

కాళికిఁబో నేలా మీరు కావట్లు దేనేలా మూసినబూరుగ వేసాలువేసుక
నానకుఁదిరిగిన కాసై నరాదిక అసలెల్లనిరాసఁజేసి వికాసమందినరామదాసుల
దాసు నేనినభద్రగిరి ధామేశుఁగొలిచినఁగలదు మోక్షము రామ.

గీ. రాతిలోఁ గప్పు కాహారమాతతముగ, నిడెడుదేవుండు మర్త్యులకేల మాను
బ్రతికినన్నాళ్లునన్నంబుపట్టెడిదక, 'నాయురన్నంప్రయచ్ఛతి' యనఁగవినరె.
వ. ఓజసులారా భుక్తమునకై విచారింపంబనిలేదు గావున.

నాదనామక్రియరాగము - ఆదితాళము.

నారాయణయనరాదా మీ నాలుకపై ముల్లునాటియున్నదా నా.
వనిలేనిసుద్దులునూలు అట్టెపలుమాలు వాదించి పలుకుచున్నారు
మనమున వెత లెల్లఁదీరు మీ జననములీడేరు జనులారనేడు నా.

అలుదిడ్డలపొందుఁ బాసి మీరడవిలోపలఁబండుటాపలుమేసి
జాలిచెందుటవట్టిగాసి మీరు సంసారముననుండి సమబుద్ధిఁజేసి నా.

కలుషవారిధికినినావ హరినిఁ గనుగొని సేవింపఘనమైనత్రోవ
చెలువముగనుహరి సేవ యిచ్చు తలకక నామకీర్తన సేయఁబరువా నా.

కామక్రోధములుచాలించి మీరు కర్మబంధము లెల్లఁగడముట్టఁద్రుంచి
శ్రీమంతులై భక్తిఁ గాంచిమీరు శ్రీభద్రగిరిరామదాసులై మించి నా.

* శాశ్వతపదవిని జెందఁగోరుటకు సన్నాహములు కారాదా.
విశ్వేశ్వరుడే విభుండనియెంచుచు విహరించుటచేదా.

ధన్యాసిరాగము - ఆదితాళము.

శ్రీరామనామమే జిహ్వకుస్థిరమైయున్నది శ్రీరాములకరుణలక్ష్యకరమైయున్నది
ఘోరమైనపాతకములఁగొట్టెన్నన్నది మమ్ముఁజేరకుండ నాపదలనుచెందెనన్నది శ్రీ
దారిద్ర్యనియమదూతలను తరిమేనన్నది.

శ్రీమన్నారాయణుని దాసులకునదురై యున్నది శ్రీ.
మయావాదులతోఁ బొందుమానుమన్నది యీకాయమస్థిరమని తలపోయుమన్నది
పాయకగురురాయనిబోధ బాయకన్నది మేయెడఁజూచినఁ దన్నెడబాయకన్నది.
మద్రోధలాభాహంకారములమానుమన్నది ముదముతోఁబరస్థిలపొందు మోసమన్నది
వదలనిదుర్విషయ వాంఛవిడువుమన్నది నామవిలాహరిభజనసంపత్కరమైయున్నది
కోపమనియేటిప్రకృతిని గొట్టుమన్నది యిపుడుప్రాపునీవేయనినదారిఁజూపేనన్నది.
యేపుమీరనొరులదోస మెన్నకన్నది యీపాపబంధముల జుట్టుబడవద్దన్నది శ్రీ.
భక్తిభావనఁ దెలిసిమీరుబ్రతుకుండన్నది పరమ భక్తులసేవఁజేయుచు బ్రలుమన్నది
ముక్తిమార్గములకిది యూతయన్నది విరక్తిగ భద్రాచలరాముదాసుండన్నది శ్రీ.

* కావునమీరలు నామాటలువిని కమలాపతిపదనేవా
సావధానమతిఁ జేయుఁడు సద్గతిఁ జనుటకదియె వెనుత్రోవా.

రాగము ఆరాణ - ఏకతాళము.

భజనసేయరాదా రామునిమీరు భజనసేయరాదా
భజనసేయరాదా పరమదయాళుని యజభవనినుతుని యఖిలాధారుని భజన.
కాకుత్స్థునిలకునిఁ గామితఫలదుని రాకేందువదనుని రణజయశూరుని
పాకారివినుతునిఁ బాపవిదూరుని శ్రీకృష్ణభధరుని శ్రీరామచంద్రుని భజన.
సంగీతలోలుని సత్యసంకీలుని శృంగారగాత్రుని సింధుగంధీరుని
అంగజజనుకుని నఖిలాంతర్యామిని బంగారుతండ్రిని భక్తవత్సలుని భజన.
సురుచిరగాత్రుని సరసిజనేత్రుని బురుహుతమిత్రునిఁ బుణ్యచారితుని
ధరణీకళత్రుని దశరథపుత్రుని పరమపవిత్రుని భద్రాద్రివాసుని భజన.

* అనవిని యుద్యోగస్థులు నేసిరి యామహాత్ముపదములకు
వినయంబున సాష్టాంగనతులు శ్రీవనజాసనభక్తునకు.

వ. ఈ ప్రకార మారామదాసునకు దండములు సమర్పించి యుద్యోగస్థు లిట్లనిరి.

*ఓమహాత్మ మియండఁ జేరితిమి మామకదోషము లడఁగెన్
కామమోహములఁ గట్టువడిన మముఁగావలయు వేగముగన్.
అనివారలు నది మొదలుగ నాతని హరిమారుగ నెంచి
ఘనమత్తులై గురుభావనఁ గొలిచిరి కనవలె మేలని మంచి
సర్కార్ పనులను సరగునఁజేతురు సాయంకాలమువఱకు
అర్క-కులుని పదభజనము సలుపుదురట యుదయమువఱకు.

శ్లో. ఇదం శరీరం శతసన్నిజర్హరం, పతత్యవశ్యం పరిణామదుర్లభమ్,
కిమాషధం పృచ్ఛసి మూఢదుర్జితే, నిరామయం రామకథామృతంపిబ

చ. కడుశతసంధిజర్హరితగాత్ర మనిత్యము నాయు వల్పు మె
య్యెడఁజెడిపోవునో తెలియ దందుకు దివ్యమపచాషధంబునే
ర్పడియె నిరామయంబయిన రామకథామృత మెల్లకాలమున్
జెడక విమూఢతం బడక శీఘ్రతఁ గ్రోలుచునుండు చిత్తమా.

వ. ఇట్లని మనోనియమంబుఁజేసి సంకీర్తనముఁ జేయుచున్నారు.

యముగాకల్యాణిరాగము - ఆదితాళము.

రామరామరామ శ్రీరఘురామరామ.

నరహరి దేవజనార్దనకేశవ నారాయణకనకాంబరధారి	రామ.
రవికులభరణ రవిసుతసఖ్యారాక్షస సంహార రాజసేవితా	రామ.
పన్నగశయనా పతితపావనా కన్నతండ్రియోకరుణాసాగర	రామ.
కంతుజనక త్రిపురాంతకనరహరి సీతానాయక శ్రీరఘునాయక	రామ.
సుందర శ్రీధరమందరోద్ధరా మకుటభూషణా మృద్ధక్షకహరి	రామ.
నందనందనానందముకుంద బృందావన గోవిందవిహారి	రామ.
వామనమాధవ వైకుంఠాధిప దేవదేవ దేవారివిదారి	రామ.
పంకజలోచన పరమదయాళూ శంకరనతసుత సర్వేశ్వరహరి	రామ.
పుండరీక వరదాండవవాహన చండనిశాచర ఖండనధారి	రామ.
అంబరీషవరదాంబుజలోచన అంబుధిబంధన అమితవరాక్రమ	రామ.
భానుకులేశ భయనిశాశా భాసురహాసా భద్రగిరిశా	రామ.

వ ఇవ్విధంబున

* ఎక్కడఁజూచిన భజనకూటములు నిందిరేళురూఢములు
 పిక్కటిల్లుచును భగవద్భక్తులు బ్రీతి బాడురావములు.
 రామసూత్రములు కరమునఁబూనుక రాజిల్లెడుభూసురులు
 ప్రేమమీరశ్రీరామరామయని ప్రేమఁబలుకుయాచకులు.
 ఈరీతినిహరిభజనసలుపుదురు యాయాజాతనిలేక
 సారసాక్షియని సంతోషింతురు సంస్కృతిదారినిజోక.
 రామదాసు దనకాపులఁజూచుచు రంజిల్లుచు మదిఁదలఁచెన్
 ఈమతిమంతులసాహాయ్యంబున రామకార్య మగుననుచున్.
 ఒక్కదినంబునఁ దనగృహంబునకు నొనరఁగఁగాపులఁ బిలిచి
 వెక్కసపడకనువినుడు దెల్పెదను వేటుగఁ దలఁచకవలచి.

శ్లో. హరిర్వారతి పాపాని దుష్టచి తైరపి స్తుతః,
 అనిచ్చయాఽపి సంస్కృష్టో దహత్యేవ హి పావకః.
 జిహ్వాధారఫలం విష్ణో రాలయస్య పితామహః,
 అశక్తవస్యాదన్యే వక్తుం శక్తుస్సురానరాః.
 విష్ణోరారాధనాత్పుణ్యం స్మరణా త్పాపనాశనమ్,
 భవేజ్జిర్ణాలయోద్ధారాతోక్తవాఽస్తి ఫలమీరితమ్.

వ. ఈప్రకారము బ్రహ్మాండపురాణములలోఁ జెప్పియున్నది గనుక
 * ఎన్నిదినంబులు బ్రతికిన మరణము సున్నయగుటలేదు
 పన్నుగ శ్రీహరిపదములఁ గొలిచిన గ్రన్నన నటుగాదు.

నాదనామక్రియరాగము - ఏకతాళము.

రాముఁడేగలఁడు మనపాలశ్రీరాముఁడేగలఁడు.

రాముఁడార్తివిరాముఁడాహవభీముఁడనందధాముఁడైన శ్రీ

రాముఁ.

నల్లనిరూపు దాసులనేలు చల్లనిరూపు

యుల్లమునరంజిల్లు కృపవేదఁజల్లుచు విలసిల్లుసీతా

రాముఁ.

తమ్ముడునుదాసు విల్లమ్ముఁదాల్చిదయలోను

గ్రమ్మియిరుపార్శ్వమ్ములనుజేరి నెమ్మిసీకు భయమ్ములేదు

రాముఁ.

మీరుచిఱునవ్వు జిగిముడిపిడి కాఱుసిగళువ్వు

సోదుగులుకుబంగారుతమ్ములఁ గేరుకదముల దారిననుఁజేరు

రాముఁ.

కంటు సేయకను రామదాసు జంటఁబాయకను

వెంటనంటియేవేళఁ గృపతోఁగంటిని రెప్పగాచుగలిగఁ బ్రోచు.

రాముఁ.

* చేయఁదలఁచితని రామునిగోవెల జీర్ణోద్ధారణమిప్పుడు

బాయకమీరలు ప్రక్కబలముగాఁ బ్రబలుఁడు కార్యముసేయన్.

అన విని కాపులు హర్షమునొందుచు హరిభక్తున కిట్లనిరి

మనవివినుఁడు మీమర్జిచొప్పున మనఁగఁదలఁతు మనిరి.

గీ. మీరె దైవము దాకయై మేలుగలుగ, సర్వసంపదలొనఁగి సంస్కరికిఁ బాపి
యవ్యయంతైన పదమునకరుగుమార్గ, మమరఁజూపితిరికఁబాసె నవధురెల్ల.

వ. అనిన.

* ఆమాటలువిని యానందంబున నప్పుడె శిల్పులఁ బిలిచెన్

కామాటులఁ గొని కడువేగంబునఁ గార్యముఁ బ్రారంభించెన్.

కాపులందఱును కష్టముసేసిరి కాసులు కూలికిఁగొనక

నేపునధనములరాశి వోసి మనకేమిఁకొదవలని కడక.

వ. ఈతీరున నాబాలగోపాలముగా భద్రాద్రితాలూకాతోఁ జేరిన
చుట్టుప్రక్కలనుండు సమస్త గ్రామములలోఁ గాపులందఱును రామదా
సుగారు భక్తులని కొందఱును, మనతాలుకాలమల్దారుని యాజ్ఞయని
కొందఱును, మనచేతనైనంత శరీరప్రయాసపడుదమని కొందఱును,
కూలికఁ బైకముఁ బుచ్చుకోక కార్యములు కాపులు చేయం జేయించి
రామభద్రాలయం బత్యంత రమణీయంబుగ నొప్పునటులఁ జేసె నెట్లనిన.

కల్యాణిరాగము - ఆదితాళము.

కైంకర్యముచేసెను రామదాసు కైంకర్యముచేసెను.

కైంకర్యముఁజేసె కాకుత్స్థకులునకు సంకటహరణానందాత్మయని మ్రొక్కి

శ్రీకరమగు రాజికమణి కాలల ప్రాకారంబుల బహుమతపంక్తుల

మంజూళతరమగుమణిమంటపముల కంజరాగమణి కలితాంగణముల

చారుచక్రకాంచనకూటంబుల నాకాశంబునున్నబెడులేరుల

గోపురమొరసిడిగోపురవికతుల దీపించువికర్దికల బెడంగుల

తరుగుగులుకుపగడపుగంబంబుల కలవడంబులను గలకలంపడముల

రంగగుముక్కపురంగవల్లికల శృంగారములగు చిత్రపాళికల

ముకరతోరణ సమాజంబులమణి ముకురతోరణసమూహంబులఁగడు

భుగభుగజలచెడుభూచవ్వరముల ఆగరుధూవముల నాలవట్టముల,
మెరనెడిరీతిని మేలిమిగాఁగను

కైంకర్యము.

ధారాళములగిరి ద్వారబంధముల చారురత్న కాంచన శిఖరంబుల
గమగమమనియెడు గంధవాసనల ఘుమఘుమయనువలు కుంకుమరసముల
ఘటఘటఘటయను గంటలతలుపుల ధణధణయ నెడు మృదంగవాద్యముల
మినమినమెరనెడి మేలిమిగోడల కనకమయంబగు గరుడధ్వజముల
రామరామయను రామశుకంబుల వేమరుపొగడెడు విబుధగణంబుల
పొసఁగ మ్రోయు తుంబురుగానంబుల కొనరియాడు భక్తులనృత్యంబుల
వైన తేయముఖ వాహనచయముల భూనిశంభుభుంభునాదంబుల
మెరనెడిరీతిని మేలిమిగాఁగను.

కైంకర్యము.

వెల్లగొడుగులను వింజామరముల మల్లెమొల్లల మంచివాసనల
పిల్లనగ్రోవి గభీరస్వరముల ఝల్లరిధృక్కా జయనాదంబుల
వల్లవపాణుల పాటలనాటల నల్లలితోత్పలచయపరిమళముల
వనమాలాసంబత్సరభముల ఘనతులసీవనగణగంధంబుల
రామభజనసంరావోత్కరముల రామతీర్థసారసములతావుల
రామస్తరణల రవమధురంబుల రామభద్రద్రవిగ్రహదర్శనముల
హనుమద్దశవాహనములఘనముల అనుబమశృంగారానందంబుల
రమణభద్రగిరి రామాలయమ తృమలూనందంబై ధరలోపల
మెరనెడిరీతిని మేలిమిగాఁగను

కైంకర్యము.

వ. ఇవ్విధంబున గోపన్నగారు కైంకర్యంబులం జేయుచుండ నుద్యోగ
గస్తులందఱు.

* నౌకరీలతనియాజ్ఞనిలచిరిదె నారాయణపదమనుచు
ఆకరుణానిధిభక్తికలరుచును హాదాశరథేయనుచు.

పున్నాగవరాళిరాగము - ఆదితాళము.

జానకీరమణా కల్యాణగుణ సజ్జనావననిపుణా
ఓసమాలువ్రాయఁగనే నీ నామమేలోఁచు
ఎందుఁజూచిననీదు అందమేకానవచ్చె
ముద్దుమోమునుజూచి మునులెల్ల మోహించిరి
దుష్టులు నిన్నుఁజూడ దృష్టితాఁకినగాని
ఎన్నిజన్మలెత్తిక నిశ్చేధజించినె
ముక్తిసేసొల్లనీదు భక్తిమాత్రముచాలు

జానకీ.
జానకీ.
జానకీ.
జానకీ.
జానకీ.
జానకీ.
జానకీ.

రానినానిగాళ్లెనీ తిరువడియెగాదా

జానకీ.

నారదాదిమునులు వరమందిరిగనుక

జానకీ.

వత్సవ్యరూపమునఁ బ్రత్యక్షమైనావు.

జానకీ.

వ. అప్పుడు రామదాసుగారు తనచేనున్న పైకంబును నౌకరీల ద్రవ్యంబును కాపులయిండ్లనున్న ధనంబునంతయు రామార్పణంబు చేయించి గోపురప్రాకారమంటపాదులు కట్టించి.

* సంప్రాక్షణకై ద్రవ్యము లేమికి సంతాపంబునుజెంది సంప్రార్థనఁ జేసెను శ్రీరాముని చయ్యనఁ దనమదిగుంది.

పున్నాగపరాశిరాగము - ఆటతాళము.

రామాదయయించవే నీ నెనరున స్వామీననుబెంచవే

రా.

రామరవికుల సోమశంకర భీమవినుతనుత్రామసీతా

శోరీమిమువేడితీ ఈవనికేమి భారమనుచుఁజేరితి

రా.

యేరిమమ్మిక గావనెవ్వరు లేరునన్నిక వేఱుసేయకు

నిన్నే నెరనమ్మితి ఈవనులెల్ల మున్నేవినుపించితి

నన్నులింపగనేర నావన్నడనుకృపజూడు వేగమే

రా.

వేడుకలుమీఱఁగా నీకన్నులఁ జూడుసీరిజేరఁగా

తోడునీడై గావుమా నీయాడుదైవము లేదుమాకిక

రా.

ఈనమయమందునా భద్రాచల వానవనులయందునా

మోసపుచ్చకకావు రామదాసుఁడనునన్నువిడజేయకు

రా.

గీ. ఆనుచుఁదలఁచఁగ నాతనియంతరంగ, మందు రాముఁడు నెలకొని మందుబాపి

వడిగనక్కారులైకము వ్రయముసేయ, బుద్ధిపుట్టించె నంతనాపుణ్యమూర్తి.

* రామరామతానీష ద్రవ్యమీరాత్రి నిలువయార్గక్షల్

భీమవినుతనీకై వ్రయపరిచిన స్వామిచెందునే శిక్షల్.

అనియూహించి ఖజానాపైకంబాక్షణమునఁ దెప్పించి

తనపైకమువలె ఖర్చుచేసితనతలఁపుకొనలు సాగించి.

భద్రశైలమున యాగశాలలను బహువేడ్కను గట్టించి

సద్రూపునకై సంప్రాక్షణమును సమ్యగివ్వఁగి గావించి.

కలశోద్వాహనఁజేసి రామునకుఁ గల్యాణంబును జేసి

బలివిధానములు బ్రహ్మణపూజలు బలువైఖరిఁ జేసి.

వ భద్రాద్రి రాములనేవించిన నాజన్మము సఫలమాయైనని సంకీర్తనము నేయుచున్నారు.

జేగడరాగము - త్రిపుటతాళము.

నాజన్మసఫలమైనది నేటికి నాజన్మసఫలమైనది.

నేడేయుపుణ్యము నేటికిఫలించె శ్రీరానకీరమణవినుకభూజదశరథరాజనందన నా. విమలమావరజతో సమమైవిలసిల్లుగౌతమీతీర్థమున న్నానములుగావించిరమణీయమగు సౌపానములుగడచిగోపురము వెడలిదివ్యపదకమలములుకన్నులగన్నయప్పడె నా. సమధికతైత్త్రమాసమునందు శుద్ధనవమిపునర్వసుకర్మటమభిజిత్తునాక్రమముననుకల్యాణమంటపమునను వేంచేసిసీతారమణినితివిభవమునకల్యాణమవధరించగగనుగొంటి నా. ఒకవంక వేదపాఠకులుపారాయణముసేయ ఒకవంకఘనవైణికులుపాడ ఒకవంక భూమినాయకులుకొలుపు సేయవకుళసుమములుదివినినిర్జరనికరములుగురియింపగగని. శుభకరమైనూర్వ్యనిధమైనరథమెక్కి విభవమొప్పంగజగదభిరామమై నభమునను దేవదుందుభులు మొరయసీతావిభుండవైవిహరించిదాసులకభిమతంబులొసంగగగని. రవికులౌత్తంగదానవదర్పభంజన భవహరభద్రగిరిరామా పవనతనయ సౌమిత్రివినుత గాఢేయ సవనపోషకనీదునకలాత్సవముగని ప్రసాదమొందితి నా.

వ. అని మఱియు నేమనుచున్నారు.

శంకరాభరణరాగము - చాపుతాళము.

కంటినేడూ మారాములగ గనుగొంటినేడూ

కంటినేడూభక్తగణముల పాలిమాపంటభద్రగిరిసంటియున్నవాని	కంటి.
చెలువొప్పుచున్నట్టిసీతాసమేతుని కొలువుండిరినమన కొదండరాముని	కంటి.
కస్తూరితిలకము ఘనసీలనాక్రమ కరుణారసముగురియొకన్దోయిగలవాని	కంటి.
హరుమంజిముత్యాలసరములుమెఱయంగ మురిపెంపుచిరునవ్వు మోముగల్గినవాని	కంటి.
ఘల్లుఘల్లునివైడిగజ్జలంబెలుమ్రాయ తటకుబెటకుపాదతలముగల్గినవాని	కంటి.
కణుకుబంగరుచేలకాంతిజగముగప్పుశరచాపములు కేలధరియించున్వామిని	కంటి.
ధరలానశ్రీరామదాసునిరక్షించు పరమపురుషుడైనభద్రగిరిశుని.	కంటి.

వ. నాజన్మము సఫలమాయైనని పరమానందంబున.

* బ్రహ్మాత్మవమును బ్రహ్మార్పణమని భాగవతుండు చేయించెన్ బ్రహ్మజనకుపద మొందెను యీగోపన్నయనుచు బ్రజలెంచన్. ఈగతి భద్రాచలమున గోపన యోగభోగములనుండన్ త్యాగభోగములసిరులఁజెలంగు మాదన్న గారు గోల్కొండన్.

* తాలూకాబాకీల జాపితా తానడిగెను లేఖరుల
జాలమునేయక లెక్కలుదెచ్చిరి చాలునట్టి వైఖరుల
తనికీసేసితయారుచేసిరి త్వరితముతో లెక్కలను
వినికిచేసిరా లెక్కపక్కలను వివరవివరముగను
కడపటఁజెప్పిరిగడగడవడఁకుచుఁ గార్యస్థులుయిన్నిటిలో
తడవార్లక్షులు భద్రాచలమున తానిషవినిశనుయెటులో.
అనవినివారలు నతివ్యధఁగుందుచు నలభద్రాచలమునకు
ఘనమతులనునిద్దరినిఁబంపె నాఘనభక్తునికడకు.

వ. ఇవ్విధంబున మంత్రులచే నంపఁబడిన నీతిమంతులు భద్రాచలం
బునకుఁ జని గోపన్నను గాంచి రాజకార్యం బెఱింగించిన నారామదా
సుండు శ్రీరాములందలంచి యిట్లనుచున్నాఁడు.

సారాష్ట్రరాగము - చాపుతాళము.

రామచంద్రానన్నేలేవో రక్షించేవో నేనెఱుంగ నీచిత్రము నాభాగ్యము నిన్నేనమ్మితి
భరతునివలెను నేనుపాదుకలు పూజింపనేర కోరిలక్షణునివలెఁ గొల్వఁగనేర.
ఓర్పుతోగుహనివలె నోడనడుపఁగానేర నేర్పుతో నావాలివలె నిన్నెఱుంగఁగనేర.
అంగదునివలెనేను అడపముబట్టనేర సంగరమున సుగ్రీవునివలె సాధింపనేర.
గాలిపక్షివలెనేను తాలిమిఁగమోవనేర బలిమితో హనుమంతునివలె బాటుబడనేర.
లీలతోశబరివలె లాలించి విందిడనేర మేలిమిగనీతవలె మెప్పింపనేర.
గజరాజువలెనేను గట్టిగ మొఱుఁబెట్టనేర విజయునిసలివలె వినులింపనేర.
గురిగాజాంబవంతువలెఁ గోరిభజియింపనేర చేరివిభీషణునివలె శరణుననేర.
వరగజటాయువువలెఁ బ్రాణములేనీయనేర తిరముగనహల్యవలెఁ గీర్తింపనేర.
నేను రామదాసువలెఁ బూనిమిముభజింపనేర దీనునిరక్షించుభద్రాచలరామధీరా. రామ.

వ. అని మఱియును.

దర్పారురాగము - చాపుతాళము.

వచ్చేవోరావో మాయంటికి వచ్చేవో
వచ్చేవోరావోవానుజేవనేఁడు అత్యయముగనన్నాదరించఁగవేగ వ.
పాపిష్టివైతీ రామనీ పాదమునమ్మితి
మాపాలిదైవమని మరువకల్లప్పుడు దాపుదండకుఁ జేరితికాపాదుమనివేగ వ.
కరుణించరాదా రామనిన్నే గురవమ్మలేదా
గరుడగమనగౌతమనలిసహస్యమ నరరూపుజేసిన చరణములకు మ్రొక్కె వ.

మ్రొక్కేసురారా యేలగనన్న దిక్కు గావేరా'

చక్కనిభద్రాచలరామదాసుడ నక్కరతోడ నన్నాడరించవేగవచ్చేవారావో.

చ. హాళినితాటకిఁదునిమి యాగముఁ గాచి యహల్యఁ బ్రోచి నీ
తాలలనన్ వరించి రణదర్పితు రావణకుంభకర్ణము
భ్రాశ్రీ వధించి రాజ్యము నయంబుగ నేలిన రామచంద్రభూ
పాలుఁడురంగశాయి మనపాలగలండు విచార మేటికిన్.

వ. అని మారు త్తరం బివ్వకున్న నానీతిమంతులు తిరిగి గోల్కొండకు వచ్చి మంత్రులతో నిట్లనిరి.

క. కనుఁగొంటిమిగోవన్నను, ఘనమానసులార యతనికార్యములెల్లన్
జను గానివినుతి నేయఁగ, ననుమానముమానివినుఁడుయాతనినడకల్.

యమునారాగము - ఆదితాళము.

ఏమనిచెప్పదుము మనగోచననడకలెల్ల యేమనిచెప్పదుము.

కామితఫలదుఁడౌ రఘురామలేతనదొరయట యేమని.

మాపులొఁగాపులగూడుక మర్జితాళములుమ్రోయ

సావరాధులనైనఁబ్రోచె స్వామిఁబాడుట మనకుఘనమనె నేమని.

నిత్యపదవిచ్చేవాఁడే నిజముగఁ బ్రభుఁడనుచురాజ

కృత్యముల విడనాడ నీగతినందఱబోధించె నేమని.

వాసిగభద్రాద్రియందు గాసిబాసి సీతాపతికి

దాసుఁడైయున్నాఁడు రామదాసులకుభయమెందు లేదనె నేమని.

వ. ఇట్లు చెప్పిన వారివాక్యంబుల విని.

* గోలగొనుచు దుగళింపుచునుండఁగ గోలకొండతానీషా
తాలూకార్లు ద్రోలఁదెచ్చునెను తడలేనిమనీషా.

ఏతాలూకాలెక్కలఁజూచిన నెవరుబాకిలేదనిరి

హేతువెఱుంగము భద్రాచలమున నిలవార్లక్షలే యనిరి

ఏలరాదుభద్రాచలవైకం దెవరెఱుఁగుదు రావిధము

మేల్చెందఁగాఁదలఁచినవారలు మెఱసి చెప్పిననుఘనము.

అనవినికొందరు హర్షముఁజెంది మహానుభావ వినుమనిరి

వినినంతయు మేమెఱుక చేతుమని వేగముండునిలఁబడిరి.

మంగళకాళిరాగము - చాపుతాళము.

తానీషవినుడుమామనవీ గోపనచెంది యట్టిదుర్మార్గపదవీ తా.

కాఁపులవళగతులఁజేసిహోదా దాపునవారిచేఁదై కముదీసి

తనప్రాపు రాముఁడనుచుడాసి బాగ సావడుచున్నాఁడు భయమెల్లఁబాసి తా.

ప్రత్యహంబునువారియింట నిత్యనత్యుడౌ రామునిగూర్చిన్ప్రత్యమంట

మనభృత్యులెల్లను వారిజంటఁ జేరి మృత్యుపదముఁబాసి మెలఁగుదుమంట తా.

విప్రులకునిత్యాన్న దానం తన స్వప్రయోజనమెల్ల నొక్కర్థధీనం

దినమునుప్రభాతంబులగానం రాము పప్రగోపురములు కనకనిధానం తా.

సర్కారుపైకమనుచినము వా ర్కరులునికొరకుఁ జేసేటిప్రయము వేగ

హర్కారులఁబంపిగనుము వారు మర్కటప్రాయులై మరచినవిధము తా.

బొక్కనములుపాడుజేసి వారు మక్కువ రాముతోవెలఁ జక్కఁజేసి మీ

దిక్కున భయమెల్లఁబాసి నా చక్కనిదొరరాములనె పూజసేసి తా.

* అనవినితానిష యతికోపంబున హర్కారులఁబిలిచి

పనివినిమీరలు భద్రాచలమునకుఁ బరువడితోనడిచి

పట్టుకచట్టులుముట్టడివెనుక పటుతరముగఁదెండి

యిట్టట్టనిననుపట్టువదలకను మట్టుబెట్టుచును రండి.

వ. అని తానీష యాజ్ఞయొసంగిన.

* కత్తిక తారులునీఁటెలు మొదలగు కలహసాధనముల

బత్తిసాయుధములతో నడిచిరి బలిసిహుటాహుటుల.

కారుబారుకచ్చేరిఁజొచ్చిరి కటతటమదరఁగమీరి

దూరుచుగడ్డింపుచును బల్కిరి ద్రోహులగుచుఁ జేరి.

క్యారేగోపనదేఖోబల్లుకుమాపురె గోల్కొండా

జారెతానీషాబులాతెనికి చూడ్రేహుకుంలండా.

యమునాకల్యాణిరాగము - ఆదితాళము.

ఆవ మియా టేగిటేగిచెత్ చెత్ చెత్ చెత్ చెత్ మియా

క్యాఫర్ వానహి పుతోపుతోఆమారపాచ్చికడకుటేగి అ.

యేవారాని యెరుగవుమమ్మ రావోయివేగమె పాచ్చికడకు

కానారమునకందలుబెంచి తీసిరిస్తేరాపుటేగి అ.

నీవేయీసీమకధికారై నెగడినమాళేమిభయము
 వైవారిపుత్తరపుజూచి వైణమైచేగమెలేచి ఆ.
 తానీహ కయిగమనక తారుమారుభర్తులు నేసి ఆ.
 బోనునఁజిక్కినపులిబోలె చిక్కితివైశ్శవాను ఆ.
 దిండుతివాసివేసుక దుండగీనిపనులు నేసి ఆ.
 భండితముగ్గాలేలెమ్మంటె బృండతనముఁజేసేవేల ఆ.
 లెక్కపక్కలుతీసుకనీ నిక్కులెల్లగట్టిపెట్టి ఆ.
 గుక్కుమిక్కునకుండానడుపు గ్రుద్దియెముకలు విరువకమునుపే ఆ.
 జేర్పందుచేతపట్టుదుము నిర్బంధముగానరికట్టుదుము ఆ.
 దుర్బుద్ధులుమానఁగొట్టుదుము దర్బారు చేరఁజెట్టుదుము ఆ.
 చింతలుమానిభద్రాద్రిశిఖరినుండు శ్రీరాములకు ఆ.
 సంశరంగభక్తుఁడవని యాచించితిమిగాకయిందాఁక ఆమ్మియా.

* అనుచునుచట్టలబట్టుక లేపినహక్కారుల ముష్కరము
 గనుఁగొనిరామానీకృపఁ జెందినఁగల్గునె దుష్కరము.

వరాళిరాగము - ఆదితాళము.

రామనీదయరాదుగా పతితపాపన నామమే నీదిరుదుగా
 సామజవరదనిన్నె యేమనిదూరుదు యేమదృష్టమొకాని యెంతోవేడినరావు రామ.
 ఈపులడుగఁజాలఁగా మీశ్రీపాదసేవే పదివేలుగా
 భావజనకమీ భావముఁజెలిసియు నీవేదైవమునుచు నేనమ్మియున్నాను రామ.
 నీకేమరులుకొంటిఁగా నేనితరులకు లోనుగాకయింటిఁగా
 ఆఁకొన్నవాఁడనై అనవలసియుంటిఁగాని నీకేదయరాకుంటె నేనేమిసేయువాఁడా.
 ప్రేమనిబ్బరమయెఁగా భద్రాచల ధామయిదేమొమాయఁగా
 భూమిజనాయక నాస్వామినివనుచు కామించినీవించే రామదాసునిబ్రోవ రామ.

యమునాకల్యాణిరాగము - ఆదితాళము.

గరుడగమన రారా ననునీ కరుణ నేలుకోరా
 కరమపురుష యేవెఱుపులేక నీమఱుఁగుఁజొచ్చితిని నరమరసేయకు గరుడ.
 పిలువగానెరమ్మా అభయము తలువఁగానెయిమ్మా
 శ్రుతిమిబలిమినాకిలహాసీపని కలవరించితిని నలువనుగన్నయ్య గరుడ.
 పాలకడలిశయన దళరథబాలజలజనయన
 పాలముంచుననునీళ్ల ముంచు నీపాలఁబడితినిఁక బాలమునీయకు గరుడ.

ఏలరావుస్వామి ననునిపు డేలుతోవడేమీ
 యేలువాడవనిచాలనమ్మితిని యేలరావుకరుణాలవాలహరి గరుడ.
 ఇంతపంకమేల భద్రగిరిక వరకృపాల
 చింతలఁచి కంచర్ల రామదాసాంకరంగపలివై రక్షించుమి గరుడగమనరాచా.

జేగడరాగము - చాళుకాళము.

ఏమియెఱుంగనివాడనురా రామ యేలీరునకడతేర్చదొరాను
 తాపత్రయముఁందుఁ దగిలితిరా రామ పాపములెంతెంతో చేసితిరాను యే.
 సంసారము యమహాపమురా రామ సదయుఁడననుకడతేర్చరరాను యే.
 మానసగర్వవిదారణ రామ భాషతోటి సద్భాసురరాను యే.
 ఆమితవరాక్రమవిక్రమరాను ఆపన్నచింతామణియోరాను యే.
 నిన్నుఁటొగడ నేను నేరనురారాను నన్నుబ్రోవవె శ్రీరవికులసోమ యే.
 నీవు భద్రాచల నిలయుఁడవై రామ కావవెనన్ను శ్రీకానకీరాను యే.

కాంభోజిరాగము - ఏకతాళము.

రక్షించురక్షించురక్షించురక్షించు రామచంద్రా
 నన్ను శిక్షింపవచ్చిరి శీఘ్రముకృపఁజూడు రామచంద్రా ర.
 రాజకార్యమేమొరచ్చకువచ్చెను రామచంద్రా
 నిన్ను రాజరాజవన రావుఁజేసెదవేల రామచంద్రా ర.
 కలకాలమునిన్ను కాంటించివేడితి రామచంద్రా
 యే ఫలముగాననైతి పాలించిబ్రోవవె రామచంద్రా ర.
 ధర్మాత్ముడవని తలపోసినయ్య రామచంద్రా
 యింతనిర్దోహివగుట నే నెఱుంగలేనైతిని రామచంద్రా ర.
 పార్థివముఖ్యా పారుషయుత శ్రీరామచంద్రా
 నిన్ను ప్రార్థించివేడెద పక్షముంచగడయ్య రామచంద్రా ర.
 కరుణమాలిభటులుకఠినోక్తులాడఁగా రామచంద్రా
 నీకరుణాకటాక్షము కానరాదాయెను రామచంద్రా ర.
 ప్రేమభద్రకైలథాముఁడవై నీవు రామచంద్రా
 శ్రీరామదాసునివెగ రక్షింపరావయ్య రామచంద్రా రక్షించు.

* అనిస్తుతియింపుచువారలఁగూడుక నరుగుచుండభూసుతుఁడు
 మనమునసౌక్యముఁ బురజసులందఱు మాగలియేమనుఁడు.

వ. అహో పరమభక్తాగ్రగణ్యా బహుదినంబులనుండి మీయాజ్ఞా
బద్ధులమై మాయొక్క బహుజన్త సంచిత పాపకర్తంబుల జోనడచి మా
కిహపరసుఖంబు లొసంగ మీరేకర్తలని తమహజారంబు గాచియుండు
మీబిడ్డలమైనమమ్ము బాసిచనందలంచితి రింకమీంద మేమేలాగున మెల
గుదుమేదిగతి యెందుజొత్తుమింక మమ్మరసి కాపాడువా రెవ్వరుస్వామీ
యని యాతొలూకాలో* నిజనులందఱు హాహాకారంబున నరుగుదెంచి
యా భాగవతోత్తముని పాదపద్మంబులకు దీర్ఘదండంబులు సమర్పించి
యార్చినొందు భాగవతులంజూచి రామదాసుగారు చింతాక్రాంతులై.

అసావేరిరాగము - చాపుతాళము.

విడిచిపోయెదనయ్యా భద్రాచలము కడ లేర్చునగమయ్యా	
పుడమిలో నేనంతపుణ్యము బడయఁజాలకపోవినకటా	విడిచి.
మీరల్లెయింకను మనరాములఁ గూరిమిలోడుకను	
హారమాపతియనిభజింపుచు నహరహముపూజనముసల్పుండు	విడిచి.
జలజాతువదసేవా దురితాంబుధి దొలఁగఁదీయ నావా	
వలుచిచారములేలయింకమీ రలదయాపరమూర్తిదలఁపుండు	విడిచి.
నత్యచారిత్రులకు మనరాములకు నిత్యనివేదనకుఁ	
బ్రత్యహము మీకలకొలందిని నిత్యముగజరిపించుచుండుండు	విడిచి.
ఇలుకేలుపైయుండును కోరినట్టి కలుములొసంగుచుండును	
ఆలపదముజెందమదిఁగోరినకలువహరణుని సేవజేయుండు	విడిచి.
ఈగలిజేసినను మీకుముక్తి వేగమే చేకూఱును	
బాగుగాభద్రాచలేశుని పాలనిలకడఁజెందియుండుండు	విడిచి.

*ఈవిధినాడినవారలునిల్చిరి యిదెఘనమగుపథమనుఘ
భోగిశయనభూపుత్రీరమణా భూసురుఁగావయెనుచు.

శంకరాభరణరాగము - ఆదితాళము.

రామరానీతారామరారా రామరారానిన్నఁజాల రాజులుపిల్వవచ్చిరి	
క్షేమమొసంగభద్రశైల ధాముండై వెలసినతండ్రి	రాను.
మానియాగముఁగాచి శిలను మగువఁజేసిజనకునింబ	
శివునివిల్లువితీచి సీత నెలమివరిణయించిన	రాను.
తటసివేషముధరించి తండ్రికొఱకువనమునకేగి	
తటననుత్తునిఁగాచియు దధిదాటిరావణునిఁద్రుంచిన	రాను.

లంకవిభీషణునికొసంగి లలనఁగూడియయోధ్యకు

శంకలేక నేలుచున్న జయతుభద్రాచలనివాసా

రామ.

వ. ఇవ్విధంబున భగవద్భక్తులగు పురజనంబులు రామచంద్రా నీ
దాసునిఁబ్రోవ వేగరమ్మని స్వామినింగూర్చి ధ్యానంబు సేయుచుండ.

అసావేరిరాగము - ద్విపద.

ఆంతటరామదాసాత్మలోపలను, చింతించిరామునిజేర్చిచిత్తమున

నిందిరాహృదయారవిందప్రకాశ, కందర్పశతకోటి కలితలావణ్య

సింధుగంభీర నిర్మలచిత్తసార, బంధురతరకీర్తిభక్తమందార

కంజాతదళనేత్రకాస్తుభాభరణ, రంజితలోకపాలకరామరామ

నిన్నునమ్మినవాడెప్పుదిలోన, నన్నెట్లు బ్రోచెదో నాగేంద్రతల్ప.

ముఖారిరాగము - ఆదితాళము.

నన్నెట్లురక్షించేవాగా నానేరములనెన్ని తేమరలేదుగా.

నన్నె.

నన్నెట్లురక్షించేవాయెన్ని విధములనైన వన్నగళయనసీబంటుబంటురామ నన్నె.

ఇపుడిప్పుడేమోకాని యింత నాఁటనుండివిను ఆచరాధము సేసితి నామదిలోనఁ

గపటమె తలపోసితి నే మిక్కిలి విపరీతములు సేసితి కోదండరామ

నన్నె.

ఇట్టివాఁడననుచుఁ జేపట్టుగఁబట్టి నావు పట్టివిడువఁబోకుమి యెంతోలేదనక

నట్టేపరాకు సేయకుమి కృపయుంచిమీరు పట్టునఁగావఁజూడుమికోదండరామ న.

శరదిందుపదనభద్రాచలరామదాస వరదుండవైనందుకు దయగల్గితె

వరదైవములుమాకెందుకుఁ బలితపాపనబిరుదువహించెదెందుకుకోదండరామ నన్నె.

సురటిరాగము - ఆదితాళము.

రామయేమయ్యా భద్రాచల ధామవినవయ్యా

రామసద్గణస్తోమ రాజలలామ కలుషవిరామ మాంసాహి రామ.

సంతతము మిమ్ము భజింతుము చింతలెడఁజేయుము

అంతరంగమునందు నాపయిఁపంతమేటికి వింతచేయకు రామ.

చారుతరమైనా మీకీర్తన సేయనె కోరినా

పూనిమికృప కేనుపాత్రుండ గానరక్షింపు దీనమందార రామ.

మానసమునందు మీపాదము మానకయయుందు

మీరిభద్రాద్రిఁజేరినన్నునీ వారివలెనేలుకోరశ్రీవిజయ రామ.

వ. అహో భద్రాద్రిశ్వరా యెన్నివిధంబులఁ బిలిచినఁ బలుకవు.
నేను నిరుపాధికుఁడనుగాన రక్షింపుమనుచున్నాను

కల్యాణిరాగము - ఆదితాళము.

నిన్నే నమ్మినాయ్య సీతారామ నిరుపాధికుఁడనీదయా.

నిన్నే నమ్మితిని నిగమగోచరసీతో విన్నవమొనరింప విన్నావోవినలేదో నిన్నే.

కరివరకుఁడవని కరుణాకరుఁడవని మురియఁగనీచిన్ని మోమైనఁజూపవు నిన్నే.

వాసిగభద్రాచలేకుఁడవనీకు దోసిలియొగ్గితి దొరవనివేడితి. నిన్నే.

శంకరాభరణరాగము - ఆదితాళము.

రామభద్రారా శ్రీరామచంద్రారా తామరసలోచనసీతాసమేతరార రామ.

ముద్దుముద్దుగాఱగనవమోహనాంగరార నద్దంపుచెక్కిళ్ల వాఁడనీరజాక్షరార రామ.

చుంచురావిరేకతోడసాంపుజూచెరార పంచదారచిలుకనాతోఁ బలుకుదువురార రామ.

నాయెడలదయజూచినల్లనయ్యరార పాయకయెప్పుడునీబంటనయ్యరార రామ.

ముజ్జగములకునాది మూలదుంపరార గజ్జలచప్పట్లు ఘల్లుఘల్లుమనరార రామ.

అందెలుముప్పలుచేతనందడింపరార కుందనంపుబొమ్మయెంతో యందగాఁడరార రామ.

పాదుకొన్న మోహమునిబ్బరమాయెరార పాదసేవకుఁడను ప్రత్యక్షముగరార రామ.

పట్టరానిప్రేమనాపట్టుగొప్పరార గట్టిగకాసల్యముద్దుఁజెట్టివేగరార రామ.

నిన్నుమానలేసురసీలవర్ణరార కన్నులకింపుగనన్నుఁగన్నతండ్రిరార రామ.

మనవిచెప్పకొందుగానిమరుపకొందురార మనసునీమీఁదనేగాని మరలఁదెందురార రామ.

సామగానలోలనాచక్రయ్యరార రామదాసునినేలినభద్రాచలేశరార. రామ.

వ. అని మఱియును.

కల్యాణిరాగము - ఆదితాళము.

నీసంకల్పంబెటువంటిదొకన సెంతవాఁడరామా

వాసిదొలఁగినీ దాసజనులభువిఁ గాసిబడినయా ఘనమెవ్వరిదో నీసం.

బ్రోచినమఱివిడ జూచినసీక్యకుఁ గాచియుండుఁగాని

తోఁచితోఁచకను తొడరికరంబుల సాచిపరులనే యాచనసీయను నీసం.

పటుతరమగునీ మటుమాయలకును యెటువలెనోరుతును

చెటులతరంబై చెలఁగుభవాంబుధి యెటుకడలేరుదు సెవరినిదూరుదు నీసం.

భావజరిపునుత పరమపురుషునీ భావము దెలియదుగా

దేవదేవనీ సేవకజనులకు సేవకుఁడనుననుఁ గావుమి మ్రొక్కెద నీసం.

దరిచేచ్చెదవని ధైర్యముచేసీదరిఁజేరితిఁగాని

అరసిద్రోవకను అరడిబెట్టుట యెఱుంగనైతి నా దొరవనుకుంటిని నీసం.

కరణాగతరక్షణ భవసాగరతరణా రిపుహరణా

కరుణాకాదు భద్రాద్రినివాసా ఆరమరపేయకు హరినివనమితి.

నీసం.

వ. అని పలుదెఱంగుల రామునింగూర్చి మొఱలిడుచుండ.

* అటహార్కారులు హరిదాసుని గొని హైద్రాబాదునఁ జేరి
పటుగ తిందానిషముందరనిల్పినఁ బల్కెను కోపముమీఱి.

వ. తానీష గోపన్న గార్ల సంవాదము.

యమునాకల్యాణిరాగము - ఆదితాళము.

తా. రండిగోపన్న గారు మాలెక్కలెల్ల తెండివేగమెమిరు

కండ్రొవ్వచేత నిట్టి బండాటములకుమల్లి

చండితనముచేత గోల్కొండదస్తు ముంచినారు

రండి, గో.

గో. వినుండివాడువగారు నాచేతలెల్ల గనుండివివరించిమిరు ఘనమైనమంటపములు

కాంచనగోపురములు వినుతికెక్కిమీక్షిర్చి విభవముగఁగట్టినాను వినుండి, తా.

తా. తానుసంగ్రహించినట్టి ధనమునధర్మముజేయఁ

జనుఁగాక నీకీబుద్ధి జనియింపఁజేసిరెవ్వారు

రండి, గో.

గో. ఓరులుచెప్పినట్టిబుద్ధి పరులుకట్టినట్టిపద్ధి

తరుణమునకుఁబనికీరాదు తనతైలోఁచినబుద్ధేవృద్ధి

వినుండి, తా.

తా. గాలికివెరుపని మొద్దుకైవడి బలికెదవేమి

తులవతురకలదొరతనమని తోచదేమోగా నీమది

రండి, గో.

గో. వెరువనేలకొకరికొకరు వెరపులన్ని దీర్చికావఁ

గరుణాకరుఁడైరాముఁడుండఁ గాంక్షచేఁగలగఁబడనేల

వినుండి, తా.

తా. కాంక్షలేనిపురుషుండవైతె ఖాయిదామిఱిమాడబ్బు

భుంక్తుడేసిభయమామాని పోటరివై పల్కెదవేమి

రండి, గో.

గో. పోటరితనము మాకేలహాటకచేలని కృపమీ

మాటునజేర మీమారుగఁ గోటఁగట్టితిరాములకు

వినుండి, తా.

తా. కోటఁగట్ట శ్రీరాములకు మేటివేమొ మే మెఱుంగము

మాటికి యామాటలేల మూటఁ బెచ్చిముందరపెట్టు

రండి, గో.

గో. నీమాటముందరిదగుట నేఁగుట నీద్రవ్యమెల్ల

రాములకైంకర్యమాయె రాజరాజుల మేటివైతి

వినుండి, తా.

తా. రాజరాజులమేటివనీ యోజనీకుఁ గలిగియుండె

రాజద్రోహమీలాగున ఫాజీయెందుకుఁజేతువు

రండి, గో.

- గో. విలికనీసొమ్మదీని పోలని కార్యము నీయ
యేలాఫాజీగీజియని యెరుకమాలిపల్కెదరు వినుడి, తా.
- తా. గుణనిధివనినిన్నెంచి గోపన్నా తహసీలిప్పించ
గుణహీనుడవై ధనమంతయు గుడికట్టపాడుచేసిలివి రండి, గో.
- గో. ఆలిచంచలమైన సీరిని సతమని నమ్మి మొరిట్లు
వెతగుండనేల శ్రీయశవలిమనవాడైయున్నాడు వినుడి, తా.
- తా. మతిఁదప్పిమాటలాఁడేవు పతివాకంటె నీకెవ్వరు
కులికంటిపచ్చెనుబ్రతుకు సతమనినమ్మఁజెల్లదు రండి, గో.
- గో. దేహముసతమని నేను మోహముఁ జెందసీయట్లు
మాహాకప్పత్తులవిడచి గోలకొండదొరవై మనుము వినుడి, తా.
- తా. గోలకొండతురకవాడు చాలబండఁడని నీమది
కేలనుంఁతైనతోచదు యేమందుహాపహ్వానిన్ను రండి, గో.
- గో. తోచనిచేతలెల్లను దుర్మార్గపృథ్వులుగాక
కాచేటివాడూరాముఁడు కల్పించేపృథ్వులివిగాక వినుడి, తా.
- తా. కాపాడేవాఁడు వాడైతె యీపాటునీకేలవచ్చె
నీపీచమణిఁచెడనేడు ప్రాప్త్యరోరమ్మనుబ్రోవ రండి, గో.
- గో. భద్రాద్రివాసుని శ్రద్ధాభక్తితోవిడువకకొల్వ
భద్రముల్లఁబోఁడోలి భద్రములొసఁగు దాసులకు వినుడి పాదుషాగారు.

*గోపనదైర్య నైర్యములనుగని కోపమందితానీషా

యేపున నీమదమణిఁగించెడ నేనిప్పుడుచూడుతమాషా.

అని హక్కారులఁ గనుఁగొనిపల్కెను బెనగొన నత్యాగ్రహము
కనవలెమీనేర్పొకవారములో కక్కించుడుధనము
అనుచునుబంధిఖానాకనుపగయమునిబోలు కింకరులు
గొనిచనఁగా గోపన్న నువీధుల గోలగొనుచు బురజనులు.

వ. అహోభద్రకైలాధినాసా నీయం దచంచలభక్తితాత్పర్యంబులు
గలిగి తనసర్వస్వమును నీకొఱకు సమర్పించినయట్టి యంతరంగభక్తుని
దయఁజూడవు నీజాయ సర్వసంపదలొసంగ నేర్పు నీసుత సర్వపాపహర
ణము, జేయ నేర్పు నీసుతుం డాయుర్వృద్ధి జేయ నేర్పరి వీరలకునీవా
ధ్యుండవగుట నీచేఁగాని దెద్దియు లేదు గాన నీదాసుని బ్రోవరాయని
పొరులందరు రామకీర్తనము జేయుచున్నారు.

ఉ. నీసతి వెక్కుకల్లులిడ నేర్పరి లోకము కల్పమంబుగా
నీసుత నేయుపావనము నిర్మలకార్యధురీణదత్తుడై
నీసుతుడిచ్చునాయువులు నిన్ను భజించినఁ గల్గకుండు నే
దాసుల కీప్సితార్థములు దాశరథీ కరుణాపయోనిధి.

మధ్యమావతిరాగము - ఏకతాళము.

నీసరివారికయేరి మందహాసముఖాంబుజకౌరీ

కోసలపురిరఘునాయకా యాగాసిమాన్సుటకుపరాకా

నీ.

కరుణతోననుజూడవేమిరా యింత కరకరిఁ బెట్టుటమేరా

కరుణాకరయిటురారా మా మొరవినికరుణింపవేరా

నీ.

ఇంకనైనదయరాదా నా వంకజూడవు మరియాదా

సంకటములు మాన్పవేరా మా కింకమీదగలియెవరురా

నీ.

దాసజనావన భద్రకైల వాసహోస్త్రిరామభద్ర

వాసవాద్భుతమృదుచరణా రామ దాసబంధసంతరణా.

నీ.

*హాపురుషోత్తమ యీపుణ్యాత్మనకీపాటులుదగునా

గోపగోపికావల్లభుండగునీ కీపరాకుదగునా.

అనివెతఁజెందుచుఁ గుందుచునడిచిరి హరిదాసునితోడ

ఘనమా నీకిదినన్నిట జేయుట లనితలఁచుచువేడ.

సావేరిరాగము - చాపుతాళము.

రామసుధాంబుధిధామరామనాపై యెలదుకుదయరాదురా

వేమరువినయముతోవివరించిలే నామనవివినవేమిరా

మక్కువనేనెంత బతిమాలుకొన్న నీమనసుకరుగదేమిరా

నిక్కముగాఁదల్లిదండ్రీవినీవని శురనమ్మియున్నానురా

దిక్కునీవనియున్నదయజూడవింక మాకుదిక్కెవ్వరున్నారరా

యొక్కడనున్నావొనామొరాలకించ వింతపరాకేలరా

ప్రతిదినముదరపోషణసేయుటేదొడ్డ ప్రతమనితిగితిరా

మతిలేనిధనికులె గలియనిదినమునే మృతిసేయసాగితిరా

సతతముమాయనంసారమునమ్మి దుర్గతి నొంద పాలైతిరా

పతిత పావనచాలవెతనొందివచ్చితి గలిజూపి రక్షించరా

నీపాదసేవచేసినసజ్జనులకుఁ బాపములంటవురా

తాపత్రయవృధలుమాన్నినన్ను నీదరిజేర్చి గావవేరా

ఈపట్టరక్షించికాపాడకున్న నేనెవరివాడనాదురా
అపద్యాంధవభద్రాని రామదాసుఁ డనుచునన్నేలుకోరా.

వ. అహో భద్రనగాధిరూఢా తండ్రియును దాతయును తోడును
నీడయును భయత్రాతయును సర్వంబును నీవేననియును నీకన్న నన్యులు
లేరని చిన్న నాటసుండి నెరనమ్మియున్న నన్నిటల చేయుదువా స్వామీ
యని కీర్తింపుచున్నారు. •

ముఖారిరాగము - ఆదితాళము.

ఇటులఁ జేతువఁటరా యిదితగునఁటర ఓరామరామ
కటకటానాపై యంతకరుణయుంచితివఁటరా ఇటుల.
అలనాఁడునీవు నాకలను ప్రత్యక్షమై బలిమిని మేనమామలఁజూడఁబొమ్మని
పలికిననటుఁజేయకొలుపుననిలిపి కోవెల నెరవేర్చుక నవలపుడమితుచే నిటుల.
ఇంతచేసినవాఁడవిఁక నేవిధముల నెంతెంతఁజేయింపనెంచితివోహరి
పంతమేలనాపై భక్తవత్సల నాస్వాంతమునందున నిన్నెంతొనమ్మినందు కిటుల.
తగవేయిటులకృతఘ్నతఁదలఁపఁగ తగవేమనుపంగఁగదేభద్ర
నగరామదాసుఁడరక్షింపుమునన్ను పగవాఁడనఁటరాపతితపావన నన్నిటుల.

వ. అని పరాకుచేయక నామనవి వినుమనుచున్నారు.

అసావేరిరాగము - రూపకతాళము.

రామ నామనవి చేకొనుమా వైవరాయ పరాకునేయకుమా
స్వామిభద్రాచలధామ పావనదివ్యనామ గిరిజనుత భీమకరాక్రమ రా.
దరిలేని దీనజనులను గాచె బిరుదుబూనితివి ఖ్యాతిగనుమా
గురుకరశ్రమనకింకర బాధలకునీ మరుగుజేరితి నన్నరమరనేయక రా.
కపటమానసుఁడని మలిసి యెన్న కిపుడు రక్షించు నమ్మలిసి
అపరాధములచేనాలాయమైతిని కృపజూడుమీనాదు నెవములెన్నకస్వామి రా.
పతితపావనమూర్తివైనా నీవె గలియనియుంటి మలిలోనా
సతతమురామదాస పతివైభద్రాని ఆతులితవైభవగులచే నెలకొన్న రా.

వ. అని నన్ను దయాదృష్టిజూడుము స్వామీ యనుచున్నారు.

కల్యాణిరాగము - చాపుతాళము.

రామా దయజూడవే భద్రాచలధామా ననుగావవే
రామా కొస్తుభధామా నతజనకామా జలధరకామా జగదభి రా.

దేహభిక్షానుండనై యిన్నాభ్యువ్యామోహసంకలితుండనై
 విహికనుభములం దనురాగముంచి విదేహాత్మజారముణ దెలియనై తినిన రా.
 హరుఁడెఱుంగకపోయెను నీహయను యజుఁడెఱుంగకపోయెను
 హరిహరి నిన్నెఱుంగనానా నీకృపలేక కరుణాకర నానరసవచ్చి వేగ రా.
 దిక్కులేనివారిని మక్కువతో గ్రక్కునఁ గాతువని
 దక్కితినీకేను భద్రశైలరామదాసు నేరీతిని బ్రోవెదో యికమీఁద రా.
 వ. నిన్ను సప్తినందుకు యిదే రక్షింప సమయమనుచున్నారు.

శంకరాభరణరాగము - రూపకతాళము.

రక్షించు యిదియేమొ రాచకార్యముబుట్టె రామచంద్రా
 నన్ను రక్షింపకున్నారు రక్షకు లేవరింక రామచంద్రా ర.
 అప్పులవారొచ్చి అరిగట్టుకున్నారు రామచంద్రా
 స్వామి చెప్పశక్యముగాదు చతుర్థోచరమాయె రామచంద్రా ర.
 కుక్షిలోమీమీఁద కోరికబుట్టెను రామచంద్రా
 స్వామి యిత్వోకుకులతిలక యిఁకనయిన కావవె రామచంద్రా ర.
 పక్షివాహనుండ పాలించిదయజూడు రామచంద్రా
 అక్షయకటాక్ష అభిమానముంచవె రామచంద్రా ర.
 అధికునిచేబడితి అడ్డమేమనుకుంటి రామచంద్రా
 స్వామి అభయులకన్నను అన్యాయమైపోతి రామచంద్రా ర.
 భయమేమి నే రామదాసుండ ననుకొంటి రామచంద్రా
 స్వామి భయముబాపిబ్రోవు భద్రాద్రిపురనిలయ రామచంద్రా ర.
 వ. శరణాగతరక్షకుండవని నిన్ను శరణుజొచ్చితిని కావుమని వేడు
 చున్నారు.

యమునాకల్యాణిరాగము - ఏకతాళము.

శరణాగతరక్షణ బిరుదని శరణంటిగదయ్యా
 వెరువకుమని యభయంబొసంగవె ననుగన్న తండ్రీవయ్యా. శర.
 కరివరదుండ సిరులొసంగను దశరథనందన రావయ్యా
 నిరతము నీనామము నాజిహ్వాకు రుచిగొనసీయవయ్యా శర.
 నరహరి బాలునిగాచిన జగన్నాథుండ వినవయ్యా
 గరుడవాహనుండవయి నాకన్నుల గానుపింపవయ్యా శర.

అదిదేవ మీచిత్తము భాగ్యము భార మెవరిదయ్యా
 నీదాసులకును నేదాసుండ దయయుంచి యేలుమయ్యా శర.
 హరి నీతోడ సమానమైన మాయాపులు యెవరయ్యా
 కరుణాసాగరుడని మొరలిడినను అరుదేటికయ్యా శర.
 కోరితి నాదైవము నీవని దూరితిగదవయ్యా
 నేరములెంచక గారవించి కృపజూడు నల్లనయ్యా శర.
 ముద్దులు గుల్కంగ రామదాసుడని ముచ్చటాడుమయ్యా
 పద్దులు యీడేర్చెడి భద్రాచలపతి నీవేగదవయ్యా శర.
 వ. నాపాలిరాముఁ డేడనున్నాఁడో యని మొరలిడుచున్నారు.

వరాళిరాగము - ఆదితాళము.

ఏడనున్నాఁడో భద్రాద్రివాసుఁ డేడనున్నాఁడో నాపాలిరాముఁ డేడనున్నాఁడో
 యేడనున్నాఁడో జాడఁజెలియరాదు నాఁడు గజేంద్రునికీడు బాపినస్వామి యేడ.
 ద్రాణిబాణజ్వాలఁ దాఁకినబాలునికీ బ్రాణమిచ్చినజగత్ప్రాణరక్షకుఁడు యేడ.
 పాంచాలసభలోన భంగ మొందిననాఁడు పంచనలేకను పలువలిచ్చినతండ్రి యేడ.
 దుర్వాసుఁడుగ్రతతో భర్త నుతుఁజూడ నిర్వహించిన నవనీలచోరకుఁడు యేడ.
 అక్షయముగ శ్రీభద్రాచలమందున సాక్షాత్కరించిన జగదేశపీరుఁడు యేడ.

వ. ఇవివిధంబునఁ గూర్చి స్తుతిఁ జేసి యీచెఱలోఁ బ్రవేశించ నెలవా
 యని రాముని నెలవడుగుచున్నారు.

నాదనామక్రియరాగము - ఏకతాళము.

నెలవా మాకు నెలవా యీచెఱలోఁగ నెలవా

నెలవా మాకీకజలజసంభవనుత జలజాతనేత్రనజ్జవమిత్ర శ్రీరామ నెలవా.
 నీవా నన్నేలుకోవా యిటువేగ రావా నమయము కావా రావయ్య నెలవా.
 వాసిగభద్రాద్రివాసా పరరామ దాసా హృదయనివాసా రావయ్య నెలవా.

వ. ఓతండ్రి రామయ్యా నాకర్త మెంతబలమైనదో స్వామీ అనుభ
 వించఁ గాల మెంతయున్నదో తెలియ దే అనికీర్తనముఁ జేయుచున్నారు.

హుసేనిరాగము - చాపుతాళము.

కర్త మెంతబలిమో గడుపుటకుఁ గాలమెంతమూలమో

మర్త మెఱుంగమాధు. మహిమయెట్టిదోకాని భర్త తత్త్వవిష్ణునిత్వలతోయడు, క.

గురుఁడు గానఁడాయె నా బ్రతుకునకు పరులవేడనాయె
యెఱుకమాలిత తరమునఁజేత్తము పరుగులిడుచునాతురగతిరవ్వాయె కర్త.

వాసనఫలమెట్టిదో నాగతభవోపాసన మెంతటిదో
వాసరంబునంపత్సరమమాయె వాసుదేవభవవార్ధిగడుపుటకు కర్త.

హాసవిజితకందా భద్రాచలరామ దాసహర్షబృందా
వాసవాదిసురపంద్యుపదారవింద వాసుదేవభవవార్ధిగడుపుటకు కర్త.

* బందీఖానను భక్తుఁడునిలిచెను పదిరెండేడులదనుకన్
'పందే రామం దాసోహ' మ్మని వనరుఁచుండె గడకన్.

వ. హేభద్రాద్రిపురాధీశ్వరా నే నితరదైవములజోలి నొల్లనీనా
మంబు సర్వకాలములయందు స్తుతియింపుచు నీసేవచేయుచునీయడుగుఁ
గెందామరలకే నమస్కరింపుచు నీమూర్తిని నామనంబున నెలకొల్పుచు
నీ దాసానుదాసుండవై వర్తింపుచుండునటుల కృపయుంచుమని మఱి
యును వేడుచున్నారు.

భూమాచిరాగము - ఆదితాళము.

పందనమోరఘనాయకా ఆనందశ్రీరఘనాయకా
పొందుగఁజూదారవిందములను గనుఁగొందునో శ్రీరఘనాయకా పంద.

ఎవరేమన్న రఘునాయకా నే వెరవఁజాలరఘునాయకా
నవనీతచోర నీనామమెఱియని నమ్మితిశ్రీరఘనాయకా పంద.

మన్ననలోరఘునాయకా నా మనవి వినుము రఘునాయకా
నన్నుతింపఁగఁజాల నరసిజడశేత్ర కన్నతండ్రివి రఘునాయకా పంద.

చపలచిత్తుడ రఘునాయకా నన్నుఁ జేడఱుమీ రఘునాయకా
విపరీతగుణముల నిడుములఁబడిలిని యుపమే మెఱుంగను రఘునాయకా పంద.

దాసపోషక రఘునాయకా నీవు దాతవు శ్రీరఘునాయకా
వాసిగభద్రాచలరామదాసుని యాన దీర్ఘము రఘునాయకా పంద

వ. ఇవ్విధంబున నేను మొరబెట్టుకొనినను నీకేల నయరాదు స్వా
మీ యనుచున్నారు.

పున్నాగవరాళిరాగము - ఆదితాళము.

ఏలదయరాజీ రామయ్యనీ కేలదయరాజీ

శ్రీలమొత్తై పొలుబడిలినిని కాలవిడంబము చాలుచాలునికన్ నేల.

బ్రహ్మగూర్చెగదే ఆహో పరబ్రహ్మకావగదే

బ్రహ్మజనక నవబ్రహ్మాండ్రాదులు బ్రహ్మానందము పాలై నారంట

యేల.

పాదములచేతు రామయ్యనే నోరకలేనుగదే

శ్రీభూప యేప్రాపులేక మీ ప్రాప్తేగోరితి గోపరూపయిక

నేల.

తలచగఁజాల నానందబాష్పజలములూరె గదే

నీలనీరదనిభకోమలరూప భద్రశైలవాస రామదాసునేలఁగ

నేల.

న. స్వామీ! నన్నేలరక్షింపవు నేఁ జేసిన నేరము లేమనిపేడుచున్నారు.

సురటరాగము - ఆటతాళము.

స్వామిరక్షించవేమీ సీతారామ స్వామినన్ను రక్షించవేమీ

మోమైనఁజూపవేమి నేఁజేయు నేరమేమి

స్వామి.

మరువకని న్నైనమ్మియంటి నెంతైనఁగాని పరదైవములవేఁడనంటి

నీదివ్యనామస్మరణయెప్పుడుచేయుచుంటి సత్కృపనిహపరములిచ్చేవాఁడవనియంటి

యెందునై నా మీసరివేల్పులేఁడని మఱిమఱిసాటుచుంటి

స్వామి.

తాతినాతిఁగఁజేసినావు ఆజామిళు నిర్దేతుగఁజేసినావు

ప్రహ్లాదుని ప్రఖ్యాతిగాను రక్షించినావు ద్రౌపతికి దయచేతఁ జీరలావఁగినావు

నామీదయేమి హేతువోకాని దయసుంతైనరానియ్యివు

స్వామి.

లీలావిభూతిజన్మములు యెత్తుచుండేటిమేలు యీపాటినాకుఁకాలు

యెంతనిబలిమూలొందు ననునీపాలు నేయుటే పదివేలుభాగ్యములుదోషాలు

చూడకనన్ను నేలుకొనుటేమేలు సంతోషములు

స్వామి.

సకలలోకములు నీలోను లోకములఁ బాయక నీవుసంతోషములోను

ఉన్నాఁడవనుచుబ్రకటించిశ్రుతులుపాడఁగాను కర్ణములామోదకరముతోనె విన్నాను

యిట్టివాఁడవు ఇకనీవుబ్రోవకుంటె యెవరుబ్రోచేరునన్ను

స్వామి.

దాసమానసపద్మభృంగా సంతతచిద్విలాస పక్షిరాజతురంగా

శ్రీసీతామనోహర యింద్రనీలశుభాంగా శ్రీభద్రాచలవాసా సత్కరుణాంతరంగా

యేవేళ రామదాసప్రసన్నకరుణాసాగర రామ

స్వామి.

గీ కమలనయనన్నుఁ గరుణించుమనివేఁడి, పెదపులెండి తృప్తపీఠనేయ

భక్తులుదెచ్చిరంత బత్తెములవణము, తండులములఁజేర్చి తనకొసంగ.

*కనుఁగొనగోపన కడుదీసుండై కరుణాసాగరరామా

మనఁగలనే యాయన్నముఁ దిని యేమార్గము నాకికరామా.

తామరచరిత్రము.

శివగౌళరాగము - చాళితాళము.

ఏలగుతాళుడు నెవ్వనికేడుడు నేమిసేయుదురామా
 యెలువాడవటంచునిను నే చాలనమ్మితిగానితామచి
 పాపమాలకల్లోపు భద్రతల రాసునంద్యలొక
 ఎల్లదనుముద్రాదో రామామృత మెలమిగ్రోలునోటికి యెల్లదియ్యముగలకితెప్పన
 ముచ్చోచ్చనియియ్యవచ్చితి యెప్ప నే నెప్పగిది గుడుతుర తెప్పనను ననుద్రోవరారా.
 తాపమాయెనుగదరా యెట్లొద్దర తాపవిదూరరారా తాపసాంత హృదయవాసా
 దందసేలర శ్రీనివాసా కోపముంచగడగడు వేగమె తాపమార్పునుభాభిళయనా ఏలా.
 భద్రాచలరామా శ్రీరామభద్రానన్నేలుమా భద్రగజమేమిచ్చెనీకలభద్రుఁడేమియ్యెసంగ
 వారల భద్రముగఁ గరుణించినటు నాభిద్రముల దునుమంగరాదే ఏలా.

వ. అని మఱియును.

జేగడరాగము - ఏకతాళము.

ఏలగుతాళుడు నేమిసేతురరామా ఈజాలిచేతను తాళఁజాలనురామా ఏలా.
 దీనజనుల కెల్లదిక్కునీ వెరామా మనమున నిన్ను నేనుజనోరామా ఏలా.
 పాపనమ్మార్తియో పట్టాభిరామా తాపపే యాపేళఁ గౌసల్యరామా ఏలా.
 శరణునీమఱుఁగుఁ జేరితిరారామా శరణుఁడెకాచేది దిరుచెరఘురామా ఏలా.
 ఎన్నరానిప్రేమ నెందుదాతురరామా ఆపన్నరక్షక నాపాలిటిశ్రీరామా ఏలా.
 నీసొమ్ము నేననుటనిజమెయ్యారామా నాదోసములన్నియుఁ దొలఁగించవేరామా ఏలా.
 తాతిక్రై నఁజనుటరంజిల్లురారామ అతీరునీమనసునొందదురామా ఏలా.
 యమబాధలాండలేననిజంకితిరరామ యమదండనలేకయెడబాపుమిరామా ఏలా.
 వాసిగరామకీర్తనఁ జేసితిరామ రామదాసునిమీఁదదయయించుమిరామా ఏలా.

గీ. దశరథసుతుండె తనపాలిజైవమనుచుఁ, బచనమొనరింపఁ బాయసపకర్షమైన
 ద్విజమలొత్తంసుఁడిదిరామ దేవుమహిమ, యనుచునంతృప్తిభుజియించియలరుచున్న.
 క తానీష యొక్కనాఁడు జ,వాసులఁ బిలిపించి ఖైదినర్తన లడుగక
 మానవనాథా ద్రవ్యము,తా నియ్యడలంపఁడతని దండింపఁడగున్.
 క. అనినవిని మీరలిది మొద, లనుమానముమానిఁ దెబ్బలంటించుడునా
 ధనమెటులరాదోచూ చెదఁజనికార్యము నెరపుడనినఁజారులు వేగన్

ద్విపద.

రామదాసునిభటు గ్రాజనంబునను, సీమలొఁజనములు చింతిలిమాడ
 ముప్పిరిత్రాళ్ళను మొనసేల్పలకుఁ, దెప్పనఁదగిలింపి లేజంబుదూల

రామదాసచరిత్రము.

పురములొనిజనంబు లరయఁ ద్రిప్పుచును, తరముగానిదురుత్త బురుగులుగ
 నంబులొప్పుల నార్కాటములను, యంభోధి మొఱయు చందంబునఁజేసి
 యెరి పాతకుఁడ నీయుబ్బణంచెదము, వేఱుబుద్ధులుమాని విసుమాపలుకులు
 గొబ్బునఁజెల్లించు గోల్కొండదస్తు, నిబ్బరంబున నుండ నీయుబ్బసామై
 చెల్లించకున్నఁ జెచ్చెరఁగొనిపోయి, విచ్చలవిడిగాను వేధింతుమనుచు
 మండలేంద్రునిముఖ మంటపంబునకు, దండతాడికుఁజేయఁ దగురీతిఁజెచ్చి
 కట్టిచేతులు కాళ్ళకంభమున, కొట్టిరి కొరడాల కోయనియార్వఁ
 బట్టేమిగానక భాగవతుండు, అట్టె మొరలిడఁబూనె హరినిఁదలంచి.

యమునాకల్యాణిరాగము - ఏకతాళము.

అబ్బుబ్బబ్బ దెబ్బలకుఁ దాళలేరా జబ్బు నేయక మాయబ్బ రారా	అబ్బ.
అబ్బబ్బ మేనుబ్బడంగెగొబ్బుగొబ్బునరావేమినిబ్బరముగఁబ్రోతువనియుబ్బుచుంటిరా	అ.
దబ్బరగాదుర యొకడటై పున నే నెఱుంగనాయబ్బతోడుగ నాకీదెబ్బ లేలరా	అ.
శరణాగతత్రాణదీరుచెందుఁజొచ్చెనా తెరువుఁజూడవిదేమి తెఱుఁగారా	అ.
కొఱకొఱలాడుచుఁ జిఱజిఱఁజూచుచుఁ గొఱదాలచేఁగొట్టు ఘోరమేమిరా	అ.
హరిహరియనినిన్ను మఱిమఱివేఁడిన నరసురలేలభద్రగిరిధామా	అ.

వ. అని యివ్వధంబున మొరిలిడి భక్తియుక్తుడై స్తుతిసేయుచున్నారు.

శంకరాభరణరాగము - రూపకతాళము.

నారాయణ నారాయణ జయగోపాలహరే	నా.
శ్రీకౌస్తుభమణిభూష శృంగారమృదుభాష	నా.
నందనందనకుమార నవనీతదధిచోర	నా.
కమనీయశరభ గాత్ర కంజాతదళనేత్ర	నా.
కరుణాపారవార పరుణాలయగంభీర	నా.
మంజుళకుంజభూషా మాయామానుష వేష	నా.
అజభవనుతకంసారీ యచ్యుతకృష్ణ మురారీ	నా.
మురళీగానవి నోదా వ్యత్యస్తాద్భుతపాదా	నా.
యమునాతీరవిహారా దృఢకౌస్తుభమణిహారా	నా.
పరభద్రాచలవాసా పాలితశ్రీరామదాసా	నా.

* తాళఁజాలననితల్లడమందెడి దాసునిదేహముఁజూడక
 కూళులుకొట్టిన సూరపుదెబ్బలగుఱుతుతె లేకుండెన్,

శా. అంత హ్వాసుడు హా మురారి యిట నేనార్తుండనై యేడ్వ గా
రంత్రై నా కృపయుంచఁజూడ వయయో హాపాపసంహర్త శ్రీ
కాంతా యీఘనపాపకర్తములచే గారింపఁగాఁ జేయుదే
సంతాపంబు హరింపఁ జేసి నను నీసాన్నిధ్యముం జేర్పవే.

బిలహారిరాగము - రూపకతాళము.

రక్షింపెదొరపని నమ్మి నన్ను శిక్షింపఁదప్పేమి నేసితి

రక్షించినకంటె రాజులెవఁనూరు దాక్షిణ్యమింతైనదలఁపుననుంచవు ర.

నీపావె నెరవమ్మియుంటిని నమ్మి గాపాడెదిరుదు నీదంటిని

చేపట్టివిడనాడఁ జెల్లదు యింకనీకు దాపుదండయునీ వెదైవముసాక్షిగ ర.

ఎంతో వేడిన నేలవల్కువు నే నెంకద్రోహిన్ దయఁజూడవు

యెంతేసివారల నేలేటికర్తవు అంతకంతకునాపై యరమరజాచేవు ర.

భద్రాద్రివాస మీబంటును ఇకరపాపములేదు నామెంటను

అద్రిజనున్నత యమరాదివందిత భద్రే భవరద నా పొట్టిచైవము. ర.

బిలహారిరాగము - ఏకతాళము.

రావోయిరామన్నా రావయ్యా ఈవోయిసాయుజ్య మింపొందఁగాను

ఓసదయావరసీ సేవకై నే నాసిందియున్నాఁడ నార్తరక్షవేగ రావో.

జేవరవారిది పాపనబిరుదే నావంటిదీనునిఁ గావదిక్కేదే రా.

క్రూరకర్తములు నేరక సేసితి వేఱెస్రాపకులు లేరు నుమ్ము రామ రా.

మదనాంధకారము మది దెలియనీయదు వదలదు సంసారవాంఛయేమిసేతు రా.

మదిలోనయముఁ దంటె మఱిబెదరుచున్నది అదెవెరవకుమని యభయమిమ్మురామ రా.

పున్నమచంద్రుని బోలునీనగుమోము కన్నులఁజూపర కరుణానమస్త్ర రా.

ఎన్నాళ్లుదుర్బుధు లేమందురానన్ను గన్నతండ్రివేగ మన్నించరారామ రా.

నీపుభద్రాచలనిలయుండవైయుండి కావపయ్యరామదాసవిలాసా రా.

గీ. ఇవిధంబున మొరలిడనినకులుండు, నజ్రత్తర దేహునిగఁ జేసివాడుదీచ్చె
నంతతానీవ యొకనాఁడువంత లేమి, వరలేగోపన చెఱననంబంటుఁ నిరి.

* కొట్టినదెబ్బలు గుఱతులుగానము గురుమాంత్రికుడతఁడు

మట్టుబెట్టకను మనవైకంబేమాత్ర మొనఁగఁడతఁడు

అనవినియిది మొదలొద్దుర్తార్థుని హస్తములకుక్రిటి

పెనఁగొనవేసి వధించుడుమీరలు భనమువచ్చు గట్టి.

- క. అనినంత కింకరులు వే, చని గోపనఁ బట్టితెన్ని పాపములు నామనవచ్చు కిట్టికోలలఁ, గొని యొత్తిరి తాళలేక కుందుచు నార్యన్.
- వ. అప్పుడు రామదాసుగారు భద్రాద్రినిలయునింగూర్చి యిట్లని విలపించుచున్నారు.

నాదనాథుక్రియరాగము - ఆదితాళము.

ఏమిరా రామా నావల్ల నేర మేమిరా రామా
యేమి రామ యాలాగుకష్టము నీమహిమో నాప్రార్థమో ఏమి.
కుండలిశయన పేదండరక్షకా ఖండలేజ నాయండసుండవే ఏమి.
పంకజలోచన శంకరనుత నా సంకటమార్పవె పాంకములోడను ఏమి.
మందరధర నీమందరపదములు యిందిరేశ కనుఁగొందుఁ జూపవే ఏమి.
దిన మొకయేడుగ ఘనముగగడ పెద తనయునిపూదను దయలేదయయో ఏమి.
నవయహృదయ నీమృదుపదములునా హృదయకమలమున వదలకనిల్పెద ఏమి.
రామరామ భద్రాచలసీతా రామదాసుని శ్రీమతోనేలవే ఏమి.

శా. ధీరాగ్రేసర నందనందన హరి దేవోఘమాడామణీ
ఘోరాఘశాఘహరా ముకుంద నృహరి గోవింద శ్రీకృష్ణ సం
సారాంభోనీధికిర్ణధార కమలాక్షాశౌరి దామోదరా
శ్రీరామాచ్యుత జానకీరమణ ని నేసివెంతు నిష్టాప్తికిన్.

ముఖారిరాగము - చాపుతాళము.

ఏటికిదయరాదురా నాపైని నీ కేటికిదయరాదురా ఓరామా
ఏటికిదయరా దిదేటికర్త మొగాని మాటిమాటికి వేడ నేటికి నాపైని కేటికి.
కన్నతండ్రియంటిఁగా నాపాలిటి పెన్ని ధానమంటిఁగా
కన్నడసేయకుమని వేడుకొంటిఁగా కరుణాజలధి హేదాశరథి ఏటికి.
కుయ్యోమొట్టో యంటినే నాపడుపాట్లయ్యయో గనుమంటినే
వెయ్యారువిధముల వినులె జేసిననన్నియ్యెడగృహజాచిచయ్యన బ్రోచుట కేటికి
పతితుండ నేనంటిఁగా పతితపావనవిరుదు నీవంటిఁగా
గలిసేవేయనినే మలితమ్మియుంటి నిరతమునీ నామకీర్తనము చేసిననాపై యేటికి.
హరిహరిపరాకా నీవిటురాక ఆరమరలెందాక
శరణస్మజనులను దిరదిరఁబ్రోచెడి దిరుదుగల్గినయట్టి దొరవనిదిలిచిన నేటికి.
దోసిల్లాగ్గి లిసేకు ఓరామరామ దోసమెన్నఁబోకు
ఆసిందియుండి భద్రాచల శ్రీరామ దానుండనంటి నాగాసిమామ్మకుంటి. ఏటికి.

వ. అని మఱియు నిట్లని విలపించుచున్నారు.

అహిరారాగము - ఆటతాళము.

రామహా సీతారామహా రామహా నే శరణన్న

నామొరాలించి కావపు ప్రేమలేదుగదర నాదుష్కృతమదేమో తెలియదాయె. [పుట్టె
మొక్కినిన్ను వేడగా నాదిక్కుచూడ వేమి సేతుజక్కునయ్యసి నానంద్యయొక్కడివైరము
ఎట్టకేలకైననిన్ను జటిసికోట చిలువగాను పెట్టుపోతలుడిగినను వట్టిమాటలాడంగరాద.
నన్నునందరించుటకు నెన్నరానిబరువదేమి మన్ననచేసి నేడునాకన్నులకెదురై వసించు.
దినముదినమునీ చుట్టుదీనుడై నేతిరుగఁగాను కనికరమింతైనలేక కఠినమీలాగాయెగదర.
సారసారకునిను వేడి భారకుండవనుచునమ్మి కోరి పిలిచి లేనునన్నుఁ దేరిచూడవేమి సేతు.
చాలగానమ్మితిరఘుస్వామిభిద్రతైలవాసయేలకో సుమురామదాసు నెవ్వడు నేమరకుండ.

చ. ఇటులందలంప నాచిరత లేమియు నేయఁగ లేనివయ్యె నా
పటుతరభ క్తమానసుని పాండురసాంద్రతరేందుజూటుఁ డే
బటువగుమంత్ర రాజము నుపాసన చేసి తరించె నట్టి ది
క్తటపరిపూర్ణమంత్రమును దా భజించిన జెంద వాపదల్.

నాదనామక్రియరాగము - ఆదితాళము.

గోపాలరామ భద్రాచల కోదండరామ.

మాపాలఁగలిగితి వాపదఁదొలఁగెను పాపములన్ని పటాపంచలైపోయెగోపాల.
విడిసిమహిమముందుగజలనిధిలో నీఁదినాఁడవు శంకలేదు నీకింతైనా గోపాల.
సాటిగలక నీతోపాటివారేరితాఁబేటివైకొండక్రిందాటలాడినవిన్ని గోపాల.
ముందుపేమాక్షునిగ్రిందుపరచినభూమిక్రిందదూరినగోవిందమురాంతకగోపా.
గొనకొనితనపుత్రుండనకపోరినకనకకళిపునిద్రుంచిచక్కఁగ నేలినముద్దు గోపాల.
వడుగవై భరణిమూఁడడుగులఁదొడిగినబడలికేమనవచ్చుబడుగుల్రవ్వుచారిగోపా.
పాపనమ్మూర్తినిపాటివారెవరయ్య రావణకుంభకర్ణాదులద్రుంచిన గోపాల.
రారానీచేరికుతారముచేతను శూరుల నెట్లను శోషింపఁజేసిన గోపాల.
నీమహిమఁగనుఁగొనలే మెన్నటికినుత్రామపందితబలరామపరాక్రమ గోపాల.
ఉద్భృతరూప సిద్ధత్రతాపా మోదితరూప శ్రీబౌద్ధస్వరూపా గోపాల.
రంగైనమేటితురంగము నెక్కి చలంగుదువో నీచెలువమేమనవచ్చు గోపాల.
మీసాటిగలరవిలాసమున భద్రాద్రివాసుఁడవై రామదాసునేలిసతంద్రిగోపాల.

చ. అని యిట్లని స్తుతిచేయుచున్నారు.

సీ. ఇవ్విధంబున బాధలేడపక చేయింపఁ బరితాపమొందుచు భాగవతుఁడు
హారామ హారామ హారామ కావవే పరమదయానిధే పాపహరణ
యనివేడ సీతనియూర్తనాదం బాలకించి యాపదఁబాప కేశవుండు
కావలివారలఁ గనుఁగొని తానీష గోపనకార్య మేకొలఁది యనిన

తే. ద్రవ్యమియ్యఁగఁ దలఁపునఁ దలఁచఁడెపుడు
రాముఁడేవ్వఁడొ రక్షించ రాఁగలఁడఁట
పాపములఁ బాప నాతఁడె భారకుఁడఁట
యిటులఁ బల్కును బాధింప నేమియనఁడు.

* అనవిని యాజ్ఞాహుతిచే వెలిఁగెడియగ్ని వలెనుమండి
పెనఁగొని వీఁపున గుండు పెట్టి పురవీధుల ద్రిప్పకరండి.

వ. ఇవ్విధంబునఁ దానీష చారుల కాజ్ఞయొసఁగిన.

ద్వి ప ద.

రాజాజ్ఞఁగైకొని రయమునభటులు, భూజనంబులువినఁ బురినిసాటించి
తడయక జైల్లాన తలుపులుదెఱచి, జడునికై వడి ధరాస్థలిఁబడియున్న
బాడబునేకాంత భక్తాగ్రగణ్య, బాడఁదెలియఁగలేక చారు లాఘును
యరుకుసంకిల నేవరపాదములును, కరములుబంధించి కరుణారహితులు
గ్రక్కుననుక్కుగుం డొక్కటిఁదెచ్చి, స్రుక్కఁగఁగ భూసురోత్తముశిఖను
బట్టి నేలకువంచి వదుగురుయెత్తి, పెట్టినవీఁపున పెనుభారమైన
మోయఁజాలక యెన్న మోరామయనఁగ, కావలివారలు ఖడ్గముల్బూని
తనయరుప్రక్కలఁ దరుముచురాఁగ, ఘనభారమగుటచే గాల్గవడఁకాడ
భూతలాధిపునాజ్ఞఁ బొరిపారిభటులు, నీలిఁదప్పిన యట్టిహుఁతలతోడ
గోల్కొండవీధులఁగొని త్రిప్పచుండ, నాల్క-యెండఁగరమానాఘనిమదినిఁ
దలపోసి తలపోసి తలయూఁచి యూఁచి, విలపించె నిట్లని విశ్వేశ్వరగూర్చి.

సావేరిరాగము - చాపుతాళము.

వంచననేయక నన్ను రక్షించుమి వారిజదళలోచనా
స్వామి పంచబాణునిఁగన్న పరమపురుష నాపాలిటి శ్రీరామా వం.
బహుజన్తములెత్తి బాధఁజెందఁగలేను పరమపురుష రామ
నిన్ను పాపి యనివేడు భక్తులపాలిటి పారిజాతము రామ వం.

కొంచపునరులను కొసరి వేడంగలేను కోరిక దయనేయవే
 నాపై యించుకైన నెనయించవుగద నేనేమి నేయుదురా వం.
 దీనుడ నేనని మీనామకీర్తన నూని నేసితి రామ
 సన్తానమంచదలచు నానేర మెంచకుమనుకులాబ్ధిసోమ వం
 ఈతాపత్రయముల నిడుమలబడఁజాల నిదకులేశ రామ
 నాదాతపు భ్రాతపు దైవము నీవని దలఁచియుంటిరామ వం.
 రామ భద్రాచల రామదాసుని బ్రోవ యుకులాబ్ధిసోమ రామ
 సారసనయన నాస్వామివి నీవని సన్నుతించెదరామ వం.

వ. ఓరామభద్రా యీభారము నేను మోయఁజాల నీవే మోయవల
 సినదని తా నకర్తయై యిట్లనుచున్నారు.

భైరవిరాగము - ఆదితాళము.

భారములన్నిటికిని నీవేయనుచు నిర్భయుడనై యున్నానులే
 దారిద్ర్యక నీవు దరిఁజేర్చెదవని భైరవముదోచిందిలేశ్రీరామ
 అతిదుష్కృతములు నేనెన్నో చేసితి అయితే మఱేమాయలే
 పతితపావనబిరుదుపహించినావనిప్రఖ్యాతిఁగొన్నావులేశ్రీరామభా.
 ఏరితినైన నే నినునమ్మినాను నన్నేలుకొనుట కీర్తిలే
 నేరుపునేరము లెంచిచూచుటకు నే నెంతవాడనులే శ్రీరామ భా.
 మును నినుజేరి కృతార్థులైనవారి ముచ్చట విన్నానులే
 వినివిననట్లున్నా వేమని పలుమాటలు విన్నవించనేలే శ్రీరామ భా.
 శరణన్న వారి రక్షణనేయు బిరుదు నిశ్చయమైయున్నాదిలే
 మురి వెముగా నన్నిటికినేబట్టింప మునగకొమ్మగాదులేశ్రీరామ భా.
 బహువిధములనిన్ను బ్రస్తుతించుమని బ్రహ్మవ్రాసినాఁడు లే
 విహితజనములలో నెవ్వఁడోయని వేటుచేయలేవులే శ్రీరామభా.
 వాసిగ భద్రాచలేశుడవని చాల వర్ణింపుచున్నానులే
 భాసురముగ రామదాసు నేలునట్టిభాగము గన్నానులేశ్రీరామభా.

వ. ఇవ్విధంబున వీఁపున గుండువెట్టి కాళ్లునేతులకు సంకెటలు వేసి
 పురవీధులం ద్రిష్టుచుండ.

కా. వింతలూడఁగవచ్చి పారులు బలోద్వేగంబుతోడ న్నటుల్
 రంతుల్నేయుచు రాజవీధులను రా రామావనీభర్త శ్రీ

కాంతుక్ స్వాంతములోనఁ గొల్చునతనిం గారించుటల్జ్ఞాచి వా
రంతంతక్ విధిఁ దూర పల్కుచును డుఃఖాక్రాంతులై రందటున్.

* కొన్ని దినంబులు జరిగినప్పటి కుపితహృదయుఁ డగుచు
గ్రన్నన తానిష బంటుల నడిగెను కార్యము లేమనుచు
రాంజీయని యొకసాహుకారు భద్రనగరంబునఁ గలఁడు
కొంజక శ్రవ్యము దెచ్చియిచ్చి నాకొదవఁ దీర్చుగలఁడు.
అని మాతో గోపన్న నెప్పెనన హర్కార్కులఁజూచి
గొని యిచటికి భూసురునిఁ దెచ్చునిన చని తెచ్చినఁజూచి
ద్రవ్య మెచ్చటను దాచితి విప్పుడు దండింతును దెచ్చునీనా
అవ్యయాత్తునకు నర్పించితి ధన మైనదికాని మ్మనీనా.
కొట్టినఁ దిట్టినఁ గోపగించినను కుయికయి యనఁడితఁడు
పట్టుక గొని చని యెండకునిల్పుఁడు బండమీఁద నేఁడు.

గీ. చిత్తమనుచు భటులు చెచ్చెరఁ గొనిచని

బ్రహ్మకులునిఁ బట్టి బండమీఁద
నిలిపి త్రాళ్ళతోడ నెరికాళ్ళు నేతులు
నంటఁగట్ట డస్సి హరినిఁ దలఁచె.

ముఖారిరాగము - చాపుతాళము.

ఆయ్యయ్యోసీపంటి అన్యాయదైవము నెయ్యెడఁగాననయ్యో
యియ్యెడ నేనుకుయ్యడిననాలకించ వయ్యయ్యయ్యేమందునయ్యయ్యోరామయ్య అ.
ఎంతనివేడుదు నెంతని పాడుదు నెంతనిదూరుదు నేమి నేతురరామ
సుంతైనఁగాని నీయంతరంగమజేమొ వింతాయెరుగదు యెంతొనమ్మినందుకు అ.
శరణన్న జనముల బిరబిరఁబ్రోచేటి బిరుదుగలిగినయట్టి దొరవని నేనీ
మరుఁగుజొచ్చినందు కరమరఁ జేయుట పరువేకరుఁజింపఁ బరువేహరిహరి అ.
కామితమందార కలుషవిదూరా తామసమిఁకనేల తాళఁజాలసురా
నీమోముఁజూపుము స్వామిభద్రాచల రామదాసునిఁబ్రేమ రయమున నేలుము అ.

వ. అని మఱల నిట్లని స్తుతిచేయుచున్నాడు.

మధ్యమావతిరాగము - ఆటతాళము.

రామాననుబ్రోచితెకారాదా ననుఁగన్నసీతా భామామణికైనఁజాలిలేదా
నామీఁదనీకుఁ బ్రేమలేకుండుటమర్యాదా రక్షించేభార మేమైన మీకున్నాదాలేదా
భద్రాచల ధామా సుంతైన నెనరు తలఁపుననుంచుటకాదా రామా,

సీలీనజగములుండుఁగాక జగములలోన లీలలోనీవుండువుగాక యీజాలిచేత
 నేలాగుతాళుదు నెందాక ననుఁబ్రోవలేక యీలాగునుండేవివరాకా రామా.
 నానాటికెంతోనులభానసీవసు పెన్ని ధానముదొరికెను మాకుశానా నటులైననిన్ను
 మానానాకన్నులయానాపరదైవాలకు మ్రొక్కేనాజరగకవచ్చినా సీవాఁడనుగాన రా.
 ఈసమయమునరామదాస పోషకచిద్విలాసా భద్రాచలవాసా తెలిసికృపఁజేసి
 రక్షించేది ప్రయాస అసురదర్శనిరాసా గాసిమాన్సుక్రినివాసగావకుండుటిదిబాసా రా.

వ. అని మఱియును నేనోరఘువీరా యని పిలచినపుడు మాటుపలుక
 రాదా స్వామీ యనుచున్నారు.

మధ్యమావతిరాగము - ఆదితాళము.

ఓరఘువీరాయనినేఁ బిలిచితె యోహోయనరాదా
 సారెకు మఱివేసారి యన్యముచేరదు నామదియేరాధీరా ఓరఘు.
 నీటజిక్కి కరి మాటికివేసరి నాటకధరసీపాటలఁ బాడఁగ
 మేటిమకరికలమిటికాచుదయ యేటికిన్నాపై నేఁటికిరాదో ఓరఘు.
 మున్నునభను నావన్నతసేయఁగ మిమ్ముఁగృష్ణయనియెన్నఁగ ద్రావది
 కెన్నోపలువలిచ్చుచున్ననఁ బ్రోచిన వెన్నుండ నా మొరవిన్నదోలేదో ఓరఘు.
 బంటనై తిననియుంటె పరాకున నంటివిజెలిసెముక్కుంటివినుక నా
 జంటఁబాయకను వెంటరమ్మని వేఁడుకొంటి భద్ర గిరిరామదాసపోషక ఓరఘు.

గీ ఇవిధంబున రాముని నేకచిత్త
 వృత్తిఁ గొల్వఁగఁ భక్తునిబాధఁ బావె
 తనయంబున నాతఁడు తనువు మరచి
 చిత్రరూపంబుకై వడిఁ జేష్ట లుడిగి.

శా.సర్వేశు స్త్రాదయాబ్జమధ్యమున నిష్ఠ న్నిల్పి సంత్యక్తహృ
 ద్ధర్వప్రాభవుండై యచంచలమతిఁ కల్యాణరాముం బరుణ్
 నిర్వాణస్థితిఁ గాంచి సొక్కినిలువ న్నిర్జీవుండే యంచు నా
 దుర్వారోగ్రులు గోపనా యన నహో దుఃఖార్తు రక్షింపుమా.

క. అని రాముఁ జేర్కొనిన నా
 తనిదేహం బెండకాకఁ దగులకయుండెన్
 గనుఁగొని పారాజనులూ
 ఘను నడిగిరి యిట్టులనుచుఁ గలుషరహితులై.

* ఎంతటిబాధలు పెట్టిన భయపడ వెవరై నా నీకొఱకుఁ
జింతఁదీర్చుగాఁ గలిగినవారలఁ జెప్పవలయు మాకు.
అన విని యిట్లనె రక్షించుటకై యనఘుఁడు రాముఁడు గలఁడు
అనయము కంటికి తెప్పకై వడిని మనలఁ గావఁ గలఁడు.

ఆనందభైరవిరాగము - రూపకతాళము.

రామునివారమూ మాకేమీవిచారము
స్వామి నీదే భారమూ దాశరథే జీవాధారమూ
తెలిసియు తెలియనేరము మా దేవునిదే యుపకారము
తలఁచినశరీరము మదిఁ బుల కాంకురభూరమూ రాము.
ఘోరాంధకారము గంసారమె నిస్సారము
శ్రీరాములయవతారము మదిఁ జింతించుటె సారమూ రాము.
యెంతో విస్తారము ఆ వింతల యొయ్యారము
ఎంతో శృంగారము మా నీ తేజునియవతారము రాము.
ఇతరసేవఁ గోరము రఘుపతి నే నమ్మినారము
అతిరాజసులఁజేరము మా కతఁడె మందారము రాము.
అమహిమ విన్నారము భద్రాద్రినిఁ గనుఁగొన్నారము
రామదాసుల మైనారము మది రంజిల్లుచున్నారము రాము.

వ. ఇట్టివాని పెనుప్రాపు గలిగియుండుటవలన.

మోహనరాగము - చాపుతాళము.

సామాన్యులచెంతఁజేరము రామ సామమంత్రమే మాకు నీమము
సామగానలోలునన్ను లించిన మాకేమి కొదవ నీతారాములె యున్నారు సా.
మూలకారణునిబీలఁ జెలియలేని మూఢులైనవారి నొల్ల మూ
ఓలలాడుచు రామసామామృతము జిహ్వఁగీలుకొలుపనివారి నొల్లము
వాలాయముగను వారిజాతునికథలమే లెఱుఁగనిదారి నొల్లము
యేలనితరమైనపాలుమాలినజోలి రామమూర్తిపాదపద్మములె చాలు సా.
ధర్మ శూన్యులైనదారుణకర్మల దరికిఁజేర మే మొల్లము
కర్మాదులచేతఁ గట్టువడినపాపకర్మలైనవారి నొల్లము
నిర్మలుఁడైనట్టి నిగమగోచరు నాత్మ నిలువలేనివారి నొల్లము
మర్మ మెఱిఁగినట్టి మదనజనకుఁడైన ధర్మమూర్తిరామ తారకమే చాలు సా.
తామసంబుచేతఁ దామెపెద్దలమని తత్త్వమెఱుఁగనివారి నొల్లము
కామాదులచేత గర్వమొందియున్న కలుషులైనవారి నొల్లము

నియమకర్తాదినిష్ఠలేనివరకు నీచులైనవారి నొల్లము

రామదాసునేలు రఘుకులగ్రజునిఁ బ్రేమతోభద్రాద్రి ధామునిగొలుపని సా.

వ. ఇట్టిదుర్జనులపాత్తు వదలి సద్వృత్తులు గలభక్తులతోఁ జేరియుం
దుము గావున.

నాదనామక్రియరాగము - చాపుతాళము.

రామునివారమైనాము యితరాదుల గణనసేయము

అమహామహుఁడు సహాయమై విభవముగామమ్ముఁ జేపట్టిగారించినఁజాలు రా.

యమకింకరుల జంకించేము పూని యమునైన ధిక్కరించెదము

అమరేంద్రవిభవము అదియెంతమాత్రము కమలజునైన లక్ష్మ్యము సేయకున్నాము రా.

గ్రహగతులకు వెఱవఁబోము మాకుఁ గలిగుండుదైవానుగ్రహము

ఇహపరాదులకు మాకిక నెవ్వరడ్డాము మహిమరామబ్రహ్మమంత్రమెపూనియున్నాము.

త్రిభువన దేవదేవుఁడు రామతీర్థాల దైవరాయుఁడు

శుభదాయియై చాల శుభములుదయచేసి విభవముగాఁబ్రోచి ప్రభుఁడైరక్షించెడి రా.

వ. ఇట్లు చెప్పిన గోపన్న గారింజూచి భటులు వీరలందఱు కానివా
రలుగాన నీకైనవాఁడైన యీరాముండు నీకేవిధంబున రక్షకుండయ్యె
బంధుత్వం బేమైనగలదా యనిన భక్తాగ్రేసరుఁ డిట్లునుచున్నాఁడు.

ధన్యాసిరాగము - ఆదితాళము.

కోదండరాములు మమ్ము గన్నవారు ధరలో నాదరించి పెంచివిడనాడలేరు కో.

మోదముతోఁగూడుక తమ్మునిజోడు ఖలులు బాధించువేళలో నాకుభక్తితోడు కో.

సీతారామానామమే మాజీహ్వయందు యమునిదూతలబారదోలేటిదొడ్డమందు కో.

పట్టాభిరాములఁజెయ్యిపట్టినాము మేము గట్టిగయమునికి నామమువెట్టినాము కో.

ప్రేమతోభద్రగిరికరావదేమి రామ దాసునిరక్షింపవేగరామస్వామి కో.

వ. ఇవ్విధంబున రామునకును తనకునుగల బంధుత్వం బెఱుకపఱచి
రామదాసుగారు మరల భటులఁజూచి యిట్లునుచున్నారు.

గీ. తాను బ్రదికిననినములఁ దధ్యముగను, రామచంద్రుని వర్ణకరణ్యుఁ గొలిచి

పూర్వకర్తంబు తల్లెను బుచ్చివైచి, ధీరుఁడై భక్తిసలిపినదినమే దినము.

వ. అని యిట్లునుచున్నారు.

శ్లో. యద్దినం హరిసల్లాపకథాపీయూషవర్జితమ్,

తద్దినం దుర్దినం మన్యే మేఘచ్ఛన్నం న దుర్దినమ్.

వ. అనెడు నీశ్లోకముయొక్క ఫలీభూతార్థ మేమనిన, హరిని గీర్తనము సేయుదినమే సుదిన మగుటవలన.

కాళిరాగము - చాపుతాళము.

దినమే సుదినమూ రామునిఁగొల్పు దినమే సుదినము
 ఘనమైనభక్తిచే బెనఁగొని యేవేళ మనమున శ్రీరామునిఁ జింతించిన దిన.
 రంగగునట్టి మృదంగతాళములు చెలంగఁదంబురశ్రుతి సంగతిఁబొగడు దిన.
 భక్తులతో నసుర క్షినిగూడుక భక్తిమీఱఁగను భక్తవత్సలుఁ బొగడు దిన.
 రారా నన్నుఁగైకొరా నెరనమ్మినారా నిను విడలేరా యనివేడు దిన.
 దీనశరణ్య మహానుభావ యో గానలోలనన్నుఁ గరుణించుమని కొల్పు దిన.
 వాసిగ శ్రీహరిదాసులగూడుక వేసుకగంతులు వాసుదేవునిఁ బాడు దిన.
 కరము వెలుంగుబంగరుపుష్పముల చేత ధర భద్ర గిరిరామదాసుడుపూజించు దిన.

ఉ. కావున సార్వకాల మవికారు భజించినఁ గామితార్థముల్
 జేవఁదలర్పఁగా నొసఁగి చెచ్చెరఁ బాపు మహాదవాళి నా
 భావముఁ గాంచి మీరలు కృపాకరు రాముని రామరామ శ్రీ
 భావితరక్ష మా మనుచుఁ బట్టుగఁ గొల్పఁ దలంపుఁబూనరే.

వ. ఏలననియెడ రేలనేలే గోపాలబాలుం డాలస్త్రీల గిరినేలఁ గేల
 నెత్తి యాలోచనలేల బాలబుద్ధిచాలుం జాలు జాలమేల మేలుగలుగు
 గానలోలయని ఫలంబులం దలంపులంగొనక యిటులఁ దలంపుఁడు.

* ఉ. తప్పు లెటుంగ లేక దురితంబులు సేసితి నంటి నీవు మా
 యప్పువు గావుమంటి నిక నన్యులకు న్నుదు రంటనంటి నీ
 కొప్పిదమైన దాసజను లొప్పిన బంటుకు బంటనంటి నా
 తప్పుల కెల్ల నీవె గతి దాశరథీ కరుణాపయోనిధీ.

బిలహరిరాగము - ఏకతాళము.

రామనిశ్చిన్నవస్త్రాతినిబ్బడు రవ్వపాలు సేయక రక్షించుమికనూ
 సామగానలోలా మీనముఖమందుమిమ్మే నన్నుతిసేయలేనుగా
 సాకేతవాసా కామజనక నాకన్నులనిండారఁ బ్రేమమీఱ నీ మోముజూపరా రా.
 ఆపరాధము లెన్నేని యలవిగాక చేసితిని కోపగించవద్దూ కోదండరామ
 కాపాడుగ్రహశక్తిమివద్ద నపారమైయున్నది ఆయోధ్యవాసా
 హాపాత్తునినన్ను కాపాడుమిరామ చేపట్టుమి మిచెంక జేరితిని రా.

* దాశరథీకళకమున దీనియర్థము గలదు.

పరసతులందు బుద్ధి పట్టుగానియ్యక నీ సరసజ్ఞానమెకెల్లమీ సంగీతలాలా
 సరసిజనుకనీ సమానులెవ్వరు సరసిచూచినలేడుగా అయోధ్యవాసా
 అరమరసేయక పరమవార్ష మున కరివరుఁగాచిన కనకాంబరధర రా.
 సీదయను దప్పలేదునా పృథ్వీమండలమంతేతారకము వెదచల్లవలెఁగాక వేదాంతవేద్య
 ముదముతో శ్రీభద్రాద్రిసదయ రామదాసుడను వదలకనన్నేలుమీ వారిధిశయనా
 వడవడవణఁకుచు ముదిమి హెచ్చునా ముదినిల్పును సీమృదుపదములయందు రా.
 గీ. జిహ్వగలఫలంబు శ్రీకృష్ణుఁ బొగడుండు, తనువుగలఫలం బతనిఁగోలుండు
 శిరముగలఫలంబు సీరివరునకుఁమ్రొక్కు, డాత్మగలఫలంబు హరిఁదలఁపుండు.

వ. ఎట్లనిన.

కాఫీరాగము - ఆదితాళము.

విమయ్యా రామ యేమయ్యా

యేమయ్యాభద్రగిరికపాలకా స్వామి మాకును ప్రసన్నులేకాక
 యామొరఁబెట్టెది యింకనుయెందాక యేమిదయఁజూచిన నివ్వడేకాక యే.
 కరిమొరదని డేవగణములు రారా పరతంత్రులైసిగ్గుపడి మరీపోరా
 అరసిచూచినమీరు నాథ్యులుగారా యిరవొందమముఁ బ్రోవ నితరులున్నారా యే.
 గత్యంతరము మీరెకాకలనైనా ప్రత్యక్షముగాకున్న బలిమిఁజేసెనా
 నిత్యము మీకీర్తనము మరచేనా ఆత్యంతభయభక్తులమరకున్నానా యే.
 ఇతరచింతమనినెఱుంగను నేను హితవు ప్రసాదించేవని నమ్మినాను
 మలిఁజక్కఁజేయుమేమరువాఁడఁగాను పలిసివేయని దృఢప్రతుఁడనైనాను యే.
 దూరితనని నాతోనలుకా గారవిందిలేనే బంగారుపలుకా
 ఈశీలియమృతము లింతింకఁజిలుకా రా రామయ్య ముందర ముద్దుగులుకా యే.
 నన్నాదరించేది న్యాయముగాదా నిన్నునమ్మియుంట నీమదిలేదా
 మన్నింప నీయభిమానమేకాదా కన్నతండ్రి బిడ్డలఁ గడలేర్పరాదా యే.
 వద్దవద్దనఁగానే వచ్చినేమదిమి వర్తి దురితములవలసిపోగదిమి
 తద్దయుదయఁదాపత్రయములఁజిదిమి దిద్దుమీ చిత్రవృత్తికి రాకున్ననుమీ యే.
 మామీఁదనుంచిన మముఁదాఁకుఫలము మామొరాలకించ మీకదిఫలము
 యామేనమిముఁగన్న నీ డేరుఫలము మోముఁజూపిన నాయమునిగెల్వఁగలము యే.
 శ్రాత్రలేమైన యొక్కువలాడేనా భక్తిలేనిచోటబలిమిఁజేసేనా
 మత్తుఁడనై మిమ్ముమరచియున్నానా నత్తునగదాచి వంచనజేసేనా యే.
 పనుపరచి మీపాదభిక్షినిమ్మిఁదను యాదియుంచిమీదయతోఁజూడుమీ
 కనుఁగొనవలె బ్రత్యక్షముగానేమీ చనువీయవయ్యా విజయరామస్వామీ యే.
 కరణత్రయమునందు గలిసివెకావా పరగనీపట్టు భక్తులఁబ్రోవా
 గుణుతుమీఁక భద్రగిరి నుండుదేవా స్థిరరామదాసపావకుఁ డనఁదగవా యే.

వ. రక్షకుండుగాఁ డనుశంకచే నుపేక్షింపక మోక్షాసక్తి నాలక్ష్య పతియక్షీణవిభవంబులపేక్షం ద్రాపదీమానరతౌ పాండవపతౌ యార్ద్ర జనసంరతౌ యేని మొరలిడుండు. పక్షముంచు పక్షివాహనుండు.

గీ. తన్న నెంగిలిడిన దనవేరువినకున్న, దొంగిలింప రోలితోడఁ గట్టఁ
త్రేమమెచ్చుకౌరివినుతిఁ జేసినశరణన్నఁగాచుటేమి యద్భుతంబు.

వ. అని తనకావలిజనంబు లనువున మననంబుఁజేయ రామనామం బును దస్తావోత్త్యంబును నుడువుచు నానందనృత్యంబు సలుపుచు మై మఱచి చిత్తంబు రామునందుఁ గీలించి యానందజలంబు నేత్రంబులం జిప్పిల తెప్పలనొప్పుగా నప్పళించుచు నుప్పతిల్లిన భక్తిరసంబున నిట్లని స్తుతియించె.

సారంగరాగము - చాపుతాళము.

రామయిదేమిర రాజసమా రఘు రామపరాకుగారాదునుమా	
నీమదికఱఁగించ నేనెంతవాఁడను నామొరాలకించి నీమహిమఁజూపవు	రామ.
వేడిన వేయూరల్ల కేమనవు మమ్ము వేచేవుమామిఁదిబోలెన్నవు	
నాఁడై లే విభీషణాదులేమిచ్చిరో నేఁడు నాదుమొర నీకు వినలేదో	రామ.
కన్నదికానుపుకాదనకు ఆపన్నలఁ బ్రోచుటలేదనకు	
యెన్నెన్నిజన్మాదులెత్తఁబాలుపడునొ నన్న రక్షించకయున్నదిసీకళ్ళు	రామ.
బౌరామఱిందుల కపరాధమా చేసినందుకు నాపై యనాదరమా	
కూరిమితోసిదుగురిజూచెదనంటె చేరిదగ్గఱ దయజేసితీయరవరు	రామ.
స్వామిభద్రాచలవాసుడవు మిమ్ముఁగామించితే కోర్కెలీఁజాడవు	
రామతారకమంత్ర రామభజనసేతు రామదాసుడనని రక్షించువేగమె	రామ.

వ. ఇట్లు స్తుతిచేయుచు.

గీ. తన్నయతనొండెఱుంగక తన్నుమఱచి, మరలఁజెలివొందిభటులతోమందలించెఁ
గ్రల్లి చవిఁజూడరయ్య సద్గుణసమృద్ధి, నమరి చవిగల్గురామనామామృతంబు.

యమునాకల్యాణిరాగము - ఆదితాళము.

ఓరామ నీనామమేమిరుచిరా రామ శ్రీరామ నీనామమేమిరుచిరా	
నుధురసములకంటె దధిఘృతములకంటె మధురసముగు నామమేమిరుచిరా	ఓ.
ద్రోక్షఫలముకన్న నిక్షురసముకన్న పక్షివాహన నీనామమేమిరుచిరా	ఓ.
అంజనీతనయు హృత్కంజతలమునందు రంజిల్లు నీనామమేమిరుచిరా	ఓ.
నదాళివుఁడు మదిగదాభరించెడి నదానందనామ మేమిరుచిరా	ఓ.

సారములేని సంసారమునకు సంతారకమగు నామమేమిరుచిరా ఓ.
 శరణన్నజనముల నరగునరక్షించే విరుదుగల్గిన నామమేమిరుచిరా ఓ.
 తుంబురునారదులు డంబుమీఱంగ గానంబుఁజేసెడి నామమేమిరుచిరా ఓ.
 రామా భద్రాచలభామా రామదాసునిఁ బ్రేమ నేలిననామమేమిరుచిరా ఓ.

గీ. అనుచు సంసారతారకంబైనరామ, నామమాహాత్మ్యమెఱింగింపనమృతగుచు
 భక్తుఁడనియెంచవారిలో పాపయుతులు, గొందఱా మోక్ష మొందకకువేతులగుచు.

*రాజద్రోహముఁ జేసినవారల రాముఁ డెట్లు బ్రోచు
 యోచనలేక నీమాటలనమ్ముట యుక్తము కాదనుచు.
 అనివేగంబున నాస్థానంబున కరుగుదెంచి యిట్లనిరి
 మనవివినుఁడు గోపన్న ద్రవ్యమును మనకు నివ్వఁడనిరి.
 విసుకుఁజెంది తానీష కోపమున వీరభటుల కిట్లనియెన్
 వెనకత్తుల కెరచేయుఁడు బాపనిఁ జాలుచాలు పదమనియెన్.

ద్వి ప ద.

అజ్ఞగోనివార లాగ్రహంబునను, ప్రాజ్ఞతలేకయ బ్రాహ్మణోత్తముని
 కతినాత్మలగుచు ముష్కలొప్పఁగట్టి, శతగోపునిర్మలు కాంతుశ్రీరామ
 దాసునిఁగొలఁజేయుస్థలమునకపుడు, గాసిబెట్టుచుఁజుట్టు గగ్గోలుగాఁగ
 విచ్చుకత్తులుపట్టి మెఁగొనిపోవ, పచ్చితురకలనడుము ప్రవృత్తులుండు
 మర్కటంబులచేత మడియంగఁజిక్కుకరోగ్రుటకులవలె కడుపడిఁజిక్కు
 దిక్కుగానక పలుదీనతతోడఁ, గ్రుక్కిట్లు మ్రొగుచుఁ గుందుచువెతల
 చక్కునినాసామి సామజవరద, మక్కువఁజూడరా మన్నభజనక
 శృంగారమానీకు సీతాకళత్ర, బంగారుతండ్రి పాపాత్మఁడగాన
 నీపాట్లుగలిగె నీవేమివేయుదువు, కాపాడుభారము కాకుత్స్థలిక
 నీయందుఁగలదని నెఱుంగుమీనాఁడ, నాయంద మీచంద మాయెనోయయ్య
 పంకజసాధ నాపాలినకృష్ణ, యింక నెన్నఁడు ప్రావ నెంచితో యెఱుంగ.

విలహారిరాగము - చాపుతాళము.

రావయ్య భద్రాచలరామా శ్రీరామ రమణీయ జగదభిరామ లలామ.

శేవలముగభక్తిశ్రీవిలసిల్లఁగ భావముదలిసినదేవుఁడవైతె రా.

ప్రాద్దుప్రాద్దన నిన్నుఁబొగడుచునెల్లపుడు పద్దుమీరగాను భజనఁజేసేను రా.
 గద్దరితనమునఁ బ్రొద్దులపుచ్చుచు ముద్దులుకులుగుచు మునుపటివలెనిటు

నాకన్నతండ్రి నామదిలోనా నీకన్ననితరుల నేగాలిచేనా రా.
 క్రికరదివ్యప్రభాకరకులర త్నాకరభూర్ణ సుభాకరతేజ రా.

అంజలిసేయిననరమరలేని అడియెని నీవు కటాక్షముఁబూని
ముజ్జగములకును ముదమిడుపదముల గజ్జలుగదలఁగ ఘల్లుఘల్లుమన
దోసములెంచని దొరవనినీకు దోసిలియొగ్గితి దొలుతపరాకు
దాసరితప్పులు దండముతోఁ దీరె మీసముగల్గినరోసరివైతే

రా.

రా.

కాంభోజిరాగము - ఆదితాళము.

ఇత్వోకుకులచంద్ర యిట్టులుండుట మేర రామచంద్రా
నన్ను రక్షింపఁజూడవు రాజీందళనేత్ర రామచంద్రా.
గోవిందుఁ డనినీకు గోపురమెత్తితి రామచంద్రా
మదిని భావింప గోపురము పదివేలవరహాలు రామచంద్రా.
ప్రాకారములుమూఁడు పటిమతోఁగట్టితి రామచంద్రా
ఆ ప్రాకార మొకటికిఁ బదివేలవరహాలు రామచంద్రా.
గరుడధ్వజుఁడవని గరుడ స్తంభముఁ జేయ రామచంద్రా
నాకుఁ బదివేలవరహాలు సెలవాయె రామచంద్రా.
మామనోహరనీకు మకుటముఁజేయింప రామచంద్రా
రామ స్వామీ పదివేలవరహాలు పట్టెను రామచంద్రా.
పాలింతువనినీకు పాలకిఁజేయింప రామచంద్రా
నాకు ఫలమేమి పదివేలవరహాలు సెలవాయె రామచంద్రా.
ఆభరణములనెల్ల నానాఁడచేసితి రామచంద్రా
రామ ఆభరణ మొకటికి నార్యేలవరహాలు రామచంద్రా.
రథముఁ జేయించితి రాజరాజకుల రామచంద్రా
ఆ రథముగుంజుకపోయెఁ బదివేలవరహాలు రామచంద్రా.
సీతాదేవికి శృంగారగాత్రికి రామచంద్రా
లోకమాతకుఁ జేయిస్తీ మకుటాంగదాదులు రామచంద్రా.
నీతమ్ములకునగలు నీతోఁబాటుగఁజేయి రామచంద్రా
యిం దేతప్పునకుఁగాను యీశిక్షఁజేయుట రామచంద్రా.
వాహనముల దగు వైఖరిఁ జేసితి రామచంద్రా.
జగన్మోహనదాసుని మోమైనఁజూడవు రామచంద్రా.
దశరథుఁడదయఁడై తరిమె రాజ్యమువెడల రామచంద్రా.
నీదెసఁజూడక మిథిలేళుఁ డూరకుండె రామచంద్రా.

రామదాసచరిత్రము.

ఇంతసాముదిని యటులూరకున్నావు రామచంద్రా
 హా యెంతవంతాయెను యెవరబ్బసామూర రామచంద్రా.
 సర్వలోకశరణ్య సర్వపూజిత శ్రీరామచంద్రా
 నా దుర్వారదుఃఖము తుదముట్టదాయెను రామచంద్రా.
 కుటిలాత్మఁడై నీవు కులుకుచుదిరిగేవు రామచంద్రా
 హా కటకటా యీపాపకర్తుని గతియేమి రామచంద్రా.
 తిట్టితినని రామ పట్టుబట్టుబోకు రామచంద్రా
 నన్నుఁ గొట్టించితిరిగాన కోరిప్రార్థించెద రామచంద్రా.
 తురకపైకముదెచ్చి త్వరలోఁజెల్లించవె రామచంద్రా
 ఓ పరమాత్మ యీయప్పు భారమేమొనీకు రామచంద్రా.
 స్వామిభద్రశైల రామసద్గణధామ రామచంద్రా
 శ్రీ రామదాసునిఁ బ్రోవ రావయ్య వేగమె రామచంద్రా ఇత్తోకు.
 వ. మఱియు నేమని మొరఁబెట్టుచున్నారు.

యదుకులకాంధోజిరాగము - ఆదితాళము.

పాహిమాం శ్రీరామాయంటె పలుకవైతివి నీన్నేహమెట్టిదనినెప్పు
 శోహోహోహోహోహోహోహోహోహో

పాహి.

ఇబ్బందినొంది యాకరి బొబ్బబెట్టినంతలోనె గొబ్బునగాచిలివంట
 జబ్బునేయక నిబ్బరముగానేనెంతో కబ్బమిచ్చి వేడుకొన్న
 తబ్బిమ్మఁజేసేపురామా అబ్బబ్బబ్బబ్బబ్బబ్బబ్బ

పాహి.

సన్నుతించేవారిశెల్లా మున్నదయలోఁ బ్రోచిలివని
 కన్నగళాయి నేవిని విన్నదించితి విన్నపమువినకయెంతో
 కన్నడఁజేసేపురామ యెన్నటికినమృరాదు రన్నన్నన్నన్నన్నన్న

పాహి.

చయ్యసభద్రాద్రినిలయ స్వామివనినమ్మినేను
 వేయాఱువిధముల విసుతి నేయసాగితి

యియ్యోడను రామదాసుని కుయ్యాలించి ప్రోవకున్న
 నీయొయ్యారమేనునవచ్చు నయ్యయ్యయ్యయ్యయ్యయ్యయ్యయ్య

పాహి.

రాగము - యదుకులకాంధోజి - ఏకతాళము.

ఎన్నఁడు రక్షింతుననియున్నావోరామా
 యెన్నతరముగాని యాపన్నఁడనైయున్నన
 తరముగాని యటువంటి దైన్యసాగరములోన

న్నె.

వెఱుపుమాలినే నందండేలిరిగిరి నీలాగే

వరిగానక వేసారి తారిసీవేగలియని దురితభవన

నిన్ను గురివేసుకొనియున్న న

న్నె.

జ్ఞానముచాలక నేనజ్ఞాన పరవశుడనై

భూనినాకర్తముల ననుభవించినాఁడా

దీనుడని నీదయయుంచి దిక్కయ్యెవాసీవున

న్నె.

కొద్దివారికెల్ల జేరికొట్టవ నాకేలచనువు

కద్దర రామదాసాయని గారించినాపద్దు

నీడేర్చేటందుకు చేపట్టి రక్షించవలెగాక

ముద్దుగాభద్రాదీశుండవనియే ప్రాద్దుఁ బొగడుచున్నన

న్నె.

వ. ఇవిధంబున దాసుండు మొరలిడిన సుపకరింపక నామొరకులు
కొలజేయుస్థలంబునకుం గొనిచని యచ్చట గూర్చుండం బెట్టి పట్టాకత్తులం
దూసి ఝళిపించునమయంబున రామదాసు నిశ్చలచిత్తుండై రామునిం
జేర్కొనె నెట్లనిన.

కాఫిరాగము - ఆదితాళము.

చరణములేనమ్మితి నీదివ్యచరణములేనమ్మితి

నారధిఁగట్టిన పరభద్రాచల పరదా పరదా నీదివ్య

చరణము.

ఆదిశేష నన్నరమరసేయకు మయ్యా అయ్యా అయ్యా నీదివ్య

చరణము.

వనమునతాఁతిని వనితఁగజేసిన చరణము చరణము చరణము నీదివ్య

చరణము.

పాదారవిందమె యాధారమని నేను పడితీ పడితీ పడితీ నీదివ్య

చరణము.

వెయ్యాఱువిధముల కయ్యాలించిరావయ్యా అయ్యా అయ్యా నీదివ్య

చరణము.

బాగుగనన్నేలు భద్రాచలరామ దాసుండ దాసుండ దాసుండ నీదివ్య

చరణము.

సారాష్ట్రరాగము - ఆదితాళము.

రామనిన్నేనమ్మిగానయ్య నన్నురక్షింప నమయమిదేనయ్య

అక్షిణకరుణాకటాక్షముచే నాదుపక్షమైయుండుముపేక్ష సేయకుమయ్యరామ.

శరణన్న మోమెత్తి చూడవు కాపాడె బిరుదుకలవాడవు

కరిరాజాబాధచే మొరలిడనాలించివెఱవకుమనిదానిఁ గరుణించినస్వామి రామ.

ఆపన్నుండనేనంటిఁగామాకు బ్రాప్తమికన్న లేరంటిఁగా

పాపాత్తులు చేరి వైపుట్టుములొలప ద్రోపదియాపదఁ బాపినట్టిస్వామి రామ.

నతలముమిము నులియింపుచు నున్న నుతునిఁజూచి కోపింపుచు

దిలినందనుఁడుతననుతునిజంబఁజూడనలివేగమునవానిసాదరించినస్వామి రామ.

మీసేవమాకీవేళను వయఁజేసితి మాకంతెరచాలును

.వాసిగభద్రగిరిశుఁడనై రామదాసునిశేలిపట్టిదశరథనందన రామనిన్నేనమ్మి.

గీ. రామచంద్రుని మది నిల్చి రామకీర్తనంబుఁ జేయుచునుండ గోపంబులోడ
భటులు విసరుచు కత్తులు భాగవతునిఁ, దీర నీవితరెల్ల నీదినమె యనుచు.

వ. ఇట్లు కత్తులవిసరినప్పుడు భద్రాద్రినిలయుని హృత్పద్మంబున
నిలిపి యిట్లుచుచున్నారు.

ధన్యాసిరాగము - ఆదితాళము.

ఎంతయెంతకుమందలింతునే నయ్యయ్యో పంతగించేవుస్వామి చట్టాభిరామ.

వితవాడగాను విడనాడకుమినన్ను

భ్రాంతిఁదీరమదిశాంతిఁజెంది విశ్రాంతినొందకను చింతఁదీర దింక యెంత.

నిలుకొన్నవాడవు మచ్చేలదయఁజూడవు తాగురక్షింతునని దండమాటాడవు
యాలాగునున్నందుకు యేలాగుతాగుకొందు

పాలముంచుచుతి నీళ్లముంచు మాపాలిరామ భూపాలతిలక యింక యెంత.

నిన్నేనమ్మినారము నీవారమైనారము నన్నులింపనేరము

స్వామినిదేభారము ఆమాటకేమిగాని ఆమీఁదనెయిత్తుఁగాని

యేమరించి యముఁడేమిచేసునో జాముజామునకు మోముఁజూపుమింక యెంత.

పాపనాద్రినాయకా భక్తిఫలదాయకా

జేవాదిజేవదివ్య భవ్యసత్యనాయకా రావేమహానుభావ రామదాసునిఁ బ్రోవ
వేపురించితిని గావరించితి నంతరించమని తీవరించితిని యెంత.

వ. అని మఱి న్నేమనుచున్నారు.

ముఖారిరాగము - ఆదితాళము.

రామరామ నీవేగతి సంతోషణంబునేయ

యేమనందు హాదైవమ నీమనసింకఁ దరుగదాయె.

పుడమిలోన నావంటిదురాత్ముఁడు పుట్టుఁ డింకనంటి

విడువఁబోకుమయ్యా యని మున్నే విన్నవించుకొంటి.

ఎన్నివిధంబుల బిలిచినఁ బలుకవు యే మదృష్టమందు

నెన్నరాని వైవస్వతవేదన కెట్లు తాళుకొందు.

స్వామిమట్లయ్యా మొక్కఁగ నామొర లాలకించిరావు
శ్రీయుతముగ నినునమ్మిన దాసులకోర్కె లొసఁగినావు.

స్వామి నేను నీవాడను సాయెడఁ జలమునేయకయ్యా
ప్రేమఁదీర నినుకనుఁగొనియాడెద మోముఁ జూపవయ్యా.
నేమమొప్ప భద్రాచలమందిర నిన్ను నమ్మలేదా
ప్రేమఁజూచి నీబంటుగ శ్రీరామదాసు నేలరాదా. రామ.

వ. ఇవ్విధంబున రామ్ముని హృత్కమల కర్ణి కాంతర్వర్తిగా ధ్యానిం
పుచుండ నాభక్తాగ్రగణ్యుని దేహంబు

గీ. వాలు సమైక్యతొల్లిన వజ్రమనఁగ, కాకలకు వశ్నే కెక్కిన కనకమనఁగ
రామునితఱికిఁ జెరలనిరాజనంగ, తన్నుఁ జేయించు బాధలఁ దలఁకఁడయ్యె.

వ. అప్పుడు రామదాసుగా రిది రామానుగ్రహంబని రాముని
తారకనాముని భండనభీముని సద్గుణధాముని నెమ్మనంబున నిల్పి స్తుతిఁ
జేయుచున్నారు.

జంఝూటిరాగము - ఏకతాళము.

రామనీతారామ రఘురామ జయరామా	
రామ నామనవినివిని యేమంటివి రామా	రామ.
అవరాధిని నెవమెన్నక కృపఁజూడుము రామా	
జవతపములుచేసేగతి నుపమెఱుంగనురామా	రామ.
పాపాత్ముడ బహుబాధల పాలైతినిరామ	
యేపారగఁ బెనుభూతము దాఁపాయెను రామా	రామ.
కావరమునఁ బరస్త్రీలను కనుఁగొంటినిరామ	
యేవిధమున దుష్కర్తము లెడఁబాపెదొరామా	రామ.
ఇలసౌఖ్యం బధికంబని యెంచితిరా రామా	
కలకాలం బొకరిలిని గడువపుగదరామా	రామ.
అనుదినమును నిను నెమ్మనమునఁ గనుఁగొంటినిరామా	
ఘనతోపిని బహుపాపిని మనఁజాలనురామా	రామ.
సురవందిత భద్రాచల పరనిలయుడరామా	
కరుణగలిగి శ్రీరామదాసునిఁ గరుణించవేరామా	రామ.

గీ. ఇవ్విధంబునఁగ త్రినువ్వెత్తుగొనక, భజనసేయఁగనాతనిపటిమఁగాంచి
చింతచేఁడుందితానీష సేవకులకుఁ, జెప్పెగారాగ్రహంబునఁజేర్చుమనుచు

*కటిక చీకటులు గ్రమ్ముచునుండెడి తారాగ్రహమునను
కుటిలాత్ములు గోపన్నునుపేసిరి ఘోరము గనుఁగొనను.

వ. ఇవిధంబున బాధలఁబరిచి ఫలంబులంగానక విఫలులై కారా
గృహంబున వేసినఁ బడియు రెండేడులు నల్లులచే దోమలచే దేహంబు
పీడం బొందుచుండినను తాతకనాముండగు రామునిఁగూర్చి కబ్బంబులు
నిబ్బరంబున చేయుచు స్తుతియింపుచు నాడుచు బాడుచు నుండె
నెట్లన్నను.

ఆనందభైరవిరాగము - ఆటతాళము.

ఎటుఁబోతివో రామ యెటుఁబోతివో

యెటుఁబోతివో నిను నేవేడుకొనుచునుంటే

కటకటానేఁడునా కనులఁజూతామంటె

ఎటు.

అంధకారమువంటి బంధిఖానాలోనున్న

నింపలుయెడఁబాపు నీకు మ్రొక్కేనుస్వామి

ఎటు.

పాపములన్నియెడఁ బాపేటిదొరపునీవు

ఆపదఁదీర్చినన్నాదుకొమ్మంటిస్వామి

ఎటు.

తానీషగారువచ్చి తరితీపుఁజేస్తున్నారు

వైకముఁబంపించివేగ బంధిఖానాపదలించక

ఎటు.

అపరాధిననిచాల నతిఁజేసి మొరలిడఁగ

వెనుకటి నేరముల నెవముగ సెంచగ

ఎటు.

అప్పులవారువచ్చి యరిగట్టుచున్నారు

ఒప్పుకోఁబడుననిచెప్పక డాంగున్నావేమొ

ఎటు.

సీవుభద్రాచల నిలయుండవైవేగఁ

బ్రోవవయ్యరామదాసు నేలెడిస్వామి

ఎటు.

మ. హరినారాయణ వాసుదేవ మధుదైత్యారీ బలిధ్వంసి వి
ష్ణురకర్ణా గరుడధ్వజా మురహారా చక్రీ హృషీకేశ శౌ
రి రమానాథ వసుంధరారమణ శార్దూ కేశవా యచ్యుతా
సరసీజాక్ష జనార్దనా యనుచు నాసర్వేశు వాక్రుచ్చెదన్.

వ. అని యిట్లనుచున్నారు.

శంకరాభరణరాగము - రూపకతాళము.

తనునయ్య దశరథరామచంద్ర దయదలఁచవేమో

నీకు బుగవాడనా యెంతో బలిమాలినఁగాని కల్కవేమో

కృశి

నగు మోముఁజూచరా నాయన్ననినుఁ జాలనమ్మినాను
యింత అగడుగఁజూచితె ఆవలయెవరి పాలయ్యునేను తగు.
చతితులనెల్ల పావనులఁజేయుదునని పలుక నేల
యిచ్చు డలిఘోరఖలులమనుచు మమ్మును విడనాఁడనేల తగు.
అన్నన్న కానరాకున్నావు ఓరామ నిన్నుమానా
నేనిన్నె గానిపరుల నెన్నఁబోనునా కన్నులానా తగు.
వదవడిమిముఁ జేరఁబడినవారలనుఁ జేపట్టలేదా
నన్ను వదలితె మీవంటి వారికి యిట్టివాడుగాదా తగు.
అనుదినము భద్రాద్రి ధాముఁడవని నిన్నరసినాను
నేను వినయముతో రామదాసుఁడనని విన్నవించినాను తగు.

వ. ఇవివిధంబున నన్ను సంరక్షింప రమ్మని పరమకరుణారసంబున
రామునింజేర్కొని నిన్ను వర్జింపఁ బ్రహ్లాదాదులకుఁ దరంబుగాదు నే
నెంతవాఁడను స్వామీ యని సంకీర్తనముఁ జేయుచున్నాడు.

* ఉ. తప్పు లెటుంగలేక దురితంబులు సేసితి నంటి నీవు మా
యప్పవు గావుమంటి నిక నన్యులకు న్నుదురంటనంటి నీ
కొప్పిదమైనదాసజను లొప్పిన బంటుకుబంటనంటి నా
తప్పులకెల్ల నీవె గతి దాశరథీ కరుణాపయోనిధీ.

ముఖారిరాగము - ఆదితాళము.

విదయా నామిఁదయాదిలేదయా రాకుంటెసీదయా
నేఁజేసేదేమున్నాదయో కోదండపాణి యే.
మీరునాదైవమనినమ్మితి ఆమాట సారెసారెకు విన్నవించి వేసారిలీ
రక్షించే భారకుండవని నిన్నెదూరితి మీప్రాపే కోరిలీ
మీచరణాబ్జములె చేరిలీ కోదండరామా యే.
ఎంచితి సీమహిమలువర్ణించితీ ఆయ్యయ్యో అకించనుఁడనని విన్నవించితీ
నేఁడేరేపంచుబహుకాలము వెల్లించితీ నీలిరువుల్ల మెంచితీ
నీకరుణకాసించితీ కోదండరామా యే.
వేసరా కెదురెదురే చూచితీ దాసాసుదాససుసంగతి జేరితి
భద్రాద్రివాసుఁడ నేననితలపోసితి నే రామదాసుఁడ నని నేగంతులుకేసితి
కోదండరామా యేదయానామిఁదయాదిలేదయా యే.

వ. ఏమయ్యా భద్రాచలనిలయా యెల్లప్పుడు నిన్ను నమ్మి భజియిం
తునుగాన నన్ను రక్షింపవయ్యా యనుచున్నాడు.

* దీనియర్థము మాదాశరథీశతకములోఁ జూడవగు.

ఉ. శ్రీయుత జానకీరమణ చిన్తయరూప రమేశ రామ నా
 రాయణ పాహి పాహి యని ప్రస్తుతిజేసెద నామనంబున
 న్బాయక కిల్బిష ప్రజవిపాటన మండంగఁ జేసి సత్కృపా
 దాయిఫలంబు నాకియవె దాశరథీ కరుణాపయోనధీ.

ఆపిరిరాగము - ఆదితాళము.

రామరారా భద్రాచల ధామరారా
 రామరార సీమోమిపుడె ప్రేమదీర్ఘజూతుగానీ
 తామసమువలదు రామస్వామి తాళఁజాలనికను. రామ.
 ఎన్నఁడు నేనిన్నెనమ్మియున్న వాడననియెంచి
 కన్నులెత్తిచూచి నన్నుమన్ననతోఁ బ్రోవరార రామ.
 మాటిమాటికి నీతోటి సాటివేల్పులులేరని
 చాటుచున్ననన్ను నీవీపాటులబెట్ట నేటగునటరా రామ.
 భద్రగిరిరామదాస పాలకుడవై నీవేల
 భద్రములెల్లఁదొలఁగించి భద్రముగా నన్నేలవేల రామ.

వ. అహో భద్రాద్రిశ్వరా యెన్నివిధంబులఁ బిలచినఁ బలుకవు
 నేను నిరుపాధికుడను గాన రక్షింపు మనుచున్నాను.

ఆనందభైరవిరాగము - రూపకతాళము.

పలుకే బంగారమాయెనా శోదండపాణి పలుకే బంగారమాయెనా.
 పలుకే బంగారమాయె పిలచినఁ బలుకవేమి
 కలహా నీనామస్తరణ మరువాచక్కనితండ్రి పలుకే.
 ఇరవుగ నిసుకలోనఁ బొరలిన యుడుతభక్తికి
 కరుణించి ప్రాచితివని నెరనమ్మితి నిన్నేతండ్రి పలుకే.
 జాతినాతిగఁజేసి భూతలమునఁ బ్ర
 ఖ్యాతిఁ జెందితివని ప్రీతితో నమ్మితితండ్రి పలుకే
 ఎంతవేడిననునీకు సుంతైన దయరాదు
 పంతము నేయనే నెంతటివాడఁడఁ దండ్రి పలుకే
 శరణాగతత్రాణ దిరుదాంకుఁ డవుగావా
 కరుణించుభద్రాచల పరరామాదాసపోష పలుకే

వ. ఓదాశరథీ రమ్మని వేయివిధంబుల మొరలిడినను రాకున్నాఁ
 నిను నేఁ బోనీయ ననుచున్నాను.

మధ్యమావతి - చాపుతాళము.

నిన్నుఁబోనిచ్చేనా సీతారామ నిన్నుఁబోనిచ్చేనా
నిన్నుఁబోనిచ్చేనా నన్నురక్షింపక యెన్నివిధములనాకన్నులానరామ నిన్ను.
రట్టుచేసి నిన్నురికట్టుదునిక దిక్కుగలిగితె మొరఁబెట్టుకోర రామ. నిన్ను.
గట్టిగనీపాదకమలములెప్పుడు పట్టినామదిలోఁగట్టివేతురామ నిన్ను.
బడిబడిమిఁవెంటఁబడి తిరుగఁగసంతో జడియకనీవెందుజరిగేవురారామ నిన్ను.
తడయకనీతల్లితండ్రులొచ్చినఁగానీ విడిచివెట్టితె నీకొడుకను రామ నిన్ను.
మావాఁడని మొగమొటములేకున్న సేవచేసి రవ్వచేతుసురా రామ నిన్ను.
నీవుభద్రాచల నిలయుఁడవైనన్ను కావపయ్య రామదాసవిలాస నిన్ను.

వ. పతితపావనా యీవిధి నిన్న హర్షి శంబు దలఁచినను దయరాదు
గదా, నిన్ను నేను వర్ణించలేనురా నాబంగారు నాయనా నీవెరక్షించు
మాయప్పా ఆపద ! అత్యాపద ! సత్యము ! సత్యము ! నీవేగతి యితర
మేమియును నెఱుంగనని రాముని వర్ణింపుచున్నారు.

శంకరాభరణరాగము - ఏకతాళము.

ఇతరము లెఱుంగనయ్య నాగలిసీవేరామయ్య
సతతము సీతాపతిసీవేయని మతినమ్మితి సద్గతిఁ జెందింపుము ఇతరము.
కోపముసేయఁగవద్దు నా కోరికలొసఁగు యీప్రాద్దు
ప్రాపుదాపునాప్రాణమునీవే యీవట్టునమిముఁబట్టునశ్వసీక ఇతరము.
తప్పలెన్నవద్దంటి నాతల్లితండ్రి నీవంటి
మాయొప్పులకుప్పవటంటి మాయప్పవు నీపనుకొంటి
అప్పటప్పటికిఁ దప్పకనీవే నెవములెన్నకను నేర్పుననేలుమి ఇతరము.
నామీఁదను దయరాదా రామ నామనవిని వినరాదా
వేమరు నాతోవాదా నను వెఱవకుమీ యనరాదా
ప్రేమమీర మాభద్రాచలపురి దాముఁడవై రామదాసునినేలుమి ఇతరము.

వ. భద్రగిరిశా యిటుల మొరలిడ నేమని మోమెత్తిచూడ వేమ
యా వైకుంఠవాసా యీయాపదఁ బొపుమా యనుచున్నారు.

ఆహిరిరాగము - ఏకతాళము.

ఇనకులతిలకా యేమయ్యరామయ్య రామచంద్రా
నినివినకున్నావు వినరాదోనామొర రామచంద్రా

.కనకాంబరధర కపటమేలనయ్యా రామచంద్రా
జనకాత్మజారమణ జాగునేయకప్రోపు రామచంద్రా
దశరథసుతనాదశజూడవయ్య శ్రీ రామచంద్రా
పశుపతిసుతనామ ప్రార్థించిమ్రొక్కెద రామచంద్రా
సీవేగతియని నెరనమ్మియున్నాను రామచంద్రా
కావవెయివేళ కాకుత్స్థస్థులతిలక రామచంద్రా
వైకుంఠవాసా వరబాధమాన్సవే రామచంద్రా
సీకంఠెగతిలేరు నిర్దయజూడకు రామచంద్రా
రామభద్రశైల ధామ శ్రీరామ రామచంద్రా
వేమాటు వేడెద రామదాసునిబ్రోవు రామచంద్రా.

యదుకులకాంభోజిరాగము - చాళుతాళము.

నిన్నేనమ్మినానయ్యరామయ్య నన్ను నిర్వహించనమయనుయ్యరామయ్య ని.
కన్నతండ్రివిసీవేనమ్మరామయ్య నా కష్టములేడేర్చుతండ్రిరామయ్య ని.
చిన్ననాటనుండి నేనురామయ్య యిట్టి చింతలెఱుంగ నీసాక్షిగరామయ్య ని.
ఎన్ని పాటులుపడనున్నానోరామయ్య నాకెప్పుడుకక్కయ్యెదరయ్యరామయ్యని.
మిన్ను మీఁదనొఱిగినట్లురామయ్య తోచ కున్నదిమునిఁగితినియ్యరామయ్యని.
పన్నుగభద్రాచలవాసారామయ్య ఆపన్నునిరక్షించుతండ్రిరామయ్య ని.

వ. హే భద్రాద్రిపురవరనిలయా నినువినాగా మా కన్యములేదు
గనుక యెంతసేపు మందలించును మోక్షమివ్వక విడువను స్వామి
కోదండదీక్షాగురూ యనుచున్నారు.

మధ్యమావతిరాగము - ఆదితాళము.

బిడియమేలనిక మోక్షమిచ్చి నీవడుగుదాఁటిపారా
తడవామెను నేనోర్వలేను దొరతనముదాఁచుకోరా
మురియుచునిడురనుజెప్పినట్టువిన ముచికుండుండగాను
అరుదుమీరదలయెగుఱవేయ నే హనుమంతుండగాను
నరగుననుబ్బిచ్చులమాటలువిన నే జాంబవంతుండగాను
బిరబిరమీవలలోపలఁబడనె విభీషణుండగాను మాను
మాయచేతవంచించఁబడను నే నామహేశ్వరుండగాను
స్వామములేకనుయిటునటు దిరుగను నారదుండగాను

బిడి.

బిడి.

అయముచెడిహరినరుండనికొలువను నరుసుండనుగాను

దాయాదుండనిమదిలోమరియను దశరథుండనుగాను మాను

బిడి.

గరిమతోడమాసీతముజూచి కాచితినిందాక వరగభద్రగిరిభిరనివాసా

వరబలనంహరచాపా నరహరినసురక్షింపుమి నారాయణహూపా

మరచినిదురలోనైననుమీపద సరసిజములుమరవా

బిడి.

వ. హే, భద్రాద్రిపురనిలయా యెంతెంతగా మనవిచేసికొన్నను
నీమనంబు కరగదు అంబుజలోచనా ముదంబున గమనంబుంచి కాల
విడంబంబు చేయక నీతిరువడిసంబంధుండని యెంచి యీనిర్బంధంబు
బాపి రక్షింపంబూన వికమింద తాళువాడఁగానని నిష్ఠురస్తుతి
చేయుచున్నారు.

పంతువరాళిరాగము - అటతాళము.

దైవమనుచుమీరలేకా యింత తాళిలిఁగాకపరాకా

దేవుండవనినిన్న దీనతవేడితె కావలేనివిరుదు కారణమేమయ్యా

దైవ.

కొలుపునిల్పిననాటిహోయీ నీవు తలఁచవేమిటదాయీ

నిలిచినజీతమిహోయీ నీకు నీతాడేదురాయి

బెళుకుచుతిరిగేవు వెన్నీట నిలుపుదు అలచదురనీబంటనదరానన్నెఱుంగదా దైవ.

దొరవైనందుకుబైటచదురా మూల దూరుకతలఁజూపవేరా

నీసాటివారిలానదురా పేదసాదలున్నారనిబెదురా

అబ్బరముగమూల డబ్బియ్యలేకను బొబ్బరించునోటి వెదవునుతడిపేవు దైవ.

కలిగుండినీకింతలండా అరిగట్టుదునాయెదురండ

చెలువమైనపూలదండా మెడఁజాట్టుదు రామకోదండా

ధరలోననొకరినిదరిఁజేర్చుసొమ్ముకు గురిజూపకుంటెనే గుండెత్తకనుమాన దైవ.

నామొరాలకించవేమయా ఓరాసురాసు నామొరాలకించవేమయా

వ. అని దూరుచు మరల నామొర యాలకించవు యిదిన్యాయమా
యనుచున్నారు.

కేదారగౌళరాగము - చాపుతాళము.

నామొరాలకించవేమయా ఓరామరామ నామొరాలకించవేమయా

నామొరాలకించవేమి న్యాయమాప్రపంచమందు

స్వామినీకన్ననన్ను సంతరించువారెవరు

నా.

ఉన్నవిధమువిన్నువించితి నాహృదయమందు నిన్ను మరవకెప్పుడుంచితి

కన్నతండ్రివైననీకుఁ గతిసహృదయమైతెనేను

కన్నకన్నవారిశెల్ల కాచికోల్పలేనుయిపుడు

నా.

మ్రొక్కగానె మోడిసేతురా నాపాపమెల్ల నుక్కరించియూరకుందురా
 దిక్కుయెవరు లేరు మీరి దిక్కుటంచునమ్మినాను
 యిక్కడికిని మీకటాక్ష మేల రాక నున్నదయయో నా.
 చేతగానివాడైనైతివో మున్నునీవు నాతికభయమియవైతివో
 భూతలంబునందుఁ బ్రభూతిఁజెందినావునాదు
 వ్రాతఫలమదేమొ తలఁచనైతివయ్యె సెనరులేదో నా.
 మదముచేతఁజెలియనైతిని పాపమంచుఁ బృథివియందు నెంచనైతిని
 కదసి నేనుజేసినట్టి కర్తవ్యమునుభవించవలెను
 యిదిగోమీపాదములె గతియటంచునమ్మినాను నా.
 సీసమానజైవమెవ్వరు యీలాకమందు సీసమానధీరులెవ్వరు
 దాసుఁడనుచు భద్రతైల వాస వేటుసేయఁబోకు
 గాసిమాన్పుమిపుడురామ భూపవీరరాఘవేంద్ర నా.

వ. అహో భద్రకుఠసవిహారా యేల నన్నురక్షించవు యేల నాపై
 కృపరాదుస్వామీ యని మొరఁబెట్టుచున్నారు

అనందభైరవిరాగము - ఆదితాళము.

ఎందుకుకృపరాదు శ్రీరాములు నే నేమిసేసినయ్య శ్రీరాములు ఎం.
 గతిసీ వెయ్యునుకొంటి శ్రీరాములు నావెతమాన్మవయ్యవేగ శ్రీరాములు ఎం.
 చేపట్టెరక్షించవేల శ్రీరాములు ఆశ్రితజనాధారుఁడవే శ్రీరాములు ఎం.
 అయ్యయొ నాసేరమేమి శ్రీరాములు నాకున్యూలించ నెవరున్నారు శ్రీరాములు ఎం.
 ఇంకాసీదయరాకుంటె శ్రీరాములు నే నెవ్వరిపాలాదునయ్య శ్రీరాములు ఎం.
 యేండ్లుపన్నెండాయె శ్రీరాములు నీకండ్లకుఁ బండుగే శ్రీరాములు ఎం.
 వాసియాభద్రాద్రివాస శ్రీరాములు రామ దాసునివిడనాడఁబోకు శ్రీరాములు ఎం.

వ. రామభద్ర యిటుల మొరలిడినను కరుణింపవుగదా గుహుఁడు
 అక్రూరుఁడు విభీషణుఁడు సుగ్రీవుఁడు హనుమంతుఁడు మొదలైనవా
 రినిఁ గావలేదా వారు నీకు నేమైనాబంధువులా నేను కానా యని కీర్త
 నముఁ జేయుచున్నారు.

మ. గుహుఁ డెల్లప్పుడు మీనిజాశ్రితుఁడో యక్రూరుఁడు భావింపఁగా
 సహజన్తుండో విభీషణుం డరయ నక్రూరుండు సామీరితా
 బహుకాలంబులబంటో వీరల దయ న్బాలించినా వండ్లు నే
 డహహ! తద్దయ నాపయిం గలుగదో శ్రీభావనారాయణా.

వ. వీరలఁ బ్రోచినటువలె నన్నును గాపాడుటకు రావయ్యా యని రాముని బేర్కొనుచున్నారు.

బిలహరిరాగము - ఆదితాళము.

రావయ్యా యభయములీవయ్య స్వామివరాహ సేయకుమయ్యా
భావజనక నాబాధలన్నియుమాన్ని యేవిధముననైన నేలేటిదొరపివె రావయ్యా.
కాపుకాపుమని కాకానురుఁడురాఁగఁ గాచిరక్షించిన ఘనుఁడవీవుకావె రావయ్యా.
దేవదేవోత్తమ దీనదయావర కావవేయివేళ కరుణానాగర రావయ్యా.
అన్న నావైని నీ నలుగుటేమి రామన్న రావన్న నామనవినివినమన్న రావయ్యా.
అన్నన్ననానేర మెన్న నేమన్న నీ కన్నమన్నింట నెనరున్న వారెవరన్న రావయ్యా.
పతితులలోఁబరమపతితుఁడనంటిని పతిత పాపనభిరుదే మదినమ్మియుంటి రావయ్యా.
సరగునభద్రగిరిస్వామి ప్రాపుమంటి నితరులవేడనా గలిసివెయసుకొంటి రావయ్యా.

వ. భద్రశైలవిహారా నీయం దచంచలభక్తిచే నేనెంత మొరలిడి నను యింత నిర్దయఁజూచితివి నీవు ధరియించియుండు యాభరణాదులు నే నడుగ లేదుగాని పూర్వికులగు భక్తులఁ బ్రోచినరీతిని నన్నుఁగాపాడుము లేకున్న ని న్నడుగుదాఁటనీయ ననుచున్నారు.

మోహనరాగము - చాపుతాళము.

అడుగుదాఁటి కదలనివ్వనూ నా కభయమివ్వక నిన్ను విడువనూ
గడియగడియకుఁ దిరిగితిరిగి యడిగితిని వేసరికి వచ్చెను అడుగు.
గడుపు దప్పిన నేనునికబహుదుడుకుదనములు నేతునిన్ను అడుగు.
కుదురుగగూర్చుండనివ్వకు నీకుఁ గోపమొచ్చినభయపడనూ
యిదిమదిని యెఱిఁగుండుమిఁక మొగమోటమేమియులేదుగద నా అడుగు.
హృదయకమలమునందు నీమృదుపదములను బంధించితేతును అడుగు.
రేపుమాపనిజరిపిలేను నే నాపుఁజేసెడువాఁడఁగాను
ప్రాపునీవనినమ్మికొలిచితె పాపములుయెడఁబాపిదయతోఁ
దేవలేపకు నీదుమోమిటు చూపకుండిన నోర్వసుమ్మి అడుగు.
పతితపాపనభిరుదులేదా నన్నుఁ బరిపాలనసేయరాదా
ప్రతిదినంబునుదేవతలు భూపతిపటంచును వేడినను నీ అడుగు.
హితవుజనములువచ్చినిన్ను బతిమెలాడినవిడువనిన్ను అడుగు.
రాక్షసాంతకసీతారమణా సార సాక్షసద్గుణభక్తాధరణా
యాక్షణంబునపీనజనుండని మోక్షమివ్వకయుంటివైనను
సాక్షిఁబెట్టి నేఁడునేనొక దీక్షచేసాధింతునిన్ను అడుగు.

భూరిభద్రాచలవాసా రామ భుజగశయనభక్తపాషా
కూరిమితో నినువిడిచివెట్టితి ధరణిలోభద్రాద్రి రాఘవ
రామదాసుఁడనేటిసామము మారుపేరునవిలువునన్ను అడుగు.

వ. అని పలుదేఱుగుల స్తుతియింప నెంతనిర్దయఁ జూచితిరి స్వామీ
యనుచున్నారు.

నాదనామక్రియరాగము - ఆదితాళము.

అయ్యయ్యోరఘరామయ్యా నిర్దయఃజూచితేమయ్యా
ప్రియమనః గరమునబిరుదుపహించిన నయగుణనిధిపనినమ్మితి నామది అయ్య.
కనకకెరీటంబడిగితి నా నీ కర్ణకుండలములడిగితి నా
కనకభూషణములడిగితి నా నీ కాంచనచేలం బడిగితి నా
అనుపమబహువిధ అగణితసంవిదితాంగుళియకములడిగితి నా
ఘనపక్షిఘ్రిమై విలసిల్లెడి కాన్తుధర్మంబడిగితి నా
యనశశిసాక్షిగ నేనీధర్మక్షత్ర కరుణనేలుమనియంటినిగాని అయ్య.
గళమున మెరయుచు నుండెడిమేలగు పతకముగొలుసుల నడిగితి నా
పాలుపుగకోటి రవిప్రభదనరెడి భుజోర్ధ్వలంబడిగితి నా
బహుపుగజిగియిరుసందిటగట్టిన పచ్చలతాయతులడిగితి నా
కలితహిరణ్మయచిత్రవిభిత్తపు గంటల మొలమాలడిగితి నా
సలలితముగను ప్రసన్నుడవగుటయే వెలయగఁబది వేలంటినిగాని అయ్య.
శరశరాసనములడిగితి నా నీ శంఖచక్రములనడిగితి నా
అరయవిధీంద్రులకద్యుతముగభాసురతూణిరంబడిగితి నా
స్ఫురితాసురరపుగజసింహంబగు కర్ణధృతఖడ్గంబడిగితి నా
వరరత్నోత్పల సదృశసముజ్జ్వల మైనకేతనంబడిగితి నా
చిరతరకీర్తికుచేలునిఁద్రోచిన కరుణనేలుమనియంటినిగాని అయ్య.
సురుచిరభారకరమునఁబెనఁగొను మురుగులుమురళీలడిగితి నా
నిరుపమవజ్రశలాకయినిలిచిన నిలువుటంగి నేనడిగితి నా
గుణుగుగరంగుచేలం గెడి బంగరుకుచ్చుల నేమేనడిగితి నా
స్థిరముగఁజరణములందున మెరసెడియం దెలుమువ్వలనడిగితి నా
శరణార్థద్రగిరిరామదాసుపై కరుణనిలుపుమనియంటినిగాని అయ్య.

వ. ఓ రామచంద్రా భూపాలతలకా నన్ను ప్రేమజూచి న'దారి
ద్ర్యము పరిహృతమగునని నేనింతగా వేడుకొన్నను యింత రాజస
పేలచేసేవు మోముఁ జొపుము స్వామీ యనుచున్నారు.

హిందుస్తానికాఫిరాగము - ఏకతాళము.

రామయిదేరా రాజకుమారా ప్రేమతోజూచిన లేమలుబాయను రామ.
భావజలీలా భాసురచేలా పాలితదాసజనావనలోలా రామ.
చేకొన వేరా నీ కిది మేలా శ్రీకుచకుంకుమ పంకితహారా రామ.
తండ్రివిసీవే తలఁపఁగరావే దండిగనమ్మినదాసునిఁబ్రోవవే రామ.
భద్రగిరీశా, శ్రుద్రవినాశా ఆద్రీజనుతకామితార్థలక్ష్యశా రామ.
నరహరియాపా నురుచిరచేపా నరవరునేలిన నశజనభూపా రామ.
వ. దశరథరామూ నన్నుఁ బ్రోవవేమా యనుచున్నారు.

ఆహిరిరాగము - ఆదితాళము.

శ్రీరామరామదయజూడవే రఘురామ వేగనన్నుఁ బ్రోవవే శ్రీరామ.
వరులవేడలేనంటిఁగా నీవదయుగములె నమ్మియుంటిఁగా శ్రీరామ.
అరమరసేయవద్దంటిఁగా శ్రీహరిహరి నీవాడనంటిఁగా శ్రీరామ.
వెఱువకుమని యభయమియచా నా వెరవులెల్ల వేగఁదీర్చవా శ్రీరామ.
కరుణామృతనిధిగావవా కన్నులకెడుట వసింపవా శ్రీరామ.
హరిహరి యంతటరాకా భద్రాచలసీతానాయకా శ్రీరామ.
తరుణ మిదే భక్తపాలకా రామదాస మనోభీష్టదాయకా శ్రీరామ.
వ. హేరామ హేసీతాపతే సంబోధనరూపముగ స్తుతియింపు చున్నారు.

ఆహిరిరాగము - ఆదితాళము.

రామహో రఘురామహో హేసీతా రామహో రఘురామహో
రామహోభద్రశైలధామహోభక్తపాలనీమహోసీతాలాలస్వామిహోనక్ష్యశీల రా.
అగణితగుణధామ ఆజభవనుతనామ నగధరమేఘశ్యామ నశజనాశ్రితకామ రా.
శరధిబంధనకౌర్య శత్రుసంహారహైర్యగురుజన కార్యధుర్య కోమలాంగసౌందర్య రా.
శరదించునిభానన శతమన్తధనమాన నిరుపమానందఘన నిజదాసావన రా.
వ. ఓభద్రశైలనిలయా యెన్నెన్ని యవతారములనెత్తి నీభక్తుల
నెన్నెన్నివిధముల రక్షించలేదు, అటులనే నన్నును నొక భక్తునిఁగా
నెంచి నాకొఱకై యొకయవతారంబెత్తి రక్షింపరాదా స్వామీ యని
సంకీర్తనము సేయుచున్నారు.

కాంభోజిరాగము - జంపెతాళము.

ఎన్నివిధముల నెన్నియవతారముల నెత్తి యెందఱినికావలేదో ఓరామ
నన్నుఁజూచుట కొక్కయవతారమునుబాల్చిగన్నననుగాపరాదో ఓరఘురామ ఎన్ని.

మత్స్యకూర్మ వరాహ నారసింహములు వామన పరశురాములగుచు
 సచ్చరిత్రులై గెల్ల సంతరించగలేద స్వామిసీవిరుదేగదా అవియెల్ల ఎన్ని.
 దశరథాత్మజుడవై దశకంఠుడునుమాడి ధరణిధారము మాన్పువే
 పశుతుల్యుడైన నేనెంతవేడిన నన్నదయనేలకునికితగవేననుఁ బ్రవంగదవే ఎన్ని.
 కోపమా సరసగల్లాపమా నేజేయుపాపమా కువలయశ్యామా
 పాత్రుమా యాపదల భద్రగిరిరామ దాసాపదోధారరామ పావననామ ఎన్ని.

వ. అహో రామచంద్రప్రభో యింతకలిగి నమానసుడ వగుట
 యెఱింగియుంటి నేని నాజనని యగు సీతామహాదేవికైనను మనవిఁ
 జేసుకొందునుగదా యనుచున్నారు.

యదుకుల కాంభోజిరాగము - రూపక తాళము.

రామయ్యనినునమ్మినజనుల నిరాకరించెదగు నావినయముతోనినువేడితి నని నీ
 మనమునలేశంబైననుతోచదుకనికరంబులేకకతినుండవై లేజననీజనకజకుమనవిసేతుగద.
 చెలగుచుననిశముఁ దలఁచినజనులకు సులభుండవని నినుదలఁచెదనానై
 చలముననాసరివారలలోపల చులుకఁజేసినను పలుకరించవచ్చె రా.
 మఱియునుభద్రాచలమున వెలసిన దొరపనినినునే వరములువేడితి
 కరుణమాలినీతారామదాస కింకరునిఁబ్రోచుటకు దోచకపోయెనో రా.
 వ. అహో రామభద్రా నన్ను రక్షించ నీచేతఁగాదుగదా స్వామీ
 యనుచున్నారు.

అనందభైరవిరాగము - రూపక తాళము.

రామానీచేలేమికాదుగా సీతా భామకైనఁజెప్పరాదుగా
 సామాన్యులునన్ను సకలబాధలఁబెట్ట నామొరాలకించి మోమైనఁజూపవు రా.
 శరచాపములశక్తిదప్పెనా నీశార్యముజలధిలోఁ జొచ్చెనా
 కరుణమాలివైకముచెప్పని భక్తవరులబాధింపనీధైర్య మెక్కడబోయె రా.
 శంఖచక్రబృట్టినందుకూ దాస జనులరక్షింపవచ్చెందుకు
 పంకజాక్షభక్తపరిపాలనలేని పాంకాములేగాని బింకాములేదయ్యారా.
 తల్లిదండ్రీవనుకొంటిని నాయుల్లములోనమ్మియుంటిని
 కల్లరిజనములు కారుబారునేయఁ జల్లనికృపనానై చల్లవైతివిపుడు రా.
 ఇంటివేలుపనుకొంటిని నీకంటెచైవములేదంటిని
 నొంటిగాపైకమునొప్పించుమనియంటె వెంటనంటినా జంటరానైతిని రా.

ద్వీప ద.

అనియిట్లురామదా సారాటమునను, తనమదివిసికీ యిట్లనికలపోసి
 రామచంద్రునినమ్మి రవ్వపాలైతి, భూమిజడదడవములకు మ్రొక్కులిడి
 నాపాటులేఱింగింప నయముగానన్ను, కాపాడఁదలఁచుచు కన్నతల్లికిని

పుత్రునివైబాళి పోలంగ హెచ్చు, గాత్రమున్వాడిన కడుగుందుచుండు
కావునమాయమ్మ కల్పకవల్లి, సేవింపరక్షించు నీతమ్మతల్లి
యనియెంచి సీతామహాదేవినపును, తనదుహృత్పద్మమందనుపొందనిల్చి
యోమహామహురాణి యోమధురవాణి, యోమంజాభాషిణి యోహాపురాణి
యోజగత్కారిణి యోరమారమణి, యోజగన్తోహిని యోజగజ్జనని
మక్కువమీఱు శ్రీ మాత నన్మూడు, మ్రొక్కెదననియిట్లు మొరలిడఁదొడఁగె.
అనావేరిరాగము - ఆదితాళము.

కాకుల్ స్థలిలకుఁడు కరుణించకున్నాఁడు కరుణించుమనిచెప్పవే
హాకటాక్ష విహీనుఁడితఁడనియెఱుంగకపోలినకటా
యేకరణి దరియింతునాపడ లీకరణి కఠినాత్ముడై లే
మీరలేగలియనుచు దినమేమారకనుసుతిఁజేయసాగిన
సారసాత్ముండసారసాత్ముండై రయంబునఁజూడఁదలఁపఁడు
దీనరక్షకుఁడితఁడని యలదేవతలుగొలుతురని వినినే
బూనికొల్పిన ఫలముఁగంటిని పూజ్యముగ సరివారిలోపల
ఏటవంటలువెట్టఁదలఁచిన మోటకాపుతలంపుకైవడి
మేటిదొరయనిపూనికొల్పినఁ బూట. బడిరక్షింపఁ డాయెను
దశరథాత్మజాధర్మగుణము లధర్మయుక్తములై వెలింగెను
వశముగాదీబాధలోర్వఁగ వాసుదేవుని పాదమాన
దిక్కుమాలినజనులకెల్లను దిక్కునేనని సకలదిక్కుల
నెక్కినఁగఁదనకీర్తి మక్కువదక్కినాదగు దిక్కుజూడఁడు
దండధరుడై దానవులకడికండలగ ఖండించితగ నా
ఖండలాదులఁ బ్రోచుహరియొద్దండుడై యిటుజూడఁడాయెను
కుండలేంద్ర శయానుఁడేగతి మండలేంద్రులకొల్వలోదమ
దండగోరినవారిఁ బ్రోవకయుండఁగాదగవొనటమ్మ
భద్రకైలనివాసుండటుదమభక్తవర్యుల బాధలుడుపఁడు
రుద్రవిహితుండగుట నావైరాద్రతయ సాధించెనమ్మ కాకుల్ స్థలిలకుఁడు.

ద్విపద.

ఇవిభంబున రాముఁడేచెనోయమ్మ, పువ్వుబోణిగొ కలుములనిచ్చుకొమ్మ
యలిసీలవేణియో యంబుజపాణి, సలలిత కల్యాణి సౌందర్యశ్రేణి
మనవిసేనెడ నాదుమనవాలకించి, మనుపనేర్పినయట్టి మాతవుగావె.

సావేరిరాగము - చాపుతాళము.

అమ్మాననుఁబ్రోవవే రఘురాముని కొమ్మాననుగావవే
అమ్మాననుఁబ్రోవునమ్మతితోడ మా యమ్మవనుచునిన్ను నెమ్మదిఁగొలిపెద నమ్మా.
కన్నతల్లినిపుకనుఁగొని నాపాటు విన్నవమొనరించి విభునకుపేవేగ నమ్మా.

ఉల్లములొన మీయుభయుల సెరనమ్మి చల్లదనమ్మన వేడి వేసారితి అమ్మా.
చలముమాని భద్రశైలరామదాసు నలసటబెట్టుక యాదరణ నేసి యమ్మ నను.

ద్వీ ప ద.

చంద్రవంశమునందు జనియించితీవు, చంద్రునిగుణములు జనునుజూపంగను
రామరాముండటంటె రవికుల ప్రభుడు, వెనుఱువేడిన వేడిమిజూపె
నామైనికృపలేక నతజనయితి, నీపాదపద్మము ల్మైరనమ్మినాండ
నేకరణినినైన సెలమిసీ ప్రియుని, చేసొనినన్ను చెచ్చెర బ్రోవుమనుచు
సెలవిద్వివేగ రక్షించుమోయమ్మ, చలమేలరాముండు సాధించెనమ్మ.

శహానరాగము - చాపుతాళము.

రక్షించమను మ్రొక్కెదా నీనాథుని వీక్షింపమనునాకథా
రక్షించమనవమ్మ రాజలలాముని శిక్షకుఁబాత్రుండు గాండనితెగ దెల్పి రక్షించ.
పక్షివాహనురాణిసీ పాలింపుకటాక్షముంచి జననీ
అక్షయవస్త్రముఁ ద్రొవదికిద్ది పక్షముసూపిన పరమదయాళుని రక్షించ.
కమలమధ్యవాసినీ కరుణించు కుసుమబాణుని జననీ
కామజనమనితోడంగరుణించుమనిచెప్పి కాకుల్ స్థలకనీదాసునండజేర్చి రక్షించ.
భద్రశైలనిలయే మామకయువద్ర వళునవిలయే
సద్రమారమణిసద్రాపునకునూ ఛద్రముఁ దెలిపి చేజేతదాసునిజేసి రక్షించ.

ద్వీ ప ద.

విన్నవిం చెద మనవినివినవమ్మ, కన్నతల్లివిగావె కరుణించవమ్మ
రక్షింపమనవమ్మ రాజీవనేత్ర, పక్షివాహనున కీపాటులుదెల్పి

కాంభోజిరాగము - ఆదితాళము.

మిథిలేశతనయనామిలిలేనివెతల నీయధిపునకెఱింగింపవె ఓజననీ
వ్యధజేందుచున్నాను బుధవినుతునినా కథవినరమ్మనవే ఓజననీ మిథి.
వంద్రెండ్రెండ్రాయెను బందీఖాననుజీక్కి బాధింపుచున్నాఁరిటు ఓజననీ
తంద్రెకరుణాను శతల్లినీకృపయెట్లా వేంద్రమాయెల్లతుకు ఓజననీ మిథి.
గదముద్గరాదులఁ గాసిపొందించిరి కరుణలేకభటులు ఓజననీ
నదయాత్ముఁడీరితి సావకాశముఁజేసె సంతోషమేమెనీకు ఓజననీ మిథి.
వరమపురుషుండని పతితపావనుండని పాండవపత్నుండని ఓజననీ
కరిగాచినాండని కాంక్షించివేడితె కాలహరణముజేసెనే ఓజననీ మిథి.
కారాగృహంబున కనుగానరాకను కనీసశిక్షలబొందితి ఓజననీ
భారకుండితండని వరివరిపథముల బ్రణులించివేసారితి ఓజననీ మిథి.
మండువేనఁగిని యెండలోనిలిసిరి గండుమీఱుభటులు ఓజననీ
కొండంతటరూపాయె మొండిజీవముపొదు దండయెవ్వరులేక ఓజననీ మిథి.

ఉప్పులియ్యముచెందు నుడకఁబెట్టుక తినియున్నాఁడ నీవిధమున	ఓజననీ	
అప్పునినుదప్పనన్యులులేరు చెప్పరములుదీర్చా	ఓజననీ	మిథి.
ఉదయమైన వెనుక సురగళయనునితోడుండఁజాలదనువులు	ఓజననీ	
నదయాత్తునిఁజంపి సంతరించితివైన గట్టిర్దిదక్కునమ్మా	ఓజననీ	మిథి.
తానిష్టవైకము తడలేక తెమ్మని తహశీలు జేయించఁగా	ఓజననీ	
మానవాధముఁడనై మనియుండుటకన్న మరణముమేలమ్మా	ఓజననీ	మిథి.
అతిదుఃఖమునుబొంది యటసటచేఁగుంది యార్జించితివిష్టము	ఓజననీ	
పతితపావనునివై భారమువేసి ప్రాణంబులవిడిచెదా	ఓజననీ	మిథి.
వరమపురుషునకుఁ బరికింపరాని యీపాపపు జన్మమేలా	ఓజననీ	
కరణత్రయంబులఁ గాకుల్ స్థలిలకుని కంటెనన్యమెఱుంగనే	ఓజననీ	మిథి.
ఎఱుఁడైన మీదగు కృపఁజెందఁగలనని పపువుంచితీవరకు	ఓజననీ	
విపరీతముఁజూడఁ గపటాత్తులైతిరి విఫలమునాబ్రతుకు	ఓజననీ	మిథి.
స్థిరముగ భద్రాద్రిశిఖరిని నద్భుత శేఖరుండై వెలసి	ఓజననీ	
పరువడి రామదాసునిఁ బ్రోవకున్నను పరువేలాగుదొరుకునే	ఓజననీ	మిథి.

ద్విపద.

ఎన్నివిధములవేడ నేమనఁడమ్మ, మన్ననలేదుపొమ్మన్న మేలమ్మ
 పొమ్మన్న నెక్కడ బోదునోయమ్మ, నమ్మతికాకుంటె చలమేలనమ్మ
 మానప్రతముఁబూనె మారాముఁడమ్మ, తానకీదేవి నన్నిధిజేర్పఁడమ్మ
 తనకుఁగానట్టియీ తనువేలనమ్మ, మనవిఁజేసెదనీకు మాయమ్మరమ్మ.

జంగుూటిరాగము - ఏకతాళము.

అమ్మనాదు మనవి నీతమ్మ వినఁవమ్మా నమ్మతితో నీదు విభునిచరితఁగునవమ్మా	అ.
ఎంతవేడుకొన్నఁబలుకఁడేమి పేతునమ్మా యింతతాఁలిమనసువాని సెందుఁగాననమ్మ	అ.
కన్నతండ్రి నామీదకరుణదప్పెనమ్మా కన్నతల్లినివైనను గాచి బ్రోవవమ్మా	అ.
దీనరక్షకుండఁటనాదిక్కుచూడఁడమ్మా కానిపనులనేనేమిగావించితినమ్మా	అ.
శరణాగతరక్షకుండనుబిరుదటయోయమ్మా పరికింపఁగనాదయబట్టబయలాయెగదమ్మా	
ప్రణతార్తిహరుండఁట భద్రాద్రివాసుఁడమ్మా గణనలేనిబాధలను గలుగఁజేసెనమ్మా	అ.

కల్యాణిరాగము - ఆదితాళము.

ననుఁబ్రోవుమనిచెప్పవే నీతమ్మ ననుఁబ్రోవుమనిచెప్పవే	
ననుఁబ్రోవుమనిచెప్ప నారీశిరోమణి జనకునికూఁతుర జననిజానకమ్మ	నను.
ప్రక్కస్వతేరుక చెక్కిలినొక్కచు చక్కఁగమరుకేళిచొక్కియొండెడువేళ	నను.
లోకాంతరంగుఁడు క్రికాంతనినుఁగూడి యేకాంతమున నేకశయ్యనున్నవేళ	నను.
అద్రిజవినుతుఁడు భద్రగిరికుఁడు నిద్రమేల్కనువేళ నెలతతో జోధించి	నను.

ద్విపద.

అనియిట్లురామదాసుండమరణబలుక, వినిజానకీదేవి పేగంబలేచి
 సద్రత్నభుజితమా భద్రవీరమున, భద్రాచలంబునఁ బ్రాథమీరంగ
 భరతాదులుభయపార్శ్వంబులనిలిచి, గురుతరచ్ఛత్ర చామరములుపూస
 పరిపరివిధములపండులువొగడ, దరుచుగా భక్తసంతతిమోదమునను
 తంబురల్పేఁబూని తానముల్పాడ, డంబుగాఁగొలుపునూటంబుననున్న
 రాజేంద్రచంద్రుని రవికులతిలకు, నాజానుబాహు ననన్యసామాన్య
 నిద్ధలేజోనిధి నీపీతదాయి, సిద్ధశంకల్పు నాశ్రితజనప్రియుని
 భక్తపాలుని భవభయవిరహితుని, ముక్తసంగుని జగన్మోహనమూర్తి
 శృంగారచరితుని శ్రీరామవిభుని, బొంగుచుఁజూచి భూపుత్రి యిట్లనియె
 రామ పావననామ రవికులసోమ, భీమవరాక్రమవినుత సుత్రామ
 రాజరాజార్చిత రాజలలామ, రాజీశసద్గుణ రాజసుత్రామ
 భవభయహరనామ భక్తప్రకామ, కవిజనప్రియ రామ కాకుత్స్థరామ
 తారకనామ యో రఘుకులసోమ, ధారాధరశ్యామ దశరథరామ
 సకలసద్గుణధామ జగదభిరామ, సకలజనస్తోమ సమృతనామ
 భాగవతాచార్య పరమకైంకర్య, భాగైకధుర్య ప్రభావార్యవర్య
 సారుండుదారుండు సజ్జనప్రియుండు, ధీరుండకాముండు దివ్యమానసుండు
 నీయాభ్యుగల్గిన నీదాసుండొకడు, పాయకనీవల్లబడరానిపాట్లు
 బడి బందిఖానలోఁ బడియెను నీనఁ, జెడు నీదుకీర్తి చెచ్చెరఁబ్రోవకున్ని.

జేగడరాగము - ఆదితాళము.

అని దాశరథిమోముంగనుఁగొని యానీత యతిమోదమునఁ బల్కెను
 కనకాంబరధర కరుణింపఁగదె యీకారాగ్రహవాసిని అని.
 కరిమకరిచేజిక్కిగానిఁజెందఁగ నేఁగికాపాడఁదలఁచలేదా
 యీపరమపావనుడైన భక్తశిఖామణిఁ బాలింపదయరాదా అని.
 కృష్ణాయనిపిల్వఁ గృష్ణకువల్లులు కృపచే నొసంగలేదా
 యీతృష్ణచల్లారిన సదైష్ణవునిఁ బ్రోవఁ దలఁపునఁ దోచలేదా అని.
 పిడికెడలుకులుదిని వడికుచేలునకు దృఢసంపదలీయవా
 రామ తడయకతనసొమ్ము ముడువక నీకిచ్చిన బడుగునుగావలేవా అని.
 గంటచెవిగట్టుక గండుమీరియున్న ఘంటాకర్ణునిఁ బ్రోవవా
 రామ వెంటనంటి నిన్ను వేవిధములఁగొల్చు విప్రునిరక్షింపలేవా అని.
 భద్రగిరిశుండు భక్తులపాలిటి పారిజాతంబనుచు
 భద్రాత్మఁడైయున్న వాఁడు రామదాసుఁ బాలించెదవనుచు అని.

వ. అని మఱియు నేమనుచున్నది.

ఎదుకులకాంధోజిరాగము - ఏకతాళము.

నామనవినివేగఁ బ్రాణనాథ రామ దాసునివదలించుమి ప్రాణనాథ నా.
 పాచ్చాననేమైచ్చుడు ప్రాణనాథ పుచ్చపుచ్చా వాక్యములాడె ప్రాణనాథ నా.
 లక్షవైకము దెవ్వునుచు ప్రాణనాథ యెంతోశిక్ష జేయుచున్నారయ్య ప్రాణనాథ నా.
 శరణన్నరక్షింతునరి ప్రాణనాథ. శరణాగతబిరుదువహించు ప్రాణనాథ నా.
 తురకవైకముచెల్లించను ప్రాణనాథ యెంతోత్పరితముగ వేంచేయుడి ప్రాణనాథ నా.
 వ. సీతాదేవిపలుకులకుఁ జిత్తమందు రాములు సంతసించి వెడలె
 దమ్మునితోముందు.

గీ. అనుచు దృష్టి సనక నాజగన్నాయకు, దేవి మరల దేవదేవుమోము
 నందుఁ జూడ్చినిల్చి యారాటమునఁదన, భావమమరఁ దెలియఁబడఁగ ననియె.

ఆహిరిరాగము - చాపుతాళము.

వేరేయోచనలేటికే ముమ్మాటికి వేరేయోచనలేటికే ఓరామా
 ఆపడోద్ధారకుండను మాటసిజమైతె యీప్రాద్దుసీతనిఁ బ్రోచుటయేసాక్షి వేరే.
 ధ్రువప్రహ్లాదాదుల ధ్రువముగ నేలినది ధ్రువమైనసీతనిదిక్కుఁజూచుటేసాక్షి వేరే.
 దీనజనపాలకుండనుమాటసిరమైతె మానకయీతని మన్నించుటయేసాక్షి వేరే.
 ఆర్తత్రాణపరాయణునిరుదుగోరితె వీనియూర్తిపొంగవిమ నన్నాదరించుటేసాక్షి వేరే.
 శరణన్నజనులనాక్షణమునఁబ్రోచేటి బిరుదుసీతున్న సీతనిఁగాచుటేసాక్షి వేరే.
 ఘనమైన భద్రనగరమునందుఁగలవేని తనరంగరామదాసుని నేలుటయేసాక్షి వేరే.

* అన విని రాముం డతిహర్షంబున జనకాత్మజతోడన్

గొని తెత్తుము గోపన్న నిపుడు గోల్కొండకుఁ జని మాతోడన్.

గీ. అనుచు బ్రియురాలి నర్తిలినాదరించి, తమ్ముగనుఁగొని రమ్ము పొదవ్వుటంచు
 లక్ష్యణునితోడ రాముఁ డాహ్లాదమొప్ప, వేసములు నేవకులరిలి వేసిరిట్లు.

మధ్యమావతిరాగము - ఆదితాళము.

జట్టిలాగులు దొడిగిరి రామలక్ష్మణులు
 చట్టుదట్టిలు గట్టిరి రామలక్ష్మణులు
 మోమునకాంతు లుట్టిపడఁ బొట్టుఁబెట్టిరి రామలక్ష్మణులు
 పుతాణిపాగ లక్ష్మేశిమునఁబెట్టిరి రామలక్ష్మణులు
 గట్టుతోడ్త మన మిప్పట్టున గోలకొండతట్టునదృష్టియుంచి
 గట్టిగఁ దానిప బిట్టడర నంతగిపురంబున నట్టెజొరబడి రట్టుజేయుచు
 గిట్టివైకముఁబెట్టి దాసుని దిట్టముగ రక్షింతుమనుచు

జట్టి.

పటాకత్తులుపట్టిరి రామలక్ష్మణులు

గట్టిగఁజేత దిట్టమాదాలులు పట్టిరి రామలక్ష్మణులు

పసిండిక తారిదట్టిలోఁ దట్టునజెక్కిరి రామలక్ష్మణులు

పైనపుట్టము లట్టే వలెవాటువేసిరి రామలక్ష్మణులు

యట్టిభక్తునిఁ గాన మెట్టియుగములందుఁ

జాట్టితనకర్తముల నెట్టివిడిచెనుగాన

మట్టుమీఱినపుణ్య మితనిది గుట్టుగా మనమూరకున్నను

బెట్టుగాఁ బోనీయఁ డీతండ్రిట్టిభక్తుని బ్రోవఁదగునని

జట్టి.

జామా నీమాలుదొడిగిరి రామలక్ష్మణులు

నీతను గనుఁగొని ప్రేమ గనుఁగొనఁగ వెడలిరి రామలక్ష్మణులు

రామదాసుని క్షేమానఁదెత్తుమనిరి రామలక్ష్మణులు

చింతిలఁబోకు కామితమిత్తుమనిరి రామలక్ష్మణులు

కోమలాంగిరోనీవు కూర్చితో భక్తుడని

వేమాలు తరిమిచెప్పఁ మేమాడకిపుడెచని

నీమమున నానామమెప్పుడు కామితార్థమటంచు దలఁచుచు

బాములకులోనగుచుఁ బేర్కొను రామదాసునిఁ బ్రోతుమనుచు జట్టి.

కలికితురాయిచెక్కిరి రామలక్ష్మణులు

చెవులందు వజ్రముల యంటుజోళ్లు బెట్టిరి రామలక్ష్మణులు

పతకములకాంతు లొలయహారములువేసిరి రామలక్ష్మణులు

చేతుల రత్నకలితకంకణములు బెట్టిరి రామలక్ష్మణులు

కలుములరాణి తమతలఁపులమెలఁగ

భద్రాచల శృంగతటమున నిలఁబడిసిద్ధులు

వెలయఁగను శాంబరివిద్యాబలమునను జగమెల్ల వెలుగఁగ

మెలఁగురితని రామలక్ష్మణు లలరుచు గోల్కొండఁ జేరిరి

జట్టి.

ఫారాచౌకీలుదాఁటిరి రామలక్ష్మణులు

ప్రహరిగోడల మీఱఁగఁజౌకలించిరి రామలక్ష్మణులు

సంతోషరస మూరలోపలికిఁ జొచ్చిరి రామలక్ష్మణులు

రాజస మొప్పు జారీగఁ దలుపుదట్టిరి రామలక్ష్మణులు

ఘోరసరకమందు కాకాగృహమునందు

జేరి వేదనఁ జెంది పారము ముట్టలేక

సారసాక్ష యటంచు పలుమటు జేరి మొఱలిడు రామదాసుని

భారములు దొలఁగింపఁ దమమదిఁ గోరి రాజాంతఃపురముఁ జేరిరి జట్టి.

వ. ఇవిధంబున సీతామహాదేవిచేత బోధింపఁబడి యార్తత్రాణ పరాయణుండగు శ్రీరామచంద్రప్రభుండు భక్తపరాధీనుండను బిరుదుఁ గాచికొనను పరమాంతరంగభక్తుండగు తనదాసుని చెర విడుదలఁ జేయింపఁదలంచి సద్దారులవలె వేషంబుల ధరించి గోల్కొండపురంబున రాజాంతఃపురంబుసొచ్చి తానీషంజూచి మాటలాడఁగోరి వచ్చు సమయంబున రామదాసుగారు చెఱలో నేమిసేయుచున్నారనిన.

గీ. రాముఁ డీరేయి ననుఁ బ్రోవ రాక మనలె, నేని జీవంబుపైయాన మానుడునని
విషముగిన్నెను బెట్టుక విప్రపరుఁడు, మైముఱచి నిద్రఁ జెంద భూమండలవలి.

గీ. రయముమీఱంగ రాజకార్యములు దీర్చి, భోజనముఁజేసి మైత్రాశఁబూసివేడ్క
భార్యతోఁగూడి లోపలిభవనమునను, గనులుమూసియు స్వప్నముఁగాంచి లేచి.

వ. ఆయవనభూపతి మేను చెమర్చు, మాటలు తొట్టుపడ, తత్తరంబున తనబి త్తరింజూచి, కంటినొకకల మత్స్యకంఠి నాకల నెఱింగించెద, వినుమని యిట్లనియె.

మోహనరాగము - ఆదితాళము.

కలకంఠి నేనొక్కకలఁగంటి వినవే

పలుకఁబోయినసీతో పలుకనోరాడఁ జలరుహాక్షి మదిర్పుల్లుర్పుల్లుమునెనే కల.

ఇంతకుముందు నిరువురుజంటగ సంతసమలరంగ సకియనాయెదురుగ

వింతలుగులుకఁగ వేవేగనిలువఁగ అంత సెవ్వరనఁగ నపుడట్టులనిరిగ కల.

రామలక్ష్మణులట రఘుకులవరులట రామదాసుబంట్లట వారితలిదండ్రులట

రామదాసువైకమాఁటరశీదందఁబంపిరట తామయిచ్చిరశీదిట తడయక తేష్టనినట్ల కల.

విమిహేతువాకాని యెన్నఁడిబులరాని యామాయకలమాని నీమదికలఁగిన

రాముమహిమొకానియెఱుంగ నేరనుభూనిజాములొఁచెలియునీజయాపజయములుగాని.

వ. ఈ క్రమంబున స్వప్నంబుఁగంటినని తనస్వప్నవృత్తాంతంబు తానీష తస్మాభార్యతో నుడువుచుండ శ్రీరామలక్ష్మణు లంతఃపురంబులోని కరిగి తానీష నిద్రించు శృంగారభవనకనాటంబు కరంబుల మీఱి యిట్లనుచున్నారు.

గౌళిపంతురాగము - ఏకతాళము.

తలుపుఁ దీయుమయ్య తానీష నీదగు తలఁపు లీడే రెవయ్యా
అలనాఁ డభవుని యర్పించినఫల మఱచేతఁ గంటివయ్యా త.
జాతినీతులేల భూతలమందు ప్రఖ్యాతిఁజెందితి లేవయ్యా
మాతలఁపున మిమ్ము మన్నింపఁ దలఁచిన మారుబల్క వేమయ్యా త.
మీచేతలెల్లను మేమెఱిగినారము మీకుఁ గోపమేలయ్యా
మాచేతనైనంత మాటాడవచ్చితెమర్యాదలేదేమయ్యా త.
రామదాసునిఁదెచ్చి రచ్చలఁబెట్టెరు రాజస మేలనయ్యా
కామారివినుతుని కరుణకుఁ బాత్రునిఁ గట్టపెట్టఁగరాదయ్యా త.
పైకమిదిగోచూచి పరకామణిఁ జేసి పరువడి సెలవీవయ్యా
సాకల్యముగ భద్రాచలరామదాసునిఁ జయ్యనఁబ్రోసవయ్యా త.

ద్వీప ద.

అంతటతానీష యడలుచు లేచి, వింతగానున్న దీవిధమంచుఁదలఁచి
తత్తరమందుచుఁ దరుణినిఁజూచి, యిత్రగియిచ్చటి కెవరురాఁగలరె
కన్నట్టికల కిదికారణమేమొ, తిన్నఁగానే దలుపు దీనిదనమచు
దిగ్గనఁ బానుపుడిగ్గిరీప్రంబు, తగ్గించి ధృతిచేతఁ దలుపొరఁజేసి
రత్న కాంతులతోడ రమణీయమైన, నూత్నాభరణము కాంతులుదిక్కులందు
ప్రబలఁబర్వగ ధరాపాలనశీలి, సభయుండై సరభసత్వరంబునను
తలుపుఁదీసినిమించు తళతళమనిన, చెలువున దేహకాంతులు దీటుకొనఁగ
వటుతరంబుగ సింహబలులు తద్దార్, మటదాఁటి నిలఁబడ నర్కవంశజులఁ
గనుఁగొని తనమది కళవళమంది, యూనికీధిని వీరలేయుపాయమున
పరువడివచ్చిరి ఘోరాలుదాఁటి, పురుషులే వీరలు పుణ్యులుగాక
యని మది వెఱుఁగంది యంతనదైర్య, మునుజేంది వారిమోములఁ జూడ్కినిలిసి
ఘనజాలములలోని గర్జనఁబోలు, ఘనతరోక్తుల నిట్టులనియెఁ దానీష
మధ్యమావతిరాగము - ఆటతాళము.

ఏదేశవాసులు రేకార్యమున మాయెడకువచ్చినవారలు

భేదమెంచఁబోక భీతియుడిగిఁజెప్పి మోదమందుఁడుమీరలు నర్థారులు ఏదేశ.
నుందరాంగులగుచు సొంపొందుచున్నారు చూడఁజూడఁగింతలు
మాగంధేభయానలఁగలసియుండుచోటఁగనియోర్వమీరంతులు నీవంతలు ఏదేశ.
పోతుంటిఁగెనైనఁ బోనీయలేము మాపాలఁకులుండుగృహమునకు ఏదేశ.
మీరలాతవృషనిఁజేసివచ్చినదటులుండ వహ్వాయంతకణుకునిజముగఁబలుకు ఏదేశ.
సింగంబులఁగని సిగ్గుచాపువీరకేఖరులు మాభటులు
మీరు రంగుగఁబొంగుచు నంగవేయుచురాపొసంగిన దదియెటులు వీరిటులు ఏదేశ.

హెచ్చుగనీరలు తెచ్చినద్రవ్యం బచ్చెరువాడెఁజూడ
యెంతో ముచ్చటపడి మిమ్ము మెచ్చ నేడిగెద మోసి తెచ్చినజాడ గన్గొనిచూడ ఏదేశ.
ఇంత ద్రవ్యముమీర్చి లీయర్థరాత్రిని నెందుకుఁ దెచ్చితిరి
ఇంత సుంతప్రాద్దున్నది సూర్యోదయ మైనచూతాములెవ్వనిరి కానివ్వునిరి ఏదేశ.
వైకముదీసుక పలుమాటలాడక ఫారాలోపలికిఁబొండి
మమ్ము వేకువజామున వేధించుచున్నాడు వెసనిద్రపోనియ్యండి వేగములెండి ఏదేశ.
గారడివిద్యలు ఘనముగమీయందుఁ గలదనిమదిఁదోచె
నేను కారుబారుకొచ్చి కచ్చేరిలో మీకార్యములెఱిఁగెదను పదపదమనెను ఏదేశ.

ద్వి ప ద.

అనియిట్లుతానీష యాడినందులకు, ఘనమలిమంతులు కాకుల్ స్థకులులు
కైతవంబునఁదనుకారార్థ మెల్ల, హితమలిఁదానీష కేర్పడఁజెప్ప
మది నెంచిరామలక్ష్మణులుమృదూత్తు, లదునుకుఁదగినటులాడిరిట్లుచు.

మోహనరాగము - చాపుతాళము.

భద్రాద్రిపురము కాఁపురము సర్వోపద్రవహరము మాపురము
సద్రత్నభగితగోపురము బ్రహ్మ రుద్రాదులకగోచరము
భద్రమానసులై భజించిన రుద్రవినుతుఁడు భక్తులనునిరు
పద్రవంబునఁ బ్రోతునని చిన్మద్ర చే నభినయముఁజూపెడు భద్రా.
పాయకభక్తవర్యులకుఁ దరణోపాయము గలిగేటిగొఱకు
కాయలోదశరఘ్నకొడుకు శుభదాయకుఁడై యుండుమనకు
కాయమస్థిరమనుచుఁ దెలియఁగ హేయ మగునివాసుఖములడఁగఁగ
జేయుతలఁపులొసంగి సులభోపాయమునఁ గడలేర్చునగము భద్రా.
తిరిగిపుట్టుక లేనియెడము పరమగురుఁడు దెల్పినమూలధనము
పరమాత్మనినామఘనము నిష్టాపరులకు నేకాంతస్థలము
విరివిగావ్రయమెంతఁజేసిన తరుగులేకను వృద్ధిఁబొందుచుఁ
బరమపురుషులఁ జేయుపురుషుని శిరమునను ధరియించునగము భద్రా.
శ్రీరామదాససంఘములు విశ్వాకారునికార్యసాధకులు
నారాయణాదినామములు వేడ్కఁగోరిన నొసఁగుబోధకులు
త్రూరబుద్ధిని రామదాసుని దారిఁ దెలియక ఖిందులలో మీ
రూరకను బాధించుటలు విని వారిఁగనఁగావచ్చుభటులము భద్రా.
రామదాసులభక్తి దెలియకా యిట్లు బాములఁబెట్టుట మేలకా
భూమినిఁబుట్టుటయిందుకా నిన్నేమందును రాజ్యభారకా
కామివై కనుఁగానరాకను శ్రీమనోహరుకింకరులఁగూ
డి మెయి నిగుడింపఁజెల్లునె రాముఁడే నినుఁ బ్రోచుముందర భద్రా.

గోపన్నను బిలుపించు మా ప్రాపున నుండఁగఁబంచు
సాకరాధిననియెంచు సీతాకరినిమదినుంచు
యేపునను జగమెల్ల వెలుఁగఁగ గోపనను ప్రాపునను గొనియా
శ్రీపురములోఁ జొచ్చితగ మాయాపురముబైటను వసించుము భద్రా.

ద్వి ప ద.

అనిన శ్రీరాములకామహమ్మదుఁడు, మనముతల్లడమంద మఱియునిట్లనియె
అటులక్షలవైకమాతఁడుబాకి, కారాగృహంబులఁ గనుఁగానరాక
యాలిబాధలఁబొంది యేగఁగఁగానఁ, డాతనివిడువ మర్థము చెల్లకున్న
నన రామలక్ష్మణు లాతురుఘ్ననకు, భీకరాకారగంభీరులై యనిరి.

బిలహారిరాగము - ఆదితాళము.

ఇదిగోవైకముజూడండి భద్రాచలేశు లందయానఁ బంపినారండి
నదయహృదయముతోడ మీరలు విదితముగ నవ్వతినిఁజూడుఁడు
కొదవలేకను వైకమంతయు కుద్దుగాఁ జెల్లింపవచ్చితి మిదిగో.
కీడుమే లెఱుఁగంగ నేరని బీడుదొరతనమాయె మిమ్ముల నిదిగో.
జూడఁగానద్గుణములుండెడి జూడదోఁచెను నెమ్మనంబున
ముల్లలెంచుక చెల్లుబెట్టుక చల్లనై మీదైనయుల్లము
చల్లనింపఁగఁ గుల్లుమొత్తము చెల్లెననుచు రకీదొసంగుఁడు ఇదిగో.
రామదాసునికల్లితండ్రులు ప్రేమచేదమపుత్రుకుభగతు
లేమరక తెలిసికొనిరవ్వున భీమగతిమేమరుగుజెంచితి మిదిగో.
చెల్లిచెల్లములుండునని మీయుల్లమునఁ దలపోయవలదు
పొల్లలాడము యట్టులుంకినఁ జెల్లఁగట్టుద ముదయమైతే ఇదిగో.

గీ. అనిన మాటలఁదాసీష యాలకించి, వీర లెవ్వరివారలో వివరముగను
దెలియనడిగెద నేనని తీవ్రమతినిఁ, గవటవేపుల కిట్లనె ఘనతమిఱి.

నాదనామక్రియరాగము - ఆదితాళము.

ఎవరిసర్దారులు వహ్వ యెవరిహుకుమునవచ్చినారు
గోపన్న గారి సర్దార్లు మాప్రాపునకోటినొకర్లు
ఎందుకు నిటకువచ్చినారు మిమ్మెందులకై పంపినారు
తెల్లవారకముందు మీకుఁ బాకి చెల్లఁగట్టే టందుకొఱకు
వహ్వ మీనామములేమి మీ శంగసమునకుఁజేరేమి
రామోజి లక్ష్మణోజి నామం మాది రఘుకుల మనుకులనామం
కొల్కుఁగొల్పినవారుమీకు మెచ్చి కూటికిచ్చుటఁదెల్పుమాకు
మూఁడుతరములుగనున్నాము మమ్ముఁగాపాడి పెడుదురన్నము

కొలుపుకొల్పంగఫలమేమి యాకొల్పనవచ్చినదేమి
 కొల్పఁ గొలుచుటలేలనయ్యా పొట్టకూటికేకాడఁటనయ్యా
 మాపైకముఁదెచ్చినారా బొట్లమాటలాడఁగవచ్చినారా
 మీపైకముఁదెచ్చినాము పొట్లమాటలజాడ లేఱుఁగము
 ఎంతపైకముఁదెచ్చినారు మీ రిపుడేమి చెప్పుచున్నారు
 మీకెంతబాకీ చెప్పండి అది మీరిపుడె చెల్లించుకొండి
 ఆఱులక్షలు యివ్వండి మీరావల గోపనను జూడండి
 ఆఱులక్షలు తేలేదండి మాకు అరువిచ్చేవారు లేరండి
 మీరెంతఁదెచ్చినారండి మంచిపోరాటమాయెను లెండి
 మూఁడులక్షలున్నవండి మీయెడ మాఱుపల్క లేమండి
 వేగఁదెచ్చినది యివ్వండి మీరోగముడిపెదను జూడండి
 పదిపేలు తెచ్చినామండి మీ పంతము మానమేలండి
 మకురుగుణములు మీకు మెండు మా మర్జి ఫిరంగిలోగుండు
 మర్జియెఱిగి నడవఁగలమా మనము విసర్జనఁజేసిన ఫలమా
 విడుదలఁగను తలఁపు లేదు మీయెడమాకుసంతృప్తిలేదు
 జిడిగొన్న క్రోధమేలయ్యా మాకిడరానిదొకటిలేదయ్యా
 బైఠోయిచ్చటనుంత మీబాటలనెఱిగెదనంత
 భేటికొరకు వచ్చినాము మాబాటలెఱిగినవారిఁగనము
 మీబాటలెఱుఁగ మాకేల నహ్వ శాబాసుయీమాటలేల
 మాట లేల మీతోనింక మేము పూఁటబడక పోదుమింక
 గోపన్న సర్దార్లుగనుకా మీ కేపట్ల శైదే గతిగాక
 బాకీదార్లుకు కద్దుపైదు మేము బాకీయేమాత్రములేదు
 తెచ్చినపైకమివ్వండి మీ తెగులుమా న్నెదనుజూడండి
 తెగులుమా న్నెడుదొరయుంటె నీకీ వగవేలవచ్చునుకంటె
 మాయబ్బసొమ్ముకువగపా వద్దు మానుమనుచుజెప్ప నీవా
 అబ్బబ్బలకు అబ్బలము మా శిబ్బిందులందఱువినుము
 తబ్బిబ్బుగాఁ బలికేరు మా డబ్బీయగతిగానలేదు
 గతిలేనివారలకెల్లా మేమె గతి యుల్లమునఁదేజరిల్లా
 ఆర్లక్షలకుగతిలేదు మీ బోర్లఁబాటుగన్న చేదు

కోటిలక్షలు తేగలము యిట్టి చోటికేలవచ్చెదము
తగదనమీకింత తెగవా మా ధనమియ్యక యింతబిగువా
ధనమురాశిబోసివిత దంధనముఁ జేయఁదలఁచిరంత.

వ. ఇవిధంబున వాదించి రామమోహరీ లార్లక్షలు రాశఁ బుసిన.

శంకరాభరణరాగము - ఏకతాళము.

రామమోహరీల రాశిఁజూచినంత తానిషాకును

శ్రీ రామచంద్రులకు రాజోపచారము భేయఁదోఁచెను రా.

రాజోపచారముల్ రక్షిజేయఁబూన రామునకును

యితఁడు రాజరాజనిమది రామచంద్రుఁడు రంజిల్లుచుండును రా.

ఆసనమిచ్చుట యర్హమనుచుఁదోఁచె దానిషాకును

అతని మోసఁబుచ్చి పోవ మురియుచునుండెను రాముఁ డంతను రా.

పాద్యమిచ్చిన దోషపరిహారమనితోఁచె తానిషాకును

ఈ చోద్యముజరిపించి జులుంగఁదలఁచెను రామచంద్రుఁ డంతను రా.

అర్ఘ్యమిచ్చినఁ దనకనర్ఘ్యపదమనితోఁచె దానిషాకును

శ్రీ భర్తఁ డిచ్చినవరము దుర్ఘటమనితోఁచె రామునకును రా.

నరవస్త్రాభరణము ల్వడి నివ్వఁదోఁచెను తానిషాకును

రఘువరుఁడు రసీదును వ్రాసి యియ్యమని వేగలేచెను రా.

వేగిన రసీదు వెసనిత్తుపొమ్మనె యవసభూపతీ

మేము త్యాగమడుగ లేదు తక్షణమిమ్మనె రామభూపతీ రా.

కలందానులే దేశరణినిత్తుననె యవసభూపతీ

నీవు కలఁతఁబెంచఁబోకు ఖండింతుననిపల్కె రామభూపతీ రా.

గడగడవడఁకుచు గతిమీరెయనిపల్కె యవసభూపతీ

నీకు జడువేల రసీదు వడిగనిమ్మనిపల్కె రామభూపతీ రా.

కలములేదన తనకాండపుములికితో వ్రాయమనెను

తురక కలఁగి మశిలేదన్నఁ గరుణతోడ తమ్మపడిగఁజూపెను రా.

కాగితములేదన్న వాక్యార్థమై మొలదట్టియిచ్చెను

నీవు జాగునేయకుమిఁకఁ జనవలె రసీదు వ్రాయమనెను రా.

తానీష రసీదు తక్షణమిచ్చెను రామునకును

వేగ భానుకులేశులు బైలువెడలిరి రామదాసుఁజూడను రా.

వ. ఈ ప్రకారంబున తానీషకు రామలక్ష్మణులు వైకముచెల్లించి చెఱ
సాలలో నిడుమలఁ బడుచుండు రామదాసునకుఁ దాము తానీషచేఁ
బుచ్చుకున్న రఠీదును నియ్యఁదలంచి తానీషచందంబున రామలక్ష్మణులు
రూపంబు దాల్చి చెరసాలఁ జేరవచ్చుసమయంబున రామదాసుగారు
నిద్ర మేల్కొని జాము ప్రొద్దండుటఁగాంచి యింక నైనా రక్షించరాదా
జగన్నాయకా యనియు, రాముండు భద్రాచలంబున నున్నాఁడో లేఁడో
యనియు స్తుతింపుచున్నారు.

సావేరిరాగము - చాపుతాళము.

ఉన్నాఁడో లేఁడో భద్రాద్రియం దున్నాఁడో లేఁడో
ఉన్నాఁడో లేఁడో యాపన్నరక్షకుండు యెన్నాళ్ళుపేడినఁ గన్నులకగవడఁ దు.
నన్నుగన్నతండ్రి నాపెన్ని ధానము పిన్నవాడయి తానెన్నఁడురాఁడాయె ను.
అఱిని నేనిపుడు చేరినిపేడిలే రాకున్నాడయ్యయ్యై కాకుల్ భరిలకుండు ఉ.
వాటముగ భద్రాచలరామదాసుతో నాటలాడుటకు నాటకధారుండు ఉన్నా.

శా. రారా కృష్ణ యశోద ముద్దుతనయా రారా దయాంభోనిధీ
రారా దీనదయాపరా మురహారా రక్షించరా శ్రీధరా
రారా సారసనేత్ర కామజనకా రారా మునీంద్రస్తుతా
రారా భక్తపరాయణాచ్యుత హరీ రారా జగన్నాయకా.

వ ఈ ప్రకారంబున నున్నాఁడో లేఁడో యని విచారించి మరల
'రామాదనస్యన్నకించన' యని దృఢనిశ్చయమై సంబోధనఁజేసి పరాకు
చెప్పుచున్నారు

మ. అతికాఠిన్యుండ వీవు నిక్కముగ నిత్యాపన్నుండ న్నేను నీ
మతిలో నించుక జాలివుట్ట దింక నే నేదేవుఁ జింతింతు నే
గతి యేత్రోవఁ జింతింతు నన్య మెఱుంగ న్లాంఁగించి నీప్రాపుఁ జొ
చ్చితి నీచిత్తము యెట్లువచ్చిన సరే శ్రీభావనారాయణా.

నాదనామక్రియరాగము - వికతాళము.

రామవరాకు రఘురామపరాకు స్వామిభద్రశైలధామ వరాకు
శ్రీవత్సకాస్తుభిసంహవరాకు శ్రీవల్లభాకారుణ్యపరాకు రామ.
అక్షయపాండవ పక్షపరాకు పక్షివాహన భక్తరక్షపరాకు రామ.
భద్రేభవరాదనభద్రపరాకు చిద్రూపకరుణాసముద్ర పరాకు రామ.

హరమాణిక్యకేయూర పరాకు తారహరయశఃపూర్ణ పరాకు రామ.
 కుంభనికుంభనిర్దంభపరాకు గంభీరసమర విజృంభపరాకు రామ.
 ఖండాఖండయుద్ధండ పరాకు చండప్రచండకోదండపరాకు రామ.
 ప్రేమతోభద్రాద్రి ధామపరాకు రామదాసపోషరామపరాకు రామపరాకు.

మ. వరదా యాదవవంశభూషణ హరీ వైకుంఠ దీనార్తిసం
 హరణానంద ముకుంద మానిహృది బ్రహ్మానంద గోష్ఠింద శ్రీ
 ధర నారాయణ శంఖచక్రధర రాధాలోల కృష్ణాచ్యుతా
 మరసంసేవిత బర్హిసింహయుత సన్దేశ జగన్నాయకా.

వ. ఇవ్విధంబున సంబోధించి పిలిచినం బలుకకున్న వెతనొంది మరల
 రాముని నెప్పుదిం జేర్చి పరాకుసేయక నామొఱు యాలకించవైతి విక
 సైన నా కన్నులకుఁ గానుపించి ముచ్చటలాడవయ్యా స్వామీ యను
 చున్నారు.

శా. ఏరా జాలముసేయఁగాఁ దలఁచినా వేమోతలంపైనఁ గా
 నీరా దీనులనేఁచ నీకు సరిగానే దోఁచెఁ గాఁబోలు నె
 న్నోరూపంబుల సేయ నీమహిమ లేను నివర్తిగా మున్నె వి
 న్నారా తాతయగారిముద్ర యెటులైనం దప్పదన్నట్లుగా
 రారా నా కభయప్రదాన మియరా రామా మహిజాధిపా.

నాదనామక్రియరాగము - రూపకతాళము.

ముచ్చటైన నాడవేమిరా కోదండపాణి ముచ్చటైన నాడవేమిరా
 ముచ్చటైన నాడవేమి ముదముతో మీపాదములు
 మఱవకయెప్పుడు నామదిని విడువక దలంచెదనేను ముచ్చ.
 ఎందఁక నేవేడుకొందు నేమి సేయుదు నీవేళయందు
 చెంతకుఁ జేరితినిన్ను జేపట్టుమిక మ్రొక్కేను ముచ్చ.
 పండ్రెండు యెండ్లాయె నేను బందిఖానలో నెయుండి
 నల్లులు దోమలచేత నలుగుచున్నది దేహము ముచ్చ.
 చైత్రవైశాఖములిపుడు చెప్పఁగరముగాదు యెంతో
 తహశీలుసేయఁగ నాకు జామీనైన యెవ్వరు లేరు ఘుచ్చ.
 తానీమాగారువచ్చి తహసీల్ జేస్తున్నారు
 కాసులుబంపించినన్ను కరుణచేఁ జెరవిడిపించు ముచ్చ.

నెనొక్కడను మీకు సుంతనాపై నెనరులేదు
మాతల్లి సీతమ్మకైన మనవి జెప్ప కెటుఁబోతివా ముచ్చ.
ఒంటరిగా నేనుంటె నింటిదగ్గర యెవ్వరు లేరు
జంటాతో సీతాత్మలులు వెంట నెఱుఁగి మీరొచ్చి ముచ్చ.
వేమాటు శ్రీభద్రాచల రామస్వామి మీరిప్పుడు
రామదాసుని చేపట్టి రక్షించకున్న ముచ్చ.
వ. వేయివిధంబుల నిన్ను గొల్చిననుఁ గృపరాకపోయెఁగదా యిం
కను మాతల్లి సీతాముఖంబున నీసిగ్గుఁ దీనెద ననుచున్నారు.

కాంభోజిరాగము - జంపెతాళము.

శ్రీరామచంద్రసీసిగ్గుఁదీతునుజూడు సీతమ్మ సమ్మఖమునా
తారకుండవై భద్రధరణీధరమునందుఁ జేరిననుఁ బ్రోవకున్నారామన్నా శ్రీరామ.
కులగురునితో నెపుడు కలహమాడుచునుండు కుశికసుతు వెంటఁదగిలి
తలఁపనిపురమంత్రము నేర్పియంగనను తలధరణిఁజొల్ల నేసి
చెలఁగివాసనిొక్క చెట్టుమఱుఁగుననుండి చలపోరీసమయఁ జేసి
తులలేని దుష్కర్తికులమునకుఁ దెచ్చితివితులవదొరతనముఁ జేసి రామ శ్రీరామ.
కదలివనమునకేగి కందమూలాదులను కడువడిని దెచ్చియొసఁగి
ముదముననుగంటికినినిదురదూరముఁ జేసివదలి యాహారవాంఛా
వదునాలుగేఁడులాపదనునోర్చి సదయుండై సేవఁజేయా
తునిొక్కనాఁడైన తోడనుచు మది నెంచి తోయమైనగొనంగి లేరామ శ్రీరా.
పరమపాతకవృత్తినురుకానలో సీతఁబరిపూర్ణగర్భవతిని
పరగుననువిడువన్ననుంచినమదిమెలఁగు తెఱఁగెఱిఁగిలత్తజుండు
పరమపావనీ సీతవాల్మీకివనములోఁబరువడిని విడిచివచ్చి
పరమభక్తినినిన్ను భజించువాని నెదురరాకురాకుపొమ్మంటిపీలెమ్మంటిపీ శ్రీరా.
వ. ఇవివిధంబున నిష్ఠురోక్తులాడియు రాముండు ప్రసన్నుండు గా
కున్న నిన్నుఁ బరమభాగవతోత్తములగు ప్రహ్లాదాదు లెటుల భజించి
కృతార్థులైరో యని నిందాస్తుతి నేయుచున్నారు.

కల్యాణిరాగము - రూపకతాళము.

అదరణలేని నీనామమంత్ర పఠన మద్రిజేమని చేసెరా రామా.
అదనీకు నామిందముదమొప్ప దయయుంటె మది దెలిసిమట్లాడరా రామా అదరణ.
పరమద్రోహిని నిన్ను పలితపావనుడనీ ప్రహ్లాదుఁడెట్లుతలఁచె
పరమపావని సీతనడవికంపిన పాపకర్తునకుదయవచ్చునా రామా అదరణ.
పరలక్ష్మమనుచునినుఁ బరమేష్ఠి యేరీతిఁ బ్రస్తుతియొనర్చి నమ్మె
పరసకులనక యిలను భంగపరచినవాని పరలక్ష్మియెటుమెచ్చె రామా అదరణ.

ఎన్నగాళ్ళరియెంగిలి భక్షణముఁజేసినట్టి వ్యభిచారి వీహో
 నిన్నునమ్మంగరాదు నినుదైవమనరాదు నిజము యామాటకును రామా ఆదరణ.
 ఆదరణలేని నీనామమంత్రంబనుచు నాడితిని నినుఁదూరితి
 ముద్దుమాటలుగాని మూర్ఖవాదముగాదు మురహరా ననుఁగావు రామా ఆదరణ.
 ముద్దుమోమిటుఁజూపి ముదమొప్పురక్షించు భద్రాద్రిపురిపాలకా
 వద్దురా కృపనేలు రామదాసుతో నీకు వైరమా చలమా రామా ఆదరణలేని.

వ. రామదాసుగా రిష్టిభంబునఁ బండ్రెండు సంవత్సరంబు లా
 చెఱిలో తానీషచే బడరానిబాధలం బొందుచుండియు రామునికంటె
 రక్షకులు లేరని దృఢత్వంబు వహించి ఆడుచుఁ బాడుచు వినయంబున
 నిష్ఠురవాక్యంబుల నిందాస్తుతులఁ బలుదెఱంగుల స్తుతియించియు రా
 ముండు తనకు ప్రసన్నుండు గాకుండుటకై వగచి సత్వతామసాహం.
 కారంబున రామునిఁగూర్చి నన్ను రక్షింపకుంటివా నీగురుమాతృపితృ
 భ్రాతృకళ త్రంబులకుఁ దప్పినవాడ వగుదువని యానఁబెట్టుచున్నారు.

కాంభోజిరాగము - చాపుతాళము.

ఆర్చిఁజేందిన నన్నాదరింపకున్న యానబెట్టుదు
 నీ మూర్తిఁజూపకున్న మొగపాలనిలఁబడి మొరలుబెట్టుదు.
 ధ్రువునిభక్తిమెచ్చి దృఢపదమిచ్చితి వల్లనాఁడు
 అట్లు నవరణగా నన్ను సంతరింపుము సీతాదేవితోడు
 నక్రూరుఁడైన యక్రూరునిఁ బ్రోచితి వల్లనాఁడు
 అట్లు శక్రపూజితవాదు జాలిమాన్యుము వసిష్ఠితోడు.
 వడికుచేలనవారి సంపదలిచ్చితి వల్లనాఁడు
 అట్లు జదువుఁ దీర్చినన్ను గరసఁజేర్చుము నీకండ్రితోడు.
 కాకాసురునిగృహఁ గైకొనికాచితి వల్లనాఁడు
 అట్లు పాకారివినుత నాచెఱబాధ మాన్పు కానల్యితోడు.
 పాంచాలిమొరవిని పక్షముంచిలిపి వల్లనాఁడు
 అట్లు వాంఛలీడేర్చుము వైకుంఠవాస లక్ష్మణునితోడు.
 బ్రహ్మాదునివరమభక్తినిఁ గాచితి వల్లనాఁడు
 అట్లు లాహోదమున నన్నాదరింపుము శత్రుఘ్నుతోడు.
 కలిరిభక్తిమెచ్చి చవిగొంటివెంగిలి యల్లనాఁడు
 అట్లు శుభములొసఁగినన్ను సురసుతచేపట్టు భరతుతోడు.
 బాధలఁబడఁకాల భద్రాద్రివాస నీతోడు
 చలము సాధించకుదిభవము చవిఁగొందు నీదుపాదములతోడు.

మ. కరినేలింది హుళక్కి ద్రాపదికి గోక లైచ్చి యిచ్చింది ద
బ్బర కాకాసురునిం గటాక్షమునఁ జేపట్టిం దబద్ధం బహో.
శరణన్న స్ఫుగవానితమ్మునికి రాజ్యం బిచ్చుట ల్లల యి
త్తరి నన్నేలిస నిక్క మీకథ లనంతా భావనారాయణా.

వ. అని యివ్విధంబున సత్వాహంకారంబున రాముని పితృమాతృ
గురుభ్రాతృల శాసలుఁజెట్టి మఱల స్వామి యిట్టి స్వాతంత్ర్యంబు
వహించి మహాపాతకంబునకు లోనైనని యపరాధక్షమాపణంబుఁ
జేసి పరమభక్తుం డగుట పెట్టిన యానలను దీర్చుచున్నారు.

కాంభోజీరాగము - చాళుతాళము.

అపరాధిపై నేనానలుబెట్టిలి నమరవందితా	
యిదే నెవముజేసుకనన్న కృపఁజూడమరువకు నిర్మలస్థితా	అపరాధి.
గురునియానఁదీరె కరుణింపఁజూడుము కాకుల్ స్థానస్వయా	
నన్ను సరగునఁ బ్రోవు కాసల్యయానదీరె సజ్జనప్రియా	అపరాధి.
ఈతప్పఁగావు నీ తాతయానదీరె భూతనాయకా	
రామ సీతయానదీరె శీఘ్రముకృపఁజూడు శేషతల్పకా	అపరాధి.
భరతునానదీరె భారకుండవునీవె భక్తవత్సలా	
అత్యాతురుండనుగావు శత్రుఘ్ను నానదీరె పరమనిర్మలా	అపరాధి.
మీవాండఁబ్రోవు సౌమిత్రియానదీరె మేఘశ్యామలా	
రామ యేవారిఁజూచిన నీవారలైనారు భావలోలా	అపరాధి.
నీపై యానదీరె నిజముగ నన్నేలు నిగమనంస్తుతా	
రామ నీ పాదముల యానబాపెదనన్లావు భూపుత్రీయుతా	అపరాధి.
వాసియాభద్రాద్రి వాసుండవై రామదాసునేలవా	
నీకు దోసిల్లాగినవాండఁ గాసిఁబొందిలి శ్రీనివాసరాఘవా	అపరాధి.

వ అని యివ్విధంబున యానలుదీర్చి వివేకదృష్టిచే నెన్నిదినంబులు
బ్రతికియుండినను నొకదినంబున మరణంబు నిత్యంబైయుండ యేల నీ
గతి జీవితాశఁగోరి విలపించుట యీవిషంబు గ్రోలి తనువు విడచి యవ్య
యంబగురాముని నిలయంబుఁ జెందెదనని నిశ్చయించి యిట్టిసమయంబున
సమస్తదుఃఖంబులం బరిత్యజించి యారాముని హృదయకమలకర్ణికయం
దించి పూజింతుఁగాక యని దేహపరిత్యాగంబునందు దృఢనిశ్చ
యుండై అహో భద్రశైలనివాసా నీకు మానసపూజ సేయ నుప
క్రమించెద నను రక్షింపకున్నను నేఁజేయు పూజలనైనను గైకొనుమని
రాముని సన్నిధానంబు కల్పించుకొని యిట్లనుచున్నారు.

శా. ప్రార్థన బెటుపంటిదో తెలియ దీపంచేంద్రియంబుల్ మహా
ఘోరం బైనవికారము ల్పలుపు నీగోష్ఠెట్టు నా కబ్బునో
కారుణ్యాకర దీనరక్షక నుత్తు ల్లావించు నెట్టైన న
జ్ఞేరందీసి యనుగ్రహించఁ గదవే స్వామి జగన్నాయకా.

ద్వి ప ద.

శ్రీరఘుకులసుధాసింధుసంపూర్ణ, తారకనాయకా తారకరామ
కానల్యగన్న చక్కనిముద్దురామ, భాసురమగు జగద్వ్యాపకరామ
పాపాణమైచట్టుపడినయహల్య, నతివఁజేసిన పాపనాచార్యరామ
నిరతంబు దేహంబు నీడచందమునఁ, బరగసామిత్రినిఁ బాయని రామ
భరతుఁడు ప్రార్థింప పాదుకలాసఁగి, ధరణి నేలించిన దశరథరామ
శత్రుఘ్ననందు వాత్సల్యంబుగలుగు, శత్రుభీకరరామ సర్వేశరామ
అనురక్తిసీతవామాంకసీతమునఁ, బనువడిరాణించుపట్టాభిరామ
మునులు మోహింప నవమోహనాకార, మునిగణనారదమునిపంద్యరామ
అటోపమునవచ్చు తాటకిఁబట్టి, వేటలాడినరణవిజయాంకరామ
బాహుబలమునను నుబాహురాక్షసుని, మోహరంబణించిన మురవైరిరామ
ప్రాంజలీకృతహస్తఁడై పాదములను, నాంజనేయుఁడువట్ట నలరారురామ
శబరిభక్తికిమెచ్చి సాయుజ్యమొరఁగి, నిపుణకీర్తులచేత నెలకొన్నరామ
కాంచనహరిణము కాండమొక్కటను, పంచత్వమొందించి పరగినరామ
శరణుజొచ్చినవిభీషణునిఁజేపట్టి, యిరవొందఁగా లంక నిచ్చినరామ
జలరాశిగర్వభంజనముఁగావించి, తిలకించికోలకుఁ జెచ్చినరామ
పరగధర్తము నాల్గుపాదములనడువ, పరగంగరాజ్యంబు పాలించురామ
ధ్యానము నేతుచి త్రముననీమూర్తి, యానందమొంది నే నార్తితోరామ
ఆవాహనము నేతు నతిశీఘ్రముగను, రావయ్య నీలనీరదగాత్రరామ
నవరత్నసింహాసనము సమర్పించు, నవరథభక్తిచే నలరుచురామ
నిరుపమాంబువులచే నీశాసంఘదను, కరమర్థిసర్థముఁ గైకొమ్మరామ
భుగభుగవాసించువునుఁగు జవాదె, నగరు గంధము నీకు నర్పించురామ
సన్నజాజాలు మంచినంపంగివిరుల, పున్నాగములనిన్నుఁ బూజించురామ
క్రమమున నీకుఁ బ్రకాశింపఁజేతుఁ, దిమిరావహర మగుదీపము రామ
సారంపురుషులచేఁ జతుర్విధాన్నములు, అరగించఁగనీకు నర్పించురామ
కర్పూరసంయుక్త క్రముకపర్ణములు, నర్పించు నీకు ప్రయంబుగరామ
కెంపురాజోతులఁగీలించి మించు, నింపుగనివ్యాఖ్య లిచ్చెదరామ
మిసిమిదిక్కులమించు మోకిరీటుమున, పాసఁగనిడుదును మంత్రపుష్పంబురామ
బడిగొనిముత్యాల జల్లులువెలయ, గొడుగుగైకొనుమిష్టుఁ గొలిచెదరామ

అడపముగొని చండుటాకులుమడిచి, యెడ నెడతాంబూల మిచ్చెదరావు
శృంగారముగను మీచెంగట నిలిచి, బంగారుబడిగము వట్టెద రామ
రంజిల్లుమీశరీరము నెగడిర, వింజామరల మీకు వివరెద రావు
ఉడుగుకెంపులను రాణించుపాదుకలఁ, దొడరిమీపాదములఁ దొడిగెదరామ
ప్రణుతియొనర్తు మీపదపద్మములకు, ఘనమతిసాష్టాంగనతులఁ శ్రీ రామ.

వ. ఈ క్రమంబున రామదాసుగారు మానసధ్యానక్రమంబున రామ
సాన్నిధ్యంబుఁ గల్పించుకొని మానసపూజనేయ నారంభించుచున్నారు.

శంకరాభరణరాగము - చాపుతాళము.

ఆరాధయామి శ్రీ నారాయణానంత ఘోరసంసారవిదూరనిచారా.
ఆరాధయామి శ్రీ రఘురామా అహ మారాధయామి శ్రీ రఘురామా.
అహ హనాదిహోడకోపచారము సోఽహంబ్రహ్మముల దేహభిమానముల
నావాహయామి శ్రీ రఘురామా అహ మవాహయామి శ్రీ రఘురామా.
భాసురమైనహృత్పద్మమునందు నివాసుఁడవైనట్టి వాసుదేవరీకు
ఆసనమిదిగో శ్రీ రఘురామా సింహాసనమిదిగో శ్రీ రఘురామా.
విద్యుత్ప్రకాశ విద్యానాశన శర్వబోధ్య వేద్యసంవేద్య చిద్రూపా
పాద్యములిదిగో శ్రీ రఘురామా నీకు పాద్యములిదిగో శ్రీ రఘురామా.
స్వర్గాదిభోగముల దుర్గతిగానెంచి నర్లప్రాణేంద్రియవర్గాదుల
నీ కర్ణ్యములిదిగో శ్రీ రఘురామా నీ కర్ణ్యములిదిగో శ్రీ రఘురామా.
వాచామగోచర యో చిదాత్మకసర్వ వాచ్యార్థములు మాని మీచెంకఁజేరుట
యాచమనము మీకు రఘురామా శుద్ధాచమనము మీకు రఘురామా.
పంచభూతోత్పన్నపంచేంద్రియ మనః పంచప్రాణముల నుంచుటమీయందుఁ
జంచామృతము నీకు రఘురామా నీకు పంచామృతము నీకు రఘురామా.
మానాభిమానములు మాని సువిజ్ఞానస్వానుభవమునందు మీనామామృతశుద్ధ
స్నానములిదిగో శ్రీ రఘురామా శుద్ధస్నానములిదిగో శ్రీ రఘురామా.
చిత్రవిచిత్రమాయాకల్పరహిత చిద్రూపలేఖాశావస్తుండవగునీకు
వస్త్రములిదిగో శ్రీ రఘురామా కాంచన వస్త్రములిదిగో శ్రీ రఘు.
అజ్ఞాననాశన ప్రజ్ఞానఘన సర్వయజ్ఞ పావకనీకు సుజ్ఞానసూత్రము
యజ్ఞోపవీతము రఘురామా సు యజ్ఞోపవీతము శ్రీ రఘు.
అచలత్వామరత్వ అగణితానందాఽఽ అచలత్వామరత్వ ఆద్యంతరహితత్వ
ఆభరణములొప్పు రఘురామా రత్నాభరణములొప్పు శ్రీ రఘు.
భంధమోక్షములేక నందఱియందున్న సుందరరూపానందగోవింద శ్రీ
గరిభమిదిగో నీకు రఘురామా శ్రీ గంధమునిదిగో నీకు రఘు.
తెలివిమోరపులులేక కలకాలమందుండి తరుకుతరుకున నీయలొలుకుచిదానంద
లిలకములిదిగో శ్రీ రఘురామా కస్తూరి లిలకములిదిగో శ్రీ రఘు.

ఘోషణంబున నీదీక్షనుగావించి పక్షివాహన ని స్మిక్షించుట యనెడి
 యక్షత లిదిగో శ్రీరఘురామా మంచి యక్షత లిదిగో శ్రీరఘు.
 దుష్పృజ్జలనుమాని సత్పృజ్జలను బూని నిష్పృపంచుండనీకు స్వస్వరూపజ్ఞాన
 పుష్పములిదిగో శ్రీరఘురామా స్వర్ణపుష్పములిదిగో శ్రీరఘు.
 నాపాలిచైవమ యోవరమేకా నీపాలఁ బడితిని కాపాడవేరామ
 ధూపము లిదిగో శ్రీరఘురామా నీకు ధూపము లిదిగో శ్రీరఘు.
 పాపనాశన నామరూపరహిత సర్వవ్యాపక విజ్ఞానీదీపమై వెలుంగొందు
 దీపములిదిగో శ్రీరఘురామా నీకు దీపము లిదిగో శ్రీరఘు.
 దేవాదిదేవ సుపావనచారిత్ర దేవవరమాతైక్యభావభావాతీత
 నైవేద్యము నీకు రఘురామా మనఃనైవేద్యము నీకు శ్రీరఘు.
 దంధదర్పాద్యహంభాపములుమాని శంభుపూజిత చిద్వింబమంచని యెంతు
 తాంబూలమిదిగో శ్రీరఘురామా తాంబూలమిదిగో శ్రీరఘు.
 దానవనాశన దామోదరానంత దీనపాషణ నీకు దానమిత్తు మనో
 దక్షిణలిదిగో శ్రీరఘురామా మనోదక్షిణలిదిగో శ్రీరఘు.
 నతత్ర సూర్యోభాతినచంద్ర తారకా సత్యప్రకాశనిరంజన
 నీరాజనంబులు శ్రీరఘురామా ఉత్తర నీరాజనంబులు శ్రీరఘు.
 సంతసంబున నేకాంతభక్తిని సిరంతరంబును శుద్ధాంతఃకరణుండగు
 మంత్రపుష్పములిదిగో శ్రీరఘురామా నీకు మంత్రపుష్పములిదిగో శ్రీరఘు.
 వృష్టిసమప్త్యాదిసృష్టి రహిత బ్రహ్మనిష్ఠతోదుత సంతుష్టుండగుటయే
 సాష్టాంగనతులు శ్రీరఘురామా నీకు సాష్టాంగనతులు శ్రీరఘు.
 స్వామిభద్రగిరిధామ పావననామ సోమసూర్యనేత్ర రామదాసుండనై
 నీమముగఁజేయుదు రఘురామా పూజ నీమముగఁజేయుదు శ్రీరఘురామా.

వ. ఇవిధంబున మానసపూజఁ గావించి తన్మయంబున నిర్మలాంతః
 కరణంబున రామునింగూర్చి రామభజన నేయుచున్నారు.

మ. ఖగరా డ్యాహన కైటభారి రిపుజిత్కంఠీర వానంత ప
 న్నగరా ట్టల్పశయాన వేణుమురళీనాదానుమోదాత్మ స
 న్నిగమాంతస్తుత భక్తవత్సల హరి నిత్యానుకంపానిధి
 నగరాధీర నృసింహ విష్ణుపరమానందా జగన్నాయకా.

యమునాకల్యాణిరాగము - ఆదితాళము.

రామం రామం రామం శ్రీరఘు రామం రామం రామం.

నరహరి దేవ జనార్దన శేఖర నారాయణ కనకాంబరధారి

రామం.

రవికులాభరణ కవిసుతసఖ్యా రాక్షససంహర రాజసేవితా

రామం.

కున్నగళయనా పతితపాపనా కన్నతండ్రి యోకరుణాసాగర

రామం.

కంతుజనక త్రిపురాంతక నరహరి సీతానాయక శ్రీరఘునాయక రామం.
 సుందర శ్రీధర మందరోద్ధరా మకుటభూషణా మృద్భక్షక హరి రామం.
 నందనందనానందముకుందా బృందావన గోబృంద విహారి రామం.
 వామన మాధవ వైకుంఠాధిప దేవావన ప్రాగ్దేవవిదారి రామం.
 పంకిజలోచన షరమదయాళో శంకరనతసుత సర్వేశ్వర హరి రామం.
 పుండరీకపుర దాండజవాహన చండనిశాచర ఖండనధారి రామం.
 అంబరీషవర దాంబుజలోచన అంబుధిబంధన అమితపరాక్రమ రామం.
 భానుకులేశ భవభయనాశా భాసురహానా భద్రగిరిశా రామం.

వ. ఇవ్విధంబునఁజెఱులో నత్యంతదుఃఖా ర్థుండై రామస్మరణజేయుచు
 మైమరచియున్న దాసునిం గాంచి శ్రీరామసుండు లక్ష్మణుంజూచియిట్లనియె.

*అన్న లక్ష్మణా చెఱులోనికి నీ వతిశీఘ్రంబునఁ జనుము
 విన్నదనంబున దాసుఁ డున్న వాఁ డెన్నికతోఁ గనుము.
 గిన్నెనున్న విషమంతయుఁ జల్లుము తిన్నదనముగాను
 గ్రన్నన దాసునిఁ జూడవలయును వెన్నడి వచ్చెదను.
 అని గోల్కొండనబాబు కైవడిని యాకారముఁ దాల్చెన్
 వెనుకొని తనతమ్మునితో నడిచెను విబుధులెల్ల మెచ్చన్.

ఆ. త్వరగలక్ష్మణుండు చెఱుసాలకరిగిన, రామదేవుడపుడురయముగాను
 లోనికిరగి కాంచెదీనుండై పడియున్న, రామదాసుఁ బోలురామదాసు.

నాదనామక్రియరాగము - ఏకతాళము.

రామదాసునిఁజూచిరి రామలక్ష్మణులు రామదాసునిఁ జూచిరి
 సీమమొప్పందాసీప పైకమును తాముచెల్లగట్టిన తత్త్వజమున రామ.
 గనుఁగొన ఘోరముగాను పద కరముల శృంఖలములను
 పెనఁగొని జడలమరగను మనమున దము మరవకను
 యినకులతిలకా యిటు చేయుట మగతనమే
 యాశ్రితజనపాలకుఁ డనుకునీర్తిఁ గైకొనలేవైలివి
 కనికరంబుగనుఁగొనఁ గలికమునకుఁ గనుబడదిక యేమనఁగల తండ్రియని
 మనమునఁదోచినదుఃఖంబునఁ గనుంగవ నశ్రువులుంచుక
 మన్నభజనక నీవె గలియని మైమరచిన రామ.
 నల్లులు దోమలు దేహము చిల్లులు చేయఁగను
 తల్లిడిల్లివగను దాసుం డుల్ల మెయిగాను
 ముల్లొకంబున నెల్లజనులు శ్రీవల్లభుఁ డీతఁడు చల్లనివాఁడని
 కొల్లగబాడఁగ నుల్లసిల్లి నాయుల్లంబును నీచల్లపకడముల
 క్కొండేసి నేవల్లకీఁగైకొని చల్లవిఁబాడినఁ గల్లలాడునీగొల్లబుద్ధి

నాకెల్లఁజూపి నన్నట్లరిచేసితి వొల్లప్రాణమును
 రామరామయనుచు భక్తుని ప్రేమఁజూడుమనుచు
 సామజవరదాయనుచు నా స్వామివినీవనుచు
 గామజనక నానీమము దభృక రామరామశ్రీ రామరామ
 యని వేమఱుపొగడుచుఁ గామ మోహముల కామించక
 నీధామము చేరెద నీమహితలములో మముఁ బ్రోవనీ
 రామనామమును కామింపరు జనులోమహాత్మ యిది
 నీమనముననిడి స్వామిభద్ర గిరిధామ ప్రోవుమను

రామ.

రామ.

వ. ఇటులున్న దాసునిం గాంచి.

* కన్నులనీరిడి రామచంద్రుఁ డాపన్నునిఁ జూచుచునుండెన్
 అన్నయాజ్ఞఁ గావించి లక్ష్మణుఁడు హాజరుగా నుండెన్.
 రాముఁడు దాసుని కృపతోఁజూచుచు రంజిల్లుచు నిట్లనియెన్
 రామదాస నీభక్తికిమెచ్చెను రాముఁడు లెమ్మనియెన్.
 అనవినిదాసుఁడు కన్నులువిచ్చెను నానందాశ్రువులొలుకన్
 ఘనవేగంబున లక్ష్మణుఁడోడుక కాకుత్స్థుఁడు జరిగెన్.
 వింతయిదేమని వెదికెనుదాసుఁడు విషముంచినపాత్రమును
 కంతుఁజనకుఁడీవంతఁ జేసెనని స్వాంతంబునఁ దలఁచుచును.

వ. లేచి నలుదిక్కులు గలయంజూచి తా నుంచినస్థలంబున విషం
 బును తత్పాత్రంబునుంగానక కారాగ్రహంబగుటపుడమిం జేయిడితడవిన
 విషంబు మన్నునంగలసిబోరగిలంబడియున్న పాత్రం గాంచియిది రాముని
 మూయావిశేషంబని తలంచి అహోరామచంద్రప్రభో యేల యింత
 రాపుడేసెడు నీమహిమ లెఱింగి వర్తింప నేర్పువార లెవ్వరు స్వామీ
 యనుచున్నారు.

సీ. భరతకాస్త్రముల దభృనియాట లటువెట్టి ధూర్జతోణంగిగుంతులకు మెత్తు
 మహిఁ దిరుమాముడిమంత్రంబు లటువెట్టి నేరక నారన్న శెరయమెత్తు
 నేదపారగుల వివేకంబు లటువెట్టి వెలివాడదాసశ్లవిందు మెత్తు
 దోమిచ్చునట్టిసాధులనేస్త్ర మటువెట్టి తెరవాటుగొట్టుతగ్గురుల మెత్తు
 తే. శూజ లటువెట్టి యెరమట్టిశూజ మెత్తు, గిరులవనివారి నటువెట్టి యురుత మెత్తు
 బంధువర్గంబు లటువెట్టి పరగమెత్తు, నీమహిమఁ దెలియుదు శెవ్వరో మహాత్మ.

కల్యాణిరాగము - రూపకము

నీమయ్య రామ బ్రహ్మాండ్రాదులకునైన నీమాయఁ దెలియవశమా
 కామారిమితగణాధామ కువలయదళశ్యామ ననుగన్నతండ్రి రామా

ఫి.

సుతుండనుచు దశరథుండు హితుండనుచు సుగ్రీవుఁ డతిబలుం డనుచుఁ గవులూ
క్షీతినాథుండనుచుభూపతులు గొలిచిరిగాని పతితపావనుండనుచు మతిఁజెలియలేరైరి.
చెలికాండనుచు పాండవులు విరోధివటంచు నలజరాసంధాదులు
కలవాండవనికుచేలుండు నెఱింగిరిగాని జలజాతుండనినిన్ను సేవింపలేరైరి ఎ.
నదుండవనినరులు తమ దొరవనుచు యాదవులు పరుండనుచు గోపవతులు
కరివరద భద్రాద్రిపురనిలయ రామదాస పరమాత్ముండనినిన్ను భావింపలేరైరి ఎ.
వ. ఇవ్విధంబువ రామదాసు చెఱిలో శ్రీరామదేవుని మహిమాభి
వర్ణనంబు నేయుచుండ తానీష యారేయి నంతఃపురంబున జరిగినవృ
త్తాంతంబున కాశ్చర్యమగున్నండై భార్యాద్విప్రీయుండై యాలోచించుచు
వేగుటయు తనముందు రాసిబోసియుండు రామమోహరీలు గాంచి
తాఁ గన్నది కలగా దనియును యిది రామదేవుండుఁ జేసిన లీలని
యెఱింగి తనభార్యామణితో నిట్లనుచున్నాఁడు.

శహనరాగము - ఆదితాళము.

కలికిరో నేఁగన్న కలనిజమాయెనె కలకలకలికదీరనే.
కలకలస్థితులన్ని మేల్కనఁగలిగెనటులనె తెలియఁబలికెదఁ
దలఁపులిఁకనీడేరె మనకేక తలకవలవదు భయ్యలైతిమి కలికి.
రామలక్ష్మణమూర్తులే భద్రాచల ధాములైనవారలే
రామదాసుజవాన్లటంచును రామదాసుండనివె ననుచును
రామదాసుని బాకైకమును తామిపుడె చెల్లించిపోయిరి కలికి.
భక్తవరాధీనులే శ్రీరాములు భవభయ పరిహారులే
భక్తశేఖరుండైన యలగోపన్న బందీఖాన బంధ
విముక్తునిఁగఁజేయుటకుఁ దామసురక్తితో విచ్చేసిరిట్టుల కలికి.
కరుణారసమూర్తులే గరితరా వినవె పరికింపలేవైతివే
కరిమకరిచేఁజిక్కి హరిహరికరుణజూడు మటంచు మొఱిలిడ
కరినిఁగాచినకరణి నాతని విరవిరను కరుణించిచనిరి కలికి.
విపులశాంతమతులె నుండరులె కపటమానసయుతులే
కపటనాటకసూత్ర ధారులె కామితార్థ ఫలప్రదాతలె
అపరిమితకరుణాకటాక్షులె యార్జనశరణైకదక్షులె కలికి.
పతితపావననాముండే శ్రీరాముండు నతభక్తజనపాలుండే
అతిపదిను శ్రీహరిమనం దేకాంతభక్తుం డెఱుంగుఁగావున
నతనికతని కభేదమగుటకు యతనిపని తనపనిగఁ జేసెను కలికి.
మున్నుఁజేసిన సుకృతఫలమున రామన్నను బొడఁగంటినే
కన్నుగానకపెద్దలకు నపకారములునేఁ జేయునదిమది
యెన్నకను మన్నించి దర్శనమిచ్చివైకముఁ గట్టిపోయిరి కలికి.

ఏమిహోచకహయేనే శ్రీరాముల మోముగన్దొనినంతనే
 యేమిహోచక హాసజేమో యామహామహుమాయలేమో
 కామలాభాత్మండలమనేనా స్వామి మహిమలు తెలియనేర్తున
 ఎంతకరుణఁజూడవే శ్రీరాములు వింతఁజేసెఁగదవె
 చింతఁదీర్చును రామదాసుం డెంతభక్తుం డౌటనో భగ
 వంతుఁడని నేనెఱుంగనైతిని వంశగించితి తుచ్ఛమైతి నై

కలికి.

కలికి.

వ. ఇవ్విధంబున రామునకు తానపచారంబు జేసినవానిఁ గాభావించి
 మఱియు నేమని దుఃఖింపుచున్నాఁడు.

ఆనందభైరవిరాగము - ఆదితాళము.

దీన్ మల్లా ఇట్ప్రహ్మాన్ నిట్ప్రహ్మ

బనామేజహాన్ దారే జాన్ ఆఫ్ రిఇ, హకీమే సఖున్ బర్ సుబా ఆఫ్ రిఇ
 ఖుదావద్ బత్ పీన్ దయే దన్ గీర్, కరీమేకతాబక్ష్ ఒహాసిష్ ఫిసీర్,
 చెవున్ ఆవరమ్ ఆనన్ గే తర్ దామసి, మగర్ ఇజ్ నో పేహవరం కయేకసి
 ఫకీరం బజూర్ మే గునాహం మగీర్, గసీరాతఱహం బువద్ బర్ ఫకీర్
 దీన్ ఆల్ నయాపూర్ దం ఇల్లావుమిద్, ఖుదాయాసీ ఆఫ్ ఆం మకున్ నావుమిద్.

ఆనందభైరవిరాగము - ఆదితాళము.

తెలియక నే మోసహాతిని దేవదేవుఁడని తెలియనైతిని.

నలినాక్షి వినవె కేవలమగు శ్రీభద్రాచలధాములైన

శ్రీరామలక్ష్మణుల నిశ్చలముగ వివరించనైతినిఁజాల నిసిలా

ద్వారమందున తలుపుఁగొట్టుచుఁబిల్వఁగా సామాన్యులనియెంచుకొంటిని తెలి.

రక్షించుమని వేడనైతిని స్రవ్యా పేక్షగల్గినవాఁడనైతిని

తత్తణమున నాటులక్షలవరహా ల్నిర్లక్ష్యముగ నొనఁగిన సాక్షాత్కారులను

పక్షమున కరుణాకటాక్షాపీక్షణాలంకార దానవ

శిక్షసజ్జన పక్ష భువనరత్న నను రక్షించుమనినే

తెలి.

కనకాసనమియ్యనైతిని కస్తూరిగంధముఁ బూయనైతిని

ధనముఁజూచి మోహమునఁ దద్బిల్బైతిని మనముననతఁడదేవుఁడనుచు

భక్తివిషయ పూర్వకముగను బొగడుచు వేగమున శ్రీపాదపద్మము

సెనరుమీరఁగఁ బట్టుకొని నన్నీలుకొమ్మని యడుగనైతిని

తెలి.

పసిఁడికాలువఁ గప్పనైతిని మంచి పన్నీరునేఁ జిల్కనైతిని

విశదంబుగలంక వేగమెక్కువతోను దశకంఠానుజానకు మసలకయొనుఁగియు

కళిముఖ నీతతో భద్రాచలమునను పసియించివేడుక

పసుధలోపల రామదాసునిఁ బొసంగనేలిన రామచంద్రుని

తెలియక.

వ. అని మఱియు నేమనుచున్నాఁడు.

కానడరాగము - ఏకతాళము.

కలనిజమాయనే ఓకలికిగొ వినవే కలనిజమాయనే.

చూపుకుంబాలురె సొగసై నరై నుతురె శేపునరాకే ఓరాటిమహమ్మదురె

కలనిజ.

నామదిలొన నరులనఁగాకే ఈమహిలొనే నెఱుంగనివారరె

కలనిజ.

పురుషులు నూడఁగ బురాణపురుషులే మర్యాదులే మహానుభావురె

కలనిజ.

దాసజవానులే జాతికబీరురె వాసవినుతులే వారిజనేత్రురె

కలనిజ.

భద్రాద్రి వాసురె భిష్యయశోద్భానురె భద్రాత్త రామదాసపాలితవిద్విజ్ఞానులే

కలనిజ.

* అతివేగంబున నాస్థానంబున కరుగుదెంచి మంత్రులను
హితమతిఁ గనుఁగొని యిట్లనిపల్కినను యీతత్త నమునను
బేడీలూడఁగఁ దీసిదాసుని గాడీలోపలనుంచి

వాడవాడజనులెల్ల మ్రొక్కులిడ నీడకుఁదెప్పించి.

మాముందట నిడవలెననిపల్కిన మంచికాలమని యెంచి

మామలువేగమె యల్లునిదెచ్చిరి మర్యాదలు గావించి.

చూచెను దాసునిఘోరరూపమునుఁ జోద్యమంది తానీషా

యోచనఁ జేసెను యెంతఁ జేసితిని యుక్తముఁగానిమనీషా.

హరిదాసునితో మనవిఁ జేసుకొనెఘాద్రాబాదునబాబు.

పరమపాపినగు నాభూమిని నిలు పదిదినములు బాబు

దీనుడ కృపణుడ క్రూరకర్తుడను దివ్యదృష్టిఁ జూడు

భూసుత భూసురవర్య మ్రొక్కెదను బ్రోవకవిడనేడు.

కామమోహములఁ గట్టుబడని యాకరుణాకరుఁ డపుడు

భూమిశ్వరుతో నిట్లనె రాముఁడు ముదమందెను నేడు.

.వ. ఈప్రకారంబున రామదాసుగారు తానీషం జూచి రాముండు
నినుఁ బ్రోవఁగలండని చెప్పిన విని తానీష యిట్లనుచున్నాడు.

ఉ. ఎవ్వఁడు సత్యశాంతభనుఁ డెవ్వఁడు దైవము తానయైనవాఁ
డెవ్వఁ డతిప్రతాపయశుఁ డెవ్వఁడు సాత్త్వికమూర్తిచెప్పుఁడా
యెవ్వనినామముల్ నుడువ నెల్లభవంబులు వాయు నాత్మలో
నెవ్వనినిల్పు దవ్వరదుఁ డెవ్వఁడు గల్లు మదిష్టసిద్ధికిన్.

వ. అని మఱియును.

ఉ. పుట్టినవారిలోను నిఁకఁ బుట్టెడివారలలోనఁ జావునుం
బుట్టువు లేనిమం దొసఁగు పుణ్యచరిత్రకుఁ దొక్కఁ డెందునుం

బుట్టఁడు తత్కథానుభవబుద్ధి మనంబునఁ బుట్టె నేడు నా
కట్టిమహాత్ముఁ డట్టిచరితార్థుఁడు గల్గినవానిఁ జెప్పవే.

వ. అనియడిగిన ప్రశ్నకు నమ్రహాత్ముఁడు హర్షించి యతండు యవన
జాతుండని యెంచక దివ్యదృష్టిజూచి యిట్లనియె.

గీ. విష్ణుదేవునంశమునను నావిర్భవించె, సత్యసంధుఁడు రణజయశాలి యొకఁడు
రామదేవుఁ డన్నట్లుపురాణాగలఁడు, దేవుఁ డనుమాత్రమే దేవదేవుఁ డతఁడు.
వ కావున.

కల్యాణిరాగము - చాపుతాళము.

రామరామయని నోట రవ్వంతనేపైన నీమముదప్పక
మంచినీతిలోఁ బలుకనివాఁడు మత్తుఁడు మూఢచిత్తుఁడు రామ.
దేహముకాశ్వతమని తెలియక దుర్బుద్ధిచేత సాహసమున
సాధుజనుల సంకటపెట్టేటివాఁడు పాతకీ బ్రహ్మహతకీ రామ.
కంఠబువెంచుచు నేను దండివాఁడననుచుఁ జాల చెండితనములుగలిగి
పరులందఱనఁ గోరేటివాఁడు నిక్కునా భువిలో దక్కునా రామ.
మన్ననలోఁ బిన్న వెద్దల కన్నులఁగానకను భాగ్యం బున్నదనిగర్వమున
నలిఘల కన్నముఁబెట్టనివాఁడు హీనుఁడు దుస్సంధానుఁడు రామ.
ధనముయెంతో కలిగియున్న దానధర్మములేనివాఁడు హీనుఁడయ్యె
భూమిలోను యెన్నాళ్ళు బ్రతికిన యేటికీ ముష్కాటికీ రామ.
చరిపాటి తెలియకను బరులద్రవ్య మపహరించి కరుణలేకను
పేదసాదల కష్టముఁబెట్టేటివాఁడు తట్టునా తుదముట్టునా రామ.
దూరభారముఁజెలియలేక దుర్బుద్ధితలపోసి మేరఁదప్పి
పరులనతుల మెల్లనపొందేటివానికి మోసము చాలాచోపము రామ.
స్నేహముఁజేసినవానికి ద్రోహముఁజేసినవాని కూహకమునయమునిదూతలు
కులిశమునను మెండుకత్తుల గోతురూ గొఱతవేతురూ రామ.
రామదాసునేలినట్టి ప్రేమతో శ్రీభద్రశైలధామ
సీతారామచంద్రుల కామించిపొలువకున్న గొబ్బునమోక్ష మబ్బునా రామ.
వ. అట్లగుటంజేసి.

గీ. రామరామరామ రాఘవరామశ్రీ, రామరామరామ రామచంద్ర
రామరామరామ రామభద్రాయని, రామనామమే నిరతముఁ డలఁతు.

వ. ఇట్లుదలంతుఁ గావున నతం డాపద్బాంధవుండై రక్షించుచున్న
నతండు నీకేతీరు బంధుత్వంబనిన రామదాసుగారు యిట్లునుచున్నారు.

కాంధోజిరాగము - చాపుతాళము.

దినకరవంశపావనులైన శ్రీరామదేవుఁడే మాతండ్రి
అల్ల జనకుని పూర్వసంచితభాగ్యమునఁ గన్నకానకీ మాతల్లిగా

నిన.

కలుకుబంగరుచాయగలలక్ష్మణుడుమాకు నక్కయ్యగావలెగా
అల్ల పరమభక్తినియన్న పాదుకలర్పించు భరతుఁడెమాటాబుగా దిన.
శత్రునిర్జించుశత్రుఘ్నులు మాకుఁ జిట్టన్న కావలెగా
అల్ల క్షత్రధర్మమునందు సర్వజ్ఞులైన కుశలపులే యన్నలుగా దిన.
దశరథజనకభూధవులిద్దఱు మాకుఁ దాతలుగావలెగా
అల్ల విశద్యముగా వారివెలదులుమాకు ముత్తవత్సలులగుదురుగా దిన.
పవనతనయఁ జాంబవంతాది కపులెల్ల బలువైనబంధులుగా
వారి వికసిసేవించిన ఘనులెల్లను మాకు ఘనమైనయాభులుగా దిన.
వరధద్రగిరిఘువరుని వంశజులెల్ల పనుధదాయాదులుగా
ఈధరను సీతారామదాసుఁడననిపించి దైవమిఁడేచ్చెఁగదా దిన.

వ. ఈప్రకారంబున రామదాసుగారు తనకు రామునకుంగలబంధుత్వం బెఱుకపరచి నేను కృతార్థుండనైతి ననిన తానీష నేను భాగవతాపచారంబు జేసినవాఁడ నేగతి యెందుఁజూత్తునని దుఃఖార్థుం డగుచుండ రామదాసుగారు ఇట్లనుచున్నారు.

కల్యాణిరాగము - చాపుతాళము.

దర్శనమిచ్చెను రాములునీకు దర్శనమిచ్చెను.

దర్శనమిచ్చెను దశరథతనయుఁడు పరమపావనిసీతా భామనేలినవాఁడు దర్శ.
శుభమనితనదగు విభవముగొనియాడు ప్రభులకుకాశ్వతశుభములిచ్చెడివాఁడు దర్శ.
దండములిడితనదండఁగోరినవారి దండఁగఁ బ్రోచేటియండజవాహనుఁడు దర్శ.
పరమభక్తులశ్చైలపాలింతురనిచాల కరుణచేఁగరమునబిరుదుదాల్చినవాఁడు దర్శ.
వాసిగభద్రగిరివాసుఁడైనదాసజనుల దోషములెంచక రామదాసునేలినవాఁడు దర్శ.

* దర్శనమిచ్చెను రాముఁడు గావున ధన్యుడ వీవనియెన్
పరమునిఁ దలంచుచు పాలింపుము భువి ప్రాజ్ఞతతో ననియెన్.

న. లోకైకేశరణ్యుడగు రాముండు ముదంబు నొందుటచేత మీరు ధన్యాత్ములని రామదాసుగారు తానీషను స్తుతియింపఁ దానీషామీరు లోకంబునఁ గలుగుపామరులఁ దరింపంజేయఁగలయాచార్యులని తానీషా గోపన్నగార్లు సంవాదము నేయుచున్నారు.

పంతువరాళిరాగము - ఏకతాళము.

గో.ధన్యుడై నావుతానీషారాజేంద్ర చంద్రధన్యుడై నావుతానీషాధన్యుడై నావునేడు
దాశపథినిఁజూచినావు మాన్యులలో మాన్యుఁడగుచు మహినివెలసినావు నీవు.
తా.గురుఁడవై నావుగోపన్నామాఁబోట్లకెల్లఁ బరము దెల్పినావుగావునాగురుఁడవై నావు
నీవు గుఱుతెఱిగి బ్రహ్మజను పరమపదముగాంచురీతిఁబరమనులభమనుఁడు దెలిసి.

గో.రాములేగుదెంచినారుగారాజేంద్రచంద్రప్రేమమోముఁజూపినారుగారాములేగు
దెంచినారుప్రేమమోముఁజూపినారుభూమిలోననీవంటిపుణ్యమూర్తిఁగాననెందు.
తా.ఇంతవాఁడవనుచుఁదెలియకా ఓభూసురేంద్ర వంతగించిబాధపెడితిగా యింతవాఁ
డవనియెఱుంగ కంతబాధపెడితిగత్యంతరంబులేదు నాయంత పాపిగలఁడే భువిని.
గో.మేటిజన్మమగునుభూపతి రాజేంద్రచంద్రపాటవమున రాముఁగాంచితి మేటిజన్మ
మగునుమీఁదిపాటవమున రాముఁగాంచి లేటిమాటవినుము నీసాటివారులేరుజగతి.
తా.ధనముపుచ్చుకొనుదువేగమె భూసురేంద్ర చనుఁడు భద్రగిరికిఁకీఘ్రమె ధనముపుచ్చు
కొనుఁడువేచనుదుభద్రగిరికి నామనవినినుదు రామచంద్రమహితభక్తిగొలుపుడెపుడు.
గో.ఇటులమీకువలకుఁబాడియెరాజేంద్రచంద్రపటుధనంబుఁగొనుటమేరయెయిటుల
బలుకరాదుమీపటుధనంబుమాకేల జటిలులుండుభద్రగిరినికటమునందునుండబనుపు.
తా.మీరల్లొల్లకున్నవైకము ఓభూసురేంద్ర మారజనకు పూజాసంగుము
మీరల్లొల్లకున్నవైకమారమాపతికొసంగిమీరుధర్మ పాలనంబుకొరినడుపుచుండవలయు
గో.వింతతలఁపుగలిగెభూవరారాజేంద్రచంద్రవంతలెల్లదీర్చెధీవరా వింతతలఁపుగలిగె
నీవంతలెల్లదీరనే నెంతో పుణ్యవంతుఁడైతి నింతకొలుపు దొరికెగనుక.
తా.భద్రగిరిని జాగీరుగా ఓభూసురేంద్రరుద్రసుతున కిత్తుఁబ్రీతిగా భద్రగిరినిజాగీరు
రుద్రసుతున కిత్తుఁగాని ముద్రనికానీలనంది భద్రముగనుజనుడుమీరు.
గో.మేలుమేలు యవనభూపతి రాజేంద్రచంద్ర చాలఁజేయ నిన్ను సంస్తుతి
మేలు మేలు మెచ్చువచ్చెఁ జాలుచాలు భద్రశైల మేలురామచంద్ర
భూపాలుఁ డెపుడు నిన్నుఁబ్రోచు.

వ ఇవ్విధంబున రామదాసుగారును తానీషయును నిష్టాగోష్ఠీవిలో
దంబులం బ్రొద్దుబుచ్చుచుఁ గతిపయదినంబులు గోల్కొండయందు వసి
యించియుండెనంత నక్కడ భద్రాచలంబునఁ దానీషాపైకము రామ
లక్ష్మణులు చెల్లించిన షరుసటిదిన ముదయంబున.

* తానమాడి వేకువను నర్చకులు తలుపుదీయుకాలములో
తానీష కగపడినట్టిరూపమునఁ దాముండిరి కోవెలలో.
చూచిరి రామునివిత వేషమునుఁ జోద్యమంది యర్చకులు
వేచని యముల్దారునితోఁ జెప్పిరి వెసనడిచినకథలు.
పక్షివాహనునిఁ దట్టినఁ దానీషబటువగు ముద్రనుగాంచి
తత్త్వణమున తానీషకనుపుటయె తనకు మంచిదనియెంచి.

క బేగీరావులరమ్మని, వేగంబున గోలకొండవిభునికడకు మీ
రేఁగియొసంగుడుదట్టిని,యాగడమేమో యెలుంగమనియతఁడనిసెన్.

వ. వార లలిత్యరితగతిం గోల్కొండకుఁ జను దెంచి సమస్తజనసం
పన్నంబును సకలవైభవకలితంబును నగు తానీష పేరోలగంబున
నుండియును రామదాసుగారిం జెంతఁ గూర్చుండఁ బెట్టుకొనియుండ
నాజేగీరావులు దట్టిఁ బ్రభుముంగలనిడఁ దానీష యిదేమనిన.

* రాజవర్ష భద్రాద్రివెలయు శ్రీరామచంద్రనకును
బూజసేయ నేర్చకుట పోవఁగాఁ బొందుగదేవుని మొలను
వలినవారినిశానీతోడను నెనఁగుచున్న యిదట్టి
మూలముఁ దెలియక తెచ్చితి మిట కనఁజాలవంతెబుట్టి.

వ. ఆనాఁ డర్ధరాత్రియందు సర్దారులకుఁ దమ్మరసంబుచేఁ దానువ్రాసి
మొహరుఁజేసి యిచ్చినది యిదియ గదాయని యాశ్చర్యంబున రామ
దాసుని భక్తివిశేషంబు రాముని కృపాప్రమేయంబునుం గొనియాడి
తనదొర్లత్యంబునకుఁ గుత్సించుచు రామదాసుగారితోనిట్లనుచున్నారు.

నాదనామక్రియరాగము - ఆదితాళము.

రామదాసుగారు రండి రసీదందుకొండి	
రండి మనవినినండి కృపయుంచండి రాములమహిమగనుండి	రామ.
వచ్చినిల్చిరిందు రాతిరి వహ్వ యేమందు	
వచ్చియిచట మీపైకంబంతయు నిచ్చిరశీదుమ పుష్పకవెల్లిరి	రామ.
జట్టి లాగులతో వారలు పట్టాకత్తులతో	
నెట్టినమిష్టిపట్టునమరుపగ యిట్టివేషముల నుట్టివడిరి యిట	రామ.
యెంతకాంతనిధులొ మీదగు స్వాంతంబదియెటులొ	
యింతకష్టముల కెట్లోర్చితిరో పంకగించితిని యంతరంగ మెఱుంగక	రామ.
కృపణుండనేగనుకా మీపై కృపలేశములేకా	
యవవాదంబున కాలయుండైతిని కృపతోఁజూడుము కేవలండనకను	రామ.
తురకవాడనగుట నాకుఁ దుర్మగణమెఱుట	
పరమపాపమని భద్రగిరీశుని స్థిరమలెడలఁచక చింతగుండెదను	రామ.

వ. ఇట్లు తానీష రామదాసుని స్తుతియించి భద్రాచలమును జాహ
గీరుగా ఫర్మానావ్రాసి రాముం డొసంగిపోయిన యార్లక్షలపైకం
బును *ఘటియు ననేక రత్నాభరణంబుల నొసంగినం బుచ్చుకొని పర
మానందంబున రామదాసుగారు రామభజనసేయుచు భద్రాచలంబు
నకుఁ బోవుచు సంతోషంబున భద్రాచలంబును వర్ణింపుచున్నారు.

ఆనందభైరవిరాగము - ఆదితాళము.

కలియుగవైకుంఠము భద్రాచల నిలయము సేవితము
అలివేణులార మీరానందముగ వేగ విలసితమైనట్టివేడుకకాడరి కలియుగ.
కాంచనసాధములు వాటికిఁ గెంపుమించినదూలములు
వజ్రములు చెక్కించిన స్తంభములు బగడములభ్రమించినద్వారములు
అంచయానమఱియెంచలేనుగదా మంచపచ్చలుగూర్పించినవాఁకిట్లు కలియుగ.
బంగారుగోపురములు కోవెలు వెలంగుమాణిక్యములు
భేరిమృదంగాదినాదములు భాగవతుల సంగీతకీర్తనలు
రంగైకల్యాణరత్నమంటపములశృంగారమేమనిచెలియవిన్నవించు కలియుగ.
తీరైనపురవీధులు సొగసైనకోనేర్లు సోపానములు
సకలఫల తరువులువనములు అందుల ఋషి గంధర్వనివసనములు
సరసిజాక్షివినవె సరిలేనిగోదావరిన్నానమునసంపత్కరమైయొప్పినది కలియుగ.
చక్కనిస్త్రీపురుషులు పట్టణమందుఁ దిక్కటిల్లఁగవంతలు
బ్రాహ్మణులు ముక్కువతోఁబూజలు వేదకాస్త్రతార్కికవైష్ణవులు
గ్రంథునవారినిఁగన్నులఁజూచి తెయొక్కువైనపుణ్యమేమనిచెల్పుదు కలియుగ.
వామాక్షులాడఁగను సీతనుగూడి హేమవీరమునందును
పూర్ణకళలు మోమున వెలుంగఁగను పరివారములు ప్రేమతోఁగలువగను
ప్రేమచేభద్రాద్రిరామదాసుసేలుస్వామిశ్రీకోదండరామునివాసము కలియుగ.

వ. ఇవ్విధంబున రాముని ధ్యానించుచు సపరివారుండై భద్రాచలం
బునకుఁ బోవుచుండునపుడు రామదాసుగారి నిరభిమానంబు నెఱుంగ
వేగ శ్రీరాముండు మేఘావరణంబును వర్షంబును నొకనాఁడు సంధ్యా
సమయంబునఁ గలుగునటులంజేసి యనేకచోరులతని కట్టెదుట పొడ
సూపునటుల నొకమాయ గావించిన నాభకౌగ్రేసరుండు నాచోరులం
గాంచి చింతచే రామకైంకర్యంబు నేయఁగఁగోరిన నన్నీ చోరులు
దోచఁదలంచిరే నేనెంతదౌర్భాగ్యుండనని రాములగూర్చి ధ్యానము
నేయుచున్నారు.

నాదనామక్రియరాగము - ఏకతాళము.

పాహిరామప్రభో పాహిరామప్రభో పాహిభద్రాద్రివైదేహిరామప్రభో
శ్రీమన్నహాగుణ స్తోమాభిరామ మీనామకీర్తనలువర్ణింతు రామప్రభో
సుందరాకార మన్నంధిరోద్ధార సీతేందీరాసంయుతానంద
ఇందిరావృద్ధూర విందాధిరూఢ యిందిరిరాకార సానంద
ఎందునేఁజూడ మీసుందరానందముల్ కందునోకన్ను లింపొంద
పుణ్యచారిత్ర రావణ్య తారుణ్య కారుణ్య గాంభీర్య శ్రీరామచంద్రప్రభో.

కందర్పజనక నాయందు రంజిలి వదానందుడవై పూజలందు రామప్రభో.
 విందుగాఁజెవులకు నివ్వందుగానీకథల్ గండుగామిమ్ముసొంపొంద
 వందనముజేసి మునులందఱును ఘనులైరి విందవై నట్టిగోవింద
 బృందారకాది నదృష్టించార్చితవదారవింద సందర్శితానంద
 తల్లివినీవే మాతండ్రి వినీవే మాదాతవునీవే మాభ్రాతరామప్రభో.
 పల్లవాధరులైన గొల్లభామలగూడి యుల్లమలరంగనురంజిల్లు
 మల్లరంగంఘనందెల్ల మల్లలజీరి యల్లకంసునిజంపుమల్ల
 కొల్లలగ నీహయవెల్లివిరియంగ చేయ నల్లాపమున గ్రీడనల్లు రామప్రభో.
 తమ్ముఁడునీవు పార్శ్వమ్ములంజేరి విల్లమ్ములెక్కిడినిల్పుటిమ్ము
 కమ్మగొనికాత్రపులు హుమ్మసుచువచ్చేరు వాఙ్మైనబాణమ్మలిమ్ము
 రమ్మనాకిమ్ముఅభయమ్ము నీపాదముల్నమ్మినానయ్య శ్రీరామచంద్రప్రభో.
 కంటిమీ శంఖము న్గంటిమీ చక్రము న్గంటిమీ పాదము ల్గంటి
 వింటిమీ మహిమ వెన్నంటితమ్ముఁడునీవు జంట రారయ్యనావెంట
 మేము మీవారమైనాము రక్షించు మన్నాము జాగేల శ్రీరామచంద్రప్రభో.
 నామనోపీథిపై ప్రేమతోనుండుమీ భూమిజానహితజయరామచంద్ర
 మీమహత్త్వంబువింటే మనస్సందుఁ బ్రేమంబువేమఱుబట్టు స్వామీ
 ఏమిరా యన్నమీ కేమి నేరమ్ముజేసేము కాకున్నదూరేము
 శ్యామలం నుందరం కోమలం జానకీ కామకత్వం భజే రామచంద్రప్రభో.
 కామితార్థమ్ము లిచ్చేమహత్త్వమ్ము దిన్నా మొరాలించునాస్వామి
 కామితప్రదుఁడవై ప్రేమతోరక్షించుస్వామి సాకేతపురిరామచంద్రప్రభో.
 అన్న రావన్న నీకన్న నామీఁద నెనరున్నవారేరి నాయన్న
 నిన్నె కానీ మఱియన్యులంగాన నన్ గన్నతండ్రివి మాయన్న
 వెన్న దొంగిలి తిన్న కృష్ణమ్ము నిన్నెన్నఁగావళమే రాజన్య రామప్రభో.
 ఎన్నెన్నో జన్మమ్ములెత్తఁగాఁ జాలనిఁక నిన్నె నెమ్మనిని పర్ణింతు
 ఎన్నివిధములనైన నిన్నెనమ్మినవారి మన్నించెదయసేయు మన్న
 పన్న గాధిపతాయి భావనాతీతసంపన్న నామనవి వినపన్న
 ఏటివాక్యంబు మీసాటిదైవంబు ముష్టాటికినిభువిలేరు మేటి
 పాదుదును మిమ్ముఁగొనియాడుదును మోదమున వేఁడుదునునన్ను గాపాడు
 వేఁడుకోఁగానె నీజోడుకాఁడునునీవు మాడిరారయ్యనాలోడ రామప్రభో.
 నేఁడునాకోర్కులీదేరఁగాఁజేసి కాపాడరాఁగరి నేలుకాడ
 మూఁడుమూర్తుల కాత్మమూలమైచెన్నొందినాఁడవనిశ్చతులవిన్నాఁడ
 చూడుమీభక్తులను గూడుమీరిపుల గోరాధుమీరిల్లె గోవింద.

తుండరీకాక్ష మార్తాండవంశోద్భవా ఖండలస్తుత్య కోదండ
 కుండలీకయన భూమండలోద్ధరణ పాపండజనహరణ కోదండరామప్రభో.
 నిండుదయలోడ నాయండఁబాయకను నీవుండికాపాడు కోదండ
 జాతకాక్షాహలంసేతుకృత్వారమాపూత సీతాపలేధాత
 పాతకులలో మొదటిపాతకుడ నావంటిపాతకునిఁ గాచుటేఖ్యాతి
 భూతనాథునివిల్లు ఖ్యాతిగా ఖండించి సీతఁగైకొన్నవిఖ్యాత .
 పూతనాకల్ప యోద్ధూతనాశ త్రుసంఘాతనాసీతాసమేత
 జాతిసీతులులేక భూతలంబునఁదిరుగు ఘాతకులఁబరిమార్చు నేల రామప్రభో.
 ఎప్పుడుం గంటికిని తెప్పవఁడెఁగాచి నన్నొప్పుగాఁగావుమాయప్ప
 ఏదయా నీదయా యోదయాంభోనిధే యాదిలేదయ్య నామీఁద
 వేదకాస్త్రపురాణవిఖ్యాతిచేమించు నాదస్వరూపమైనట్టి
 ఘోరరాక్షసగర్వహార విశ్వంభరోద్ధారగుణసాంద్ర విస్తార
 మోదమునసేపు నన్నాడుకోఁగదవయ్య గోదావరీతీర రామచంద్రప్రభో.
 నీదుబాణంబులును నానుకత్రులఁబెట్టు బాధింపకున్నావదేమి
 ఆదిమధ్యాంతబహిరంతరాత్మఁడవనుచు వాదింతు నేజగన్నాథ
 చాలునే మీపదబాహుతములతో సాటి పదునాల్గులొకముల్లెఁగనఁగ
 ఏలయాలగుజాగేల చేసేవు మఱ్ఱేలుతోవయ్య మాపాలి
 పాలువెన్నలు న్నుచ్చిలించెనంచుయోద రోలఁగట్టినమాయజాల రామప్రభో.
 కొల్లలుగ ప్రేవల్లెవల్లవాధదులతో నల్లిబిల్లిగనురాజిల్లు
 వాలినొక్కమ్మనను గూలనేసినకౌర్యకాలియానినుఁదలఁతుచాల
 మేలొర్వలేకనుజాలిఁబడితిరుగు దుర్జాలమును భేదింపుమయ్య
 సాలభంజికలనిర్మూలంబుఁజేయఁగాఁ జాలిలివిగోపాలబాల
 తాళవృక్షములొక్క కోలధరఁగూలంగఁదూలనేసిన బాహుకాలిరామప్రభో.
 శిలయైనయాహల్య శ్రీపాదములుపోకి నెలఁతయైమిమ్ముమదిఁదలఁచె
 వినపయామనవిఁగైకొనవయా తప్పలంగనరయా నమ్మలింగోనుచు
 దానధర్మంబులుం దపజపంబులును నీనామకీర్తనకు సరిరావు
 మానావమానములు మహిని నీవై యుండ నీయెడనుజింత మాకేల
 జ్ఞానయోగాభ్యాసముననుండెడివారికానందమయుండవై నాపురామప్రభో.
 భానువంశమునందు మానవాధిపుండవై దానవులఁబరిమార్చినావు
 అణురేణుపూర్ణమవు మనోవాస నామనవి వినుదేవకీతనయ
 మాన్యమైయాశ్రితపదాన్యమై సుజనసమ్మాన్యమైవెలుంగు శ్రీరామచంద్రప్రభో.
 నిత్యమైనత్యమైనిర్తలంబైనయాదిత్యవంశోత్తంసమైన రామప్రభో.

సేవ్యమై మీకథ ల్భవ్యమై సజ్జనశ్రవ్యమై యుండునోదివ్య రామప్రభో.
 గట్టిగానీవు నాపట్టుగా విహితమానట్టుగా మమ్ముఁ జేపట్టు
 దిట్టయగు తాటకినిఁగొట్టి వేగమె గాధిపట్టియాగముఁగాచినట్టి
 చుట్టుకొనికాళింగుఁ డట్టహాసముసేయఁ బట్టుకొనితలరెక్కినట్టి
 సంతతము నన్నురక్షింతువనినమ్మి మి మ్మెంతునోజానకీకాంత
 పంతమునఁమీపాదచింతనముసేయ నావంతలన్నియుమాను బెంతరామప్రభో.
 వింతగాదయ్య నేనింతవాఁడాదిగాఁ బంతమునమిమ్ముభావించు
 కాంతమూర్తివిరమాకాంతుండవనిచాల సంతపంబున నన్నులింతు
 అక్షయంబైనసీతుక్షీలాలోకముల రక్షించిలివిలక్ష్యపక్ష
 దంతివత్సల భక్తచింతామణివి విశ్వమంతయును సీపురక్షింతు
 పక్షివాహన శత్రువిక్షేపణా నన్నురక్షించుమీక్షించి దాత రామప్రభో.
 రక్షించు సజ్జనుల శిక్షించు దుర్జనుల వీక్షించు మము గటాక్షించు
 రక్షకుఁడవై జగద్రక్షణముసేయఁగా రాక్షసులనీక్షించినావు
 లక్ష్యకటాక్ష వీక్షణ సుధావృష్టి మాకక్షయంబుగఁ గటాక్షించు
 రావయా అభయంబులీవయా స్వామిపౌసీవమాగతిదేవరాయ
 కావుకావుమటంచు కాకాసురుఁడురాగ కాచిరక్షించినావయ్యరామప్రభో.
 దేవదేవోత్తమా దేవేంద్రసన్నతా కావవే నన్ను శ్రీరామచంద్ర
 భావజనక నాబాధలన్నియుమాన్ని యేఁధంబునైన నేలు
 శ్రీవైష్ణవులపాలి చింతామణివి చాల సేవఁగైకొని కరుణసేయు
 భావమున మిము భక్తిసేవించునుజనులకుఁగైవల్యమొసఁగు శ్రీరామచంద్ర.
 గోపాలబాలురనుగూడి యావులమేపు ఆపదోద్ధారకుఁడవైన
 నాపాలిశ్రీరామ భూపాలకా నన్నుఁ గాపాడవయ్య గోపాల
 సారమాకౌర్యవిస్తారమా సుందరాకార నదృక్తమందార
 శరణాంకితత్రాణిరుదాంకితంబైన పరమునాకోసఁగుమేమరక
 శ్రీరామరామేలితిష్ఠమంత్రము సారెసారెకునుగిరిజ దా జదివె
 శ్రీరామసీనామ చింతనామృతపాన సారమేనాదుమదిగోరు రామప్రభో.
 చేరిమీదపద్మరాధనముసేయఁగోరినానయ్య శ్రీరామచంద్ర
 ఘోరరాక్షసగర్వహర విశ్వంభరా భూరిగుణసాంద్రవిస్తార
 మారీచమాయూనివారశరసంధాన ధారుణీతనయావిహర
 పరిశవేదక్షయం పాత్రమాకొసఁగినన్నరసిపోషింపఁగదవయ్య
 పరధనంబులఁ బరస్త్రిలనఁపేక్షించు నరులకమ్మునెమోక్షమరయ రామప్రభో.
 కామాదిదుర్గుణస్తోమంబడంగమీ నామామృతమెదిక్కు స్వామి

దుష్టులగుదానవుల నవ్వంబుఁజేయఁగాఁబుట్టిలివికొసల్యపట్టి
 కవ్వపడలేనయ్యపట్టాళిరామ నాకివ్వసంపదలిచ్చియేలు
 కేశవాయనిన భవపాశముల్లాలఁగు సర్వేశకోటిశశిప్రకాశ రామప్రభో.
 నారాయణానిదు నామామృతంబెత్తుడు పారణముసేయదయసేయు
 మాధవాయనుచుసమైదమున మిముఁగొల్పసాధుసజ్జనదయాంభోధి
 గోవిందగోవిందగోపాలకృష్ణయని గోపికలుగొనియాడుగోప
 విష్ణునా సర్వవర్ధిష్ఠునా తత్కృపాయుష్టునానిర్మితం కృష్ణ
 శ్రీధరాశ్రీరాశ్రీనారసింహ గంగాధరస్తోత్ర ఆనందరామ
 మత్స్యమైజలధిలోఁ జొచ్చి సోమకుఁద్రుంచి తెచ్చివేదము లజ్ఞానకిచ్చు
 కూర్మరూపమునొంది కొండమూఁపునఁదాల్చి హర్షితో నమృతంబుఁగూర్చు
 వారాహరూపమున వసుధగోమున నెత్తి సురలరక్షించు దాశరథి
 శరణస్సప్రహ్లాదుఁగరుణించిరక్షింప నరసింహమూర్తివై నట్టి
 వామనత్వమునభూదానమడిగియు బలిని భూమిక్రిందనడంచిపొల్పురామ
 పరశురాముఁడనంగనరపాలకుల నెల్ల నరసిహరిఁగొన్న దాశరథి
 శ్రీరామమూర్తివైయారావణునితలల్ ధారుణింబడగూల్చినట్టి
 హలధరుఁడవైధరాధలి పాతకుల నెల్లఁ బొలిపుచ్చి వెలుఁగుమా పాలి
 సిద్ధసన్తునిమనోబద్ధుఁడవైసివె బొద్ధుండవయితిప్రబుద్ధ
 కలికిరూపముఁదాల్చి కలియుగంబుననీవు వెలసితివిధద్రాద్రినిలయ
 ఆవ్యయుఁడవైననీయవతారములుదలఁచి దివ్యులై నారుమునులయ్య
 శ్రీరామసీనామమేవేశస్తరియింతు స్వామిదయసేయసంపదలు
 అప్పు శేషశయానయొప్పుడునునినుమరువ నొప్పుగాఁబోవువరదప్ప
 దిబ్బరంబులుదీర్చియొప్పుడేమరకనక ద్రిశ్చపెట్టకగావునుప్ప
 పట్టాళిరామనిను ప్రభుఁడవనినమ్మితినిఁ గవ్వపెట్టకనుచేపట్టు
 పాహిశ్రీరామసీపాదపద్మాశ్రయఁడ పాలింపుమీ భద్రశైల
 పాహిరామప్రభోపాహిరామప్రభో పాహిభద్రాద్రివైదేహిరామప్రభో.

వ. అని మరియు నిట్లని రామకీర్తనఁ జేయుచున్నాఁడు.

సావేరిరాగము - చాపుతాళము.

రామరామరామ కోదండపాణి రామరామరామ.

పరమపురుషునే తెరువుఁడన్నియే దరిగానకనీదండఁగోరిని

రామ.

మృక్కువఁగొనిగను మ్రొక్కదలఁచిరా చిక్కనినరులకుఁజిక్కిలిగనరా

రామ.

చోరులువచ్చి కూరులుదీరి భారమెవరిదో భావజ్ఞవకా

రామ.

దాసులయొడఁగృహదయ సేయర యిటుగాసిలఁబుట్టినదోస మెవరిదో రామ.
విల్లనంబులును కల్లవకరములఁ గొల్లగపట్టున గొబ్బునరావే రామ.
శత్రులఁబొరిఁగొని మిత్రులఁబ్రోచే పాత్రత్వముగల పాండవపక్షా రామ.
కమనీయానకలుషసంహారా సుమనోహరసీసాంపుఁజూపరా రామ.
వాసిమిఱిభద్రాచలరామా దాసుఁడఁగావున దండనిలువనే రామ.

వ. ఈ క్రమంబునఁ జోరులువచ్చినను భీతంజెందక రామునింగూర్చి ధ్యానంబునేయుచు నృత్యంబు సలుపుచు మొరలిడ నారాముం డతని దృఢత్వంబునకు మెచ్చి యామాయ మాయించిన నిది రామానుగ్రహం బని సంతోషింపుచుఁ దనతోడఁ గూడివచ్చుపరివారజనంబులం గాంచి పరమకరుణార్ద్రహృదయుండై రామనామస్తరణ నేయువారల కాపదలు చెందవని నృత్యంబునేయుచు యిట్లనుచున్నారు.

ధన్యాసిరాగము - చాపుతాళము.

రామసంకీర్తనఁ జేసినవారికి నరకాదులులేవు కామునిఁగన్న

శ్రీరామునిఁదలఁచితే కష్టముఁదీర్సి యభీష్టసంపదలిచ్చు ఓమనసా నా.
మన్నించయొకమాట వినవే యోమనసా మరువకై శ్రీరామ మంత్రము
యెన్నెన్నిజన్మము లెత్తినావో నీవుయెఱుంగవు లోక తంత్రము
అనిసృష్టించెను బ్రహ్మవిచిత్రముహరిహరీ శ్రీరాముఁడొకఁడెనిరంతరము ఓమనసా నా.
యుక్తమైన శ్రీప్రణవరహస్యం ఓంకార మనువాక్యము
భక్తితో ధ్యానముఁజేసినవారల ఫలము దేవతాయోగ్యము
ముక్తిమార్గ మునకెల్లహరికథ లేక్షాఘ్యముమురహరినిభజనఁజేసినవారిదేభాగ్యము ఓమనసా.
ద్రోహచింతలేక యుండేదే హరిసేవ దొరక దాణిముత్యము
దేహసాఫల్యముకైనట్టి రామునిఁ జెలుసుకొనుటే సత్యము
శ్రీహరిని వినాగాఁబ్రపంచమనిత్యము శ్రీభద్రాచలరామదాసునిదేనిత్యము ఓమనసానా.

వ. ఈతీరున నారామదాసు రామనామాభివర్ణనంబుఁ జేయుచుఁ గతిపయదినంబులకు భద్రాచలంబుఁ జేరి నరుగుదెంచి మహోత్సాహం బున గౌతమీ నదియందుఁ గృతావగాహంబుడైన పరివారంబుతోడం గూడి కాలోచితక్రియలు నిర్వర్తించి మృదంగాది సాధనంబులం గొని రామునిం బొడుచుఁ బురప్రవేశంబుఁ జేయుచున్నారు.

యదుపలకాంభోజిరాగము - చాపుతాళము.

హరిహరిరామ రామరామ హరిహరిరామ

హరిరామయనిన నామొర యాలింబవు బరాళిలలో బలికసావన

హరి.

దేహభిమానుడ మోహతుడైన నతిసాహసుడను గరుడవాహన ననుబ్రోవు హరి.
 ధరాతలంబునను దురాత్ముడను నే నరాధముండను పురాణపురుష హరి.
 కోపాభిరతుడను పాపకర్మడనుడు గాపాడి రక్షించ నీ పాదములెగలి హరి.
 లోభాతిశయమున నాభాసమొందితి భూభాగమునను నభాభాగమందున హరి.
 వాసిగ భద్రాద్రివాసుడవై రామదాసు నేలుకొమ్ము దశరథనందన హరి.

వ. ఈ క్రమంబున భజనసేయుచు బుర ప్రవేశంబుజేయుకాలంబున నాభద్రాచలంబున నివసించియుండు భగవద్భక్తులందఱును రామదాసు గారు వచ్చుచున్నారను వర్తమానంబు విని గంధపుష్పాక్షతతాంబూ లాది ద్రవ్యంబులంగైకొని యాభక్తులకెదురేగి ప్రదక్షిణనమస్కారంబు లాచరించి గంధపుష్పంబుల నాభాగవతాలంకారు నలంకరించి యనేక తంబురలు మృదంగంబులు జాలరులు మొదలగువాద్యజాలంబులు మ్రోయ భక్తులందఱును నాభక్తవర్య ముండిడుకొని రామునిం బొడుచురాగా రామదాసుగారు తనస్వగృహంబు ప్రవేశించుటకు ముందు మద్భద్రయ నివాసుండగు రామునిగాంచి పూజించి నేత్రోత్సవంబంది గృహంబున కేగుదుంగాక యని భద్రశైలం బెక్కుచు నిట్లని సంకీర్తనము సేయుచున్నారు.

కాంభోజీరాగము - ఆదితాళము.

బహుకాలమునకు శ్రీభద్రాచలేశునకు బాదసేవకుడవైతి అహహ బహు.
 నాజన్మ సఫలమాయే నేటికిని అనుమానములు దీరెనికనూ తగను బహు.
 తల్లిగర్భమునందు మలమూత్రములమునిగి ధరణిపైజన్మించితి బహు.
 కల్లలాడుచు బాపకర్మములకొడిగట్టి కాపురువులనుజేరితి నీవేగలి బహు.
 కోత్రుడను పాపుడను గుణహీనుడను నేను క్రూరుడను కుల్పితుడను బహు.
 రాపుసేయకనన్ను రక్షించెదలంచ శ్రీరామచంద్రులకుభారము యింకను బహు.
 అఖిలలోకంబులకు నాధారమైయున్న యాదిపురుషోత్తమండు బహు.
 పకియతోగూడున్న సమయమందున జేరి నన్నుతులుసేయగలిగె చెలంగె బహు.
 రామదాసుని నేలుకొఱకు శ్రీభద్రాద్రిధామలై యుండయించిరి బహు.
 యేమిహింసలు మనకు నెఱుకంగలుగఁగజేసె నేహ్యంబులితరమెల్లా కల్లా బహు.

వ. ఇవివిధంబున రామునింగూర్చి నుతియింపుచు భద్రశైలం బెక్కు చుండ నంతకుమున్నే యుర్చుకులు రామదాసుగారువచ్చుటయొడింగియుం డువా రగుటంజేసి కోవెలబీగము ముద్రలుదీసి తిరుమంజనము సేయించి

దాసునకు దర్శనం బిప్పించుటకునై కాచియుండిరిగాన రామదాసునిం బహుళాకరించి లోనికిగొని చనుచుండ నాభక్తుడు ధ్వజ స్తంభంబువద్ద సాగిలంబడి యిట్లని స్తుతిసేయుచున్నారు.

అసావేరిరాగము - ఏకతాళము.

రామా సీముద్దు మోముఁజూపరా సుందర రామా సీముద్దు మోముఁజూపరా
రామభద్రాచల ధామ తారకనామా రామా రామా.
సీముద్దు మోముగంటిగానిన్ను జాల నెరనమ్మియున్నానుగా నేనితరదైవముల వేడబోనుగా
విడువనిబిరుదు గట్టుకొన్ననిన్నే కాని ఒట్టుబెట్టుకొంటి యొప్పులకుప్పువంటి రామా.
మురిపెంపుకొప్పుబిగిపీడఁగా ఆణిముత్యాలనరులల్లాడఁగాలేమికిరవైనదుమసియాడఁగా
అట్టెబిరబిరవచ్చిమీసినకల్లి సుమిత్రస్థిరముగఁగస్తూరిలిలకముదిద్దినట్టి రామా.
డాల్తైనవల్లెవాటుదుల్కఁగా నింద్రనీలాలగుంపు సొంపుగుల్కఁగా
నిట్లు హేలాద్రిబ్రహ్మమనివల్కఁగా చిన్నిబాబుండవైనట్టి జాబిల్లికూనవంటి రామా.
ముక్కునముత్యమింపుమీరఁగాను జెక్కుటద్దము ముద్దుగుల్కఁగా
చనుముక్కునపాలధార లొల్కఁగా

ప్రేమమిక్కుటముగవచ్చి మీతల్లికొనల్య అక్కునఁజేర్చినెలబాబుఁ జూపినయట్టి రా.
ముద్దుగదురనింపొండఁగా మోదమందించుచు లాలింపఁగాముద్దులన్నారవ్వనిదీవింపఁగా
సురలు వెన్నుండేరాముండనివినుతించిభద్రాద్రి వెన్నుండవైనట్టిచిన్నారిచూపుల రామా.

శ్లో. అచింత్య మవ్యక్త మనంతరూప మద్వైత మానంద మనాదిగమ్యం,
పుణ్యస్వరూపం పురుషోత్తమాఖ్యం రామం భజే రాఘవ రామచంద్రమ్.

వ. ఈతీరున నమస్కరించి లేచి యపరాధక్షమాపణంబుఁ జేసి రామ కీర్తనంబుఁ జేయుచు బ్రాకార ప్రదక్షిణంబు సేయుచున్నారు.

ముఖారిరాగము - చాపుతాళము.

శ్రీరామరామరామా శ్రీకులవైయెంతోప్రేమా
భారమెంచకయేలుమా భద్రాచలసీతారామా శ్రీరామా.

శరణంబెరక్షించేనస్థిరమనినీలాఁజేర ఆరావణుశమ్మఁడేయమరినసాక్షిగామాకు.
అకుచేలనికన్ననధికమైయున్నామన్న శ్రీకాకుళాధివాసచిత్తమందైనయొండశ్రీ.
ఎక్కడఁజూచిననీవేషికట్టిల్లియున్నాపురచక్కనిభద్రాచలస్వామిసీతారామశ్రీ.

వ. అని యివ్విధంబున రామునిం గొనియాడుచు బ్రాకార ప్రదక్షిణంబుఁ గావించి గర్భగృహంబులోనికిం జని కోదండధారుండును, సీతా లక్ష్మణసహితుండును, భద్రప్రదుండును, భద్రశైలవాసుండును వైవ

శ్రీరామచంద్రదేవుం గాంచి పులకాంకితశరీరుండై నేత్రంబుల నానంద
జలంబులొలుక తన్నుర్తియందు మనంబు లయింప జేసి నిశ్చేష్టితుండై
యుండ నర్చకులు తులసీదళంబుల నారామదేవునికి సహస్రార్చనంబుఁ
గావించి కర్పూరదీపారాధనంబు నేయుతటి రామదాసుగా రిట్లని నమ
స్కారము నేయుచున్నారు.

శ్లో. అనర్ఘ్యమాణిక్యవిరాజమాన శ్రీపాదుకాలంకృతశోభనాభ్యాం,
ఆశేషబృందారకపందితాభ్యాం నమోనమో రాఘవపాదుకాభ్యామ్.

శ్లో. ధ్వజాంబుజచ్ఛత్రరథాంగశంఖ దంభోళిపాశాంకుశమత్స్యవిహ్నం,
బ్రహ్మాండదేవాదికిరీటకోటి సంఘర్ష పాదాంబుజయంగ్గమీడే.

వ. ఈశ్లోకద్వయతాత్పర్యం బేమనిన.

చ. అనుపమనూత్నరత్ననిచయప్రచయోజ్వల నవ్యపాదుకా
వనములు వారిజప్రభవ వాసవచంద్రదినేంద్రముఖ్య పా
వనమకుటాగ్రశోభిత సువర్ణమణీసమలంకృతంబులు
వనజరథధ్వజాంబుశరపాకహాలంకుశపుండరీకలాం
ఛనములు రామచంద్రపదసారసము ల్ది నిల్చి కొల్పెదన్.

సురటరాగము - ఆదితాళము.

రామం పందేహంత్యామభిరామం రఘుకులకలకాంబుధిసోమం
వినుతభిరభినందితనామం పాలితముని సవనారామం పదపాలితగౌతమరామం
పటుబలజితభార్గవరామ మాసురస్తోమభీమ మభికోమలజలదశ్యామల మమరో
ద్ధామధామ నిజనామ మనసు ప్రేమకరం క్షేమకరం దశరథ రామం.
శరణం భవసురముని పూజితచరణం గురువచన ప్రణయాచరణం
యతమలిహితనిహితాదరణం నతవితతదయారసవరణ మఘనిచయవరణం
మాయామరణ మఖిలకారణ మతులగుణాభరణ మరుణజలరువానిభనయనం
తరణిమణిస్ఫురణకనకధనమం రామం.

చండం తనురుహబిలవిలసదజాండం నయనీకృతశశిమూర్తాండం
శుభఫలదాయక గుణమండం ఘనగమనవిజితవే
దండ మమలమణికుండల రుచిమయ గండస్థల మాహవమండల
దోర్దండకుండలీకృతకోదండం చండతరోద్దండశశకిరీటం

రామం.

వ. ఈగతి నమస్కారంబు జేసి తీర్థప్రసాదంబు లంది పరమోమో
క్షంబునం దేలుచుండు రామదాసునకు నర్చకులు శ్రీగంధంబు మ్రైనిండ

నలంది పుష్పదామంబు మెడనువైవ నమ్రుండై కైకొని కాళ్ళగజ్జెలు
గట్టి చేతఁ జీటితాళంబును తంబురయునుఁ బట్టి రామునియెదుట
నృత్యంబు నేయుచున్నారు.

కానడారాగము - ఏకతాళము.

రామరామసీతా రామరామ రామసీతా
యాదిలేదా నామీఁద నింకైననీదయరాద
పాదములకు మ్రొక్కెద పలుమాలు విన్నవించెద రా.
తప్పలెంచఁబోతె నీకు గొప్పతనము చెల్లదు
యెప్పుడు నిన్నేనమ్మితి తప్పక నన్ను రక్షించు రా.
ఏలప్రత్యక్షముకావయ్య యేమిపేరునో రామయ్య
జాలము సేయకుమయ్య శరణుఁజేసి గదయ్య రా.
ఎంతబలమొ నీదుమాయ యెన్నటికిఁ దెలియదాయె
అంతరంగము తెలియదాయె అపదలు తొలఁగఁబాయె రా.
పతితపావన బిరుదు పాలించునో మోసఁబోకు
యికరుల వేఁడ నీకు జగదీశ్వరా యేలపరాకు రా.
నమ్మనేర్తునిన్నే కాక నాచేలేమా నీకృపలేక
మిమ్మునేవేఁడేఁదాఁక మీసామై నేనుపరాక రా.
ఇత్తుకువంశమునఁబుట్టి యేమయ్యనన్నుఁజేపట్టి
రక్షించవిట్టియెట్టిన్యాయమో దశరథపట్టి రా.
భద్రగిరిధామరామపాదభక్తినివదిలేమా
క్షుద్రదైవములఁగొలిచేమా చూడుమా మీదయ మరచేమా రామ రామరామ.

వ. ఇవ్విధంబున రాముని స్తుతియించి నెలవుఁ గైకొని భద్రగిరి
రాజంబు డిగ్గి యనేక భక్తసమూహంబులు వెంటనంటి వచ్చుచుండ
నత్యంతోత్సాహంబున భక్తులం గాంచి యిట్లనుచున్నారు.

పట్టాభిరాములఁబట్టుపట్టినాము యీపట్టున యమునికిబొమ్మఁజెట్టినాము పట్టాభి.
కోదండరాములయందెకోరినాము మాకోరికలివ్వుని మదిలోదూరినాము పట్టాభి.
కర్ణిరాజవరదునికరుణకు గాచినాము దురితములెల్లను బారదోలినాము పట్టాభి.
ఇందిరారమణునిపొందె చెందినాము యీసుందరాకారు నెలవందినాము పట్టాభి.
తారకబ్రహ్మముమీరనితలఁచినానునాకుదారిఁజూపే వెలుఁగనుచుఁ దలఁచినాను.
కోరిభద్రాచలరామునిఁ గూర్చితోను క్రిరామదాసుఁడనుచుఁజేరినాను పట్టాభి.

వ. అని యివ్విధంబున నాడుచుం బాడుచు రాజవీధులం దిరుగుచు రామభజనసేయుచు స్వగృహంబునకువచ్చి ఓమనసా మరల సంసార సాగరంబున మునుంగఁబోయెదవు సుమా యటుల మునిగితివేని చెడి పోయెదవని మానసనియమంబు సేయుచున్నారు.

నాదనామక్రియరాగము - వికతాళము.

చెడిపోయెదవునుమీ మనసా చెడిపోయెదవునుమీ

చెడిపోయెదవు చెడుగుణములచే యెడతెగకనువారి యడుగు లేమరితె చెడి.

కుచ్చితములు పోను లోపలి మచ్చరములు మాను

హెచ్చుగరాముని విచ్చలవిడిగా లచ్చినాయకుని ముచ్చటవినకుంటె చెడి.

కాయము నతమనకు యింకనీ గాయక మేమరకు

పాయకరాముని పాదపూజనము సేయక మోహపుమాయలఁబడితే చెడి.

భావములొనర్చి భద్రగిరికు వేడుకొచ్చి

దేవదేవ రామదాసుఁడేసని కావుకావుమని కలకాలమునకుంటె చెడి.

వ. ఈతీరున మానసనియమంబుఁ జేసుకొని గృహంబులోనికిం జని దారాపుత్రాదులం గాంచి యానందించి శుద్ధసత్త్వగుణప్రధానుండై యహరహంబును సహస్రబ్రహ్మణభోజనంబు సేయింపుచు భద్రశైలం బునశ్రీరామునకు నిత్యోత్సవమాసోత్సవపక్షోత్సవంబులునుం జేయుచు రాముని సేమరక ధ్యానింపుచుఁ బరమానందంబుననుండు భద్రగిరి యందు సీతాపిరాట్టి యొకనాఁటిరేయి రామునితోడఁ బ్రణయకల హంబాడుచుఁ బురుషులందఱును కఠినాత్ములు క్రూరులు నగుటకు సంది యుంటె? యెట్లన్న నీకుఁ బరమాంతరంగభక్తుండైన రామదాసుం డొక దినంబుననైన నినుమరువక భజియింపుచుండ దర్శనం బొసంగక పరమ నీచుండై నీయందు భక్తితాత్పర్యంబులులేని ప్లేచ్చునకు సేవయొసంగితి రకృత్యంబనుబీజం బాదినుండి మీహృదయం బనుపాదియం దంకు రించి వృద్ధిఁజెంది మహాలవాలంబై యున్నయది యిట్టికపటకృత్యంబున నీదాసులఁ గాసిల్లంజేసిన నీకైన లాభంబేమని ప్రశ్న సేయు సీతానాయికంజూచి రాముండు ముసిముసినగవులు నగుచు నిట్లనుచున్నాఁడు

క. తరుణీ పూర్వభవంబున, కరమరుదుగఁజేసినంత కాచుక వేచక

గూఠియించి వినుము తెలిపెదఁ, బరికింపఁగరాని వీరి పాపక్రియల్.

గీ. కాళికాపురి కావల కామితార్థ, ఫలదుఁ డైనట్టిస్థాణునిభవన మొకటి
యలరు నొకయేఁడు విడక దుద్రాభిషేక, మెలమిఁజేసిన నొసఁగు మహేంద్రపదవి.

క. అని తెలుపునట్లపురాణము, విని యొకవిప్రుండు భక్తివివేకంబున నా
వనజభవనుతున కతులిత, ఘనమతితో పూజ నలుపఁగాను దొడంగెన్.

గీ. ఇటులనొకహామనముభక్తిచటులతరమ, హోగ్రముగఁజేసెఁజూతగా నొక్కదినము
కొఱఁతదినపుని యెఱుంగక కుపితుఁడగుచు, పూర్ణఘటముననీకానుఁబొడిచె వినవె.

వ. ఇట్లు పొడిచిన ఘటంబు విచ్చి తద్గుటజలం బాలింగమూర్తి
శిరంబునం బడె నంత నావిప్రుం డంతర్గతంబున.

గీ. ఈశ్వరుండని నమ్మితి నింతకాల, మీశ్వరుండీడ లేడని యెఱుంగనైతి
బుద్ధిజాడ్యంబు విప్రోత్తములకటంచు, పలుకుజనవాక్య మిపుడు ఫలించె ననుచు.

వ. ఇటులఁ దలంచుచుండు సమయంబున దశదిశావ కాశపరిపూర్ణం
బగు నొక్కతేజం బుద్భవించి తన్మధ్యంబునందు.

సీ. కటిభాగమునగంధకరటిరాట్నార్చంబు కపటంపుజిహ్వచీకట్లసిన
వక్షఃస్థలంబునఁ జక్షుశ్రవోభర్తతారహామము లేవఁ దభవఁజూపఁ
గేలుదామరయందు శూలముద్భటనటజ్వలనకీలముల వనంతమాడ
జాటజూటమునందు సొబగులేఁజందురుఁ డకతోరసారచంద్రికలుగాయ

తే. గుటిలనిర్ఘాతఘ్న రహోవహోవ, సరణి డమరుఢాన్నాదంబు పరిధవిల్లఁ
ఁబురినికాటవిపాటనస్ఫుటవిహార, దుర్జయుం డగుహరుఁడు ప్రాదుర్భవించె.

వ. ఇవిధంబునఁ బ్రత్యక్షంబై యాధూర్తశిఖామణిం గాంచియిట్లనియె.

క. తామస మతివై నా కీ, వీమార్గముగాఁగఁ బూజనిటు చెఱచితిఁగా
నేమందు యవనజాతికి, ఖామందై రాజ్య మేలు కలికాలమునన్.

గీ. ఇంద్రపదవికి మాటు రాజేంద్రపదవి, యొసఁగితిని యేలుమయ్య మహాన్నతముగ
నాదు సేవావిశేషసంపత్తివలన, రామచంద్రుండు రక్షించ రాఁగలందు.

వ. అని వరంబొసంగి యంతర్హితుండైన.

క. అతండు మ్లేచ్ఛభాతుం, డై తాసీషయని నెఁడి యభవునికరుణ
స్థితరమున నన్తాంచెను, సీతా ! తొలిసోముఫలము సిద్ధి యొసఁగ జే.

వ. ఇది కారణంబుగాఁ దాసీషకు దర్శనంబొసంగితి నిక రామదా
సుని పూర్వవృత్తాంతంబు వినుము.

సీ. పూర్వజన్మంబునం దుర్విలా నొకవిప్రవరునకుఁ బుత్రుఁడై వరుసఁబుట్టి
యతులితైశ్వర్యం బనాయాసమునఁ గూర్చి దారామతాదులఁ దగిలి ప్రితి

- శ్రీధారముగ నొక్కకీరరాజంబును బంజరంబుననుంచి పామరమున
రామరామయటంచు రాచిల్క-కేర్పడఁ జెప్పించు నీతి రక్షింపుచుండి
- లే. కాలపరిపక్వమైనను కాంక్షచేత, రామచిల్కనుగని రామరామ యనుచు
జీవ మెడఁబాసిపుట్టె నీక్షితిని మరల, గుట్టెఱుంగకున్న మెడఁజాట్టుకొనఁచె కర్త
- క. పుణ్యాపుణ్యఫలంబు ల, గణ్యగుణాకరులనైన నలసటఁ బెట్టుకొ
పుణ్యానికి నన్నేటికి, పుణ్యవతీ దూరఁజే యపూర్వగుణాఢ్య.
- గీ. రామరామయటంచు నొక రక్షిదలఁచె, గాన మధ్యక్షుఁడితఁడయ్యె కామజనని
చిలుకనిర్బంధపెట్టిన చిద్రమునను, బంధిఖానను బడియిండ్ల బాడబుండు.
- వ. పూర్వజన్మకర్మవశంబున సుఖదుఃఖంబులం బొందుటయ్యెనేని
నీనామస్మరణంబుననైనఫలం బేమనియెదవేనిం జెప్పెద వినుము.
- గీ. నన్నుఁజేరంగఁదలఁచెడి నరులకెల్ల, కర్మశేషంబు గూడదుగాన నితని
కర్మమంతయుఁ దీరిన గాతుననుచు, కాచియిండితి కర్మము ల్గదచి చనియె.
- క. ఇప్పుడు మధ్యక్షుండై, యొప్పె నిఁకను ముప్పులే దొసంగెద ముక్తి
దప్పను సత్యము సత్యం, బప్పని కెక నడ్డు సేయకే యబ్జముఖి.

వ. అని గోపన్న తానీషలగారి పూర్వజన్మవృత్తాంతంబు రాముండు
జెప్ప విని సీతాదేవి యానందించుచుండె నంత చైత్రశుద్ధప్రతిపదాదిగా
శ్రీరామనవరాత్రి యాసన్నంబైన రామదాసుగారు ధ్వజారోహణంబు
మొదలవభృతోత్సవంబుతుడగా బ్రహ్మోత్సవంబు సాంతంబుగావించి
సీతాకల్యాణంబును పట్టాభిషేకోత్సవంబునుం గావించి కలశోద్వాహ
నంబుఁ జేయించి కృతకృత్యుండై యుండుతఱి నర్చకులు తీర్థప్రసాదశత
గోపంబులు నొసంగి ధర్మపరిపాలకుండగుట రాముని కలంకారంబుఁ
జేసియున్న పుష్పధామములలో నొకదాని నతని యటుతవైచి వాద్య
ఘోషంబులతోడ గృహంబున కనుపునపుడు రామదాసుగా రానంద
పరవశంబున రామునిగూర్చి నృత్యంబు సేయుచున్నారు.

నాదనామక్రియ రాగము - ఆదితాళము.

అనంద మానందమాయెను శ్రీ జానకీ రామస్మరణసేయును
నేఁదాద్యులకృపమాకుఁగల్గెను ఇచ్చడిరువై యేడింటనున్న పరమాత్మఁజూడఁగానే అనం.
పరమభక్తిక్రద్ధగల్గెను బహు దురితజాలములెల్ల దొల్లెను
పటు రాగ ద్వేషములెల్లనీడెను అట్టెరాజయోగమందున్న రాజునుజూడఁగానే అనం.

పూర్వపుణ్యములొనగూడెను శ్రీ పార్వతిజపమంత్ర మీడేరెను
 ఆ పూర్వకృతినగనఁబడెను పరమపావనమైన శ్రీహరిసేవగల్గెనేడు అనం.
 సామాన్యులచెంతఁజేరము వట్టి పామరజనులనింకఁగూడము
 విషయకామబద్ధులఁజేరివేడముమాకుహరినామస్తరణఁజేసేపరమభాగవతులెదిక్కు ఆ.
 రామభక్తులఁజేరఁగల్గెను ఇతర కామములెల్ల వీడఁగల్గెను
 పరభామలవైని శ్రాంతిదొల్లెను మేముపరుల దోషములెన్న మొరు లెన్న నెదురాడము.
 ఇతరచింతనకల్గి సేయము రామ యితరదైవాలఁగొనియాడము
 ధరాపతులకుఁజిక్కిచింతచేయము యినకులచంద్రుడైన భద్రాచలరాము సేవ మానము.
 భద్రాద్రిస్వామి మాకుదైవమూ వేఱే ఊద్రదేవతలఁ దలఁపము
 దారిద్ర్యములెల్లమది నెంచుముభద్రగిరిరామదాసు నేనిపరమదయాళుఁడుగల్గె నానంద

వ ఈ ప్రకారంబునఁ బరమానందంబునఁ బ్రతిసంవత్సరంబును శ్రీ
 రాములకు బ్రహ్మాత్మనంబునేయుచు విప్రుల పక్షస్థిపేతాన్నంబునఁ
 దృప్తులంజేయుచు దానధర్మపరోపకారంబులుం జేయుచు బహుహాయ
 నంబులు వర్తింప నందలిజనులందఱితనిఁ బరమధర్మాత్ముండని కొనియాడ
 నొకకొందఱ తీతండు రాజద్రోహియై ద్రవ్యం బపహరించెనని వాడవా
 డలం దూఱుచుండు దుర్జనులంజూచి సహింపఁజాలక భగవద్భక్తులగు
 కొందఱావర్తమానంబు రామదాసుగారితో విన్నవింప నిర్మలచిత్తుండు
 గావున కోపంబులేక వారలంఁగాంచి యిట్లునుచున్నాఁడు

కాంభోజిరాగము - చాపుతాళము.

తాఁజేసిన మేలుదైవమెఱుంగవలె తాఁజెప్పకోవలెనా
 వాసిగధర్తముఁ జేసుకున్నఁజాలు కాళికిఁబోవలెనా తాఁజేసిన.
 కలకాలముతల్లి కరుణభోజనమిడు కాలమందుఁజూడండి
 కులుకుచుఁబెంచిన కొడుకులగుణముల కోడలొచ్చినఁజూడండి తాఁజేసిన.
 ప్రేమగల్గినట్టి పెండ్లాముగుణమెల్ల పేదరికమునఁ జూడండి
 కామించి బంధులకరుణారసంబెల్ల కలసిమెలసి చూడండి తాఁజేసిన.
 అలరుచుఁదిగిగేటి యన్నలగుణమెల్ల నవిభక్తులై చూడండి
 చెలగుచుతిగిగేటి చెలికానిగుణము లేములు గలుగఁగఁ జూడండి తాఁజేసిన.
 జన్మముగలిగి జన్మమునకుఁ దగుగుణముగల్గితె మంచిది
 భనముకలిగితేను ధనమునకుఁదగినట్టు ధర్మమున్ననుమంచిది తాఁజేసిన.
 హరిదాసులెల్ల నాదరించినట్టి యానందమిదె చూడండి
 వరరామదాసుని వాగై వ్రుథి విన్నవారలకే ఫలము తాఁజేసిన.

వ. శ్రావణ మూరలేల విచారంబునొందెద రెవ్వరేమనిన మనకే
మండుల కొఱంతవడియొడి సర్వంబునకు రాముండె కర్తయగు నైనను
నాజసులను రామునియందు బుద్ధినిల్పుండని యేను తెలుపుదుంగాక
యని పురవీధుల మృదంగాది వాద్యంబులతోడ నృత్యంబు నేయుచుఁ
బొరులం గాంచి నిఖిలభవరోగహరంబగు నారామజోగిమందుఁగొనుం
డని కీర్తనము నేయుచున్నారు.

జంఘాటిరాగము - ఆదితాళము.

రామజోగిమందుఁగొనరే సామరులారా రామజోగిమందుఁగొనరే.

రామజోగిమందు మీరుప్రేమతో భుజియించినపుడె

శామశ్రోధములశెల్లఁ గడకుఁ బారదోలేమందు రామ.

మదమాత్సర్యలోభములను మాటలో నిలిపేటిమందు

గుదిగొన్నకర్త ములను చూడఁగా నెడఁదోలేమందు రామ.

శాటుకకొండలవంటి కర్తము లెడఁబాపేమందు

సాటిలేదు జగములందు స్వామిరామజోగిమందు రామ.

కొటిధనములిచ్చేమని కొనఁబోయిన దొరకనిమందు

సాటిలేనిభాగవతులు స్వరణచేసి కలఁచేమందు రామ.

ముదముతో భద్రాద్రియందు ముక్తినిొందించేటిమందు

నదయుండై శ్రీరామనామ సప్తక్షితోఁ గొలిచేమందు రామ.

వ. ఈక్రమంబున నాభద్రాచలంబున నందఱకును ముక్తిమార్గైక
హేతుభూతంబగు రామనామస్తరణయం దభినివేశనంబుఁ గలుగ నుప
దేశింపుచు ననేకహాయిసంబులు గడపి ముదిమి సంప్రాప్తంబైన రామ
దాసుగారు రామునిందలంచి యిట్లని వినుతినేయుచున్నారు.

* సారకహితసంసారములొంటి తారితినో రామా

ఘోరనరకమని తోచెను సంసృతిఁ గుండఁజాలరామా.

నైంధవిరాగము - ఆదితాళము.

భళిరావై రాగ్యమెంతోబాగ్గెయున్నది చంచలమైనమనసు నిశ్చలమైయున్నది భళి.

అరివడ్వర్గములనన్నంటకున్నవి శ్రీహరినామస్తరణజిహ్వా కనువైయున్నది భళి.

గురుభ్యాసమందేమనసుకుదురైయున్నదిచిత్తమిరువదియారింటమీదనిరవైయున్నది భళి.

భక్తులధనఘణాడఁబెచ్చు పరగియున్నది అలపరభావములందు మాతృభావమున్నది భళి.

పరమహంక మెన్న గాను బాగైయున్నది మాకుపరతత్త్వమందెబుద్ధిపట్టెయున్నది భరి.
విరసముపేటులేనివిభవమైయున్నది ప్రకృతితెఱఁబాసి మోక్షమునకుతెరువై యున్నది.
గురిభద్రాద్రిశునందెగుఱుతైయున్నది యిప్పుడరలేకరామదాసుండనందగియున్నది. భరి.

* ఇహసుఖంబులేనొల్లను నీదగు యేలుఁబడినిఁజూపు

అహరహృదునీమూర్తినిఁ జూచుచు విహరించఁగ నిలుపు.

వ. అని మోక్షాపేక్ష నిట్లని ప్రార్థింపుచున్నారు.

అసావేరిరాగము - చాపుతాళము.

వీరరాఘవ నిన్ను వేడినందుకునన్న వెఱవకుమనరాదా
వారివీరి వేడుకొనినను నోరునొచ్చునుగాని యిప్పుడు
కోరి మదిని గొల్చి మోక్షము కోరికొంటిని కొదవ నీయకు వీర.
ఎన్ని విధముల విన్నవించిన నీకెందుకు దయరాదు నాకన్నతండ్రిపటంచునమిలిఁ
గరుణసికింతైనలేక నెయున్నజాడలు తెలియదాయనుయించితమా యిదిపలికపావన వీర.
నీకునావైదయ లేకయుండినఁగానినాకెవ్వరునులేరురా లోకమెఱుంగఁగనాకుభాగ్యము
జోకతో యిపుడివ్వకుంటె నీకు బావనబిరుదుచెల్లదు నిజముగా నీజగమునందున వీర.
క్షాత్రకుండని యీపట్ల గాచుటకుఁజేతగాదని యున్నావో ఘాతచేసినవాని తమ్ముడు
కాపుమన్ననుగావలేదా తాలినాతిగఁ జేయలేదా రామదాసునిఁ బ్రోవరాదా వీర.

వ. ఈ క్రమంబున స్తుతిసేయుచు తనయందైయున్న రామదాసుని
తాత్పర్యం బెఱింగి లోకైకనాయకుండగు రాముం డశరీరవాక్యం
బుల నిట్లనియె.

* రామదాస నీభక్తికి మెచ్చితి రక్తినిత్తు మత్పదము

భూమిలోన నొకకొన్నిదినంబులు ముదముతోడ మనుము.

ఆమాటలువిని కన్నులువిచ్చెను ఆశ్చర్యము పెనఁగొనఁగఁ

ప్రేమతోడ నలుదిక్కులఁజూచెను నామరూపముల నెఱుంగన్.

ఈగతిఁ బల్కినవార లెవ్వరని యెంతో యోచనఁజేసె

భోగిశయనుండే బలికె ననుచు నప్పుడు ధ్యానముసేసెన్.

ఆరభిరాగము - ఆదితాళము.

ఎక్కడఁజూచిన రాముం డక్కడనున్నాడు

తానొక్కడనంతరూపముల నొప్పియున్నాడు

తాపసులహృదయములకు దీపమైనాడు

దివ్యరూపములకెల్ల నాదిరూపమైనాడు

ఎక్క.

ఎక్క.

దండిగఁ జరాచరముల కాధారమైనాఁడు

అఖండమై బాహ్యంతరముల నిండియున్నాఁడు

ఎక్క.

మూఁడుమూర్తులకు న్నాదిమూలమైనాఁడు

పూసలోఁ ద్రాడువలెనే యంత టంతర్యామియైనాఁడు

ఎక్క.

దాసుల పాలికి నిజావేకుండై నాఁడు

రామదాసు నేల భద్రగిరి నివాసుడై నాఁడు

ఎక్క.

వ. అని మఱియు నిట్లు చింతింపుచు.

* రామాజ్ఞక్రమమున భువినిలిచెను రామదాసవర్ణ్యుండై
సోమసూర్యనేత్రా యనిసొక్కుచు సోలుచు ధీరుండై.

వ. ఇట్లని రామస్తరణనేయుచునుండె నెట్లనిన.

మోహనరాగము - చాళుశాళము.

గోవింద సుందర మోహన దీనమందారగరుడవాహన

భవబంధాదిదుష్కర్త దాహన భక్తవత్సల త్రైలోక్యపావన

గో.

వలితులపై ప్రేమరోసితి సతతమునీపై భారముచేసితి

యది మిముఁ గనులఁజూడఁగవారితి మీదయ కెప్పు డెదురెదురెచూచితి

గో.

చాలాదినములు మిమువేడితి కాలహరణముచేసి విడనాడితి

మేలా నీనామము పాడితి మెరసి ముందొక్కవిధమున వేడితి

గో.

దీనరక్షకుఁడని విందును యేరీరున మీకృపఁగందును

మానసమున నమ్మియుందును నామనవి చేకొనవేమనందును

గో.

అధికుఁడవని నమ్మినందుకు ఆశ్రయించితె శ్రమపెట్టెదెందుకు

మిము వెడకి కొలిచేదెందుకు నాకిది పూర్వకృతము లనుటెందుకు

గో.

దావైవచ్చే వార్ధక్యము యింక ప్రాపేది బహుసామీప్యము

యెంతని వినుపింతుకు గోప్యము మీరెల్లదు చూపేరు సారూప్యము

గో.

భద్రగిరిని నీవు లేవేమో ఉనికి నిజమైతె మొరవిని రావేమో

కరిని గాచినక్రిహరి కావేమో రామదాసునిమొర వినరావేమో

వ. ఇవిధిధంబున భగవంతుని ధ్యానంబునేయుచున్నఁ గొన్నిదినంబు
లకు భద్రశైలం బెక్కుటకు శక్తిలేక ముదిమి సంప్రాప్తంబైన రామ
దాసు విచారగ్రస్తుండై కలకాలము నీనేవఁజేసిన నాదౌర్బల్యంబు పా
టించి యేల పలుకవు స్వామీ యని సంకీర్తనము నేయుచున్నారు.

నాదనామక్రియరాగము - అదితాళము.

రామమాటాడవ దేమిరా కోదండ సీతారామ మాటాడవదేమిరా

స్వామి నేనీనామన్నరణ కామించియున్న యవ్వడే

సీమోమైనఁ జూపవై తివయ్యయ్యో కోదండపాణి

రామ.

పుట్టినది మొదలుకొని సీపాదములె గట్టిగ నే నమ్మితిని యింకనైనను జేపట్టి

రక్షించెదనని తలఁపునలేర యిట్టివెతలఁబెట్టిలేని యింకమిందు నేనెట్టులార్తు

నాకేక నెవ్వరుగతి నాదుచేపట్టియు విడుచుటనీకు పాడియె కోదండపాణి రామ.

పలుమాటు వేఁడెదనని జడిసో నాలోనియార్దురి ఖలులఁద్రుంచేది నీకదిగడుసో

నావ్రతమనేది జలమైనచతుర్థంబనితెలిసో దూరినఁగాని పలుకకుండేది నీమనసలసో

కలిమిబలిమిసేవనపలుమాటువేడినగాని తెలిసియిట్లుదోలఁగియుండన్యాయమా కో.

శరణాగతబిరుదునీదేనుమ్మి భద్రాద్రిమందిర రామనిన్నే చాలనమ్మియున్నవాఁడ నీ

కరుణసుంతైనరానిమ్మి మత్తిల్లి సుందర రామదాసు నేలుకొమ్మి పరమేశ్వర

నీదాసుఁడనంటి పరునివలెనుజూచి యనాదరణచేసేది న్యాయముకాదురకోదండ.

వ. అని మఱియును కృష్ణపరంబుగా స్తుతిసేయుచున్నారు.

యమునాకల్యాణిరాగము - అదితాళము.

పాహిపాహి కృష్ణమాం పరమదయాళోదేహిమేత్వయిభక్తిం దీనదయాళో పాహి.

కమళాధ్యక్షకృష్ణా కరుణాకటాక్ష అమరసంరక్షా సురశిక్షకమలాక్షా పాహి.

నందనందనాకృష్ణా నతజనాపనామందస్మితపదనా భక్తచందనచారులాలచనా పాహి.

మంజుభాషణాకృష్ణా మహితభూషణా కుంజరపతిపాషణ గురుగోగణరూపధారణా

భద్రవినుత రామా మాంపాలయ పరంధామా భద్రగిరినివాసా

రామదాసాహృద్వాసా పాహి పాహి కృష్ణ మాం.

మ. నను జన్మింపఁగఁజేసి యింద్రియములకొనాయందుఁ గల్పించి యా

పనులందే దిరిగించి పాపములు నాపైఁబెట్టి నేఁదేరకాఁ

డనుచుంబోయెదో సూత్రధారి వగునీ వాడించినట్టే నటించిన

చిన కీ ల్బాష్పము యెట్లు సేసినసరే శ్రీ భావనారామణా.

వ. అని యివ్వధంబునఁ గర్తృత్వాదిస్వాతంత్ర్యధర్మంబుల నీశ్వరా

ప్రణామంజేసి“సర్వధర్మాన్పరిత్యజ్య”యనుచరమణ్ణోకార్థంబు దృఢంబుగ

మనంబునఁ బాదుకొల్పి నిశ్చలుండై యుండ భద్రాచలరామఁ డిస్సితఫల

ప్రదాతయగుట రామదాసుకోరిన తెఱంగునభక్తునిభద్రశైలంబునకుం

గొనిచని తనయందునవ్యయపదంబగు సాయుజ్యంబొసంగందలంచిరామ దాసునికడకు రా నుద్యోగించుసమయంబున గోపన్న లోకైకమాత యును కరుణాసముద్రయు నగుసీతాదేవినింగూర్చి యిట్లనుచున్నారు.

శా. శ్రీరంజిల్లంగ నెల్లవాంఛితములన్ జేకూర్చి రక్షింప నా
ధారంబై వెలుగొందు నీయడుగులుత్సాహానురాగంబు లే
పారం బెంపుదలిర్ప నేర్పొదవ నెయ్యంబోప్ప నిత్యంబు నే
నారాధించెద భద్రశైలనిలయా యక్షీణసంపత్కరీ.

శహాసరాగము - చాపులాశము.

రమణిరో రామని రమ్మనవే ప్రేమ మిత్రుల నొకముద్దు యిమ్మనవే
అందమైన గజ్జలందియులు పాదద్వంద్వముల నింపొందగను రమణిరో.
కస్తూరిలికము జాతంగను కనకకొస్తుభహారము గుల్కంగను రమణిరో.
మచ్చికచే ముచ్చటలాడుచును నాయుచ్చునుగల కోర్కెలియ్యంగను రమణిరో.
ముదమునఁ జిరునగవులొత్తంగను వానికదిసి కన్నులనిండఁజూచెదను రమణిరో.
ధర రామదాసుని పదలకను భద్రగిరివాసుని నేడు వేడగను రమణిరో.

శా రక్షించం గద వమ్మ దీక్షఁగొని ఘోరంబైన పాపంబులన్
శిక్షించం గద వమ్మ యెల్లకలుముల్ నేకూరఁగాఁ బ్రేమ న
స్మిక్షించం గద వమ్మ నమ్మితిని తల్లి చల్లఁగాఁ బ్రోవు కం
జాక్షి జానకి భద్రశైలనిలయా యక్షీణసంపత్కరీ.

వ. అని యివ్వధంబున నాజగజ్జననిం బ్రార్థింప నాయమ్మ నాథునికడ
నిల్చి భక్తునిం బ్రోవుమా యని ప్రార్థింప రాముండు గరుత్మంతునిం
బిలిచి యశ్వాకారుండ వై నావెంట రమ్మనుమని ఖాసుదారీవానివలె
దావేషంబుధరించి భక్తునికిఁ దపనతీక్షణ్ణకరణంబుల బడలకయందుటకై
లక్ష్మణుని ఛత్రధారునింగా నుండునటులఁ గఱపి భక్తకామదుండగు
రాముండు సూర్యోదయాత్పుర్యంబున రామదాసుగారి గృహంబువాఁ
కిట నిలువంబడి యహోభద్రాచల రామదాసా భద్రగిరికిం గొని చని
యెద రమ్మనిన నతం డిట్లువెడలి బైటవచ్చి యశ్వంబును ఖాసుదారి
వానింగాంచి యెటులైనను రాముని దర్శించంగలిగెఁగదా యని సమ్మ
తించి యశ్వంబునెక్కి సహచారిణి యగుభార్యంబిలచి రావే యనిన

స్నానంబుసేయుచున్నదాన నిదిగో వచ్చెద ననిన నీప్రాప్తం బింతయే
యని ప్రయాణోన్ముఖుం డగుటయు నాయశ్వంబును ఖాసుదారీచత్ర
ధారులును భేదరమార్గంబున కెగసిపోవుచుండ రామదాసుగారు
రాముని మానసంబున నిల్పి యెల్లవారు విన నిట్లని కీర్తనము చేయు
చున్నారు.

పున్నారాగము - ఆదితాళము.

తర్లిపోతాము చాలదయ్యుంచండి ఇంకనుమట్టి జన్మలకురాముమదిలోనుంచండి తర్లి.
బాధ్యగట్టిభక్తపరులుభజనలు సేయఁగను మూడుయెట్లుగలసిన దారియెఱింగివేగమున తర్లి.
సోఁనామనియేటికత్తికేతనేబూని అట్టెమోహపాశమునెల్ల మొదటికేత్తుంచి తర్లి.
ఈషణత్రయమునెల్ల నిలలోనెడించి సంతోషసాగరమునందె సంచరించుచూ తర్లి.
తారకమంత్రైషధధారలుగ్రోలీ యేభుమీరఁగాను మోక్షపదవిపొచ్చుగఁగాంచి తర్లి.
అటుకమలముల మీఁద నదృశ్యమైన సహస్రారకమలమందుఁజేరి సంతసించుచు తర్లి.
చక్కనిభద్రాద్రిరామస్వామికృపను పెంపెక్క రామదాసుఁడనెపేరుచేతను తర్లి.

వ. అని యెల్లవారికిం దెలిపి నిశ్చలంబైన చిత్తంబున రామభజన
సేయుదుం బోవుచున్నారు.

అసావేరిరాగము - చాపుతాళము.

కోదండరామా భద్రాచల కోదండరామా.

కోదండరామ నీవేదండమాకు మరేదండయెఱుంగము మీదండతప్పను కోదండ.
ఎగుభుజములవెంట ధగధగనింపొందు సిగనిగలాడు తూణీరముగలిగిన కోదండ.
అంగరాగములై వజ్రాంగముదొడి సమరాంగణమున వెనకాగ వెరఘువీర కోదండ.
బలుండలత్తుణయని పలుకనడవిచెంత జలనిధిపటు నిర్జలభూమిఁ జేసిన కోదండ.
బాణాగ్ర మెక్కడ పాథోధియెక్కడ నాణిముత్యముగశరాగ్రమందుంచిన కోదండ.
నందిగ్రామములోన విందారగించి మీరందఱుఁగూడియయోధ్యకేతెంచిన కోదండ.
అక్కడవెడలి భద్రాచలమందున గ్రక్కన వెలసిన రామదాసపోష కోదండరామా.

వ. ఇవిధంబునఁ గీర్తనంబుఁ జేయుచుంబోవ నాహయరాజంబు
భద్రశైలశిఖరంబునఁ గోదండరామస్వామి కోవెలకవాటంబు ముందు
డిగిన, కవాటంబులు బీగముద్రలైయుండఁ గని విచారంబున కవాటం
బులు మూసియున్నయది రామా నీమూర్తినిఁ జూచుభాగ్యంబు కృప
సేయుమని స్తుతిసేయుచున్నారు.

శ్లో. శ్రీమన్నిర్మలపుణ్యవైభవసుధాస్యామ్ముగోదావరీ
 తీరే కల్పకకాననాంతరమహాభద్రాద్రికూటావతరే,
 శోభాయుక్త విచిత్రరత్నఖచితే సింహాసనే సంస్థితం
 శ్రీభద్రాచలరామచంద్ర మనిశం సీతాసమేతం భజే.
 కింజల్కరుణవాసనం నవలయశ్యామం సరోజేక్షణం
 మాణిక్యాబ్జవిభూషితాయతభుజం వజ్రోజ్జ్వలతక్కుజ్జగత్కంఠం,
 ముక్తాహారవిభూషితం వణిలసత్కాంచీగుణాలంకృతం
 శ్రీభద్రాచలరామచంద్ర మనిశం సీతాసమేతం భజే.

సావేరిరాగము - ఆదితాళము.

కలయే గోపాలం కస్తూరీ లిలకసుఫాలం కుండలగుచి లలితకపోలం
 జలదసన్నిభకాంతి కాంతం జగన్నాథపురనిశాంతం కలయే.
 అనుపమరూపం మహితమణి కనకకలాపం విగతగోప వనితానుతాపం
 మునిమనోనిరేజితరణిం వనజసన్నిభ చారుచరణం కలయే.
 అవితద్విజాతం కరాంభోజ నవనవనీతం కమలభవభవమునిగీతం
 వివిధకుసుమాలంకారం విమలబృందావన విహారం కలయే.
 భాసితభానుం భద్రాద్రినివాసనిదానం దివ్యానందభాసురగానం
 రాసకేళివిరాజమానం రామదాసశ్రీత నిదానం కలయే.

వ. ఇవిధంబున నిర్మలచిత్తుండై రాముని నిరామయస్వరూపంబు
 భావించి ధ్యానించుతఱి కవాటంబులు ఘోరఘోరార్భటులవిచ్చిన నాఖా
 సుదారియును యశ్వంబును ఛత్రధారుండును రామదాసుని డిగ్గనివ్వక
 రామాలయంబులోనికి గొని చనునప్పుడు రామదాసుగా రా రామ
 మూర్తిని భావించి నేత్రంబు మొగిచి నిర్వికల్పమానసుం డై ధ్యానించి
 మరల కనుదమ్ములవిచ్చి యుదయకాలం బగుట భూపాలరాగంబున
 రామభూపాలునిఁ దనకు మోక్షం బొసంగుటకొఱకు మేలుకొను మని
 మేలుకొలుపులు బాడుచున్నారు.

భూపాలరాగము - చాపుతాళము.

శ్రీమించుకొనల్యగర్భరత్నాకర శ్రీరామమూర్తి మేలుకొ.
 సురలోకమానందమొందనుదయించినసూర్యపంకాగ్రణిమేలుకొ రామమేలుకొ.
 భరతాలక్షణ శత్రుఘ్నులలో వేదవతనసీయవలె మేలుకొ
 గరడీలుదలిపేటి వస్త్రాదులెల్లన కాచియున్నారయ్య మేలుకొ రామ.

శ్రీమించు కాళికయాగసంరక్షణ సేయంగఁబోవలె మేలుకొ
 కామించి గౌతమసతికావమోక్షము గావించఁబోవలె మేలుకొ రామ.
 వేమాణుజగమెల్ల యెఱుంగంగహరువిల్లు విరువంగఁబోవలె మేలుకొ
 ప్రేమతోజనకునియింటను జానకిఁబెండ్లాడఁబోవలె మేలుకొ రామ.
 పరశురామునిబాహుబలమెల్లనణఁపంగ పరువడిపోవలె మేలుకొ
 చిరపుణ్యుడగు దశరథరాజువాక్యము చెల్లించఁబోవలె మేలుకొ రామ.
 గరిమతోగుహఁడాచరింపు సవర్యలు గైకొనఁబోవలె మేలుకొ
 ధీరుఁడుండు పంపాతీరమున వాయుసుతుఁగానఁబోవలె మేలుకొ రామ.
 ఖండించి ఖరదూషణాదుల విజయముఁ గైకొనఁబోవలె మేలుకొ
 మెండుచాయలుగల బంగారుమృగముకై వేటలాడవలె మేలుకొ రామ.
 చోరునిమియొక్కకొలనువాలిని కూలవెయ్యవలె మేలుకొ
 కాదుణ్యమున సుగ్రీవునిపట్టము కట్టించఁబోవలె మేలుకొ రామ.
 దిట్టయినహనుమంతుఁగని నీతక్షేమము తెప్పించఁబోవలె మేలుకొ
 సెట్టనజలరాశి ధట్టించి వారధిఁ గట్టించఁబోవలె మేలుకొ రామ.
 సెట్టనరావణ కుంభకర్ణాదుల నిర్జించఁబోవలె మేలుకొ
 పట్టభద్రుఁడై ప్రబలువిభీషణుని పాలించఁబోవలె మేలుకొ రామ.
 లంకలోజానకి రక్షింపవలె శుభలక్షణగుణనిధి మేలుకొ
 పొంకముతో నగ్నిముఖమునభక్తినిబొగడంగఁబోవలె మేలుకొ రామ.
 శంకలేక పుష్పకమెక్కివేడుక నగరికిఁ జనవలె మేలుకొ
 అంకెలువేయుచు భరతాదులఁగూడి రంజిల్లఁబోవలె మేలుకొ రామ.
 నందిగ్రామములోనఁ బాదుకారోహణ మందఁగఁబోవలె మేలుకొ
 అందఱుఁజూడంగ మదపుటేనుఁగునెక్కి యేలేరఁబోవలె మేలుకొ రామ.
 కమలసంభవుఁ డాదిగావచ్చి ద్వారాన కాచియున్నారయ్య మేలుకొ
 క్రమముతోడుత మీమహిమలెల్లచాల పాడేరువినవయ్య మేలుకొ రామ.
 పొందుగనయోధ్య సింహాసనమెక్కి భూములేలవలె మేలుకొ
 నుందరిమణియైన జానకితోఁగూడి నుభయించఁబోవలె మేలుకొ రామ.
 సమయమిదిగో రామదాసున కిప్పుడు సామ్రాజ్యమొనఁగుదు మేలుకొ
 క్రమమొప్పభద్రాద్రియందున నెలకొన్న కారుణ్యనిధివేగ మేలుకొ రామ.
 భక్తులపాలించవలె నిద్రచాలించు భక్తవత్సల యింక మేలుకొ
 వేమాణుజనులింక చాలగా నున్నని వారిజలోచన మేలుకొ రామమేలుకొ,

వ అని మేలుకొల్పి తనకు మోక్షం బొసంగుటకొరకు రాముల పదపద్మములకు నమస్కారము సేయుచు కీర్తనము సేయుచున్నారు.

చతుర్వింశతినామప్రతిపాదకమైన చూర్ణిక.

శ్రీ మదఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండభాండతండోపతండకరండమండలశాంతోద్దీపిత
సగుణనిర్గుణాతీతసచ్చిదానందపరాత్పరతారక బ్రహ్మహ్వయ దశదిశప్రకాశం, సకల
చరాచరాధీశం. కమలసంభవశచీధవప్రముఖనిఖిలబృందారకబృంకుమంద్యమానసందీప్త
దివ్యచరణారవిందం, శ్రీమమృతం, దుష్టనిగ్రహ శిష్టచరిపాలనోత్కృట కపటనాటక
మాత్రచరిత్రాంచిత బహువిధావతారం, శ్రీరఘువీరం. కాన్యోదశరథమనోరథా
మందానంద కందళితనిరూఢశ్రీదావిలోలనశైశవం, శ్రీశేషం. విశ్వామిత్రయజ్ఞవిఘ్న
కారణోత్కృట తాటకాసుర సుబాహుబాహుబలవిదళిని బాణప్రవీణపరాయణం, శ్రీ
మన్నారాయణం. నిజపాదజలజరజశకణస్పర్శనీయశిలారూపశాపవిముక్త గౌతమసతీ
వినుతమహీధవం, శ్రీమాధవం. ఖండేందుధరప్రచండకోండడ ఖండనోద్గండ దో
ర్గండ కాశికలోచనోత్సవజనకచక్రేశ్వరసమర్పిత సీతావివాహోత్సవానందం, శ్రీగో
విందం. పరశురామభుజాఖర్షగర్వనిర్వాపణతానుగత రణవిజయధర్మిణ్ణం, శ్రీవిష్ణుం.
పితృవాక్యపరిపాలనోత్కృటజటాపల్కలోపేత సీతాలక్ష్మణసహిత మహితరాజ్యాభిమత
దృఢవ్రతకలిత ప్రయాణరంగద్దంగావతరణసాధనం, శ్రీమధుసూదనం. భరద్వా
జోపచారనివారితశ్రమక్రమనిరాఘాటచిత్రఊటప్రవేశక్రమం, శ్రీత్రివిక్రమం. జనక
వియోగశోకాకులిత భరతశత్రుఘ్న లాలనానుకూలబంధుపాదుకాప్రదాన సుధా
నిర్మితాంతకరణ దుష్టచేష్టాయమానహ్రూరకాకాసురగర్వోపశమనం, శ్రీవామనం.
దండకాగమన నిరోధక్రోధవిరాధానలజ్వాలజలధరం, శ్రీశ్రీధరం. శరభంగసుతీష్ణత్రి
దర్శనాశీర్వాద నిర్వాహజ మంభసంభవ కృపాలబ్ధ మహాదివ్యాస్త్రసముదయార్పితప్ర
కాశం, శ్రీహృషీకేశం. పంచపటీతటసంఘటిత విశాలవర్ణకాలాగతహర్షణాఖానాసికా
చ్యేదన మానావబోధన మహాహవారంభ విజృంభణాపణనియోగమాయామృగపంపర
కార్యార్థలాభం, శ్రీపద్మనాభం. రాత్రించరవర పంచనావహృత సీతాన్వేషణరథ
పక్షిగర్భరక్షోభశిథిలీకృతపక్ష జటాయుమోక్ష బంధుప్రియావసాననిర్బంధితకబంధ
వశ్రోదరశరీరనిరోధరం, శ్రీదామోదరం. శబర్యుపదేశపంపాతటగమనహనుమత్సుగ్రీవ
సంభాషణబంధురాద్వంద్యరదుందుభిక శేఖరోత్పతనసప్తసాలచ్యేదనవాలివిదారణప్రసన్న
సుగ్రీవసామ్రాజ్య సుఖహర్షణం, శ్రీసంకర్షణం. సుగ్రీవాంగదనీలజాంబవత్సనస
కేసరిప్రముఖ నిఖిల కపినాయక సేనాసముదయార్పితదేవం, శ్రీవాసుదేవం. నిజద
త్తముద్రికాశాగ్రత్యమగ్రాంజనేయ వినయపచనరవనాంబుధిలంఘనోల్లంఘితలంకిణీ

పాణోల్లంఘన జనకజాదర్శనాక్షమమారహరణ లంకాపురీ దహన తత్ప్రతిష్ఠితసుఖ ప్రసంగభృష్టద్యమ్నం, శ్రీప్రద్యమ్నం. అగ్రజోదగ్ర మహోగ్ర నిగ్రహో పలాయ మానావమానసియ నిజశరణ్యాగణ్య పుణ్యోదయవిభిషణాభయప్రదానానిరుద్ధం, శ్రీమదనిరుద్ధం. అపారలవణ పారావారసముజ్జృంభితోత్కర్షణగర్వనిర్వాపణదీక్షా సమర్థ సేతునిర్మాణప్రవీణాఖిలతరుచరోత్తమం, శ్రీపురుషోత్తమం. నిస్తుల ప్రహస్తకుంభ కర్ణేంద్రజిత్కుంభ నికుంభాన్నివర్ణాతికాయ మహోదరమహాపార్శ్వది దనుజతను ఖండనాయమానకోఽండగిణిత్ర వణికోషణహతా శేషరాక్షసప్రజం, శ్రీఅఘోక్షజం. అకుంతితరణోపకంఠ దశకంఠదనుజకంఠీరవకంఠలుంఠనాయమాన జయోపహం, శ్రీనార సింహం. దశగ్రీవానుజపట్టభద్రత్వాశక్యవిభవలంకాపురీస్ఫురణసకలసామ్రాజ్యసుభో జ్ఞితం, శ్రీమదచ్యుతం. సకలసురాసురాద్భుత ప్రజ్వలత పావకముఖపూతాయమాన సీతాలక్ష్మణానగత మహాసియ పుష్పకాధిరోహణ నందిగ్రామస్థిత బ్రాతృభిర్యుత జటా పల్కల విసర్జనాంబరభూషణాలంకృతశ్రేయోవివర్ధనం, శ్రీజనార్దనం. అయోధ్యానగర పట్టాభిషేక విశేషమహోత్సవ నిరంతరదిగంతక్రాంతసారహీరకర్పూర పయఃపారా వార పారద పాణీకుందేందు మందాకినీ చందన సురభేయ శరదంబుదాళీదర దంభోళి శతధారా ధావళ్య శుభకీర్తిచ్ఛటాంతరపాండురీభూతసభావిభ్రాజమాననిఖిలభువనైక యశస్సాంద్రం, శ్రీఉపేంద్రం. భక్తజనసంరక్షణదీక్షాకటాక్షశుభోదయసముర్ఘ్రిం, శ్రీహరిం. కేశవాది చతుర్వింశతినామగర్భసందర్శితనిజకథాంగీకృత మేధావిధిష్ఠం, శ్రీకృష్ణం. సర్వసుపర్వ పార్వతీహృదయ కమలతారకబ్రహ్మనామం, సంపూర్ణ కామం. భవతరణానుగుణసాంద్రం, భవజనితభయోచ్ఛేద చ్ఛిద్రమచ్ఛిద్రం, భక్తజన మనోరథోన్నిద్రం, భద్రాచల రామభద్రం, రామదాస ప్రసన్నం భజేహం భజేహం.

వ. ఇవిధంబున స్తుతిచేయుచుండ విశ్వాకారుండగు నాభద్రాచల రాముండు దశదిశావకాశాపరిపూర్ణంబగు దివ్యతేజగిపుంజంబును దుర్నిరీక్ష్యంబునునగు తనవిశ్వరూపంబుజూడ దాసునియశ్వంబును ఛత్ర ధారునిహయచోదకునిం దనయం దైక్యంబుఁజేసికొనుచునుండ రామ దాసుగారు తనగురుండైన కబీరు తన కొసంగిన బ్రహ్మానందం బిదియకా యని సంకీర్తనమునేయుచు నావిశ్వరూపునియం దైక్యముఁ జెందు చున్నారు.

నాదనామక్రియరాగము - ఆదితాళము.

ఇది గురువాక్యం బిది వేదాంతం బిది తారక మిది బ్రహ్మము
 • ఇది మొదలది నడుమిది తుదనాదము వదలక తెలిసినవాడే వాడె ఇది.
 సేడుచూచినను నీడచందమున లోడైయుండుట నీవేగా
 నేడై నాడై నీడను నీడై నిండినవాడవు నీవేగా

ఆడుచు పాడుచుఁ దేటలమాటల నన్నిటికూటము నీవేగా
ఓడకుమని గురు డాడినలక్ష్యము జాడనిలుచుటయు నీవేగా ఇది.

ఆకారంబున యష్టాక్షరీయై యాత్మ కృప్తణవము నీవేగా
ఊకారంబున నున్నతోన్నమిత మురుపోషకుండవు నీవేగా
మకారంబునను మఱిభవభయముల మడియఁజేయుటలు నీవేగా
అకలంకతను నఖండరూపమై యలరెడు ప్రణవము నీవేగా ఇది.

నాయకిగన నానాయకి కావల నాయికత్వంబీవేగా
పాయక వీరకటిబయలఁగలవి భవభయములఁ ద్రుంచుట నీవేగా
కాయంబు నిరాకారంబును ధృతిః గలుగఁజేయుటలు నీవేగా
మాయప్రపంచపు మాయలలోఁబడ వేయుమాయకుండ వీవేగా ఇది.

కామమోహముల కట్టుఁబడకమముఁ గడలేర్చుటకును నీవేగా
తామసగోష్ఠినిఁ దగులనీకనీ తత్త్వము తెలుపుట నీవేగా
పామరత్వమునఁ బడనీయక చేపట్టిబ్రోచుటయు నీవేగా
రామదాసగురురాయభద్రగిరి ధామసర్వమును నీవేగా ఇది.

వ. ఇవిధంబున రామదాసు విరాడ్విగ్రహుండగు రామునియం
దైక్యభావంబునొందుచుండ నంతకుమున్ను యర్చకులు ప్రాతఃకాలపూజ
జరుప గౌతమీనదియందు కృతస్నానులై తిరుమంజనంబునకుఁ దీర్థంబు
గొని భద్రశైలం బెక్కుచు నశ్వంబును ఖాసుదారిఁఛత్ర ధారునినాయ
శ్వారోహకుండగు రామదాసునిఁగాంచి యత్యంతవ్యధచే నెట్టిపాపకర్మ
లైనను స్వామిసాన్నిధ్యంబున కీమెయిఁ జేరఁగలరే అతివృద్ధుండగుట
నితనిబుద్ధివికలత్వంబుఁజెందెనని యత్యంత కోపంబుతో రామాలయం
బున కరుగుచెంచిచూడ తాముకాంచిన యశ్వాదులంఁగానక యాశ్చర్య
మగునులై నిలచి, వేసినక వాటంబులు వేసినయటులుండుటయును, ఆలయం
బులోపల భూపాలరాగంబున రామదాసుఁడు పాడుచుండుకీర్తనంబులు
వినుచుఁ గవాటంబు దెరువంబోవరాకున్న నావర్తమానంబు బురంబు
నెల్లెడలం దెలియ నందఱు గుమిగూడి భద్రశైలంబెక్కి కోవెలకు నలు
ప్రక్కలం జేరి గగ్గోలునేయుచుండిరంతట శ్రీరామదేవుం డంతర్గతంబున.

గీ. భూసురోత్తమనేలుట భూజనులకుఁ, దెలియ నిది యొకలీలయై వెలయు జగతి
ననుచు తనయందు వేగ చైక్యంబు నొందు, తురగఖురముల నిలిపెను గుఱుకుగాను.

నీ. అంతట నర్చకు లార్యాటములు సేసి తలుపులఁ బెకలింపఁ దలంప నంత
ఫెళఫెళధ్వని విక ర్మిటలువారంగ విచ్చెను తలుపు లావంతఁ గాంచి

లిరుమంజనము సేయు తరిదప్పె ననుచును దత్తరంబునను విప్రశ్రుత్తులును .
 గూడి గర్భగృహగోళంబులొక జొచ్చి కాంచిరి రామునాకారమహిమ
 లే. చిత్తమున భీతిదాడమంగఁ జేతులార్పి, భీకరాకారుఁడై చూడ భీతిగలుగఁ
 • జేయుతురగఘరంబులచే వెలుంగు, మోముగలవాని మురహరు మోహనాంగు.

వ. ఇట్లున్న ధామదేవుని గాంచి యర్చకులు రామదాసుగారి
 యఖండభక్తింగొనియూడి యిట్టియాకారంబుతోనున్న దేవుని గాంచి
 సాష్టాంగనమస్కారంబులం జేసి ముకుళితహస్తంబులగుచు ఓదయానిధి
 దాశరథి ఈతీరుననే నేవయొసంగఁ దలంచితిరేని పామరులైన మా
 బోంట్లు భీతింజెందుదు మట్లగుటంజేసి శాంతరూపంబుఁ గైకొని
 మమ్ముద్ధరింపు మోసామీ యని స్తుతినేయుచున్నారు.

శ్లో. అన్యథా శరణం నాస్తి త్వమేవ శరణం మమ,
 తస్మా త్కారుణ్యభావేన రక్ష రక్ష జనార్దన.

వ. అని స్తుతియించి శాంతభావం బంగీకరించుటకై యావిశ్వాకారున
 కర్చకులు కర్పూరనీరాజనంబొసంగుచు మంగళంబులు పాడుచున్నారు

సురటిరాగము - మిశ్రజాతి - ఏకతాళము.

మంగళం మంగళం రఘువీర నీకు మంగళం మంగళం.
 • అంగజనక భుజంగశయన నీకు మంగళం శుభమంగళం
 మంగళకర భక్తమానసాంతరంగ మంగళం జయమంగళం.
 దశరథపుత్ర సీతాకళత్ర నీకు మంగళం శుభమంగళం
 దశముఖభంజన తాపసావన నీకు మంగళం శుభమంగళం.
 భక్తమానసహంస భవభయహర నీకు మంగళం శుభమంగళం
 ముక్తిదాయక సర్వమునిజనసుత నీకు మంగళం శుభమంగళం.
 భద్రావన రామ భద్రదయానిధే మంగళం శుభమంగళం
 అద్రిజనిసుత భద్రాద్రివాస నీకు మంగళం శుభమంగళం.

వ. ఇవిధంబు మంగళహారతు లొసంగి ప్రార్థించిన సర్వజనంబులు
 చూచుచుండ రాముని ముఖమంటపంబునఁ దోచిన యశ్వఖురంబులు
 గానరావయ్యె నంతట జనులు రామదాసచరితంబుఁ గొనియాడఁగ
 శ్రవణపరంపరల వృద్ధిఁజెంది భగవద్భక్తులగు సజ్జనులు కాలక్షేపంబు
 నేయ నుపయుక్తంబయ్యె నవ్వలివృత్తాంతం బెట్లులనిన.

- సీ. రామభండ్రుండు శ్రీ రామదాసునిఁ బిల్చి హయమునై నిడుకొని యరుగుచున్న
తఱి రామదాసుండు తనభార్యఁ బిలిచిన వచ్చెదననియు నావారిజాతీ
కార్యవర్గంబులు కడువేగఁ గావించి తలవాఁకిటికి వచ్చి తనదువిభుని
గానక యెటఁబోయెఁ గానరే మీ రని పురజనంబుల నడుగఁ బుణ్యవతికి
- గీ. వార లని రమ్మ దాసుఁడు వారువంబు, నెక్కి యాభద్రగిరిభాము నెలవుఁజేరి
నిత్యసంతోషపదవిలొ నిలిచెనమ్మ, యహహ యేమంధు మాతని, రులఘుతపము.
- క. ఆమాటలు చెవిపోఁకిన, రామా యని మూర్ఖజేంది రసిఁ ధరఁ బడి తా
జామునకు తెలివిఁ దెచ్చుక, నేమాయెను బ్రతుకటంచు నిటుచింతించెన్.
- సీ. రామ రామాయిత రంతాయె నాబ్రతుకు సుభ్రమమా యిది సహజమేన
ఆశ్రయించినవారి నాదరించకయుంట న్యాయమాకీర్తికి హానిగాద
సార్వకాలము మాయసంసారమున డొల్పి శ్రమల నొందించుటే జాణతనమ
పావినై లేనేమి పాదాబ్జసేవలు నేయించుకొని చెంతచేర్పరాద
- గీ. యంతకార్యణ్యమేలయా యివకులేంద్ర, యింక నెవ్వరివేడుదు నెందుఁ జొత్తు
నెవరుదిక్కు దయానిధి యావెగాక, భద్రపురమున నీపదపద్మములను
భద్రగిరిధామ రఘురామ రామరామా.
- వ అనుచు మఱియు నిట్లనుచున్నది.

అసావేరిరాగము - ఆదితాళము.

అయ్యయ్యా నేనేరనైతిని ఆదినారాయణుఁ డెలియనైతిని
వెయ్యాయుజన్మల వెతలఁజెందితిఁగాని చయ్యన సద్గతి సాధించలేనైతి   అ.
మోసమేమని తలఁచియుండు దోషవాసనలఁ దగిలి నేనిందు
ఆకాపాళములను ఆరసిఁజ్రోచితిముందు వాసిగవై రాగ్యవాసనఁగననైతి   అ.
మూఁడుపేలని నన్నియుంటి యిరు మూఁడుశత్రులఁ గూడియుంటి
మూఁటి రెంటిఁగూర్చి మూఁటికెక్కువయైన కూటస్థునిఁగని కూడుండలేనైతి   అ.
బంధనములు ద్రుంచివేసి భద్రగిరిరాఘవులలో నేఁగలిసి
నదయుండై నెలకొన్న శ్రీరామదాసు సుస్థిరముగఁజేపట్టి పోషించవననైతి   అ.

వ ఇవివిధంబున విచారంబునొంది యొక్కింతసేపు విచారించి మేలు
గాంచి భద్రగిరిరాముండు ననుమాత్రం బెటుగాపాడకుండు నట్టిభగ
వద్భక్తుని చెట్టఁబట్టిననాకుఁ జెట్టలేల కలుగునని భైర్యం బవలంబించి
భద్రశైలం బెక్కి రాముని ముఖమంటపంబునం గూరుచుండి నిరశన
... .. పాకాకుండె పొడచూపి నీవేల

వికారంబులొందెడు. నీవింకం గొన్ని నినంబు లీభువిని నిలిచి నీపుత్రుల
నీధర్మ పాలనంబు నేయునంతటిసమర్థులం జేయుము అంతవర్యంతం పీక్షై ల
శిఖరంబున తులనీవనకైంకర్యములు నేయుచు నుండుమని యాజ్ఞాపించి
యంతర్హితుండైన రామాజ్ఞాప్రకారంబున నాయమ రామకైంకర్యంబు
నేయుచు ఆగావీసంచితప్రార్థింబులు విడనాడి యనంతరంబున
యచ్యుతపదంబు గోరెద.

మంగళహారతి.

రామచంద్రాయ జనకరాజ మామనోహరాయ మామకాభీష్టదాయ మహితమంగళం.
కాసలేయాయ మందహాసదాసహాజనాయ వాసవాదివినుత సద్వరదమంగళం.
చారుకుంకుమోపేత చందనానుచర్చితాయ హారకటకకోభితాయ భూరిమంగళం.
లలితరత్నకుండలాయ తులనీవనమాలికాయ జలజనద్యౌత దీప్తయ చారుమంగళం.
దేవకీసుపుత్రాయ దేవదేవోత్తమాయ భావజగురువరాయ భవ్యమంగళం.
పుండరీకాక్షాయ పూర్ణచంద్రాననాయ అండజవాహనాయ యతులమంగళం.
విమలరూపాయ వివిధవేదాంతవేద్యాయ సుమఖచిత్ప్రకాశితాయ శుభదమంగళం.
రామదాసమృదులహృదయ తామరసనివాసాయ స్వామిభద్రగిరివరాయ సర్వమంగళం.

జో ల పా ట.

జోరవిమలశుభాంగ జోసన్నతాంగా కరుణారసాపాంగ కరుణాంతరంగా జో.
శ్రీవెలయు పాలవారిధి పవ్వళించ దేవబృందములెల్ల దివిసన్నతించ
భావమెంచినవారి భక్తిపాలించ దైవరాయుండ మ కుఁ దరమెవర్తించ జో.
గురుతరంబుగ ధర్మగుణము చేపట్టి దురితదానవోటి దురములాఁగొట్టి
శరణాగతత్రాణ బిరుదుచేపట్టి కరుణతోఁ గౌసల్యగర్భమునఁ బుట్టి జో.
కమలసంభవవినుత ఘనసుగుణ సంద్రా అమితదుష్టభుజంగ యహితుండికేంద్రా
విమలవైభవముల వెలయదేవేంద్రా రమణతోవెలసితి రఘురామచంద్రా జో.

హెచ్చరిక.

హెచ్చరిక శ్రీరామ హెచ్చరిక జయరామ హెచ్చరిక రఘురామ హెచ్చరిక.
బంగారుగిన్నియల పొంగుదీరినపాలు అంగనలు దెచ్చిననంగ హెచ్చరిక.
పచ్చకపురపువిడెము హెచ్చుగ నీతయం దిచ్చుచున్నది రామదేవ హెచ్చరిక.
తరుకుబంగరు పిళ్ళగల చామరాలు భక్తవరు లేయుచున్నారు పరద హెచ్చరిక.

పరిమళద్రవ్యములు పన్నీరుతత్తరు పరచుదయఁగొను సార్వభౌమ హెచ్చరిక
 బోటులిరువురు వీణమీటి పాటలుపాడ నీటుగవినునట్టి మేటి హెచ్చరిక
 వాసిగ నరసింహదాసపోషక శ్రీనివాస శ్రీభద్రాద్రవ్యధీశ హెచ్చరిక

* తిరుకడయూరీ కృష్ణదాసు హరిదివ్యకథారసము
 విరచించెను గోపన్నచరితఁగా విబుధులొందే ముదము.
 ఇక్కడ భువి నెవ్వారలు విన్నఁ బఠించిన వారల కెల్ల
 గ్రక్కున రాముఁడు కరుణనొసంగును కామితార్థములనెల్లన్
 మంగళ మంగజజనక మురహరా మంగళ మార్తశరణ్యా
 మంగళ మద్రిజవినుత భవహారా మంగళ మురుగుణగణ్యా.
 శ్రీకరముగ శ్రీరామనామమును జింతించిన జనులు
 ప్రాకటయశుఁడగు రామదాసువలె బరముగందు రాసరులు.

క. పుడమిం గోపనచరితము, వెడఁదమనోహరముగా నవీనంబు తిరు
 క్కడయూరీ కృష్ణదాసుఁడ, నుడివిత నిది కృపను గైకొనుము శ్రీరామా.

క. భద్రాద్రిరామదాసుని, భద్రచరిత్రంబు వినిన భక్తిఁ బఠింపన్
 భద్రేభవరదు కృపచే, భద్రాత్ము నగుచుఁ గండ్లు పరమపదంబున్.

శ్రీభద్రాద్రిరామదాసచరిత్రము

సంపూర్ణము.

